BC 139
1000

Building Centenary and Silver Jubilee Series : 54

Siddhaśabdārṇava
of
Sahajakīrti

Edited by

M. G. Panse, M. A., Ph. D.

CSUJPR
3972

DECCAN COLLEGE
Postgraduate and Research Institute
POONA
1965

कां९७

3972

13-2E

Siddhaśabdārṇava of Sahajakīrti

DECCAN COLLEGE
Building Centenary and Silver Jubilee Series
54

Siddhaśabdārṇava of Sahajakīrti

Edited by
M. G. Panse

CSUJPR
3972

DECCAN COLLEGE
Postgraduate and Research Institute
Poona

Siddhaśabdārṇava
of
Sahajakīrti

Edited by

MURLIDHAR GAJANAN PANSE, M. A., Ph. D.

Reader in Indo-Aryan Linguistics, Deccan College Postgraduate and Research Institute, Poona.

POONA

1965

Code No. : BC 139

First Edition : 1000 Copies, November 1965

All Rights Reserved

Price Rs. 20

Printed by Shri. D. V. Ambekar at the Aryabhushan Press, 915/1 Shivaji Nagar, Poona 4 and Published by Dr. S. M. Katre for the Deccan College Postgraduate and Research Institute, Poona 6. Printed in India.

TO
MY WIFE

PREFACE

The text of Siddhaśabdārṇava could have seen the light of the day earlier had its press copy along with other relevant material not succumbed to the flood of 12th July 1961. The idea of doing all the work over again was almost given up in view of the time and labour it had taken. Nevertheless what little paper material could be rescued and dried up contained a few stray sheets of the constituted text and some collation sheets. Though washed off, they offered me occasional moments of hope to be able to restore the whole text with less effort in shorter period of time than that required before.

On expressing my desire to edit this text again Dr. Katre with his usual kindness and encouragement enabled me to devote my full time and energy to this work for a year. It is my pleasant duty to express my gratitude to him.

I am very much indebted to Prof. Shivarama Krishna Shastri of the Dictionary Department for a close scruitiny of the constituted text and for going through the proof sheets of the Index. I have accepted his valuable suggestions for the betterment of the text taking least liberty with the original Ms. of Siddhaśabdārṇava and without neglecting Hemacandra's work. I have profited a good deal from his rich erudition and ripe experience.

My colleague Pandit V. W. Paranjape has spared his leisure hours to enlist unusual occurrences and doubtful points in this text in the light of which we checked the text again. He has been kind to go through the printed forms of this book to note lingering errors. Errata enlists major items. I am sincerely thankful to Shri. Paranjape for his friendly help.

Dr. H. C. Bhayani's readiness to read the portion dealing with Rajasthani and his useful comments leading to some significant corrections must be acknowledged with special thanks.

Mss. scruitinised for this edition were made available to the author through the good office of Dr. J. S. Jetley of Ahmadabad.

The basic Ms. presented a number of various problems while editing this text. Effort has been made to solve them with care but a few cases have hardly met with full justice. Vaijayantī Kośa of Yādavaprakāśa edited by Gustav Oppert, London, 1893 has proved very helpful for the Index.

November 22, 1965. M. G. P.

CONTENTS

	Page
PREFACE	i—ii
INTRODUCTION	1— 36
TEXT	1—107
INDEX	108—224
ERRATA	225—228

Siddha-Śabdārṇava of Sahajakīrti

Introduction

Siddha-Śabdārṇava is a Nāmakośa, dictionary of synonyms, composed by Sahajakīrti. The name Sahajakīrti is borne by many Jain monks. *Śreṇika Caupāī* of Jayasāra dated Vikrama Saṁvat 1682, records the religious lineage of one Sahajakīrti starting from Yuktisena—Hastarāja—Dīpakuñjara—Ratnaśekhara—Kanakamāṇikya—Puṣpasaṁsāra—Sahajakīrti. Obviously this Sahajakīrti seems to be a person different from the author of *Siddha-Śabdārṇava* as no name connected with him is found here.

The Author :

A close observation of works to the credit of Sahajakīrti, the composer of Nāmakośa, in accordance with the History of Jain Literature[1] leads one to say that his literary activities cover a period of forty-three years between Saṁvat 1661 and 1704 i. e. 1605–1648 A. D. In his literary career Sahajakīrti sought co-operation of his co-student Śrīsāra, of Ratnasāra—the pupil of Lakṣmīvinaya and Kanakatilaka as also of one Lakṣmīkīrti all of whom belonged to Kharatara-gaccha. Sahajakīrti attained the position of a Gaṇi in 1615 A. D. He rose to be a Vācaka sometime between 1618 and 1623 A. D. and Upādhyāya in 1634 A. D. or thereabout. Finally he became a Mahopādhyāya on account of his seniority. It cannot be said when.[2]

---

(1) *Jain Sāhitya no Saṁkṣipta Itihāsa,* Ahmedabad, 1933, p. 600.

(2) Agaracanda NĀHAṬĀ, Mahopādhyāya Sahajakīrti aur unake Grantha, *Jain Siddhanta Bhaskara,* Vol. 16, no. 2, p. 99.

Religious leneage of Sahajakīrti may be traced back as follows :—

Mahopādhyāya	Sahajakīrti,	Upādhyāya Srīsāra
Vācaka	Hemanandana,	Vācaka Ratnaharṣa
,,	Ratnasāra.	,, Mahīmaraṅg a
,,	Lakṣmīvinaya	
Upā°	Kṣemarāga,	Śivasundara, Kanakatilaka, and Dayātilaka
Vā°	Homadhvaja	
Vā°	Kṣemahaṁsa	
Vā°	Kṣemakīrti	
Upā.	Vijayatilaka	
Upā.	Vinayaprabha	
	Shrī Jinakuśalasūri.	

His Work :

Literary compositions of Sahajakīrti are both in Sanskrit and his Prakrit vernacular. It may be noted here that his first composition, *Sudarśana Caupāī*, written at Bagaḍipura, in Saṁ. 1661 and the last *Pratikramaṇa Bālāvabodha* a commentary completed at Jaisalamīra in Saṁ. 1704 are written in his vernacular language which was Rājastānī. He also wrote a Bhāṣā Ṭīkā named *Pravacanasāroddhāra Bālāvabodha* (Saṁ. 1691) besides which Sahajakīrti has to his credit the following vernacular compositions in metre.

1 *Kalāvatī Caupaī*, Kisanagaḍha, Saṁ. 1667.
2 *Visana Satarī*, Nagaura, Saṁ. 1668.
3 *Devarāja Baccharāja Cāupaī*, Khīmasara, Saṁ. 1672.
4 *Sāgaraseṭha Caupaī*, Bīkānera, Saṁ. 1675.
5 *Rāya-paseṇī-uddhāra Caupaī*, Śrīkaraṇū̃ Sthāna, Saṁ. 1676.

6 *Śāntinātha Vivāha*, Bālasīsara, Saṁ. 1678.
7 *Jaisalamer Caupaī Paripāṭī*, Saṁ. 1679.
8 *Lodavā Pārśva Stavana*, Thaharū, Jaisalamīra, Saṁ. 1683.
9 *Thirāvalī*, Jaisalamīra, Saṁ. 1683.
10 *Śatruṁjaya māhātmya Rāsa*, Āsaṇīkoṭa, Saṁ. 1684.
11 *Śīla Rāsa*, Kṛṣṇakoṭa, Saṁ. 1686.
12 *Prīti Chatīsī*, Sāṁgānera, „ 1688.
13 *Hariścandra Rāsa* „ 1697.
14 *Alpābahutva Stavana* „ 1704.
15 *Vairāgya Śataka*
16 *Upadeśa Chatīsī*
17 *108 Sthāna-garbhita Pārśva Stavana*
18 *Upadhānavidhi Stavana*
19 *Śatruṁjaya Stavana*
20 *Upagāra Chatīsī*
21 *Jinarājasūrigītāni*
22 *Cāra Kaṣāya Sajhāya*
23 *Sādhusagṁatigīta*

Of these Caupais, Stavanas and Rāsas, *Śatruṁjaya-mahātmya Rāsa* is the biggest work in six Khaṇḍas and in *Hariścandra Rāsa* there is mention of some of the above works like *Sudarśana* and nos. 1, 3, 4, 5 and 10.

Ten Sanskrit works go in the name of Sahajakīrti. Four of them are commentaries and the rest are his original contribution to Jain Sanskrit literature. The four commentaries are :

1 *Gautama Kulaka Vṛtti* in about 6000 ślokas, Saṁ. 1671.
2 *Sārasvata Vyākaraṇa Vṛtti* written at the request and with the help of Lakṣmīkīrti in Saṁ. 1681.
3 *Kalpamañjarī Ṭīkā* on Kalpasūtra written for his grand teacher Ratnasāra in Saṁ 1681.
4 *Mahāvīra-stuti Vṛtti* in Saṁ 1685.[3]

(3) *Jaina Sāhitya no Saṁkṣipta Itihāsa* (p. 600) refers to this work in accordance with that found in the Jaisalamīr Mss. Catalogue p. 64. But *Jinaratna Kośa* p. 37 ascribes the authorship of original *stuti* to Jayasāgara. There is discrepancy also about its date. DESAI records it to be 1606 whereas VELANKAR gives Saṁ. 1668 from BK No. 1468.

Only one of his original Sanskrit contributions is dated and that is *Śatadala-Kamala-Yantra* (*stava*) composed at Lodavarapura in Saṁ 1683. The other five being.

(1) *Viśodhara Sambandha.*

(2) *Aneka-śāstrasāra Samuccaya.*

(3) *Ekādi śataparyanta Śabdasādhanikā.*

(4) *Saptadvīpi śabdārṇava Vyākaraṇa* also called *Ṛjuprājña Vyākaraṇaprakriyā.*

(5) *Nāma Kośa* in six Kāṇḍas.[4]

Siddhaśabdārṇava

The Title :

In point of fact Nāmaonly is Kośaa description and not an exact title of this work. It is explicitly designated as *Siddhaśabdārṇava* by the author of this dictionary in the manuscript under consideration. Nāma Kośa is mistaken for its title by the appearance of that word in the second line of the opening verse.

There is, however, a confusion between the two works, *Siddhaśabdārṇava* and *Ṛjuprājñavyākaraṇaprakriyā*, of Sahajakīrti. It is apparent from a descriptive catalogue of Mss. like *Jinaratna Kośa*[5] which reads :—

"Siddhaśabdārṇava of Sahajakırti, pupil of Hemacandra Upādhyāya of the Kharatara Gaccha. The work is also called Ṛjuprājñavyākaraṇa-prakriyā or Śabdārṇava. It is a dictionary in six chapters. Bhand. III No. 466; VI No. 1359; Bk. No. 1891; DC. p. 58; Hamsa. Nos. 216, 1169, 1129; KN. 48; Pet. IV No. 538; PRA. No. 1126.

(1) Ṭīkā Svopajña, Pet. IV No. 538."

For *Ṛjuprājñavyākaraṇaprakriyā* of Sahajakīrti *Jinaratna Kośa* refers to the above cited entry of *Siddhaśabdārṇava* and separately notes : "Ṛjuprājña by Hemanandanagaṇī. This is probably the Ṛjuprājñavyākaraṇaprakriyā of Sahajakīrti,

---

(4) ibid. p. 101-103.

(5) Vol. I ed. by H. D. VELANKAR, GOS class C, no. 4, p. 438 a.

pupil of Hemanandanagaṇī of the Kharatara Gaccha. See Siddhaśabdārṇava KN. 48."

Absence of mention under a few corrections effected by the author of *Jinaratna Kośa* on its last page leaves us to doubt whether Sahajakīrti, the author of *Siddhaśabdārṇava* was a pupil of Hemacandra Upādhyāya or of Hemanandanagaṇī belonging to the Kharatara Gaccha. *Ṛjuprājña* is obviously an abridged form of *Ṛjuprājñavyākaraṇaprakriyā* but whether its authorship goes to Hemanandanagaṇī or to Sahajakīrti cannot be ascertained without a close study of the Ms. KN 48, the number common to both the fuller and the abridged title of this work. In spite of great effort to obtain it Ms. KN 48 has not been available.

Manuscript Material :

On scrutiny of the Mss. bearing the numbers given in *Jinaratna Kośa* one finds that their titles differ from one another. Pet. No. 538 (BORI 538/1886-92, New No. 19) bears the title "*Śabdārṇava Vritti* while VI No. 1359 (BORI 1359/1887-'91, New No. 5) shows the colophon as :

avyaya sādhikāroya śrīsahajādikīrtibhiḥ ।
siddhaśabdārṇavair nir(?)pūrṇatāmāptavākyataḥ ॥

and is named *Avyaya Vṛtti*. No. 1881 of Ātmārāma Jaina Jñāna Mandira, Baroda, is called *Ṛjuprājña* which is a *Vyākaraṇaprakriyā* and is also said to be *Śrī Śabdārṇava Mahāvyākaraṇa*. Its colophon reads as follows to support the above mentioned tradition of teachers of Sahajakīrti :

iti śrīmat kharataragacchīya vāvanācārya śrī ratnasāra śrī ratnaharṣa śrī hemanandanagaṇīndraśiṣya śrī phalarddhi pārśvanātha-prasāda-vihita sāṁga śrī śabdārṇāva mahāvyākaraṇa śrī sahajakīrtti-yatīṁdraviracitāyāṁ jhaṭiti bālabuddhividhāyinyāṁ ṛjuprājña-nāmdheya-vyākaraṇa-prakriyāyāṁ yāṁ kṛdaṁtādhikārastṛtīyaḥ. ॥ *etc. etc.*

All the above mentioned Mss. together with Nos. 1169, 1216, 1219 of Śrī Jaina Jñāna Mandira, Baroda, deal with grammar. Out of the Mss. the author could see for himself the

only one, Bhand. III No. 466, bearing the title *Siddhaśabdārṇava* is a dictionary of nouns, a Nāmakośa, composed by Sahajakīrti.

The Manuscript:

This Ms. deposited in the Mss. library of the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona, under No. 466/1882–'83 is written on thin and brittle paper of the size 10" × 4·5". It consists of 41 folios containing 17–19 lines per page with 31–35 letters in a line. A small margin left on both the sides of a page is marked with three thin vertical lines on each side. In the middle of each folio some space is left blank. Folio 1 a is completely left out without an inscription of any kind. The composition abruptly ends in the middle of fol. 41 b after the stanza numbered 454 which is really 446.

Out of six chapters called Kāṇḍas this Ms. has the first Kāṇḍa complete with 351 verses and 446 verses of the second Kāṇḍa which the copyist has left half way before completing it.

Folio 1b begins with :

॥ ॥ *śrī pārśvanāthāya namaḥ* ॥ *smṛtvā sarvajñamātmārthīṁ siddhaśabdārṇavo jināt* । *saliṁganirṇayaṁ nāmakośaṁ siddhaṁ smṛtiṁ naye* ॥ *1* ॥

The first Kāṇḍa ends on fol. 19 b with :

siddhaśabdārṇavaiḥ sāṁga śrī sahajādikīrtibhiḥ ।
pūjyaḥ prathama kāṁḍoyaṁ smṛtimārga'nīyata ॥ *1* ॥

The second Kāṇḍa opens with: *ai namaḥ* ॥ *svargaloka nāma viṁśatiḥ* ॥ *nāko'śrī tridivaṁ* etc. and abruptly ends after the stanza numbered 454 with : *nakṣudraḥ* ॥ *1* ॥ *kaṭhina tīkṣṇa nāsikāvaṁta nāma dvayaṁmasti* ॥ *iti* ॥ *siddhaśabdārṇava samāptaḥ* ॥ ॥

Sahajakīrti seems to have arranged the material in each *Kāṇḍa* into subsection's called *Adhikāras*, naming a section at the end of a group of verses concerned. This feature, however, is neither regular nor consistent. In the first *Kāṇḍa* the only subsection mentioned is after Stz. 28 as ॥ *iti jainādhikāraḥ* ॥ In the second there are four of them; after Stz. 107 ॥ *iti surādhikāraḥ* ॥, after Stz. 112 ॥ *iti nārakādhikāraḥ* ॥, after Stz. 241 ॥ *śastrādhikāraḥ* ॥ and after Stz. 273 ॥ *samāptaḥ kṣatriyādhikāraḥ* ॥

Its Contents :

As these titles of subsections are meagre in number they fail to give a proper idea of general topics or particular items dealt with in this dictionary of sononyms. In fact it handles nouns denoting abstract ideas and concrete objects, names of deities, sages, historical personages, planets and stars together with terminology in connection with social and cultural activities and religious terms peculiar to Jainism, Buddhism and Hinduism. It does not neglect political, administrative and military fields of life either. Thus there is a very wide range of selection of concepts presented as they occurred to the outhor without an effort at arranging them on a broad basis with a view to classifying them into different chapters. In a few cases, through rare, a concept appears to have occurred twice but no synonym from either set is repeated, e. g. *harṣa* I 463, 487; II 754 *viṣāda* I 453, II 755.

Region of the Author :

Synonyms set in verses are numbered serially after the occurrence of each one of them. A prose sentence or a clause of it in *Lokabhāṣā* to indicate the concept and total number of nouns expressing it precedes a set of synonyms. A linguistic outline of these sentences may prove helpful to locate the place of residence of the author. Places of composition as also the find spots of Mss. of Sahajakīrti's works like Jesalmer, Bikaner, Nagaur, Sāṁgāṇer, Kisangaḍha, Khīmasar, Saradārasahar etc. show that the author belonged to Western Rajasthan.

I SANSKRIT TEXT

Orthography :

Before proceeding to study the Sanskrit and vernacular contents of *Siddhaśabdārṇava* from the Ms. on hand a close observation of orthography in general casts some light on the manner of reproduction and certain peculiarities of the scribe. It is clear from some forms of words in the vernacular portion that the scribe must have made this copy from an exemplar not distant in point of time from Sahajakīrti himself. It will be advisable to reproduce here

material just enough to make a point. Listing all items is undesirable being out of scope of this introduction.

(*a*) Use of *Pṛṣṭhamātrā* is a common feature though not uniform :— *k ṁkarau, daivataṁ, niṣkriyau, bāliśau.*

(*b*) *Ukāra* is frequently represented with ꣻ as in श्रुते etc. etc. or occasionally with both the signs ु and ꣻ eg. ध्रुवो

(*c*) The scribe is neither clear nor particular in giving a cusp or *velāṇṭī* leaving the reader to choose whether to read the letter with *ā* or *ī*. Frequency of this feature is very high.

(*d*) Letter *u* is employed for *o* and *ū* for *au* : *e q. uṁkāro* for *oṁkāro*; *ūtsukyaṁ* for *autsukyaṁ*. This may be a phonetic rather than a graphic peculiarity.

(*e*) Consonant bearing a *repha* is doubled :

kārmmika, carccikā, vārddhi.

(*h*) Handwriting of the scribe is such that in case of a few letters the reader must put in some effort to discriminate between one letter and the other to decipher a word in context. These letters may by grouped like :

gha, tha, dha; *dha, bha*; *bha, sa, gna*; *va, ba, pa*; *pa, ya*; *ya, ca*; *ca, va*; *cha, ṭha*; *jñ, ṛ*; *ku, hu*; *kṣa, kra*; and *dva, ddha*. Some times he writes *ṣa* for *ba* e.g. *ṣoḍa* for *boḍa*.

(*i*) The scribe is unmindful of distinction between the sounds :—

(1) *sa* and *śa* : *sāsvate* for *śāśvate*; *vaśavaḥ* for *vasavaḥ*.

(2) *śa* and *ṣa* : *veśa* for *veṣa*.

(3) *ṣa* and *cha* : *paṁṣī* for *paṁchī*.

(4) *ṣa* and *kha* : *saṣī* for *sakhī*, *khaṇḍake* for *ṣaṇḍake*.

(5) *va* and *ba* : *vāta* for *bāta*, *vālikā* for *bālikā*.

(6) *ṭa* and *ṭha* ; *pṛṣṭa* for *pṛṣṭha*.

(*j*) *anusvāra* is omitted in a number of words like *sahanana* for *saṁhanana* and there is no distinction between *anusvāra* and *parasavarṇa* eg. *niraṁjana*, *yāgāṁga*, *śāṁti*, etc.

(*k*) Random use of *avagraha* :

Omission : *kuliśo srī*, *mūrkho jño*, *niṣādo janaṁgamaḥ*.

Addition : *kaivalyamāskṣaraṁ, punarasbhāṣaṇaṁ, cāsdhara, prabhās striyāṁ.*

Retention of *a* : *śreyo amṛtaṁ, śitibhāvo aṁtikaḥ. Avagraha* for *a* at the beginning of a line is seen in *anṛju śaṭha* ......II 404 a and for *a* in *atho* at a number of places.

(*l*) *Visarga* has no meaning for the scribe.

Omission : *āya śūlikaḥ.*

Addition : *sārathiḥrnadananaḥ, yadvadḥstahā, coraḥścauro.*

Change to *o* : *ārabhaṭo śūra.*

Used in *dvandva* compound : *piśunaḥsūcakau, vyaṁsakaḥ-jālikau.*

Confused with forms in neuter : *kiṇvaḥmena, kaluṣaḥmītyapi, śilaḥmastriyāṁ, niryāṇaḥśāśvate.*

When one comes across a form like *svaudara* for *svodara* and groups of words like *syādā āśaṁsu, taramūlyaṁ mā ātaraḥ* or *dīrghadarsyaḥsyaṁ* etc. it is needless to measure distance of this scribe from the Sanskrit language.

In the Ms. the Stzs. in Kāṇḍa I are wrongly numbered from 288 to 346 correcting the next number and in Kāṇḍa II nos. 57, 150, 163, 232–446 bear mistaken numberes, the last verse being 454 in the Ms. The details may be found in respective footnotes. While copying the text the scribe has omitted portion of a line I 264 b, II 269 d or complete line of a verse like II 194 cd, 244 cd.

Compiler of a dictionary of synonyms is expected to add to the number of synonyms to prove his scholarship rather than repeat the same word to show an increase in number. Nevertheless, one can understand an occasional repetition of a word if a list of synonyms is fairly large. In this Ms. the form *praśamanaṁ* is repeated four times within the space of six lines II 395–397 and the words *priyaṁvada, godāraṇaṁ, pravāsanaṁ, śveta, āśita, edhaḥ, svanaḥ, pramoda, paṭaha, devatā* and *sudhābhu*, have occurred twice. This may be due to inadvertence of the copyist in reading the proper word from the exemplar while writing his script. Repetition of almost three-fourth of the

first line in the second one of the same verse (I 307) cannot otherwise be accounted for.

Metre :

Metre is *Anuṣṭhubh* in general. There is, however, a verse in *Indravajrā* I 32, an *Āryā* II 282 and two stanzas in *Vasantatilaka* I 33, II 669. Metrical composition of the text does not make a smooth and happy reading. The scribe is not likely to tamper with the metre.

Sahajakīrti and Hemacandra :

In the course of reading *Siddhaśabdārṇava* one is often reminded of *Abhidhānacintāmaṇi* of Hemacandra. The reader is almost led to suspect whether Sahajakīrti has freely borrowed his material from *Abhidhānacintāmaṇi*. But on a closer scrutiny it is found that though there is agreement in choice of synonyms in numerous cases there is difference in sequence of concepts, arrangement of words and their allotment in different chapters. Without entering into any further comparison of these two *Kośas* it may suffice here to state, as a significant feature, that *Siddhaśabdārṇava* has a good deal to add to the material presented by *Abhidhānacintāmaṇi*. The following statistical statement of Sahajakīrti's contribution to synonyms in his *Siddhaśabdārṇava* as compared to that of Hemacandra made in *Abhidhānacintāmaṇi* on some select items will bear the point.

It is to be noted here that quite a number of synonyms missing in the text of *Abhidhānacintāmaṇi* are to be found in Hemacandra's *Svopajñaṭīkā* in verses preceded by the remark *Śeṣaścātra*.[7]

---

(7) Edited by HARGOVINDAS and BEHECHARDAS, Bhavanagar, Veera Saṁvat 2441. All these verses have been collected together with the title *Śeṣanāmamālā* after the text of *Abhi.* edited by JAVERI and CHOKSI in Devchand Lalbhai edn. 1946 A. D.

Though a large number of sets of synonyms recorded by Sahajakīrti and Hemacandra are equal in number there are sets composed by Sahajakīrti which show a difference from those of Hemacandra between − 2 and + 89. Taking one step ahead a closer analysis of 86 items showing variation presents the table as :

Range of difference	No. of items by Sahajakīrti[8]
−2	3
−1	6
+1	16
+2	22
+3	10
+4	8
bet. + 5 and + 89	21

The last mentioned 21 items enable one to see for himself what sort of concepts are favoured by Sahajakīrti to add to the synonyms. It is, therefore, advisable to tabulate them in more details.

---

(8) The following serial nos. of sets of synonyms may be seen.

−2 : II 54, 126, 320.

−1 : I 403, 605: II 125, 666, 688, 749.

+1 : I 8, 28, 31, 148, 181, 193, 426, 456, 612; II ·15, 68, 71 174 284, 315, 735.

+2 : I 78, 190, 453, 457 ; II 42, 45, 62, 65, 70, 72, 184, 187, 240, 325, 339. 352, 450, 582, 630, 651, 662, 665.

+3 : I 49, 459, 503, 609, 621; II 6, 23, 340, 701, 742.

+4 : I 1, 58, 72, 594. ; II 14, 32, 36, 69.

Concept	Sahajakīrti	Hemacandra	Difference
Kāṇḍa I			
Sādhu	16	11	+5
Mokṣa	24	18	+6
Kṛṣṇa	164	75	+89
Balabhadra	31	21	+10
Kandarpa	29	20	+9
Mahādeva	105	78	+27
Pārvatī	107	32	+75
Gaṇeśa	16	10	+6
Vacana	10	4	+6
Kāṇḍa II			
Svarga	20	12	+8
Devatā	35	27	+8
Indra	56	42	+14
Rākṣasa	35	17	+18
Kubera	30	22	+ 8
Candra	56	32	+24
Sūrya	98	72	+26
Bṛhaspati	21	13	+ 8
Agasti	17	9	+ 8
Arjuna	23	17	+ 6
Bāṇa	26	20	+ 6
Taravāri	35	11	+24

This brings to the surface a striking fact that there is considerable addition to synonyms for Hindu or rather Brahmanical deities when Jain deities are referred to only by naming the first or the last one of the group concerned. *Bhavanādhīśa*, *Vyantara*, *Jyotiṣka* and *Vaimānika* classes of Jain deities are mentioned by Sahajakīrti in II 9–11 while Hemacandra has enumerated in Devatākāṇḍa of *Abhi.* Stz. 89–93 all the deities belonging to each class. Perusal of the Kośas of Amarsiṁha, Hemacandra and Sahajakīrti in this respect shows that synonyms for Brahmanical deities have increased in number as time goes by. It is likely that as a result of Śankarācārya's efforts

towards the revival of Hindu religion Brahmanism became more and more strong day by day and ever-widening appeal of Brahmanical Purāṇas made popular various *Sahasranāmas* of different deities. Influence of *Sahasranāmas* of Brahmanical deities must have induced Sahajakīrti freely to add to their synonyms.

Synonyms for Brahmanical deities need a thorough checking with Sahasranāma-lists. Epithets of Viṣṇu and Kṛṣṇa are interchangeable in a good number but here we find that some of them attributed to Kṛṣṇa are really applicable to Viṣṇu only. *Budha*, normally meaning 'the planet Mercury', is given here as a synonym for *Candra*. What appears in the Ms. as *Vipula* (~ *Viputa*) in the list of synonyms for *Indra* is really the name of a pupil of Devaśarman who guarded the virtue of Ruci, the wife of his preceptor, when tempted by Indra during her husband's absence. Obviously *Vipula* cannot be a synonym for *Indra* And, therefore, it is corrected to *Viyuna* in the constituted text. Another synonym for *Indra* is *Ramasaha* in Sahajakīrti which is seen as *Rasanmahāḥ* in Hemacandra but it is absent from Vaijayanti Kośa and also from Monier Williams' Dictionary. *Eta* is another name of *Kubera.*

These synonyms, along with the rest, must be studied more critically in the light of influence of his religious tradition as also of regional language of the society of which the author is a product. This is an independent topic for research. Here it is desirable only to see an outline or to find a direction to proceed.

Delimiting our observation to the two Kośas compiled by Sahajakīrti and Hemacandra we find that :

(i) Words rare elsewhere are common to Sahaj. and Hema. :

Śeṣāhināmabhṛt epithet of Balarama, *paṭu* heat, *paddhati* a part of a book, *nemi* and *budha* moon, *ḍamara=ghṛṇā,*: *prakṛti* artisan, *mahodaya = madhuparka.*

(ii) Sahaj. and Hema. use different forms of synonyms :

S. *Karmadakṣa*, H. *karmaśūra* ; S. *pādattarā*, H. *padatvarā*; S. *dadhiṣājya*, H. *dadhiṣāyya*, S. *sthāguru*, H. *sthāyuka*; S. *atiśrava*, H. *pratiśrava* etc.

(iii) Words peculiar to Sahajakīrti :

dhāna = *samādhi*, *chalya* = *dhaniṣṭhā*, *nirmalā* ; *ādhāra* and *gahvara* = *vyādhi*, *arocanaka* = *tṛpti*, *bāhu* = *svakṛta paṇḍita*, *vijigīṣā* = *abhilāṣā*, *ṣaṇḍaka* = *cakra*.

There are some words like *vata* = *sthagī*, *sragviṇī* = *rāṭi*, *āvata* = *titikṣā* which are not clear.

(iv) Occurrence of Prakrit or Desi words in Sanskrit composition : *coraḍa*, *chailla*, *hañje*, *haṇḍe*, etc.

(v) Change of gender :

āyallaka m. for n. Hema. – *kā* f.; *āsa* m. for n. ; *upavīta* and *yajñasūtra* m. in addition to n., *bhadrakumbha* n. for m. ; *stena* m. and also n.; *tumala* m. for n. etc,

Regional Influence ;

Consistancy of the scribe in using alternate forms of Sanskrit words in the Sanskrit text of *Siddhaśabārṇava* and also in the vernacular-sentences leads one to says that such or similar forms must have been regularly used by common people of the region.

a for *i* : *kukṣaṁhhari* for *kukṣiṁbhari* , *cirakā* for *cirikā*, *triśara* for *triśira* as in vernacular *gopavā* ~ *gopivā*, *hiḍaṁbā* ~ *hiḍimbā*, *jahāja* ~ *jihāja*.

i for *a* : *vidūṣika* for *vidūṣaka*, *ghṛtalekhinī* for—*lekhanī* *bhakṣīka*, for *bhakṣaka*.

u for *a* : *sphura* for *sphara*, *tumula* ~ *tumala*.

ū for *ā* : *ullūkasana* ~ Hema. *ullākasana*.

i for *u* : *dindu* for *dundu*.

o for *au* : *kostubha* for *kaustubha*, *kokṣika* for *naukṣika*, *yogika* for *yaugika*, *śolkika* for *śaulkika*, etc.

Consonantal changes *b*~*v*, *ṭ*~*ṭh*, *kh*~ *ṣ* and the rest have already been noted above. Pronunciation like *prāyaṇa* for *parāyaṇa*, *dhrū* for *druva* in haste or confusion between *vi* and *vya* in *vintara* for *vyantara* and *vyandhyavāsi* for *vindhyavāsi* should help a good deal to measure the impact of regional vernacular or a dialect of it on the Sanskrit language handled by a common man. This holds good for vocabulary as well.

A good example of this may be found in the word *ullūkasana* which is recorded as *ullākasana* with a variant *ullakasana* by Hemacandra. The vowel alternation *a*~*ā*~ *ū* may be dialectal but this words as seen in Vaijayanti Kośa or in Monier Williams' Dictionary is *ullāsanaka*. Word like *chalya* for the lunar mansion *dhaniṣṭhā* and other words recorded as paculiar to Sahajakīrti may be considered here. *Mahodaya* for *madhuparka* is obviously one of this kind. But one has to stop for further investigation when Hema. uses the word like *nirīṣa* for 'the body of a plough' and Sahaj. gives *manīṣa* in its place. On finding *coraḍa* as a synonym for *cora* one is prone to suspect whether *cāpoda* can be a synonym for *cāpa*. A word like *patraphalatā* may be explained away though unsatisfactorily as a confusion of utterance of the two words *patraphalā* and *patralatā*. But can *punarāma* taken to mean "fresh or polished blackness" be treated as a word coined after the fashion of *punarāja* "a new king"?

Reader with an eye for idiom will stop a little to consider the propriety of use of *ca*, *api* and *atha* at a few points like II 157, 153. Can this be an influence ot local usage of these particles or their equivalents ?

II REGIONAL LANGUAGE IN THE MS.

It is already stated that each set of Sanskrit synonyms is preceded by a vernacular sentence or a part of it to suggest basic concept. This general rule has a few exceptions. In some cases vernacular sentence appears in the middle of a Sanskrit statement about synonyms e. g. II 375 may be due to failure of the copyist through oversight, The omission of vernacular sentences is to be found before *gaṇī* I 23 b, *śreṇikādyā* II 139 c, *viṇāvāda* II 344 b, *śākunika* II 350 a, etc.

This omission of vernacular introduction to Sanskrit synonyms leads ones to check their mutual agreement or disagreement in all possible items involved in their relationship. Divergences may be classified as follows :—

(*a*) Disagreement in Nos. of Synonyms.[9]

Serial Nos. of sets : I 1, 58, 180, 463, 487, 565, 591;

II 41, 53, 105, 160, 293, 517, 614, 630, 632, 636, 749, 757.

(*b*) Use of unsuitable words to express the concept.[10]

I 66, 316, 502, 551 ;

II 141, 200, 284, 303, 374 ? 584 ?

(*c*) Use of words with different meanings.

II 623 *sūkṣmadarśī* for *dīrghadarśī*.

II 626 *tattvajñānavanta* for *sahṛdaya*,

All the above mentioned lapses of the scribe are met with every now and then in the vernacular portion as well. *e. g.* (1) *Avagraha* for *a* : I 70, 79, 163 etc. (2) Addition of superfluous letters : I 243, 272, 408, II 413 etc. (3) Omission of letters : I 373, 565. Transposition of words in a sentence like I 170.

---

(9) No. of synonyms mentioned in vernacular and their actual number in the Sanskrit text.

Serial no. I	1	58	180	463	487	565	591
Vernacular	19	19	2	11	5	—	1
Sanskrit	29	21	1	10	6	6	2

Serial No. II	41	53	105	160	293	517	614	630	632	636	749	757
Vernacular	34	58	2	5	5	26	3	5	3	2	3	3
Sanskrit	35	56	3	6	4	25	2	7	4	3	2	2

(10) I 66 *Siddha* for *Siddhi*, 316 *taṁdesā* for *saṁdesa*, 502 *mūga* for *sūga*, 551 *nāṭaka* for *naṭana*, II 141 *vāsīna* for *sītā*. 200 *ābharaṇa vastra* for *kṣudropakaraṇa*, 284 *phojadāra* for *hastyāroha*, 303 *naraka* for *śastra*, 374 *paṁṣīyā* for *nagna*, 584 *vaidyarī śilā* for *nārācī*.

Method of expressing repetition of a word by putting number 2 after the word is adpoted from the style in Prakrit composition *e. g. vāra* 2 "often" I, 111. Use of a number instead of a word along with a postposition like *3 ro* is also seen (I 514) occasionally. In some cases after explaining the idea of synonyms to follow, a single word current in *Lokabhāṣā* is given with a special mention to that effect e. g.

II 60, 201, 240, 300, 311, 318, 354, 431, 477, 563, 596, 796.

Occurrence of a few local phrases like *cāḍi khā*— I 290 *aḍāṇā le*— II 453, *buhārā de*-- II 674 are the only examples to be found.

Muslim Impact :

A glance at the vocabulary shows Muslim impact on the regional language. Conflict between Rajputs and Muslims dates back to the days of Khumman i. e. the first half of the ninth century A. D. *Johāras* committed *en mass* by women of Chitod headed by Padminī, Karṇāvatī etc. in critical situations from time to time are well known. It was Humayun who solemnly regarded his brotherly relation with Karṇāvatī in response to 'Rakṣābandhana.' Since then Sultans of Delhi became friendly with the Rajputs. Later Udesing Rathod, the son of Karṇāvati gave his daughter Jodhabai in marriage to Jahangir. Such matrimonial relationship brought Rajputs and Muslims much closer politically, commercially and culturally. Rajput and Muslim women used to mix freely in Navaroz and Khuṣaroj festivals. This mutual contact was bound to reflect in the language. During the life time of Sahajakīrti Shahajahan, the son of Jodhabai, was staying in Udepur before coming to the throne. He built there some mansions in Muslim style. As the art and architecture is influenced by Muslim style the language of Rajasthan has also borrowed words from Muslim vocabulary.

Borrowal of Muslim vocabulary as seen in this work shows three sources Persian, Arabic and Turkish.

Persian : *koṭavāla, phojadāra, khojā, jahāja, cākara, nākuā, laskari* etc.

Arabic : *kāsīda, mālima, nijāma, rabāla.*

Turkish : *bugacā (bokcā).*

Arabic and Turkish words are likely to have come through Persian.

Regional Element :

On the other hand the following words are typically regional.

bhavāiyā, chīṁgā, ḍūṁḍā, hivai, rāmatiyāla, ḍila, boḍa, ḍāhā, phūṭa, āthama—, sūga, māhomāhe etc. etc.

General pattern of vernacular tags is of the type : *mauna nāma dvayaṁ* ॥ *yajña-nāma trayodaśa* ॥ There are, however, some expressions and a few sentences which give an idea of certain inflectional and conjugational forms. The material available here is insufficient to get a complete picture of its grammar[11] but whatever forms are found in these incomplete detached sentences can be used as points to draw an outline of the form of Rajasthani vernacular in this manuscript.

Nominal stem-formation :

(*a*) With Prefixes :

a —: negation, *ajñāna, abolā.*
aṇa —: ,, , *aṇasamārī, aṇahūṁtā.*
du —: difficult, *dusahapaṇā.*
su —: good, *subhaṭa.*

(*b*) With Suffixes :

−*ā* < — *aa* < — *aka* :
dhovā, mālā, mocā, vāṇā,

−*āi* < — *āi* < — *āpa* + *ikā* :
Primary : *bulāi, diṣāi, nivattāi.*
Secondary : *mītrāī, bhavāi.*

−*āū* < — *āpuka :
becāū.

−*ārā* < — *āra* + *a* < — *kāraka* :
kāsārā, citārā, dātārā.

−*ālā* < — *āla* + *ka* :
īsakālā.

−*ālu* < — *āla* < — *ālu* :
ātirīsālu, nīdālu, lajālu.

–i, ī < *— ika* :

āheḍī.

–i, ī < *— ini* :

mālaṇi.

–īyā < *— īka + aka* :

majūriyā, vyājaḍīyā.

–uā < *— uka + ka* : pleonastic

naṭuā.

–ḍā, ḍī < *—ḍaa, —ḍia* < *—ṭa, —ṭī* : pleonastic

dātaraḍā, vyājaḍiyā.

– dāra < Persian *— dār* :

caukidāra, ṭhāṇādāra, tīradāra, nejādāra, phojadāra.

– paṇa < *— ppaṇa* < *— tvana* :

karmanirmalapaṇa, vṛddhapaṇa, sadṛśapaṇa.

– paṇā < *— ppaṇa* < *— tvana + ka,* :

jñāna—, deva—, dākṣiṇyā–, moṭī–, jhabaka–, garva—, bālaka—

– lā <*—allaa* <*—allaka,* :

upara—, kasāi—, nīca—,

–vanta Sk. loan : possessive

Preceeded by a noun : *kṣamā—, jñāna—, tṛsā—, dayā—, dhana—, nāsikā—, bala—, buddhi—, rātha— lakṣmī—, vinaya—, saṁdeha—,*

Preceeded by adj. or adv. : *atiśaya—, prasanna—.*

–vālā < *– vāla + a* <*– pāla + ka* : possessive

peṭa—, barachī—.

–suṁ < Sk. *sadṛśakam,* : diminutive

thoḍusuṁ.

–hāra cf. Sk. *– kāra* : attached to action nouns in *— aṇa,* agentive.

kahaṇa—, jāṇaṇa—, rāṣaṇa—, vecaṇa—, sīṣavaṇa—, hoṇa—.

—ṇa : is a primary suffix that forms an action noun from a verbal base.

Declension

There are three genders masculine, feminine and neuter with two numbers singular and plural. Nominal stems end in

−*a* : *thaṁbha* m., *peṭa* n,

−*ā* : *devapaṇā* m , *nāvā* f., *sonā*.

−*i* : *goṭhi* f, *tāṁti* f, *gāli* f.

−*ī* : *kaṁdoī* m., *khātī*, *āheḍī* m.

−*ū* : *pāharū*, *herū*, *āsū*, *peṭū*

Masc. and neut. stems in —*a* change to −*u* < Apbh. −*u* < Sk−*aḥ*,−*am* in singular number and to −*ā* < Apbh. − *ā* < Sk − *āḥ* when stems in − *i*, −*ī*, −*u*, −*ū* tend to add euphonic − *y* — before it in plural number of the direct case. Oblique case is − *ā* both for singular and plural. Forms in instrumental base are seen in −*ī* < − *e* in Apbh. and −*ī* < −*ū* < - *ihi* in Apbh. Instrumental and locative cases seem to merge together while ablative and genitive cases as a part of paradigm do not stand out clearly. The function of case termination is, to a large extent, served by postpositions—declinable or indeclinable.

Post-positions.

(A) Declinable :—

uparila < Sk. lw. + *alla* :
mṛgaśira—

ka < *ka* (*a*) < Sk. *kṛta* :
amāvaśyaka—

kai
artha—

kau < Apbh. *kau* < Sk. *kṛtaḥ*
iṇa—II 123, *vigraha*—

kahi
vāṇijya vṛti—

kā < *kaa* < Sk *kṛta* : Genitive sg. masc.
brahmā—, *kṛṣṇa*—, *śaṁkha*—, *viṁtara*—, *tira*—, *bheda*—, *lakṣmī*—

kī < Sk. *kṛta* + *ika* : Gen. sg. fem.
deva—, *śastra*—, *śūdra*—, *vaiśyavarṇa*—

ṇā < Apbh. *taṇau* (the same as *nā*) : Gen. sg. masc.
kalarāva–

thakau < cf. Apbh. *thākiu* pp. of *thākai* : Ablative
nirbhaya–

tau < cf. *hũtau* < Apbh. *hontau*
kara—

thakī < cf. Apbh. **thakkii* the loc. of **thakiu* : Ablative
bhūmi—

thī < cf. **hatii* < *hatai* : Ablative
tapa–, manuṣya–, pāṇī–,: kaṭaka–, guḍa–,
teha–, saṁgrāma–, ekādika—.

nai < cf. Apbh. (*ka*)*nhaī* : Acc., Dative
bhūmi–, yajña–, priya–, śatru–, rājā–,
kārya–, mūā–

nau < Apbh. *taṇau* : Genitive
rājā—, veṣāṁtara—

nā < Apbh. *taṇau* Gen. sg. masc.
pīluvṛkṣa–, vāṁśa–, āmikṣā–, thūka–
nāma–, paṁṣī–, devatā–, ghoḍā–,
nejā–, gāi–, pātra–.
ghoṣavā–, tarivā–.

nī < Apbh. *taṇau* Gen. sg. fem.
mahādeva–, sarasvatī–, vairī–,
āṣāḍha–, taptadugdha–

no < Apbh. *taṇau* : Gen. sg
dhvajā–, teha–.

mā < *māhā̃* < **mājhā̃* < Apbh. *majjhahũ* : Locative
vāṭa–

rai < Apbh. *hraī* : Dative
yajña–, goṭhi–. vīṇā–, rājā–, kāma–.
mūkaṇa–

rau < Apbh. *kerau* : Genitive
pāṁca–, bhājana–, mana–, tinā–,
strī–, chaṭhā–, bhāṣā–, chāṁī–, pāṁḍavā–

rā < Apbh. *kerau* : Gen. sg. masc.
vila–, pāpa–, mana–, tāṁti–, buddhi–,

mādala–, *lobha–*, *bala–*, *caṁdramā–*
rāśi–, *senā–*, *kaṁdoī–*, *nāvā–*, *peṭa–*
cālaṇa–,

rī < Apbh. *kerau* : Gen. sg. fem.
mana–, *vīṇā–*, *hala–*, *vaidya–*,
yajñapāḍā–, *dātaraḍā–*.

ro < Apbh. *kerau* : Genitive
tīna–, *navarasa–*, *hāla–*, *paṁjarādika–*

lā–rā suffix + postposition
mana–

(B) Indeclinable :

artha Sk. lw. : Dative
pāḍaṇa–

i : Locative, Ablative
pūnima–, *artha–*, *prastāva–*, *vātādika–*,
agnimukha–,

upari Sk. lw. : Locative
yūpa–

ūpara < Sk. *upari* : Locative
kāṣṭa–

ūpari < Sk. *upari* : Locative
tīra–, *vaīrī–*

karī < **karīi* inst. sg. of *kariu* " done " : Instrumental
maṁtre–, *dhane–*, *vacane–*, *aṁgai–*, *manai–*
bhūtādikai–.
veṣa–, *misa–*, *tiṇa–*, *bhaya–*, *śarīrasaṁbaṁdha–*,
amātyādi–.

nimitta Sk. lw.
devatā–, *yajña–*, *surādi–*.

parī < Apbh. *paāre* < Sk. *prakāre–*
bhalī–

paryaṁta Sk. lw.
āśraya–, *parārdha–*

bhaṇī < Apbh. *bhaṇiu* " said " > *bhaṇī* : Dative
yuddha–, *vecivā–*

mai < *māhi* < *mājhi* < Apbh. *majjhe* : Locative
agni–

māhī < *mājhi* < Apbh. *majjhe* : Locative
śūdrabheda–

māhe < *mājhi* < Apbh. *majjhe* : Locative
paṁcalakṣa–, *raṇa*–. *saṁgrāma*–, *māho*–.

rahita Sk. lw.
kriyā–, *agni*–, *veda*–, *lakṣaṇa*–, *sāvitrī*–.

sahita Sk. lw.
vrata–, *vidhi*–, *cheka*–, *vejha*–

hūṁti < *hūṁtaī* loc. from *hūṁtau* : Ablativa
dūra–, *phūlamardita*–.

Postpositions of ablative like *thakau*, *thakī*, *thī* are used to make the comparative degree.

Adjectives :

Adjectives agree with nouns in gender, number and case. All the adjectival postpositions of the genitive, the possessive genitives of the pronouns and the present and past participles obey the same rule

Numerals :

Cardinals are used uninflected. Here we find : *eka*, *bi*, *tina*, *cyāri*, *pāṁca*, *chaṭha*, *sāta*, *nava*, *dasa*, *bāraha*, *caudai*, *tetrisa.*

Aggregatives end in *–hu* as *tihu* or in –*ī* < *hī* as *chāī*, *cavadai*, *bāraī.*

Ordinals are formed from the cardinals by the addition ot an adjectival suffix or from corresponding forms in Sanskrit.

pahilau < Sk. **prathilaka*

bījā < Sk. *dvitiyaka*, *tījā* < Sk. *tṛtīyaka* etc.

Fractions : *savāī*, *dauḍhī* are the only examples.

Pronouns :

First Personal : *hūṁ* < Ap. *haũ* < Sk. *ahakam.*

Reflexive : *āpaṇā*, *āpaṇī* < Ap. *appaṇa*- < Sk. *ātman*–.

Demonstrative : *e* < Sk. *eta*—, *iṇa*, obl. sg., *iyā* obl. sg. pl.

Relative : *je, jeha* dir. ob., sg. pl., *jiko* dir. sg. *jiṇa* inst. sg. *jiṇi* loc. sg.

Correlative : *te, teha* dir. obl., sg. pl., *tiko* dir. sg., *tiṇa* inst. sg.;

Indefinite : *koī* dir. sg.

Qualitative pronominal adjective : *isā* < Sk. *īdṛśaka*.

Compound pronouns like *jiko, tiko* show a type of an indefinite pronoun preceded by a relative or a correlative pronoun

Pronominal adjectives are derived from the relative, demonstrative and interrogative pronouns. As they are qualitative, they are also quantitative.

Adverbs:

Adverbs of place and time generally end in locative as adverbs of manner are in instrumental case. Adjectival adverbs convey the idea of degree *i. e.* quantity.

Place : *upari, bāhari, ita*

Time : *hivai.*

Time and Place : *āgai.*

Degree by adjectival adverb : *ghaṇau, ghaṇũ, thoḍũ, halū.*

Emphatic partical : *ī* < *hī* : *koī. hi* < Sk. *hi* ?

Conjugation

Verbal roots end in A) consonants as *kar–, bhaj–, cor–* or in B) vowels as *jā–, pī–, hū–, le–* etc.

Present III sg. —*i*

Added directly to a root : A) *karai, jivai, āṭhamai, bhajai, kahai, bharai, hāsai, dīsai, ūgai, bhāṣai, manaī, pasarai, corai.*

B) *hui, jāi, lei,*

Group B may optionally add *-ya-* or *-va-* before the termination *-i.*

piyai, sūyai, jāyai

Passive voice is formed by adding *-ij-*, *-īj-* or *-īy-* to the root.

-ij, -īj < *-ijj.*

A) *mārijai, homijai, kahījai ~ kahaijai, sāṁbhalījai, kāḍhījai, sakījai, ghaḍijai, bhāgījai.*

B) *pījai, lījai, dījai, kījai.*

—iya : *ghālīyai, bolīyai.*

Passive compound present is formed by adding *chai.*

kahai chai See I 506, 550, 584, 589 ; II 7, 8, 111, 120, 124, 130, 138, 220-224, 226, 522 etc.

Future passive is obtained by adding-*isya* : *kahisyai* I 243.

Causals :

(i) by lengthening the radical vowel
utāra—, māra—, gopi—.

(ii) by adding causative suffix—*āv* < —*āva*<Sk.— *āpay*
jagāvai, bajāvai, bulāvai, lāvai.

Denominatives are derived from substantives
homijai, bhāgījai, citāravā.

Nominal forms of verbs consist of present and past passive participles. After these follow infinitives and absolutives.

Present participle ends in—*tā* (masc.) :
sūtā asleep, *hūṁtā* being.

Adverbial present participle is obtained by adding—*āṁ* to the present participle :
karatāṁ, sūtāṁ, nīkalatāṁ.

Past participles :

(i) Directly borrowed from Sk. : *ūpanā* (*utpanna*), *jitau* (*jita*), *mūā* (*mṛta*), *hūā* (*bhūta*).

(ii) by adding —*yā* (masc.) to the root :
bāndhyā, kāḍhyā, ṭhagyā, dhikkāryā, dūhavyā, daṁḍyā etc.

Conjunctive participle in—*i* takes the pleonastic post-position — *nai* as in : *maṁtri nai* or the postposition—*karī* as in : *maṁtre karī*.

Absolutive is formed by adding — *ivau* or — *yau* to the root *jāivau* or *ḍhāṁkyau*, *āṇyau* etc.

Infinitives of purpose are obtained by the use of genitive oblique form in — *ivā* :

pālivā, *pūchivā*, *smarivā*, *roivā*, *gopivā*, *diṣāivā*, *jipivā* *nāsivā*, *vecivā*, *kāpivā*, *soṣivā*, *jāgivā*, and *rūṁdhavā*, *siṁcavā*, *lāgavā*, *bolavā*, *cālavāi*, *karavā*, *gaṇavā*, etc.

Infinitive in —*aṇa* < Apbh.—*aṇa* < Sk.—*ana* is a substantive by origin.

cālaṇa, *citāraṇa*, *thāṁpaṇa*, *vimāsaṇa*, *vecaṇa*, *samāraṇa*, *sivaṇa* etc.

This outline of the grammar of Rajasthani as seen in the ms. can be drawn only on the basis of vocabulary that goes to substantiate the picture. Addition of vocabulary, therefore, will give the language a proper perspective.

Rajasthani Glossary

In the absense of the correct knowledge of the gender of a word current in Rajasthani at the time of Sahajankīrti it is improper to assign gender to a word arbitrarily. Meanings of Rajasthani words are given in compliance with Sanskrit synonyms as also Rajasthani material available to the editor. He, therefore, does not claim all the meanings to be correct in their space-time context.

In this glossary Roman figure stands for Kāṇḍa and the other refers to serial number of the sentence. A word mentioned as belonging to Lokabhāṣā bears * mark.

---

11. For details see L. P. Tessitory, Notes on the Grammar of the Old Western Rajasthani with special reference to Apabhramca and to Gujarati and Marwari, Indian Antiquary, Vols. 43, 44, 45, 1914-1916 A. D.

अइछि remains of eaten food, II 735

अचंभम woder, I 503

अटेरण spindle, II 549

अडाणा pawn, II 453

अणसनारी not smeared, I 121

अणहूंता nonexistant, I 291

अतिरीशालू very quick tempered II 729

अतिशयवंत excessive, I 496

अधोवाहिया hawker, II 677

अंतेउर harrem, II 201, 202

अबोला silent, II 763

अमरस anger, I 475

अमावश्यक new moonday, I 106

अरा ? II 275

अलपामणा detestable, II 792

असवार horse rider, II 283

असोई fortune telling, I 275

अहमकपणा egotism, I 465

आउला rudder, II 438

आऊषा life, I 335

आगइ later, I 243, 246

आठ eight, I 449

आण- to bring, II 710

आथम- to set (sun), I 225

आपणा one's own, I 466, 479

आलस idleness, I 462

आलसू idle, II 653, 712

आवडी liking, I 181

आषाढ exercise practice, II 352, 353

आसीस blessing, I 301

आसू tears, I 573

आहेडा hunting, II 594

आहेडी hunter, II 593

इत here, I 505

ईसका jealousy, II 727

ईसकाळा jealous, II 726

उंचा high, I 437

उतावला hasty, eager, I 286

उपविशेष fast, penace, I 179

उलंभा blame, censure, I 306

उलवण denial or concealing a fact, I 315

उसास deep breathing, I 333

ऊग— to rise (sun), I 224

ऊतार्‍या brought down, II 771

ऊतावल haste, I 481

ऊतावला eager, II 758

ऊपज— to arise, I 499

ऊपना produced, I 389, 408

ऊपरठाई superintendent, II 185

ऊपरला upper one, II 250

ऊपरिला upper one, II 87

ऊंबर ficus religiosa, I 88

एकवार once, I 307

कटकऊतारा army camp, II 241

*कटकसजाई army preparation, II 354

कडूआ bitter, II 645

कंदोई sweetmeat, II 575, 576

कमंडल gourd vessel, I 89

करडाईपणा strictness, fierceness, I 468

करवत saw, II 567

करसण ploughing, farming, II 404

करसणी farmer, II 480

कलराव hoarseness, I 509

कलसी a measure = खारी, II 469

कलसीया pitcher, II 176

कलाल dealer in wine, II 516

कसाइला astringent, I 385

कसाई butcher, II 602

कह— to tell, I 410

कहणहार narrater, II 631

कागवा pole of the carriage to which a pole is fixed, II 269
काढ— to draw out, II 355
काढ्या driven out, II 769
कातरणी pair of scissors, II 541, 573
कायर coward, II 681
कारू artisan, II 511
कावडि pole with swings at the end to carry burden, II 678
कावरा variegated, I 406
कांसारा coppersmith, II 538
कासीद् messenger, II 217
किरियाणा grocer's commodity, II 420
कुड- (कुद्-) to jump, II 719
कुत्ता dog, I 425
कुली body of a plough, II 485
कुंव्र furrow, II 484
कुहाडा axe, II 569
कूआथंभा mast, II 433
कूंचा brush, II 250, 251
*कूंची painter's brush, II 578
कूड false, I 279, कूडी I 296
कूडसाषी false witness, II 451
कृपणाई miserliness, I 471
कोई any, I 489
कोटवाल police officer, II 199
कोटीला harrowing, II 493
कोंतिग eagerness, II 592
कोथला-बुगचा small bag to hold needle, thread and other sewing material, II 547
कोदाला hoe, II 489, 490
क्षमावंत patient, forgiving, II 725
*खाती carpenter, II 563
खेडा shield, II 338
गडबडाट rumbling, I 415
गमता liked, I 292
गमार rustic, vulgar, I 282, II 608
गर्वपणा pride, I 467
गलगला hoarse, I 509
गहणा ornament, II 453
गहिला overcome by fear etc., II 790
गाइ cow, I 428
गाडा cart, II 259
गाडी cart, II 260
गाभला rib of a boat, II 434
गारा plaster, II 581
गालि abuse, I 299
गिण— to count, II 423
गुड raw suger, II 519
गुरुभाई co-pupil, I 24
गुलाम slave, II 671
गूंगा dumb, II 636
गोठि booth, II 528
गोठी assembly, I 553
गोप— to conceal, I 459, 604
गोवाल cowherd, II 477
*गोहरा cowherd, II 477
ग्रासीया devourer, seizer, I 498
घणउ much, II 652
घणा much, I 269
घणुं much, II 683
घाणा oil pressing machine, II 522
घूक the sound 'ghū', I 287
घूमरी फेरी circle of dancing women, I 552
घोघरा hoarse, II 641
घोडा horse, II 17, 63
घोडाशब्द neighing, I 421
घोर deep, sound, I 457
घोष — to announce, to cry, I 294

चउकीदार patrol, II 292
चउडीया officer on the outpost, II 191
चउवटिया judge settling disputes, II 181
चलावण causing to move, I 562
चवदइ fourteen, I 245
चाकर servant, II 668
चाकरी service, II 407
चाडी backbiting, I 290
चालण marching, II 357
चिहि funeral pyre, II 697
चीतार-- to remember, I 443
चीतारण thinking, meditating, I 478
चीतारा painter, II 577
चींत्रा flat, II 798
चोर thief, II 707, 710
चोर— to steal, II 708
चोरी theft, II 709
च्यारि four, I 73, II 122

छठा six, I 563
छाई all the six, II 218
छाक्या drunk, intoxicated, II 756
छींका swing of rope to keep things hanging, II 679
छींगा *viṭa* in drama, I 526
छीनारापण secret, I 604
छीरा ladle, I 165
छुरी knife, II 3:9
छोहारा masion, plasterer, II 580

जइतवार victorious, II 366
जगात्र— to awaken, II 369
जनोई sacred thread, I 185-187
जा— to go, II 780
जाग— to keep a wake, II 776
जागता awake, II 775
जागिवापणा wakefulness, I 470
जाडा fat, thick, II 791
जाणणहार knower, II 621
जाप repeating a sacred formula, I 93
जिरिहि chain armour for the body, II 302
जिहाज ship, II 427
जीपि— to conquer, II 367, 368
जुगती proper, I 599
जुलाहा-सालवी weaver, II 548
जूता footwear, II 555
जूसर pin of a yoke, II 270
जोयण distance of a yojana, II 474
जोत्र the yoke of a plough, II 494
ज्ञानपणा the being sacred knowledge, I 176
ज्ञानवंत learned, II 626

झगडा quarrel, dispute, I 271
झबकपणा startling, I 474
*झांझूआ mirage, II 60
झालण handle, catching hold, II 338
झीणा low, weak, I 438
झूझार fighting, II 365

टांकणा-टांची chisel, II 570
टोप helmet, II 298

ठग्या deceived, II 772
ठाणादार custom officer, II 190

डंडिया stick (of a drum), I 593
डा [·भ] ? dullness, I 506
डाभमूंठि fistful of kuśa grass, I 157
डावा left, I 186
डाहा wise, learned, II 620
डींभा sickness, I 455
डील the body, I 562

डूंडा boat, II 439
डोइली ladle, I 137
डोर rope, II 597
डोरा thread, II 543

ढांप्या covered, II 263, 264
ढोल kind of large drum, I 593
ढोलक a kind of drum, I 591

ताकडीकांटा pointer of a balance, II 454
ताकुला spindle, II 544
तांति string, I 566
ताम hook, handle ? II 338
तात्र heat, II 59
तिरछड transverse, II 781
तिहु all the three, II 226
तीनवार thrice, I 289
तीरदार having arrow, II 310
तीरभाता quiver of arrows, II 333
तीखा pungent, I 384
तुगणी goad, II 492
तेत्रीस thirty three, I 485
तेरमा weapon whetter, II 562
तेली oil presser, II 560
तोतला stammering, II 639
तोला a weight of gold, II 461

थंभ pillar, post, I 122
थरि cream, I 144; barm, froth, II 523
थांपण deposit, pledge, II 416, 417
थूक spittle, I 169
थोडसुं a little, I 377, 490

दउढी one and a half, II 442
दडया punished, II 787
दमामा a kind of drum, I 592
दरजी tailor, II 540
दाक्षिण्यपणा courteousness, I 359
दाक्षिण्यवंत courteous, deligent, II 699
दाणीलह ? custom officer, II 191
दांत tooth, I 488
दातरडा sickle, II 486
दातार liberal, generous, II 715
दांतारा shellcutter, II 539
दिष—to show, I 557
दीस—to be seen, I 488, 489
दुसहपणा the being difficult to bear, II 328
दूबला weak, II 795
दूरवेधी shooting from a distance, II 314
दूहव्या accused, II 759
देवपणा godhood, I 177
देप— to see, I 548
दोपकहण fault finding, blaming. I 482
*द्रुणाया a kind of boat II 431

धणी master, I 533
धमणी bellow of a smith, II 532
धरती ground, II 353
धाडि attack, II 382
धाया satiated, II 734
धिक्कार्‍या treated with contempt, II 770
धीटा bold, II 748
धुरी forepart of a carriage, II 273
धूजणा shaking, tremour, I 511
धूसरा greyish, I 395
धोबा washerman, II 553

नक्टा, short-nosed, II 797
नटुआ actor, I 518
नहीं is not, II 739
नाई barber, II 582
नाक the nose, II 798

नाकूआ officer of a boat, II 429
नाठा run away, II 684
नान्ही little, II 799
नालिवासिणी loom, II 551
नाव boat, II 431
नावला vessel to sprinkle water, II 437
नावादंड pole of boat, II 432
नास— to run away, II 388
नासा run away, II 394
नासिकावंत having the nose, II 799, 800
नाहरशब्द bellowing, I 424
नाहि nave of a wheel, II 268
निजाम helmsman, II 428
नीकल— to go out, to drive, II 360
नीचला lower, II 251
नीद sleep, I 457
नींदचून्या sleep walker, II 774
नींदालू habitual sleeper, II 773
नींद्र sleep, II 456
नीमी capital, principal, II 413
नीसास sigh, I 334
नेजा flag, banner, II 249, 250, 251
नेजादार flag bearer, II 291

पईडा wheel, II 265
पग the foot, I 184
पछतावा repentance, I 358
पंजाली a kind of yoke, II 271
पड— to fall, II 785
पडसाद echo, I 441
पड्या fallen, II 396
पढ surety, II 449
पणच bowstring, II 320, 321
पणछी axle tree of a carriage, II 272
परवस dependent, II 662
पशुपाली rearing cattle, II 475
पखावजी player on पखवाज—a kind of musical drum, II 586
पंधीया? bard with worn out clothes? II 374
पसर— to spread, II 723
पाहेलउ first, I 467
पाइली a measure of corn, II 455
पांच five, I 7
पाडा yard, enclosure, I 126
पानकत्तरणी iron chisel, II 573
पाम— to get, to obtain, I 80
पारका belonging to others, I 595
पालट change, I 510
पावडा spade, shovel, II 490
पासेवाण assistant of the सूत्रधार, I 524; attendant, II 64
पाहरू sentry, II 287
पीछरचना setting of feathers, II 331
पीछी brush, II 578
पींजण spinning, II 545
पीला yellow, I 397–399
पुरसाण touch stone, II 534
पुराणी old, I 263
पुषता mature, advanced, II 622
पूज्या revered, II 789
पूछ — to ask, I 274
पूठ the back, I 290, II 212
*पूठी rim of a wheel, II 266
पूनिम full moon day, I 206
पेट the belly, II 736
पेटवाला big-bellied, II 796
*पेटी armour for the belly, II 299
पेट्ट voracious, II 737
पेसखाना vanguard, II 380
पोटलीया coolie, II 675

पोतव weight, II 457
पोलीया gatekeeper, II 21
प्रसन्नवंत pleased, II 647
प्रोलीया gate keeper, II 184

फरसी a kind of axe, II 346
फरसीधर holding an axe, II 305
*फांदाला pot bellied, II 796
फुजदार police officer, II 180
फूट handsome, II 659
फोजदार elephant driver, II 284

बजाव — to play (on a musical instrument), II 587
बदला barter, II 446
बंदीपाना prison, II 397
बरछी a kind of daggar, II 343
बरछीवाला having a daggar, II 304
बलहीनपणा weakness, I 469
बहिन sister, I 542
बहिनीपति sister's husband, I 528
बाणचूक who has missed his arrowshot, II 313
बाणवेधी shooting an arrow, II 311
बात talk, I 262, 263, 599
बांध्या tied, fastened, II 765
बारइ twelve, II 112, 497
बारह twelve, I 128
बालपणा childhood, II 612
बाहरपा sleeve, II 300
बिवार twice, I 289
बीजा second, other, I 451
बीहामणा fierce, I 501
बुगचा—*vide* कोथला, II 547
बुलाई call, invitation, I 318
बुलाव — to call, I 269
बुहारा sweeping, II 674
बोकड he goat, I 138
बोड hole, ditch, II 119

बोल — to say, I 289
to speak, II 634
बोलाव — to call, II 268

भज — to divide, I 410
भंडारी treasurer, II 43
भणी towards, II 355
भरो weight, II 454
भला good, I 303
भवाईया actor in a particular form of drama of the same name, I 520
भाग — to run, II 373
भागा run away, II 393
भांजण deserving, II 392
भाडा rate of hiring, II 673
भाला spear, II 344
भूंडा bad, abusive, I 304
भूख hunger, I 611
भूखा hunger, II 730
भेट a present, II 236
भेला mixture, II 404
,, mixed, II 527
भोजिग eater, I 215

मछीगर fisherman, II 598
मजूरिया labourer, II 670
मणियार jeweller, II 537
मनभागा frustrated, II 767
मसकरी joke, mischief, I 492
महावत elephant driver, II 285
महुआपणा hilerity, I 454
मांग — to ask for, to beg, I 609
मांडी arranged, placed, II 419, 424
माणस man, II 700
माणा a partic. measure, II 467
माता powerful, lusty, II 794
मादल musical drum, I 431, 589
मान — to regard, I 219

मान measure (as of cloth), II 456
माप measure (as of corn), II 455
मालणि female gardner, II 515
माला gardener, II 514
मालाघाडा arena, fighting ground, II 385
मालिम officer of a ship, II 428
मासा a weight of gold, II 457
माहोमाहे mutually, I 311
मित्राई friendship, II 207
मिरगी pestilence, I 484
मिस pretext, II 233
मींठा sweet, II 649, 650
मुहता minister, councillor, II 179
मूआ dead, II 693
मूंकण discharge, II 322, 327
मूक्या sent, I 318
मूंक्या discharged, released, II 326
* मूंठि grip, midpart of bow, II 335
मूंडण clean shave, II 583
मूंमणा dumb, II 640
मूर्खपणा folly, I 452, 476
मूसि crucible, II 531
मृगीरोग epilepsy, I 477
मेढी post of a threshing floor, II 495
मेहगाज thunder of clouds, I 426
मोगर wooden club, II 345
मोगरी wooden club, II 493
मोचा cobbler, II 554
मोजडी wooden sandal, shoe, II 556
मोटा large, big, II 796
मोटीपणा greatness, I 466
मोल price, II 412
,, wages, II 671, 672

रती a weight of gold, II 458
रथवंत having a chariot, II 282
रथपाखरि a sort of wooden ledge fastened around a chariot for protection, II 274
रवाब a kind of lute, I 578
रसोडा a cook, II 576
रह—to stay, to remain, II 212
राउलभांग king's share, tax, II 238
राता red, I 405
राताभेला tawny, mixed red, I 401, 403
रातीवाहा night guard, II 383
रामतीयाल jester, I 525
राष ashes, I 133
रिषि sage, I 192-205, 207
रो—to cry, to weep, I 412
रोवण cry, I 413

लक्ष्मीरहितपणा poverty, I 363
लक्ष्मीवंत rich, II 663
लवाइ चाकवाइ ? armour for the chest, II 296
लवाड untrue, II 632
लसकरी military, II 288
लांगडी cart ? II 260
लाज shame, I 450
लाठीगेडी staff, stick, II 341
लेवाल disposed to take, II 784
लोकवात talk among people, I 264
लोहकसी plough share, II 491
लोहमोगर iron club, II 347
लोहार blacksmith, II 571

वइर enemity, II 205
वइरी enemy, II 168, 204, 209
वजावण playing on a musical instrument, I 582
वटुआ young boy, I 98

वडइल pin at the end of an axle of a carriage, II 267
वडी elder, I 542
वणकर weaver, II 548
वांका bent, II 700
वागरी hunter with a net, II 595
वाजा a kind of wind instrument, I 565-69, II 377
वाजोट footstool, II 178
वाट way, II 192
वाडि enclosure, yard, I 126
वाणा weaving, II 550
वाणीया grocer, merchant, II 409
वांदा bound, II 671
वांभण brahmin, I 98
वाव्र hunting net, II 596
वांश bamboo, I 84
वांसली flute, II 587
वांसोला carpenter's adze, II 566
विकुर ? II 228
विजण solitude, II 235
विडिशकांटा fishing hook, II 599
विनयवंत modest, II 744
विमणा double, II 239
विमाश—to think, to consider, II 652
विमासण consideration, reasoning, I 480
विलषा astonished, taken aback, II 757
विवार twice, I 289
विपवाद mental depression, I 453
वीणापूंटा peg of a lute, I 580
वील Aegle Marmelos, I 85
वृद्धपण old age, II 618
वेचण selling, II 422
वेचणहार seller, II 411
वेचाऊ on sale, II 418
वेझ hole, I 568
वेझा target, II 323

व्याज interest on debt, II 443
व्याजडीया usurer, II 441

शब्दवंत having voice, II 641

षइडा shield, II 337
षा—to eat, I 290
षाटका butcher, II 602
षाटा sour, I 381
षाड ditch, II 606
षाध—to eat, II 739
षीलहरी goatherd, II 479
षोजा chamberlain, eunuch, II 203

सक—to be able, II 367, 633
संचकार ratification of bargain II 421
सतरसी the seven sages, II 75
संदेसा message, I 316
संदेहवंत doubtful, II 783
संनाहवंत equipped, armed, II 294
समारण smearing, II 488
समिल pin of a yoke, II 270
सराप curse, I 300
सवल weak, I 491
सवाई rate of interest at one and a quarter per cent, II 442
साटा exchange, II 415
सांडसा pair of tongs, II 535
सात seven, I 8, 596
साथी companion, II 779
सांभल— to hear, I 490
साम्हउ facing, II 361, 362
सारी gimlet, II 533
साल stake, II 349
सालवी weaver, II 548
साला wife's brother, I 534
साषी witness, II 450
सास breath, I 332

साहणा village chief, II 196
सिंघाडा gimlet, auger, II 536
सिणगार ornamentation, II 720
सिला ? II 574
सीक doubt, suspicion, I 460
सींच— to sprinkle, I 163
सविण sewing, II 543, 547, 548
सीषवणहार teacher, I 522
सीसीकार the sound 'sīsī', I 411
सुंसवद oath, I 272
सुहामणा pleasing, beloved, II 793
सू— to sleep, I 79
सूआर cook, II 187
सूग disgust, I 502
सूता asleep, II 777
सूत्रधार carpenter, II 563-565
सेई a partic. measure, II 468
सोग lament, I 493
सोनार goldsmith, II 530
सोष— to suck, II 732
स्मर— to remember, I 346
हथियार weapon, I 218
हलूआ slow, low, I 413
हाथ the hand, I 186
„ cubit, II 456
*हाथला sleeve, II 300
हाथी elephant, II 23
हाथीशब्द elephant's cry, I 420
हार defeat, II 390
हास— to laugh, I 488
हासा laugh, I 487
हिवइ now, I 486, 506
हींडोला sedan chair, II 277
हीयाली riddle verse, I 265
हीयावली courageous, II 363
हूं I, I 467
हूआ become, II 747
हूंछा gleaning of corn, II 402, 404
हेरू spy, II 214
होणहार that is to be, II 387, 721

Text Editing

Sanskrit text of *Siddhaśabdārṇava* is edited on consideration of the material dealt with in the earlier part of this introduction comparing at every step with *Abhidhānacintāmaṇi* of Hemacandra. No regional influence that distorts a Sanskrit word or a phrase is allowed to linger in the Sanskrit text if it be through ignorance of the scribe. This is so because the form of the Sanskrit language was fixed by the days of Sahajakīrti. But if a new or sanskritised word is added to the stock by Sahajakīrti it remains in tact. That is not the case with Rajasthani sentences. The regional language was in the process of development and change. It has been, therefore, advisable not to alter anything except in places of obvious mistakes and scribal lapses. No change is effected in the Rajasthani portion as would affect its phonological structure present in the ms. Forms like *nāsā* and *nāṭhā* of the same word meaning

'run away' or of a root like √ *khāda*—or √ *ṣādha*— "to eat" have been retained. So also the change of *e* to *ya* in phrases like *buhārā dyai* instead of *dei* or *gahaṇā aḍāṇā lyai* instead of *lei* has not been tampered with. Such alternations have been noted in this introduction

Wherever the Sanskrit text is corrected the reading in the ms. is given in a footnote. Rajasthani material, though faithfully reproduced, needs correction or clarification in case of a few words. Here a corrected letter or word is to be found in ( ) just after the letter or the word concerned. If a letter or a word is superfluous it is enclosed in } {.

Correction, supplementation or retention is selfevident in footnotes arranged according to serial number of a verse followed by that of a line.

Superfluous *daṇḍa* marks and serial numbers of synonyms in the ms. are omitted here. Serial numbers given in the body of the Sanskrit text stand in the place of corresponding Rajasthani sentences given below the Sanskrit text. It has been pointed out that a Rajasthani sentence intervenes two different sets of Sanskrit synonyms. After completion of a set of synonyms in the middle of a line a semi colon (;) is supplied here. In the middle of a line normally a serial number representing a Rajasthani sentence and a semicolon should come in one and the same place but if they do not it is to be remembered that semicolon just shows the end of a set while the number shows the exact place of the Rajasthani sentence Nevertheless, there are some places where it has been impracticable to separate with a semicolon two words from different sets of synonyms closely combined with samdhi or avagraha. Square bracket [ ] is used to supply a missing letter or a word. If a number followed by a or b is in such a bracket it indicates folio of the ms. where a = obverse and b = reverse. An unintelligible word or a doubtful portion is followed by a question mark (?). Erasure of a letter is shown by a plus sign (+). Where a line or a part of it is missing it is marked with dots (......).

श्री पार्श्वनाथाय नमः

स्मृत्वा सर्वज्ञमात्मार्थी सिद्धशब्दार्णवो जिनात् ।
सलिङ्गनिर्णयं नामकोशं सिद्धं स्मृतिं नये ॥ १ ॥

अस्ति सप्तविधं नाम पुमान् स्त्री स्यान्नपुंसकम् ।
अक्लीबकोऽपुमानस्त्री त्रिलिङ्गं; त्रिविधं पुनः ॥ २ ॥

रूढयौगिकमिश्रत्वाद्यौगिकं त्रिविधं मतम् ।
क्रियागुणप्रभेदेन तथा सम्बन्धभेदतः ॥ ३ ॥

करोत्याद्या क्रिया नीलपीतादिश्च गुणस्तथा ।
स्वस्वामित्वादिकोऽनेकविधस्सम्बन्ध ईक्षितः ॥ ४ ॥

रूढादीनां त्रयाणां च लक्षणं शास्त्रतोऽन्यतः ।
ज्ञेयं; तथा पूर्वशब्दं त्वन्ताथादी न गच्छतः ॥ ५ ॥

[1]परमेष्ठी जगन्नाथो जिनः शम्भुर्जितस्मरः ।
अर्हन्पारगतः श्रीमान्भगवान्पुरुषोत्तमः ॥ ६ ॥

अष्टकर्मापहः स्वामी त्रिकालज्ञो जिनेश्वरः ।
तीर्थंकरस्तीर्थंकरो वीतरागो निरञ्जनः ॥ ७ ॥

सर्वज्ञः केवली देवाधिदेवो बोधदायकः ॥
आप्तः सार्वः सर्वदर्शी स्याद्वादी भयनाशकः ॥ ८ ॥

स्वयम्भूर्जितमोहो[2]ऽस्याग्रणीः शिष्यो गणाधिपः ।
गणी लब्धनिधिः शिष्टो विनयी श्रुतपारगः ॥ ९ ॥

तपस्वी गुणवांस्तस्य शिष्यः सामान्यतो मुनिः ॥
अक्लीबो निर्ममो वाचंयमः साधुर्यतिर्व्रती ॥ १० ॥
मुमुक्षुः श्रमणो भिक्षुर्निर्ग्रन्थो निष्परिग्रहः ।
अनगार ऋषिर्मौनी दयाधीरस्तपोधनः ॥ ११ ॥

---

१ १ तीर्थंकर नाम एकोनविंशत् ॥ (°त्रिंशत्)
२ २ गणधर नाम अष्टौ ॥
३ ३ साधु नाम षोडश ॥

२.१) °विधिं, श्री for स्त्री
३.१) °योगिक°
५.१) लक्षण
६.१) परमेष्टी, शंभुजित
८.१) बोधि°

[1]तस्यायतौ स्थितिर्मोक्षः सर्वदुःखक्षयोऽक्षमः ।
अपवर्गो महानन्दोऽपुनर्भवमहोदयौ ॥ १२ ॥
शीतीभावोऽन्तिकः श्रेयोऽमृतं कैवल्यमक्षरम् ।
निर्वाणमचलं निश्रेयसं निर्याण [2a] शाश्वते ॥ १३ ॥
नैश्चित्यं क्लीवकेऽमूनि ब्रह्माऽस्त्री शान्तिनिर्वृती ।
सिद्धिस्त्रीणि स्त्रियां प्रोक्तं शिवमत्र नपुंसकं ॥ १४ ॥
[2]अस्योपायो भवेद्योगो ज्ञानश्रद्धाचरित्रयुक् ।
[3]अहिंसा सत्यमस्तेयं ब्रह्म निर्लोभता [4]यमाः ॥ १५ ॥
पञ्चैते; तस्य[5] तद्वाक्यमागमः समयः श्रुतम् ।
समाः सिद्धान्तराद्धान्तकृतान्ता आप्तवाक् स्त्रियाम् ॥ १६ ॥
[6]तपः शौचं च संतोषः प्रणिधानं च दैवतम् ।
स्वाध्याय एत एव स्युर्नियमा योगसिद्धये ॥ १७ ॥
[7]आसनं करणं चापि[8] विषयेभ्यो निवर्तनम् ।
इन्द्रियाणां स योगाङ्गः प्रत्याहारो निगद्यते ॥ १८ ॥
[9]प्राणायामः स नु श्वासोच्छ्वासयोर्यन्निरोधनम् ।
प्राणयमोप्य [10]थ ध्येये मनसः स्थिरता धृतिः ॥ १९ ॥

१ ४ मोक्ष नाम चतुर्विंशतिः ॥
२ ५ मोक्षउपाय नाम ॥
३ ६ पंचमहाव्रत नाम ॥
४ ७ इया पांचरउ नाम ॥ एक ॥
५ ८ सिद्धांत नाम ॥ सात ॥
६ ९ पंचानां नाम एक ॥ शौचादीनां
७ १० पद्मासन नाम द्वयं ॥
८ ११ विषयादिकथी इंद्रियनिवत्ताइया (वा) नाम एकं ॥
९ १२ श्वासनिश्वास रूंधवा नाम द्वयं ॥
१० १३ मनःस्थिरता नाम ॥ एकं ॥

१२·१) आयतौ
१४·१) "निवृती, ·२) प्रोक्तः
१५·२) सत्परम"
१७·२) नाम inserted between स्यु and र्नियमा

एकाग्रचित्त [ता][1] ध्येये, ध्यानं[2] ध्येयावलम्बनम् ।
ध्यानेनैव समाधिः स्याद्[3]यमेन सहिता अमी ॥ २० ॥
नियमः करणं प्रत्याहारः प्राणयमो धृतिः ।
ध्यानं समाधिरित्यष्टावेभिर्योगो विमुक्तये ॥ २१ ॥
तदुक्तोऽय[4] मथो मौनमस्त्री पुनरभाषणम् ।
क्लीवे;[5] धर्मोपदेष्टा [2 b] स्याद्गुरु[6] र्व्याख्याविधायकः ॥ २२ ॥
आचार्यः;[7] पाठको भूय उपाध्यायो गणिः, श्रुते ।
साङ्गेऽधीती त्वनूचानो;[8] विवेकः स्याद्विवेचनम् ॥ २३ ॥
[9]गुरुशिष्यप्रशिष्यादि कुलमाम्नाय आवृतः ।
गुरुक्रमः सम्प्रदायः पारम्पर्यं नपुंसके ॥ २४ ॥
[10]तुल्यागमव्रताचारा मिथः सब्रह्मचारिणः ।
[11]सतीर्थ्या एकगुरवो भूयो;[12] ऽथ नियमस्थितिः ॥ २५ ॥
परिव्रज्या त [प] स्या स्युः स्त्रियां भूयो व्रतग्रहः ।
[13]छात्रः शिष्यो विनेयोऽन्तेवासी[14] प्राथमकल्पिकः ॥ २६ ॥
शैक्ष;[15] स्तस्माद्भद्रमद्रे शिवं मङ्गलमस्त्रियाम् ।
शुभं श्वःश्रेयसं क्षेममस्त्री भविकभावुके ॥ २७ ॥

१ १४ एकाग्रचित्त नाम एकं ॥
२ १५ ध्येयाकारावलंबन ध्यान नाम एकं ॥
३ १६ अष्टांगयोग नाम ॥
४ १७ मौन नाम द्वयं ॥
५ १८ गुरु नाम द्वयं ॥
६ १९ आचार्य नाम द्वयं ॥
७ २० उपाध्याय नाम द्वयं ॥
८ २१ विवेक नाम द्वयं ॥
९ २२ साधुकुलपरंपरा नाम चत्वारि ॥
१० २३ साधर्मिक नाम एकं ॥
११ २४ गुरुभाई नाम द्वयं ॥
१२ २५ दीक्षा नाम चत्वारि ॥
१३ २६ शिष्य नाम चत्वारि ॥
१४ २७ नवीन शिष्य नाम द्वयं ॥
१५ २८ कल्याण नाम एकोनविंशाति ॥

२०.२) ध्याननेव
२३.२) सागेधीती त्वऽमूचानो
२७.२) क्षेममऽश्री

सु (?) कृतं सूकृतं श्वोवसीयसं कुशलं तथा ।
भव्यं काम्यं च कल्याणं शस्तं श्रेयो नपुंसके ॥ २८ ॥

॥ इति जैनाधिकारः ॥

[1]धर्मधातुर्जिनो वोधिसत्त्वः शास्ता त्रिकालवित् ।
आर्यस्तथागतो बुद्धः सुगतो दशभूमिगः ॥ २९ ॥

मुनीन्द्रः श्रीघनो द्वादशाक्षो दशवलो मुनिः ।
महामैत्रो दशार्हस्त्रिकायो विज्ञानमातृकः ॥ ३० ॥

दयाकूर्चश्चतुस्त्रिंशज्जातकज्ञो विनायकः ।
संगुप्तश्चाद्वयो धर्मराजो मार-ख-लोकजित् ॥ ३१ ॥

षडभिज्ञो महासत्त्वः पञ्चज्ञानः सुनि [3 a] श्चितः ।
गुणाब्धिर्भगवानर्हन् वोधिर्विज्ञानदेशनः ॥ ३२ ॥

समन्तभद्रः स्याल्लोकनाथो योगी समे च ते ।
सप्तबुद्धा विपश्याद्याः [2]शाक्यसिंहोऽस्ति तेषु यः ॥ ३३ ॥

शौद्धोदनिर्गौतमः स मायादेवीसुतोऽपि च ।
देवदत्ताग्रजो राहुलसूः स्यादर्कवान्धवः ॥ ३४ ॥

सर्वार्थसिद्धो;[3]ऽथ विधिर्विरिञ्चि
र्धाता स्वयम्भूः स्थविरो विरञ्चः ।
स्रष्टा विधाता कविवेदगर्भौ
ब्रह्माऽऽत्मभूर्नाभिभुवो ध्रुवोऽजः ॥ ३५ ॥
[4]वेधाः प्रजापतिचतुर्मुखहंसगाः को
लोकेशसात्त्विकभवान्तकृतोऽब्जयोनिः ।
पद्मासनः शतधृतिः कमनो हिरण्य—
गर्भः पुराणगपितामहसम्भवाश्च ॥ ३६ ॥

---

१ २९ अथ बुद्धदेवता नाम ॥ एकोनचत्वारिशत् ॥
२ ३० सप्तम शाक्यसिंहबुद्धस्तस्य नाम अष्टौ ॥
३ ३१ ब्रह्माका नाम एकचत्वारिशत् ॥
४ ३२ इंदवज्रा छंदः॥

२८·१) मकृतं for सुकृतं ·२) सस्तं
२९·१) °वेतृ for °वित्
३१·२) मारं खं लोकजित्
३२·१) सुपिश्चितः
३३·१) स्यालोक°
३४·१) शोद्धोदनि
३५·२) श्रष्टा
३६·४) संभवश्च

[1]विश्वरेता जगत्कर्ता शतानन्दो विरञ्चनः।
परमेष्ठी सुरज्येष्ठः क्षेत्रज्ञो द्रुघणः पुनः ॥ ३७ ॥
स्यादष्टश्रवणो भूयो द्रुहिणो;[2] ऽथ जनार्दनः।
विष्णुर्जिष्णुर्हृषीकेशो हरिनारायणाच्युताः ॥ ३८ ॥
नरायणो जगन्नाथो दाशार्हः पुरुषोत्तमः।
श्रीपतिः श्रीधरो विश्वरूपो दामोदरो जिनः ॥ ३९ ॥
विधुः पीताम्बरो शार्ङः शौरिस्ताक्ष्र्यध्वजः स्वभूः।
सनातनः पद्मनाभो वासुदेवो वृषाकपिः ॥ ४० ॥
केशवोऽधोक्षजो विष्वक्सेनोऽब्धिशयनः पुनः।
पुनर्वसुरजः कृष्णः पद्मेशयकुमोदकौ [3 b] ॥ ४१ ॥
वनमाली मुञ्जकेशी शतावर्त्तो गदाग्रजः।
इन्द्रानुज उपेन्द्रश्च सोमसिन्धुश्चतुर्भुजः ॥ ४२ ॥
गोपेन्द्रो देवकीसूनुर्मुकुन्दो धरणीधरः।
षड्विन्दुः पुण्डरीकाक्षः शार्ङ्गी विश्वम्भरः पुनः ॥ ४३ ॥
पृश्निगृङ्गो यदुनाथ आत्मभूः पाण्डवायनः।
गोविन्दः शशिबिन्दुश्च वैकुण्ठो बभ्रुवेधसौ ॥ ४४ ॥
सुवर्णविन्दुर्दैत्यारिः पुराणपुरुषोऽपि च।
जह्नुस्त्रिविक्रमो यज्ञपुरुषो माधवः पुनः ॥ ४५ ॥
श्रीवत्सभृच्च श्रीवत्सश्चक्रभृत् शङ्खभृत्तथा।
गोवर्धनधरश्चापि गदाभृद्विष्टरश्रवाः ॥ ४६ ॥
हिरण्यकेशः श्रवणस्तमघ्नो वायुवाहनः।
चतुर्व्यूह ऊर्ध्वकर्मा पराविद्धोऽपराजितः ॥ ४७ ॥
पुण्यश्लोक उरुगात्रस्तीर्थपाद उरुक्रमः।
दशावतारः श्रीगर्भो लतापर्णः सहस्रजित् ॥ ४८ ॥
वृषोत्साहो वर्धमानः सुषेणश्च षडङ्गजित्।
क्रतुधामा बहुरूपो विधाता समितिंजयः ॥ ४९ ॥

१ ३३ वसंततिलक छंदः।
२ ३४ कृष्ण नाम चतुषाष्टिरधिकं शतं ॥

३९.१) दशार्हः
४२.२) °सिंधुन्यश्च
४३.१) गोपेद्रो
४९.२) सुमतिंजयः

हिरण्यनाभः कपिलो वासुभद्रो महातपाः ।
श्रीकरो भद्रकपिलः कालकुण्ठः सरीसृपः ॥ ५० ॥
एकदृक् धर्मनाभोऽपि सूक्ष्मनाभः सुरोत्तमः ।
लोकनाभः पद्महासो महाहंस उदारधीः ॥ ५१ ॥
वृन्दारकः स्थिरः सोमैकपाद्द्विपदास्त्रिपात् ।
त्रिधामा त्रिककुल्लोहिताक्षो धन्वा च विश्वभुक् ॥ ५२ ॥
वृक्षनेमिर्यवनारिः सुधन्वाऽधोमुखः कपिः ।
शतवीरो ब्रह्मना [4 a] भः पद्मगर्भो वृषोदरः ॥ ५३ ॥
एकशृङ्गो बहुशृङ्गः पुष्पहासो बलिंदमः ।
नवशक्तिरहि [: ?] पांशुजालिकः स्यान्महाक्रमः ॥ ५४ ॥
रत्नबाहुर्महामाय एकाङ्गश्च प्रमर्दनः ।
यमकालः शतानन्दः सुवृषः शरुरित्यपि ॥ ५५ ॥
सुयामुनः श्रीवराहः सदायोगी सुभद्रकः ।
नृसिंहवपुरासन्दोऽव्ययः स्याच्छिवकीर्तनः ॥ ५६ ॥
[1]कंसप्रभृतयो दैत्या वध्या; [2]अस्य तथा पिता ।
आनकदुन्दुभिर्भूकश्यपो दिन्दुस्तथा पुनः ॥ ५७ ॥
वसुदेवो;[3] भुजमध्ये कौस्तुभो;ऽस्य[4] स्यमन्तकः ।
मणिः;[5] करे गदा कौमोदकी;[6] शार्ङ्गं धनुस्तथा ॥ ५८ ॥
[7]चक्रं सुदर्शनो [नाम];[8] नन्दकोऽसिश्च;[9] वाहनम् ।
गरुड;[10] श्चिह्नं श्रीवत्सः;[11] पाञ्चजन्याभिधो महान् ॥ ५९ ॥

१ ३५ कंसादिक कृष्णवध्य नाम एकं ॥
२ ३६ कृष्ण का पिता नाम चत्वारि ॥
३ ३७ कौस्तुभ रत्न नाम ॥ एकं ॥
४ ३८ कृष्णस्य मणिरत्न नाम एकं ॥
५ ३९ कृष्णगदा नाम एकं ॥
६ ४० कृष्णधनुष नाम एकं ॥
७ ४१ कृष्णचक्र नाम एकं ॥
८ ४२ स्त्री (श्री) कृष्णषडका (खड्गका) नाम एकं ॥
९ ४३ कृष्णवाहन नाम एकं ॥
१० ४४ कृष्णचिह्नं नाम एकं ॥
११ ४५ कृष्णशंखका नाम एकं ॥

५०.१) हिरणनाभ, .२) कालकुंच
५४.१) एगशृंगो
५६.१) सुयामनुः
५७.२) दुंदु° vide Vaijayanti
५८.१) कोस्तुभे
५९.१) सनंदको

शङ्खो[1]ऽथ मुशली रामो हली कृष्णाग्रजो बलः ।
संकर्षणो रौहिणेयः कामपालः सितासितः ॥ ६० ॥
तालक्ष्मा बलभद्रो बलदेवः प्रलम्बभित् ।
यमुनारुक्मिभिद् रेवतीशोऽनन्तो मधुप्रियः ॥ ६१ ॥
नीलवस्त्रो बली फालः एककुण्डलसात्त्वतौ ।
शेषाहिनामभृद् गुप्तवरो भद्राङ्ग इत्यपि ॥ ६२ ॥
प्रलापी पौरः स्याद्भद्रचलनो;[2] ऽस्य नपुंसके ।
हलं संवर्त्तकं [4 b][3] सौनन्दं क्लीबे मुशलं त्वथो ॥ ६३ ॥
क्षीरोद्रतनया ता सा मा श्रीः पद्मा हरिप्रिया ।
रमा लक्ष्मीः पद्मवासा या विष्णुशक्तिर्भर्भरी ॥ ६४ ॥
इन्दिरा कमला लोकमाता क्षीराब्धिमानुषी ।
[4]अथ कामः कलाकेलिः कन्दर्पः कमनः स्मरः ॥ ६५ ॥
मदनो दर्पकोऽनङ्गोऽनन्यजो मन्मथोऽङ्गजः ।
जराभीरुर्मधुदीपो हृच्छयो मधुसारथिः ॥ ६६ ॥
श्रीनन्दनो मनोयोनिः प्रमत्तः पुष्पकेतनः ।
आत्मभूर्यौवनोद्भेदः सर्वधन्वी प्रकर्षकः ॥ ६७ ॥
रागरज्जुः शिखिमृत्युर्मनोदाही महोत्सवः ।
संकल्पयोनिर्विषमायुधो;[5] [6]ऽस्य रमणी रतिः ॥ ६८ ॥
[7]बाणाः पञ्च;[8] ध्वजौ मीनमकरौ;[9] कुसुमानि च ।
बाणधनुरायुधानि;[10] शत्रू शम्बरशूर्पकौ ॥ ६९ ॥

---

१ ४६ बलभद्र नाम एकत्रिंशत् ॥
२ ४७ बलभद्रहल नाम एकं ॥
३ ४८ बलभद्रमुशल नाम एकं ॥ [4 b]
४ ४९ लक्ष्मी का नाम सप्तदश ॥
५ ५० कंदर्प्पका नाम एकोनत्रिंशत् ॥
६ ५१ कंदर्प्पका स्त्रीका नाम एकं ॥
७ ५२ कामबाण नाम एकं ॥
८ ५३ कामचिह्न नाम एकं ॥
९ ५४ कामायुध नाम एकं ॥
१० ५५ कंदर्प्पशत्रु नाम ॥

६०·१) कृष्णा गजो
६१·१) प्रलंबभृत्
६२·१) °नागभृत्
६४·१) तनधा
६५·१) दंदिरी for इन्दिरा
६७·१) प्रमनः for प्रमत्तः
६९·२) धन for धनु

[1]मधुर्मित्रं; [2]तथा पुत्र उषेशो ब्रह्मसूः पुनः ।
अनिरुद्धः स्याद्दृष्याङ्कः; [3] सौपर्णेयो विषापहः ॥ ७० ॥
सर्पारातिर्वैनतेयस्ताक्ष्र्यो विष्णुरथोऽपि च ।
पक्षिस्वामी वज्रतुण्डः सुधाहृद्वज्रजित्तथा ॥ ७१ ॥
महावेगः स्वर्णकायः पक्षिसिंहो विशालकः ।
गरुत्मान् गरुडः शाल्मली कामायुस्तु काश्यपिः ॥ ७२ ॥
नागान्तकः सुपर्णो; [4]ऽथ नीलकण्ठो महाव्रती ।
ईशान ईश उड्डीशो भीमो धूर्जटिशंकरौ ॥ ७३ ॥
गिरीशो गिरिशः षण्ढः ऊर्ध्वलिङ्गो महेश्वरः ।
अस्थिधन्वा महादेवो महानटो विषान्तकः ॥ ७४ ॥
श्मशानवेश्मा [?] पुरुषो अस्थिमाली घनवाहनः ।
अट्टहासी मृडो भर्ग एकपादैकदृक् त्रिदृक् ॥ ७५ ॥
वृषाङ्को भालदृक् वामदेवो मृत्युंजयः शिवः ।
अहिर्बुध्न्यो विरूपा [क्षो] वह्निरेता उमापतिः ॥ ७६ ॥
हिरण्यरेताः श्रीकण्ठः कण्ठेकालः कपालभृत् ।
व्योमकेशः पशुपतिर्भैरवश्च पिनाकभृत् ॥ ७७ ॥
पिङ्गेक्षणः पिङ्गजटो गङ्गाखट्वाङ्गभृत् हरः ।
शिपिविष्टः शम्भुशर्वौ दिग्वासा अहिशूलभृत् ॥ ७८ ॥
प्रमथपतिः सर्वज्ञः खण्डपर्शुरपीश्वरः ।
अष्टमूर्तिः सुप्रसादः कपर्दी नन्दिवर्धनः ॥ ७९ ॥
स्थाणुः पञ्चमुखो रुद्रो नीललोहित इत्यपि ।
कृत्तिवासा भवो नाट्यप्रिय उग्रोऽपराजितः ॥ ८० ॥
इन्दुभृच्छङ्कुगोपालौ शैलधन्वाऽक्षतस्वनः ।
उन्मत्तवेषः शबरः सिताङ्गः कपिलाञ्जनः ॥ ८१ ॥

---

१ ५६ कंदर्प्पमित्र नाम एकं ॥

२ ५७ कंदर्प्पपुत्र नाम चत्वारि ॥

३ ५८ गरुड नाम एकोनविंशतिः ॥

४ ५९ महादेव नाम पंचोत्तरं शतं ॥

७५.२) मृडो for मृडो एकपादै एकदृक्   ८०.१) पंचमुखे
७९.१) पंडपर्शु

कोणवादी विशालाक्षः सुभगो धर्मवाहनः ।
नवशक्तिर्महानादो दशबाहुर्जटाधरः ॥ ८२ ॥

[1]कटंकटो जटाजूटाङ्कः कालश्च महाम्बुकः ।
जगत्स्रष्टा भूतपतिर्दिशां प्रियतमः खरुः ॥ ८३ ॥
वह्निनेत्रो महाकान्तो नराधारो नृवेष्टनः ।
अतलो धूम्रयोगी च स्त्रीदेहार्धो; [1]ऽस्य शात्रवः ॥ ८४ ॥
अनङ्गाद्याः; [2]जटाजूटः कपर्दो; [3]ऽथ सुखंगुणः ।
खट्वाङ्गोऽस्त्री; [4] तथा चापमजगावं पिनाकिनः ॥ ८५ ॥

अजगवं पिनाकोऽस्त्री; [5] ब्राह्मी प्रभृतयः पुनः ।
मातरः सप्त; [6] प्रमथाः पार्षदाश्च गणास्तथा ॥ ८६ ॥
[5 b] [7]ऐश्वर्यं वाशिता प्राप्तिः प्राकाम्यमणिमेशिता ।
यत्र कामावसायित्वं लघिमा महिमाऽष्टधा ॥ ८७ ॥
[8]भवानी त्र्यम्बका दुर्गा रुद्राणी पार्वतीश्वरा ।
दक्षजाऽऽर्या सिंहयाना चण्डी कात्यायनी शिवा ॥ ८८ ॥
शर्वाणी स्यान्महादेवी कुमारी सर्वमङ्गला ।
मृडानी मातृमाताऽम्बिकाऽपर्णोमाऽद्रिजा सती ॥ ८९ ॥
मेनाजा कृष्णमैनाकस्वसा गौरी महाजया ।
निशुम्भमथनी शुम्भमथनी गणनायिका ॥ ९० ॥

---

१ ६० महादेववद्दरी नाम ॥
२ ६१ महादेवजटाबंध नाम द्वयं ॥
३ ६२ महादेवायुध नाम द्वयं ॥
४ ६३ महादेवधनुष नाम द्वयं ॥
५ ६४ महादेवमातर नाम एकं ॥
६ ६५ महादेवगण नाम त्रयं ॥
७ ६६ अथ सिद्ध (सिद्धि) नाम॥ [5 b]
८ ६७ पार्वती नाम सप्तोत्तरं शतं ॥

८३·१) कटाटको
८५·१) सुखंमुणः Hem., सुखंघुणः Vaijayanti
८६·१) तु न for पुनः
८७·१) वसिता, ·२) कामावशायित्वं
८८·१) त्र्यवक, ·२) पक्षजा for दक्षजा
८९·२) मृडाणी, उद्रिजा
९०·१) कृष्णं मेनाकस्वसा गोरी

कान्तारवासिनी भूतनायिका ब्रह्मचारिणी।
काली बर्हिध्वजाऽमोघा गौतमी तामसी जया ॥ ९१ ॥

नन्दपुत्री महाकाली भद्रकाली च योगिनी।
एकपर्णा बहुभुजा महामाया च बाभ्रवी ॥ ९२ ॥

दृषदन्ती कालरात्रिः कृष्णा स्यात्कृष्णपिङ्गला।
भ्रामरी जाङ्गुली षष्ठी प्रगल्भा यादवी वरा ॥ ९३ ॥

मघेन्द्रभगिनी हासा कौशिकी रेवती हिमा।
स्कन्दमाता प्रकूष्माण्डी गण्डिनी चोग्रचारिणी ॥ ९४ ॥

महारौद्री मलंयिनी विजया कुलदेवता।
कालञ्जरी कालंगमा नन्दयन्ती निरञ्जना ॥ ९५ ॥

कोटिश्रीर्मन्दरावासा दर्दुरी च महानिशा।
किराती कालदमनी शिवदूती करालिका ॥ ९६ ॥

नीलवस्त्रा विकराला विरजा शृङ्गवासिनी।
कुलेश्वरी हैमवती विलङ्का नन्दिनीत्यपि ॥ ९७ ॥

प्रकीर्णकेशी स्यात्क्षेमंकरी नरायणी तथा।
शैला शाकम्भरी क्षण्डा (?) क्षेमा शतमुखी प्रभा ॥ ९८ ॥

विशालाक्षी बहुपुत्रा सावित्री गोकुलोद्भवा।
अष्टादशभुजा कुन्द्रा रौद्रा स्यान्नकुला [6 a] कुला ॥ ९९ ॥

अनन्ता; [1]तस्या विजया जया सख्यौ; [तु] [2]केसरी।
मनस्तालो; [3]ऽथ चामुण्डा महागन्धा कपालिनी ॥ १०० ॥

चर्ममुण्डा मार्जारकर्णिका भैरवीऽत्यपि चर्चिका।
कर्णमोटी; [4]स्याद्गणेश आखुगः [तनयः] पुनः ॥ १०१ ॥

---

१ ६८ पार्वती सखी नाम ॥
२ ६९ पार्वतीवाहन सिंह नाम एकं ॥
३ ७० चामुंडा नामऽष्ट ॥
४ ७१ गणेश नाम षोडश ॥

९३.१) दृषद्वती Hem.
९४.२) वोग्रचारिणी
९५.१) मलयनी
९७.२) हेमवती
९८.२) Possibly कुण्डा

विघ्नेशः पर्शुपाणिश्च द्वैमातुरो विनायकः ।
लम्बोदर एकदन्तो हेरम्बश्च गजाननः ॥ १०२ ॥

हस्तिमल्लः पृश्निशृङ्गः पृश्निगर्भस्त्रिधातुकः ।
विषाणान्तो द्विशरीरो; [1]ऽथ सेनानीर्दिगम्बरः ॥ १०३ ॥

विशाखः सिद्धसेनोऽपि कुमारः षण्मुखो गुहः ।
ब्रह्मचारी महासेनः कार्त्तिकेयोऽग्निभूरपि ॥ १०४ ॥

जाह्नवीनन्दनो द्वादशाक्षः स्कन्द उमासुतः ।
वैजयन्तस्तारकारिः शरभूः शक्तिभृत्तथा ॥ १०५ ॥

बालाचार्यो महातेजाः स्वामी च शिखिवाहनः ।
करवारकक्रौञ्चारी;[2] आश्रमोऽस्त्री चतुर्विधः ॥ १०६ ॥

[3]ब्रह्मचारी गृही वानप्रस्थो भिक्षुरिति क्रमात् ।
[4]वर्णी; तस्मिन्न[5]थ ज्येष्ठाश्रमी स्यात्स्नातको गृही ॥ १०७ ॥

गृहमेधी गृहस्थो;[6] ऽथ वैखानसस्तृतीयके ।
[7]भिक्षौ सांन्यासिकः पाराशरी च यतितापसौ ॥ १०८ ॥

मस्करी रक्तवसनः कर्मन्दी पारिरक्षकः ।
पारिकाङ्क्षी परिव्राजकस्तपस्वी मुनिस्तथा ॥ १०९ ॥

[8]स स्थाण्डिलो व्रतवशात् शेते यः स्थण्डिले पुनः ।
स्थण्डिलशाय्य; [6 b] [9]ऽथो दान्तस्तपःक्लेशसहोऽदरः ॥११०॥

---

१ ७२ कार्त्तिकेय नाम पंचविंशति ॥
२ ७३ च्यारि आश्रम नाम एकं ॥
३ ७४ तिण आश्रमरा भेदका नाम ॥
४ ७५ वर्णी नाम एकं ॥
५ ७६ गृहस्थ नाम पंच ॥
६ ७७ वानप्रस्थ नाम एकं ॥
७ ७८ संन्यासी नाम त्रयोदश ॥
८ ७९ तिको व्रतपालिवा निमित्तऽसुद्ध स्थंडिल भूमिनइ विषय याग-निमित्त सूयइ तेहना नाम द्वयं ॥
९ ८० तपथी उवेग [न] पामइ तेहनो नाम द्वयं ॥

१०३.२) शेनानी
१०४.१) खण्मुखो ग्रहः
१०५.२) तारिकारः
१०६.१) वालचार्यो
१०७.२) तस्मिनघ
१०८.२) संन्याशिकः, °तापसा
११०.१) य for स.२) दांतत्रपक्लेश-सहोदरप्य

[1]अथ वटूकरणोपनायोपनया आनयः पुनः ।
[2]आग्नीध्राऽग्नीन्धने चाग्निकार्यं स्यादग्निकारिका ॥ १११ ॥
[3]स्यादाषाढो व्रते दण्डः पालाशो;[4] राम्भवैणवौ ।
[5]सारस्वतो वैल्वरौच्या[6] वौपरोधिकपैलवौ ॥ ११२ ॥
[7]आश्वत्थो जितनेमिश्चो[8] दुम्बरोलूखलौ समौ ।
[9]अस्त्री कमण्डलुः कुण्डिका; भूयः[10] आसनं वृषी ॥ ११३ ॥
[11]स्त्रियां जटा सटा;[12] कल्पो विधिः क्रमः;[13] पुनर्जपः ।
स्वाध्यायः,[14] औपवस्त्रं चोपवासोऽस्त्री तथा[15] पुनः ॥ ११४ ॥
श्रान्तो जितेन्द्रियः शान्तो;[16] ऽवदानं कर्मनिर्मलम् ।
[17]षट्कर्मा ब्राह्मणो विप्रो द्विजातिर्द्विज इत्यपि ॥ ११५ ॥
द्विजन्मा सूत्रकण्ठोऽग्रजन्मा च मुखसंभवः ।
अग्निजातिः शर्मगर्भः सावित्रो वाडवोऽग्रजः ॥ ११६ ॥

---

१ ८१ मौंजीबंधन नाम चत्वारि ॥
२ ८२ ऋग्वेदकांडे अग्निविशेष नाम चत्वारि ॥
३ ८३ पलासदंड नाम द्वयं ॥
४ ८४ व्रते एव वांशना दंड नाम द्वयं ॥
५ ८५ व्रते एव बीलरा दंड नाम द्वयं ॥
६ ८६ व्रते पीलुवृक्षना दंड नाम द्वयं ॥
७ ८७ व्रते पीपलदंड नाम द्वयं ॥
८ ८८ व्रते ऊंबरदंड नाम द्वयं ॥
९ ८९ कमंडल नाम द्वयं ॥
१० ९० तापसादिकना आसन पीठ नाम एकं ॥
११ ९१ तापसजटा नाम द्वयं ॥
१२ ९२ आचार नाम त्रयं ॥
१३ ९३ जाप नाम द्वयं ॥
१४ ९४ उपवास नाम द्वयं ॥
१५ ९५ जितेंद्रिय लौल्य (?) नाम त्रयं ॥
१६ ९६ कर्मनिर्मलपण नाम एकं ॥
१७ ९७ ब्राह्मण नाम विंशति ॥

After 111 इते is added.

११२.२) वैल्वः सारस्वतोरोच्यः, पैल-वस्त्वौपरोधिकः ॥ Hem 815

११३.१) उलौ पलौ समौ

११६.१) पूत्रकंठो

एतसो वेदगर्भोऽपि वर्णज्येष्ठस्त्रयीमुखः ।
समानौ मैत्रभूदेवौ;[1] वटुमाणवकौ तथा ॥ ११७ ॥

[2]अध्वरः संस्तरः सप्ततन्तुः स्तोमः क्रतुर्मखः ।
सत्रं यागः सवो यज्ञोऽस्त्रियौ विता [7a] नर्बर्हिषौ ॥ ११८ ॥

मन्युश्चा[3]थो ब्रह्मयज्ञोऽध्ययनं; [4]होम आहुतिः ।
देवयज्ञो वषट्कारो होत्रं चाप्य; [5]थ तर्पणम् ॥ ११९ ॥

पितृयज्ञः पिण्डदानं श्राद्ध[6]मस्त्री; बलिः पुनः ।
भूतयज्ञो; [7]नृयज्ञश्चातिथिपूजनमप्य[8]थ ॥ १२० ॥

महायज्ञा अमी पञ्च; [9]यज्ञौ पक्षान्तयोर्भवौ ।
पौर्णमासस्तथा दर्शो; [10]दीक्षार्हस्येष्टिः सौमिकी ॥ १२१ ॥

[11]व्रतसंग्रहस्तु दीक्षा; भिक्षा कवलमात्रकम् ।
[12]आदेष्टा याजको यष्टा यजमानो मखे व्रती ॥ १२२ ॥

[13]दीक्षितः स्यात्सोमयाजी; [14]यायजूकः पुनः [भवेत्] ।
इज्याशीलो; [15]ऽथ यज्वा स्यादाहुतीवल इत्यपि ॥ १२३ ॥

---

१ ९८ वटूआ क्रियाहीन वांभण (ब्राह्मण) नाम द्वयं ॥
२ ९९ यज्ञ नाम त्रयोदश ॥
३ १०० ब्रह्मा निमित्त यज्ञ नाम द्वयं ॥
४ १०१ देवता निमित्त यज्ञ नाम पंच ॥
५ १०२ पितृयज्ञ नाम चत्वारि ॥
६ १०३ भूतयज्ञ नाम द्वयं ॥
७ १०४ नृयज्ञ नाम द्वयं ॥
८ १०५ पूर्वोक्त ब्रह्मादिनृयज्ञांत यज्ञ नाम एकं ॥
९ १०६ पूनिमइ अमावश्यक दिन यज्ञ हुइ तेहना नाम एकं ॥
१० १०७ दीक्षायोग्य यज्ञदीक्षा नाम द्वयं ॥
११ १०८ दीक्षा नाम द्वयं ॥
१२ १०९ यज्ञनइ विषय व्रतसहित नाम चत्वारि ॥
१३ ११० दीक्षासहित यज्ञकर्त्ता नाम द्वयं ॥
१४ १११ वार २ यज्ञ करइ तेहना नाम द्वयं ॥
१५ ११२ विधिसहित यज्ञकर्त्ता नाम ॥ द्वयं ॥

११८·१) ऽध्वरः संसर

१२२·१) [6]संग्रहाण्णु ·२) याचको

[1]सोमपीथी सोमपो; [2]ऽथ गुरोरिष्टिविधायकः ।
स्थपतिः; [3]सर्ववेदा यो यज्ञं सर्वस्वदक्षिणम् ॥ ११४ ॥
इयाजा; [4]ध्वर्युर्यजुर्वि; [5]द्धोता ऋग्विच्च; [6]सामवित् ।
उद्गाता; [7]छान्दसः श्रोत्रियश्च स्याद्वेदपाठकः ॥ ११५ ॥
[8]यज्ञार्थं संस्कृता भूमिर्वेदी; [9]स्थण्डिलचत्वरे ।
अपरा; [7b] [10]यूपोऽस्त्री; यज्ञकीलको [11]यूपमस्तके ॥ ११६ ॥
कटके चषालोऽस्त्री स्यात्; [12]यूपकर्णो घृताक्षितौ ।
[13]तर्म्मा यूपाग्रभागेऽस्त्री; [14]कुम्बा यज्ञे वृतिर्घना ॥ ११७ ॥
[15]अक्लीवोऽरणिर्निर्मन्थकाष्ठेऽग्ने [16]र्वह्नयस्त्रयः ।
दक्षिणाहवनीयाग्नी गार्हपत्याग्निरित्यपि ॥ ११८ ॥

---

१ ११३ वल्लीरस पीयइ तन्नाम द्वयं ॥
२ ११४ बृहस्पति यज्ञकर्त्ता नाम एकं ॥
३ ११५ सर्वस्वं यज्ञकर्त्ता नाम एकं ॥
४ ११६ यजुर्वेदीय। नाम द्वयं ॥
५ ११७ ऋग्वेदीया नाम द्वयं ॥
६ ११८ सामवेदीया नाम द्वयं ॥
७ ११९ वेदीया तेहना नाम द्वयं ॥
८ १२० यज्ञानिमित्त समारी धरती नाम एकं ॥
९ १२१ अणसमारी भूमि नाम द्वयं ॥
१० १२२ य [7 b] ज्ञरा थंबरा नाम द्वयं ॥
११ १२३ यूप उपरि काष्ट नाम एकं ॥
१२ १२४ घृतभाजन नाम एकं ॥
१३ १२५ यज्ञस्तंभाग्र नाम एकं ॥
१४ १२६ यज्ञपाडारी वाडि नाम एकं ॥
१५ १२७ अरणी नाम एकं ॥
१६ १२८ त्रयाणां नाम एकं ॥

११५.१) ऋग्विच्चर
११७.१) कटेषचकालो
११८.१) °निर्मंष° for निर्मन्थ
.२) आहवनीयाग्नी for ग्नी

[1]एते त्रेता त्रयोप्यत्र; [2]वह्निर्मन्त्रादिना तु यः।
संस्कृतः स प्रणीतः [3]स्यादिन्धनं क्षिप्यतेऽनले ॥ १२९ ॥

यया सा ऋक् सामिधेनी धाय्या; भूयोऽ[4]थ तर्पणम्।
एध्ममस्त्री समिदेधः पुंस्येधः स्यान्नपुंसके ॥ १३० ॥

इन्धनं च; [5]क्षारो रक्षा भस्मभसितभूतयः।
[6]यज्ञे स्रुवादिकं पात्रं [7]स्रुक्; स्रुवस्तु कनीयसी ॥ १३१ ॥

[8]उपभृत् सा जुहूर्वृद्धा स्त्रियां; [9]यत्र निधीयते !
घृतं च सर्वयज्ञार्थं सा ध्रुवा तैर्निगद्यते ॥ १३२ ॥

[10]यागेऽभिमन्त्र्य यं हिंस्यात्स पशुः स्यादुपाकृतः।
[11]परम्पराकं यागे स्यात्प्रोक्षणं शसनं वधः ॥ १३३ ॥

[12]अभिचारः स विज्ञेयो हिंसार्थं कर्म यज्ञुवि।
[13]यज्ञियं यज्ञयोग्यं च;[14] सान्नाय्यं हविरि [8 a] त्यपि ॥१३४॥

---

१ १२९ एषां त्रयाणां एकोक्त्या नाम एकं ॥
२ १३० अग्निमंत्रादि भूषित वह्निं नाम एकं ॥
३ १३१ जिण ऋक (ऋक्) करित इधण मंत्रिनइ अग्निमइ होमिजइ तिण ऋक (ऋक्) ना नाम द्वयं ॥
४ १३२ ईंधण नाम षट् ॥
५ १३३ राष नाम पंच ॥
६ १३४ यज्ञरइ विषय भाजन पात्र नाम एकं ॥
७ १३५ लघु पात्री नाम द्वयं ॥
८ १३६ मोटा भाजनरउ नाम द्वयं ॥
९ १३७ यज्ञ डोइली नाम एकं ॥
१० १३८ यज्ञरइ विषइ मंत्रेकरी मंत्रिनइ जे पसु वोकडादिक मारीजइ तन्नाम एकं ॥
११ १३९ यज्ञरइ विषय हिंसा तन्नाम त्रयं ॥
१२ १४० मारणउच्चाटनकर्मादि नाम एकं ॥
१३ १४१ यज्ञयोग्य वस्तु नाम एकं ॥
१४ १४२ होतव्य वस्तु नाम द्वयं ॥

१३०.२) समिवदे ३ धः
१३१.२) यतेस्तुवादिकं, स्रक् for स्रुक्

१३२.२) सर्व संज्ञार्थ cf. सर्वस्मै वा एतद्यज्ञाय गृह्यते। यध्द्रुवायामाज्यम्॥ तै. ब्राह्मणम् III 3.5

[1]तत्तपक्कपयोगं स्याद्दधि क्षीरशरः पुनः ।
पयस्यामिक्षे;[2] तन्मस्तुनि वाजिनं[3] हव्यमुच्यते ॥ १३५ ॥
तद्यत्सुरेभ्यो दातव्यं;[4] कव्यं पितृजनोचितम् ।
ओदनं;[5] दधिसंपृक्ते हविषि स्यात्पृषातकम् ॥ १३६ ॥
पृषदाज्यं दधिषाज्यं;[6] दधिसंपृक्तं च यन्मधु ।
महोदयो मधुपर्कः;[7] हव्यपाके पुमांश्चरुः ॥ १३७ ॥
[8]होमकुण्डं हवित्री स्यात्;[9] यज्ञशेषेऽमृतं[10] तथा ।
भुक्तशेषे च विघसो[11] यज्ञान्तावभृथौ समौ ॥ १३८ ॥
[12]खातादिकर्म तत्पूर्त्तमस्त्री; [13][इ]ष्टं यज्ञजा क्रिया ।
[14]तत् द्वयमिष्टापूर्त्तं च; [15]विष्टरोऽस्त्री च बर्हिषाम् ॥ १३९ ॥
विसृष्टि [16]रथाऽहिताग्निः स्यादग्निहोत्र्यग्निचित् पुनः
[17]अग्निहोत्रमग्न्याधानमग्निरक्षणमप्य [18]थ ॥ १४० ॥

---

१ १४३ तप्तदुग्धनिकृत दधिद्रव्यविशेष नाम त्रयं ॥
२ १४४ आमिक्षाना थरि नाम एकं ॥
३ १४५ अग्निमुखइ सुरादिनिमित्त दातव्य नाम एकं ॥
४ १४६ ब्राह्मण मुखेन पितर दातव्य नाम एकं ॥
५ १४७ दधिमिश्र घृत नाम त्रयं ॥
६ १४८ दधिमिश्र मधु नाम द्वयं ॥
७ १४९ पक्व हव्यान्न नाम द्वयं ॥
८ १५० होमकुंड नाम द्वयं ॥
९ १५१ यज्ञशेषनाम द्वयं ॥
१० १५२ यज्ञे भुक्तशेष नाम द्वयं ॥
११ १५३ यज्ञांत नाम द्वयं ॥
१२ १५४ वापीकूपतडागादि खननकर्म्म नाम एकं ॥
१३ १५५ यज्ञक्रिया नाम एकं ॥
१४ १५६ पूर्त्तकर्म यागकर्म एकोक्त्या नाम एकं ॥
१५ १५७ डाभमूंठि नाम एकं ॥
१६ १५८ अग्नीहोत्री नाम त्रयं ॥
१७ १५९ अग्नीराषण नाम त्रयं ॥
१८ १६० होमधूम नाम एकं ॥

१३५.१) °क्षीरशिरः .२) तन्मंडे वाजिनं
१३६.१) उदनं
१३७.१) for दधिषाग्यं
१३८.२) विघग्रः
१४०.१) °होत्राऽग्निचित् .२) अग्न्या-
धात्रं, रक्षण for रक्षण

होमे धूमस्तथा भस्म निगणो; [1]वैम्रुतं क्रमात् ।
[2]आचमनमुपस्पर्शः [3]सेको धारश्च सेचनम् ॥ १४१ ॥
[4]प्रवर्ग्यः स्यान्महाज्वालमहावीरावुभौ समौ ।
होमाग्निर; [5]थ दर्वी तु कथिता घृतलेखिनी ॥ १४२ ॥
[6]ब्रह्मासनं भवेत्तत्तु ध्यानयोगासनं हि यत् ।
[7]वृत्ताध्ययनर्द्धिः [8 b] पुनः कथ्यते ब्रह्मवर्चसम् ॥ १४३ ॥
[8]वेदपाठेऽञ्जलिर्ब्रह्माञ्जलि; [9]स्ते ब्रह्मबिन्दवः ।
विप्रुषो ये मुखात्पाठे निष्क्रान्ता; [10]अथ कात्स्न्र्यतः ॥ १४४ ॥
वचनं पारायणं च;[11] तीर्थं स्यादङ्गुलीमुखे ।
दैवतं; [12]ब्राह्मं मूले स्यादङ्गुष्ठस्य; [13]कनिष्ठयोः ॥ १४५ ॥
कायं; [14]पित्र्यं तर्जन्यङ्गुष्ठान्तः; [15]सौम्यं करे पुनः ॥
[16]ब्रह्मत्वं ब्रह्मसायुज्यं ब्रह्मभूयं तथैव च ॥ १४६ ॥

---

१ १६१ होमराष नाम एकं ॥
२ १६२ आचमन नाम द्वयं ॥
३ १६३ घृतादिनाऽग्नि सींचवा नाम द्वयं ॥
४ १६४ होमाग्नि नाम चत्वारि ॥
५ १६५ यज्ञकुंड छीरा नाम द्वयं ॥
६ १६६ ध्यान योगासन नाम एकं ॥
७ १६७ ब्रह्मतेजो नाम द्वयं ॥
८ १६८ वेदपाठे अंजलि नाम एकं ॥
९ १६९ वेदपाठे मुखनिर्गत थूकना कण नाम एकं ॥
१० १७० समस्तप्रकार अध्ययन नाम ॥ एकं ॥
११ १७१ देवतीर्थ नाम एकं ॥
१२ १७२ ब्रह्मतीर्थ नाम एकं ॥
१३ १७३ प्रजापतितीर्थ नाम एकं ॥
१४ १७४ पितृतीर्थ नाम एकं ॥
१५ १७५ सोमतीर्थ नाम एकं ॥
१६ १७६ ब्रह्मपणाना नाम त्रयं ॥

१४१·१) तिगुणो १४४·२) कात्स्यंत
१४२·२) पवर्गः for प्रवर्ग्यः

[1]दैवत्वादिकमप्येवं; [2]ग्रहः संस्कारपूर्वकः ।
वेदस्योपाकरणं स्यात्;[3] कृच्छ्रं सांतपनादिकम् ॥ १४७ ॥
[4]अस्त्री; प्रायः पुमान् संन्यास्यनशने समाहृतः ।
[5]व्रतमस्त्री नियमोऽपि तपः पुण्यकमित्यपि ॥ १४८ ॥
[6]शीलमस्त्री चरित्रं च आचारश्चारित्रमेव च ।
वृत्तं चरितं चरणं;[7] सर्वपापप्रणाशिनि ॥ १४९ ॥
जप्येऽघमर्षणं; वाच्या[8] वभिवादनोपसंग्रहौ ।
पादग्रहणं भूयो;[9] अथोपवीतमस्त्रियां तथा ॥ १५० ॥
यज्ञसूत्रं प्रोद्धृते दक्षिणे हस्ते;[10] तथाऽपरे ।
प्राचीनावीतं;[11] निवीतं कण्ठलम्बितमस्ति यत् ॥ १५१ ॥
[12]मैत्रावरुणवल्मीकौ कविप्राचेतसावपि ।
तथैव कुसिवाल्मीकौ वाल्मीकिरथ[13] [9 a] माठरः ॥ १५२ ॥
व्यासो द्वैपायनः पाराशर्यः स्याद्बादरायणः ।
वेदव्यासश्च कानीनो[14]ऽस्य प्रसूर्गन्धकालिका ॥ १५३ ॥
वासवी योजनगन्धा दाशेयी सत्यवत्यपि ।
मत्स्योदरी सालङ्कायनजा गन्धवती पुनः ॥ १५४ ॥

१ १७७ देवपणारा नाम त्रयं ॥
२ १७८ विशिष्ट विधि नाम एकं ॥
३ १७९ उपविशेष नाम एकं ॥
४ १८० संन्यासीऽणशण नाम द्वयं ॥
५ १८१ आंवडी नियमना नाम चत्वारि ॥
६ १८२ शीलआचार नाम सप्त ॥
७ १८३ सर्वपापनाशक जाप नाम एकं ॥
८ १८४ गुरुवंदन पगे लागवा नाम त्रयं ॥
९ १८५ जनोई नाम द्वयं ॥
१० १८६ डावा हाथ दिसा जनोई घालीयइ तन्नाम एकं ॥
११ १८७ कंठलग्नजनोई नाम एकं ॥.
१२ १८८ वाल्मीक तापस नाम सप्त ॥
१३ १८९ द्वैपायननाम सप्त ॥
१४ १९० द्वैपायनमाता नामऽष्ट ॥

१४७.२) सा तपनादिकं
१४८.१) °स्यऽनसन
१५३.१) पारासर्यं
१५४.१) दासेवी

[1]रेणुकेयो जामदग्न्यः समानौ रामभार्गवौ ।
[2]नारदः पिशुनो देवब्रह्मा च कलिकारकः ॥ १५५ ॥
[3]योगेशो याज्ञवल्क्यः स्याद्योगीशो ब्रह्मरात्रिकः ।
[4]अरुन्धतीजानिर्भूयो वसिष्ठो[5]ऽरुन्धती पुनः ॥ १५६ ॥
अक्षमाला;[6] विश्वामित्रो गाधेयः कौशिकोऽपि च ।
त्रिशङ्कुयाजी;[7] दुर्वासाः कुशारणिश्च;[8] गौतमः ॥ १५७ ॥
शतानन्दो[9]ऽथ स्यात्सालातुरीयः पाणिनिः पुनः ।
दाक्षीयो[10]ऽथ गोनर्दीयः पतञ्जलिः;[11] पुनर्वसुः ॥ १५८ ॥
मेधाजित् स्याद्वररुचिस्तथा कात्यायनोप्य[12]थ;
नन्दिनीतनयो व्याडिर्विन्ध्यवासी;[13] करेणुभूः ॥ १५९ ॥
पालकाप्यो[14]ऽथ; कक्षीवान् स्फोटायनोऽथ[15] द्रामिलः ।
विष्णुगुप्तो मल्लनागोऽङ्गुलश्चणकात्मजः ॥ १६० ॥
कौटिल्यः पक्षिलस्वामी वात्स्यायनोऽमी तापसाः ।
ज्ञानध्यानधनाः सर्वे विश्रुताः सकलावनौ ॥ १६१ ॥

१ १९१ परशुराम नाम चत्वारि ॥
२ १९२ नारदरिषि नाम चत्वारि ॥
३ १९३ याज्ञवल्क्य ऋषि नाम चत्वारि ॥
४ १९४ वशिष्ट ऋषि नाम द्वयं ॥
५ १९५ वसिष्ट स्त्री नाम द्वयं ॥
६ १९६ विश्वामित्र ऋषि नाम चत्वारि ॥
७ १९७ दुर्वासा ऋषि नाम द्वयं ॥
८ १९८ गौतम ऋषि नाम द्वयं ॥
९ १९९ पाणिनि ऋषि नाम ॥ त्रयं ॥
१० २०० पतंजलि ऋषि नाम द्वयं ॥
११ २०१ कात्यायन ऋषि नाम चत्वारि ॥
१२ २०२ व्याडि ऋषि नाम त्रयं ॥
१३ २०३ पालाकाप्य ऋषि नाम द्वयं ॥
१४ २०४ स्फोटायन ऋषि नाम द्वयं ॥
१५ २०५ वात्स्यायन ऋषि नामऽष्टौ ॥

१५५·१) जमदग्न्यः
१५८·१) शतानंदो
१५९·२) व्यंध्यवासी करेणभूः
१६०·२) मत्सनागो

[1]संस्काररहितो व्रात्य; [9 b] [2] अवकीर्णी खण्डितव्रतः ।
[3]कृष्णकर्मा शिम्बिदानो;[4] व्राह्मणो योऽधमः पुनः ॥ १६२ ॥
व्रह्मवन्धु; [5]जातिमात्रजीवी विप्रो द्विजब्रुवः ।
[6]वीरहा योऽत्र नष्टाग्निः; [7]भोजनार्थं प्रजल्पति ॥ १६३ ॥
स्वकं गोत्रादि वार्त्ताशी; [8]वेदहीनो निराकृतिः ।
[9]धर्मध्वजो लिङ्गजीवी; [10]मत उच्छिष्टभोजनः ॥ १६४ ॥
सदैव नैवेद्यबलिभोजनो यो भवेद्द्विजः ।
[11]नाधीते योऽसदध्येता सोऽजपोऽप्य; [12]न्यशाखकः ॥ १६५ ॥
शाखारण्डः; [13]काण्डस्पृष्टः शस्त्राजीवो [14]मलः पुनः ।
अश्राद्धो देवाद्यर्च्चायां; [15]गुरुहा नरकीलकः ॥ १६६ ॥
[16]मलिम्लुचः पञ्चयज्ञपरिक्षीणः; [17]खरुः पुनः ।
निरस्तैकरुचि; [18]वीरोज्झो योऽत्र न जुहोति सः ॥ १६७ ॥

---

१ २०६ क्रियारहित सावित्रीरहित विप्रनाम द्वयं ॥
२ २०७ खंडितव्रत ऋषि नाम एकं ॥ [9b]
३ २०८ दुराचार विप्र नाम द्वयं ॥
४ २०९ अधम विप्र नाम एकं ॥
५ २१० जातिमात्र करी जीवइ ते विप्र नाम एकं ॥
६ २११ अग्निरहित विप्र नाम एकं ॥
७ २१२ भोजनार्थ स्वगोत्रादि कथक नाम एकं ॥
८ २१३ वेदरहित विप्र नाम द्वयं ॥
९ २१४ वेष करी उदर भरइ ते विप्र नाम द्वयं ॥
१० २१५ भोजिग नाम एकं ॥
११ २१६ अशुद्ध वेदपाठक नाम द्वयं ॥
१२ २१७ अन्यशाखागत विप्र नाम एकं ॥
१३ २१८ हथियारधारक विप्र नाम द्वयं ॥
१४ २१९ देवपूजादिक न मानइ तन्नाम एकं ॥
१५ २२० गुरुद्रोही नाम द्वयं ॥
१६ २२१ पंचयज्ञ पूर्वोक्तः तेहथा भ्रष्ट विप्र नाम एकं ॥
१७ २२२ अनास्तिक नाम एकं ॥
१८ २२३ यज्ञ करइ तन्नाम एकं ॥

१६३·१) व्रत्सवंधु   १६६·२) नलकीलकः
१६५·१) सदेव ·२) नाधातेयोऽसदध्यता   १६७·२) °रूचेर्वीरोज्को

[1]उदेति तपनो यस्मिन् शयितेऽस्तं प्रयाति वा।
क्रमेण तावस्युदिता [2]भिनिम्रुक्तौ स्मृतावुभौ ॥ १६८ ॥

[3]शूद्रानीतैर्धनैर्जुह्वत् वीरविप्लावको मतः।
[4]वीरोपजीव्यग्निहोत्रमिषाद् याच्ञापरोऽत्र यः ॥ १६९ ॥
[5]आर्हतः स्याद्वादवादी; [6]बौद्धः स्याच्छून्यवादकः।
[7]योगस्त्वाक्षपादो नैय्यायिकः; [8]सांख्यश्च कापिलः ॥ १७० ॥
[10a][9]औलूक्यो वैशेषिको; [10]ऽथ चार्वाको नास्तिकः पुनः।
बार्हस्पत्यो लोकायतिकः एते तार्किकाश्च षट् ॥ १७१ ॥
[11]वेदः स्वाध्यायः आम्नायः छन्दः श्रुति [12]रथ त्रयी।
स्युर्ऋग्वेदयजुर्वेदसामवेदा [13]स्तद्धुद्धतिः ॥ १७२ ॥
अथर्वा पुंसि; [14]प्रणवः ओंकारो; [15]ऽथ निरुक्तयः।
व्याकरणं छन्दः शिक्षा कल्पो ज्योतिरमूनि षट् ॥ १७३ ॥

---

१ २२४ जिण सूतां सूर्य ऊगइ तन्नाम एकं ॥
२ २२५ जिण सूतां सूर्य आथमइ तन्नाम एकं ॥
३ २२६ शूद्रानीत धनेकरी यज्ञ करइ तन्नाम ॥
४ २२७ अग्निहोत्रनइ मिस करि याचना करइ तन्नाम एकं ॥
५ २२८ जैनदर्शन नाम द्वयं ॥
६ २२९ बौद्धदर्शन नाम द्वयं ॥
७ २३० नैय्यायिकदर्शन नाम त्रयं ॥
८ २३१ सांख्यदर्शन नाम द्वयं ॥
९ २३२ वैशेषिकदर्शन नाम द्वयं ॥
१० २३३ नास्तिक नाम चत्वारि ॥
११ २३४ वेद नाम पंच ॥
१२ २३५ वेदत्रयी नाम एकं ॥
१३ २३६ अथर्वणवेद नाम एकं ॥
१४ २३७ ओंकार नाम द्वयं ॥
१५ २३८ षडंग नाम ॥

१६८.१) उपेति .२) तावऽभ्रुदिताऽ- भिनिमुक्तौ म्पृतावुभौ
१६९.१) नीतै धनै जु°
१७१.१) कलूक्यो
१७३.१) उंकारो

उच्यन्तेऽङ्गान्यथो[1] धर्मशास्त्रं स्याद्धर्मसंहिता।
स्मृतिः [2]आन्वीक्षिकी तर्कविद्या चा [3]थ विचारणा ॥ १७४॥
मीमांसो [4]पनिषद्वेदान्ता [5]अथो पञ्चलक्षणम्।
पुराण [6]ममी पञ्च सर्गो मन्वन्तराणि च ॥ १७५॥
वंशानुवंशचरितं प्रतिसर्गश्च वंशकः।
[7]चतस्रः श्रुतयो धर्मशास्त्रमङ्गानि षट् पुनः ॥ १७६॥
पुराणं मीमांसा तर्कविद्या विद्याश्चतुर्दश।
[8]सूचनकृत्सूत्रमस्त्री; [9]भाष्यं विस्तारकं मतम् ॥ १७७॥
[10]सूत्रार्थानां; प्रकरणं प्रस्तावः; [11]पदभञ्जनम्।
निरुक्त [12]मथ शास्त्राणां विश्राम आन्हिकं मतम् ॥ १७८॥
[13]एकाधिकारकथितोऽधिकरणं प्रशस्यते।
[14]उदितोऽयमनुक्तोयं दुरुक्तो योऽर्थसंचयः ॥ १७९॥
तस्य ज्ञानं करोत्येतद्वार्त्तिकं विविदुर्बुधाः।
[15]अन्तराभावतो व्याख्याऽर्थानां टीका [[16]ऽथ पञ्जिका] ॥१८०॥

---

१ २३९ धर्मशास्त्र नाम त्रयं ॥
२ २४० तर्कविद्या नाम द्वयं ॥
३ २४१ मीमांसा नाम द्वयं ॥
४ २४२ वेदांत नाम द्वयं ॥
५ २४३ आगइ कहिस्यइ सर्गादिक पांच लक्षण तद्(द्वि)वक्षित शास्त्र नाम एकं।
६ २४४ तिण पंचलक्षणमाहे ए शास्त्र तिणरा नाम ॥
७ २४५ चवदइ विद्या का नाम ॥
८ २४६ सूत्र नाम द्वयं ॥
९ २४७ भाष्य नाम एकं ॥
१० २४८ प्रकरण नाम द्वयं ॥
११ २४९ निरुक्ति नाम द्वयं ॥
१२ २५० ग्रंथे विश्रामस्थान नाम ॥ एकं ॥
१३ २५१ ग्रंथाधिकार नाम एकं ॥
१४ २५२ वार्त्तिक नाम एकं ॥
१५ २५३ टीका नाम एकं ॥
१६ २५४ पंजिका नाम एकं ॥

१७५.२) ग्रंथाः for पञ्च
१७७.१) पुराणां
१७८.१) प्रस्तावं
१७९.२) द्विरुक्तो

विषमार्थभञ्जिका [10 b] स्या[1]द्ग्रन्थभेदाविमौ पृथक् ।
वृत्तिनिबन्धावन्वर्थौ; [2]तथान्वर्थपथाः समाः ॥ १८१ ॥
अनेन सर्गपद्धतिपरिशिष्टमुखा अपि ।
ग्रन्थावयवविशेषा ज्ञातव्या बुद्धिवैभवात् ॥ १८२ ॥
[3]लघुवृत्तौ कारिका सा; प्रभूतार्थप्रकाशिनी ।
[4]समाहृतिः संग्रहश्च; [5]सर्वविद्या कलान्दिका ॥ १८३ ॥
[6]निघण्टुः स्यात्पुमानस्त्री कैश्चित्तु नामसङ्ग्रहः ।
[7]इतिहासः प्राक्चरितं; [8]वार्त्ता प्रवृत्तिरित्यपि ॥ १८४ ॥
तुल्यावुदन्तवृत्तान्ता; [9]वैतिह्यं सा पुरातनी ।
[10]जनश्रुतिः किंवदन्ती; [11]प्रहेलिका [स्यात्] प्रवह्लिका ॥ १८५ ॥
[12]संज्ञाऽभिख्याऽभिधा आख्या आह्वा नामास्त्री गोत्रमाह्वयः ।
नामधेय [13]मथो संबोधनमामन्त्रणं तथा ॥ १८६ ॥
[14]अथ आकारणमाह्वानं स्यादभिमन्त्रणं हवः ।
हूतिर्हक्कारकाऽऽकारौ; [15]संहूतिर्बहुभिः कृताः ॥ १८७ ॥·:

---

१ २५५ वृत्ति नाम द्वयं ॥
२ २५६ ग्रंथऽवयव विशेष॰नाम ॥
३ २५७ लघुवृत्ति नाम एकं ॥
४ २५८ संग्रहग्रंथ नाम एकं ॥
५ २५९ सर्वविद्या नाम द्वयं ॥
६ २६० नाममाला द्वयं ॥
७ २६१ पूर्वचरित नाम द्वयं ॥
८ २६२ सामान्यतो वात नाम चत्वारि ॥
९ २६३ पुराणी वात नाम एकं ॥
१० २६४ लोकवात नाम द्वयं ॥
११ २६५ हीयाली नाम द्वयं ॥
१२ २६६ नामना नाम नव ॥
१३ २६७ संबोधन नाम द्वयं ॥
१४ २६८ बोलाइवा नाम सदा ॥
१५ २६९ घणा जणा बुलावइ तन्नाम एकं ॥

१८४.१) निघुंट
१८५.२) किव दंती
१८६.१) अभिक्षा for अभिख्या
१८७.१) Cf Hemacandra 261

[1]उपोद्घात उपन्यासोदाहारौ वाङ्मुखं तथा ॥
[2]विवादो व्यवहारो[3]ऽथ शपनं शपथः पुमान् ॥ १८८ ॥
शपो; [4]ऽथ प्रातिवचः स्यादुत्तरं चा[5]नुयोजनम् ।
कथंकथिकता प्रश्नः पृच्छा; [6]पुनरुपश्रुतिः ॥ १८९ ॥
देवप्रश्नः; [7]प्रियप्रायं चटुचाटू कलाऽस्त्रियौ (?) ।
[8]सूनृतं वचनं तद्धि यत्प्रियं सत्यमप्य [9][11a] थ ॥ १९० ॥
सत्यं तथ्यमृतं सम्यक् समीचीनं यथातथम् ।
यथास्थितं स्यात्सद्भूतमेतानि स्युर्नपुंसके ॥ १९१ ॥
[10]अनृतेऽलीकं वितथं; [11]यद्विरुद्धं परस्परम् ।
तत्क्लिष्टं संकुलं; [12]सान्त्वमत्यर्थमधुरं वचः ॥ १९२ ॥
[13]अश्लीलं ग्राम्यं; [14]म्लिष्टं यदप्रकट[15]मनक्षरम् ।
अवाच्यं; [16]ग्रस्तं संपूर्णोच्चारितं यद्वचो न तु ॥ १९३ ॥
[17]निरस्तं शीघ्रत उक्तं; [18]थूत्कारसहितं पुनः ।
अम्बूकृत [19]मसंबद्धवचनं स्यान्निरर्थकम् ॥ १९४ ॥

---

१ २७० उदाहरण नाम चत्वारि ॥
२ २७१ झगडा नाम द्वयं ॥
३ २७२ सुंससवद नाम त्रयं ॥
४ २७३ उत्तरनाम द्वयं ॥
५ २७४ प्रश्न पूछिवा नाम चत्वारि ॥
६ २७५ असोई नाम द्वयं ॥
७ २७६ प्रियवचन नाम त्रयं ॥
८ २७७ प्रियनइ सत्यवचन नाम एकं ॥
९ २७८ सत्यवचन नामऽष्टौ ॥
१० २७९ कूडवचन नाम त्रयं ॥
११ २८० विरुद्धवचन नाम द्वयं ॥
१२ २८१ अतिमधुरवचन नाम एकं ॥
१३ २८२ गमारवचन नाम द्वयं ॥
१४ २८३ अप्रकाटाक्षर वाक्य नाम एकं ॥
१५ २८४ अवाच्य वचन नाम एकं ॥
१६ २८५ अनुच्चारिताक्षरपद वचन नाम एकं ॥
१७ २८६ उतावला वचन नाम एकं ॥
१८ २८७ थूकसहित वचन नाम एकं ॥
१९ २८८ निरर्थक वचन नाम एकं ॥

१९३.१) अश्याल for अश्लीलं, पद° for यद°

[1]द्विस्त्रिरुक्तं भवेदाम्रेडितं; [2]यद्दोषभाषणम् ।
परोक्षे परकीयं तत्पृष्ठमांसादनं भवेत् ॥ १९५ ॥
[3]अभ्याख्यानमसद्दोषारोपणं; [4]हृदयंगमम् ।
संगतं; [5]निष्ठुरं रूक्षं विक्रुष्टं परुषं पुनः ॥ १९६ ॥
[6]उच्चैर्घुष्टं घोषणा च [7]प्रशंसा वर्णना स्तवः ।
ईडा स्तोत्रमर्थवादः स्तुतिः श्लाघा पुनर्नुतिः ॥ १९७ ॥
[8]विकत्थनमसत्या सा; [9]विगानं वचनीयता ।
कौलीनं जनप्रवादो; [10]निन्दा कुत्सा जुगुप्सनम् ॥ १९८ ॥
अपवाद उपक्रोशः परिवादश्च गर्हणा ।
अवर्णो धिक्क्रिया क्षेपो निर्वादो[11] [11b] गालि[श्च] सोदिता ॥१९९॥
विरुद्धभाषणं यत्स्या[12]च्छापाक्षेपौ समौ पुनः ।
आक्रोशः स्यादभीषङ्गः; [13]आशीर्मङ्गलभाषणम् ॥ २०० ॥
[14]श्लोकः समाज्ञाऽभिख्या च यशः कीर्तिः; [15]शुभा च वाक् ।
कल्या; [16]ऽशुभा रुशती च; [17]चर्चटी चर्चरी उभे ॥ २०१ ॥

१ २८९ बिवार तीनवार बोलीयइ तन्नाम एकं ॥
२ २९० परपूठ चाडी पावा नाम एकं ॥
३ २९१ अणहूंता दोस दीजइ तेहना नाम एकं ॥
४ २९२ हृदयगमता वचन नाम द्वयं ॥
५ २९३ कठोर वचन नाम चत्वारि ॥
६ २९४ घोषवाना नाम द्वयं ॥
७ २९५ प्रशंसा स्तुति नाम नव ॥
८ २९६ कूडी प्रशंसा नाम एकं ॥
९ २९७ लोकापवाद नाम चत्वारि ॥
१० २९८ निंदा नाम एकादश ॥
११ २९९ गालिनाम एकं ॥ [11b]
१२ ३०० सराप नाम चत्वारि ॥
१३ ३०१ आसीस नाम एकं ॥
१४ ३०२ कीर्ति नाम पंच ॥
१५ ३०३ भला वाक्य नाम एकं ॥
१६ ३०४ भूंडा वचन नाम एकं ॥
१७ ३०५ हर्षक्रीडा वचन नाम द्वयं ॥

१९५·२) परकायं, पृष्ठ°
१९६·१) असदोषा
१९८·१) वचनायता
१९९·२) अधिक्रिया

हर्षक्रीडावाचके स्तः [1]परिभाषणमुच्यते ।
य उपालम्भो निन्दायुक्तः; [2]संभाषः स्यात्सकृद्वचः ॥ २०२ ॥
आपृच्छाऽऽलापाव [3]सकृदनुलापः प्रकीर्तितः ।
[4]विलापः शोकवचनं; [5]प्रलापोऽनर्थकं मतम् ॥ २०३ ॥
[6]परस्परोक्तिः संलापः संकथाः; [7]या च काकुवाक् ।
उल्लापो; [8]विप्रलापस्तु विरुद्धवचनं हि यत ॥ २०४ ॥
[9]सुवचनं सुप्रलापो; [10]ऽपलापो निह्नवः पुनः ।
[11]वाचिकं सन्देशवचः; [12]स्यादाज्ञाशिष्टे [च] शासने ॥ २०५ ॥
अववादश्च निर्देशो नियोगो देश आनितः ।
[13]प्रतिशासनमाहूय प्रेषणं; चा [14]थ संगरः ॥ २०६ ॥
आगूः स्त्रियां प्रतिज्ञाऽभ्युपगमः संवित् संश्रवः ।
अभ्युपायश्च सन्धाऽस्थे अङ्गीकार अतिश्रवः ॥ २०७ ॥
आश्रवो[15]ऽथ श्रुतदेवी गीर्गीर्वाणी सरस्वती ।
ब्राह्मी वाग्भारती भा[12a]षा;[16] वचनं भाषितं वचः ॥ २०८ ॥

---

१ ३०६ निंदायुक्त उलंभा नाम एकं ॥
२ ३०७ एकवार वोलवा नाम त्रयं ॥
३ ३०८ वार २ वोलवा नाम एकं ॥
४ ३०९ शोकवचन नाम एकं ॥
५ ३१० निरर्थक वचन नाम एकं ॥
६ ३११ माहो माहे वोलण नाम द्वयं ॥
७ ३१२ वक्रोक्ति नाम एकं ॥
८ ३१३ विरुद्ध वचन नाम एकं ॥
९ ३१४ भलाभला वचन नाम एकं ॥
१० ३१५ उलवण वचन ना[म] द्वयं ॥
११ ३१६ तं(सं)देसा नाम एकं ॥
१२ ३१७ आज्ञा नामऽष्टौ ॥
१३ ३१८ वुलाई मूक्या नाम एकं ॥
१४ ३१९ प्रतिज्ञा नाम द्वादश ॥
१५ ३२० सरस्वंती नाम नव ॥
१६ ३२१ वचन नाम दश ॥

२०२·२) सभाषः for आज्ञा
२०४·२) विदद्रवचनं २०७·१) अभुपगम·
२०५·१) अपलावो ·२) शंदेस° आभा

व्याहारो भणितं जल्पितं लपितं तथोदितम् ।
गदिताभिधाने;[1] शाव्ययकारकविशेषणा ॥ २०९ ॥

क्रिया वाक्यं;[2] स्वाद्यन्तं स्यात्पदं; [3]विष्टपमस्त्रियाम् ।
जगती विश्वं भुवनमस्त्री लोको जगत्तथा ॥ २१० ॥

[4]जीवाजीवयोः स्थानं स्याल्लोकः;[5] ततोऽपरः ।
[6]पुरुषश्चेतन आत्मा क्षेत्रज्ञः; [7]स भवी पुनः ॥ २११ ॥

सत्त्वमस्त्री देहभृत् स्यादसुमान् जन्तुरस्त्रियाम् ।
जन्युर्जीवो[8]ऽथ जननं जनिरुत्पत्तिरुद्भवः ॥ २१२ ॥

जन्मजनुषी;[9] जीवस्त्रिलिङ्गो जीवितमित्यपि ।
प्राणासू पुंसि बहूक्ता[10]वस्त्री जीवातुराहृतः ॥ २१३ ॥

जीवनौषधं;[11] श्वसितं श्वासः;[12] सम्मुखमध्यगः ।
आहर आन उच्छ्वासो;[13] निश्वासः स्याद्बहिर्मुखः ॥ २१४ ॥

पतनः पान;[14] आयुस्तु क्लीवे पुंसि च संमतः ।
जीवितकालो[15]ऽथ मनो मानसं स्वान्तमुच्चलम् ॥ २१५ ।

---

१ ३२२ वाक्य नाम एकं ॥
२ ३२३ पद नाम एकं ॥
३ ३२४ लोक नाम षट् ॥
४ ३२५ लोकस्वरुप नाम एक ॥
५ ३२६ अलोक नाम एक ॥
६ ३२७ आत्मा नाम चत्वारि ॥
७ ३२८ संसारी जीव नाम सप्त ॥
८ ३२९ जन्म नाम षट् ॥
९ ३३० प्राणरा नाम चत्वारि ॥
१० ३३१ जीवणरा उपाय धात्वादिक नाम एक ॥
११ ३३२ सास नाम द्वयं ॥
१२ ३३३ उसास नाम त्रयं ॥
१३ ३३४ नीसास नाम त्रयं ॥
१४ ३३५ आऊषा नाम द्वयं ॥
१५ ३३६ मनरा नाम दश ॥

२११·१) लोकोस्ततो° २१४·२) आहार

अन्तःकरणं हृदयं चित्तं हृच्चेतसी अपि ।
गूढपथं;[1] मनसो हि कर्म संकल्प उच्यते ॥ २१६ ॥
[2]शर्म्म सातं सुखं सौख्यं निर्वृति[3] र्वेदना व्यथा ।
अर्तिः पीडा वाधा कृच्छ्रमाभीलमसुखं पुनः ॥ २१७ ॥
प्रगाढमामनस्यं च दुःखं कष्टं प्रसूतिजम् ।
[4]पुंस्याधिर्मानसं दुःखं;[5]क्षुत् दुःख [12 b] मुदराग्निजम् ॥२१८॥
[6]सपत्राकृतिरत्यर्थवेदनावाचकः पुनः ।
निष्पत्राकृतिरप्येवं;[7] व्यापादो द्रोहचिन्तनम् ॥ २१९ ॥
[8]प्रथमज्ञानमुपज्ञा; [9]चर्चा पुंसि स्त्रियामपि ।
स्यात्सङ्ख्या विचारणा;[10]ऽथ संस्कारो भावनाऽपि च ॥ २२० ॥
वासनाऽनुभूताद्यर्थसंहतीनामविस्मृतिः ।
[11]अन्तोऽदन्तो निर्णयश्च निश्चयः;[12] संप्रधारणा ॥ २२१ ॥
समर्थन[13] मथाज्ञानमविद्याऽहंमतिः पुनः ।
[14]मिथ्यामतिर्भ्रमो भ्रान्तिः;[15] संदेहो द्वापरोऽस्त्रियाम् ॥ २२२ ॥

---

१ ३३७ मनरउ व्यापार तन्नाम एकं ॥
२ ३३८ सुख नाम पंच ॥
३ ३३९ दुष नाम त्रयोदश ॥
४ ३४० मनरी पीडा नाम एकं ॥
५ ३४१ उदरअग्निथी उत्पन्न पीडा नाम एक ॥
६ ३४२ महापीडा नाम द्वयं ॥
७ ३४३ द्रोहचिंतन नाम एक ॥
८ ३४४ प्रथमज्ञान नाम एक ॥
९ ३४५ विचारणा नाम त्रयं ॥
१० ३४६ अननुभूत वस्तु स्मरिवा नाम त्रयं ॥
११ ३४७ निश्चय नाम चत्वारि ॥
१२ ३४८ परीक्षा नाम द्वयं ॥
१३ ३४९ अज्ञानरा नाम त्रयं ॥
१४ ३५० भ्रम नाम त्रयं ॥
१५ ३५१ संशय नाम पंच ॥

२१८·१) कृष्टं
२१९·२) निपत्राकृति°
२२१·१) वासना stands in duplicate, संभती for संहती,
·२) अनो दंतो

आरेकः संशयो विचिकित्सा;[1] अथादीनवाश्रवौ ।
दोषो;[2]ऽथात्मा रूपतत्त्वं स्वभावप्रकृती पुनः ॥ २२३ ॥
धर्मोऽस्त्री सहजः सर्गः स्वरूपं च स्वलक्षणम् ।
रीतिः सतत्त्वं संसिद्धिः निसर्गः शीलमस्त्रियाम् ॥ २२४ ॥
[3]गुणोत्कर्षः परभागो;[4] दशाऽवस्था स्थितिस्तथा ।
[5]अस्त्रियौ स्नेहप्रेमाणौ हार्दं प्रीति[6]रथो पुमान्॥ २२५ ॥
समाधिः प्रणिधानं चावधानं धानमित्यपि ।
समार्थी[7]वथानुपश्चाद्भ्यां तापश्चाऽनुशयस्तथा ॥ २२६ ॥
विप्रतीसारो;[8] दाक्षिण्यं द्वितीयमनुकूलता ।
[9]पुण्यं श्रेयो वृषो धर्मः सुकृतं;[10] नियतिर्विधिः ॥ २२७ ॥
दिष्टं भाग्यं तथा भागधेयं दैवं त्वदोऽस्त्रियाम् ।
[11]शुभं दैव[13a] मयोऽदन्तो, [12] निर्ऋतिः कालकर्णिका ॥२२८॥
अलक्ष्मी[13]रथांहः पापं दुष्कृतं कल्मषं तमः ।
दुरितं किल्बिषं कल्कमस्त्रियां वृजिनं पुनः ॥ २२९ ॥

१ ३५२ दोष नाम त्रयं ॥
२ ३५३ सहज सभाव नाम चतुर्दश ॥
३ ३५४ गुणोत्कर्ष नाम द्वयं ॥
४ ३५५ अवस्था नाम त्रयं ॥
५ ३५६ प्रीति नाम चत्वारि ॥
६ ३५७ चित्तैकाग्र नाम चत्वारि ॥
७ ३५८ पछतावा नाम चत्वारि ॥
८ ३५९ दाक्षिण्यपणा नाम द्वयं ॥
९ ३६० पुण्य नाम पंच ॥
१० ३६१ पूर्वकर्मविपाक नाम षट् ॥
११ ३६२ भलाभाग्य नाम एकं ॥
१२ ३६३ लक्ष्मीरहितपणा नाम त्रयं ॥
१३ ३६४ पापरा नाम सप्तदश ॥

२२५.२) अस्त्रियो, हार्दे
२२६.१) धानं = ध्यानं .२) समांतो ऽथानुपश्चभ्यातां
२२७.१) Normally विप्रतिसार

अघं पङ्कोऽस्त्रियां किण्वमेनः कलुषमित्यपि ।
पातकोऽस्त्री पुमान् पाप्मा स्यादशुभं नपुंसके ॥ २३० ॥
[1]धर्मार्थकामास्त्रिवर्गः;[2] चतुर्भद्रं बलान्विताः ।
[3]मोक्षयुक्ताश्चतुर्वर्गः;[4] उपाधिर्धर्मचिन्तनम् ॥ २३१ ॥
[5]छन्दोऽदन्तो मतं भावोऽस्त्रियामाकूतमाशयः ।
अभिप्रायो[6]ऽथ प्रमादस्तथैवानवधानता ॥ २३२ ॥
[7]स्रोतः क्लीबेऽक्षकरणे खं हृषीकं तथेन्द्रियम् ।
विषयी नन्तः;[8] स्पर्शनादिकं बुद्धीन्द्रियं स्मृतम् ॥ २३३ ॥
[9]क्रियेन्द्रियं स्यात्पाण्यादिकं;[10] पञ्च स्पर्शादयोऽप्यथ ।
गोचरा विषया इन्द्रियार्थाः;[11] शिशिरशीतलौ ॥ २३४ ॥
शीतस्तुषारः सुशीमो हिमो जड इमे समे ।
गुणे पुंसि वाच्यलिङ्गास्तद्वति स्युस्तथाऽपरे ॥ २३५ ॥
[12]तीव्रस्तीक्ष्णः उष्णतिग्मौ चण्डः पटुखरावपि ।
[13]ईषदुष्णः कदुष्णश्च मन्दोष्णः कोष्णः पञ्चमः ॥ २३६ ॥
कवोष्णो[14]ऽथ दृढः क्रूरः कर्कशः कठिनः खरः ।
कठोरो जरठो निष्ठुरः परुषश्च कक्खटः ॥ २३७ ॥

---

१ ३६५ धर्मार्थकामत्रयाणां एकोक्त्या नाम एकं ॥
२ ३६६ चतुर्भद्र नाम एकं ॥
३ ३६७ चतुर्वर्ग नाम एक ॥
४ ३६८ धर्मचिंतन नाम एक ॥
५ ३६९ मन अभिप्राय नाम षट् ॥
६ ३७० प्रमाद नाम द्वयं ॥
७ ३७१ इंद्रिय नाम सप्त ॥
८ ३७२ बुद्धींद्रिय नाम ॥
९ ३७३ क्रि[या] इंद्रिय नाम एकं ॥
१० ३७४ इंद्रिय विषय नाम त्रयं ॥
११ ३७५ शीतलगुण नाम सप्त ॥
१२ ३७६ उष्णगुण नाम सप्त ॥
१३ ३७७ थोडुं उष्ण नाम पंच ॥
१४ ३७८ कठोरगुण नाम दश ॥

२३१·१) °कामत्रि° २३७·२) करकटः
२३५·१) रामे for समे

[1]अकर्कशः सुकुमारो मृदुलः कोमलो मृदुः।
सुमालो;[2] मधुरो गुल्यो रसज्येष्ठो मधूलकः॥ २३८॥
स्वादुः[3] [13b] पाचनोऽम्लो दन्तशठः;[4] सर्वरसः सरः।
लवणो;[5]ऽथ कटुर्भूय उषणो मुखशोधनः॥ २३९॥
[6]तिक्तो वक्त्रभेदी नन्तः;[7] कषायस्तुवरो रसाः।
[8]गन्धो;[9] जनमनोह्लादी भवेत्स घ्राणतर्पणः॥ २४०॥
निर्हारी च समाकर्षी सुरभिः;[10] स विदूरगः।
आमोदो; [11]यो विमर्दोत्थः स परिमल आहृतः॥ २४१॥
[12]अथेष्टगन्ध आमोदी सुगन्धिर्मुखवासनः।
[13]दुर्गन्धः पूतिगन्धश्च;[14] विस्रं स्यादामगन्धि यत्॥ २४२॥
[15]वर्णाः श्वेतमुखाः सर्वे[16]ऽथ शुक्लो धवलोऽर्जुनः।
अवदातः शुचिर्गौरो वलक्षो हरिणः सितः॥ २४३॥
पाण्डुरो विशदः पाण्डुः श्वेतः शुभ्रश्च पाण्डरः।
श्येतः;[17] स धूसरो ज्ञेय ईषत्पाण्डुर्भवेद्यकः॥ २४४॥

---

१ ३७९ सुकुमारगुण नाम षट्॥
२ ३८० मधुरगुण नाम पंच॥
३ ३८१ षाटा [13b] गुण रस त्रयं॥
४ ३८२ लवणरसगुण नाम त्रयं॥
५ ३८३ कटुकरसगुण नाम त्रयं॥
६ ३८४ तीषा रसगुण नाम द्वयं॥
७ ३८५ कसाइला रसगुण नाम द्वयं॥
८ ३८६ रसा समाप्ताः॥ सामान्य गंध नाम एकः॥
९ ३८७ सुरभि गंध नाम चत्वारि॥
१० ३८८ दूरहुंति आगत सुरभि गंधगुण नाम एकः॥
११ ३८९ सरीरसंबंध करी फूल मर्दित हुंती ऊपना सुगंधगुण नाम एक॥
१२ ३९० सुगंधगुण नाम चत्वारि॥
१३ ३९१ दुर्गंधगुण नाम द्वयं॥
१४ ३९२ मलगंध नाम एक॥
१५ ३९३ गंधः समाप्तः॥ सामान्य वर्ण नाम एक॥
१६ ३९४ धवलवर्णगुण नाम षोडशः॥
१७ ३९५ धूसरा वर्णगुण नाम एक॥

२४०.१) वक्रभेदी
२४१.१) समाकार्षी
२४३.१) स्वेतमुखाः
२४४.२) श्वेतः for श्येतः

[1]कपोताभः कपोतश्च;[2] गौरः स्यात्पीतरञ्जनः ।
हारिद्रः पीतलः पीतः;[3] पालाशो हरितो हरित् ॥ २४५ ॥
[4]पीतनीलस्तालकाभो[5] माञ्जिष्ठो रक्तरोहितौ ।
लोहितः शोणो;[6] यः श्वेतरक्तः स्यात्स तु पाटलः ॥ २४६ ॥
[7][14a] बालसन्ध्यारुचिर्यः स्यादरुणः स निगद्यते ।
[8]पीतरक्तो हरिः श्यावः पिशङ्गः पिङ्गपिञ्जरौ ॥ २४७ ॥
पिङ्गलः कपिलो बभ्रुः कडारकपिशौ तथा ।
कद्रुः;[9] नीलोऽसितः श्यामः श्यामलो मेचकः शितिः ॥ २४८ ॥
कृष्णः कालः पुना रामो;[10] रक्तश्यामस्तु धूमलः ।
धूम्रो[11]ऽथ कर्बुरश्चित्र एतोऽदन्तश्च चित्रलः ॥ २४९ ॥
समौ किर्मीरकल्माषौ शबलो[12]ऽथ स्वरो ध्वनिः ।
ध्वानः स्वानो रवो नादो निनदो निस्वनः स्वनः ॥ २५० ॥
रणः क्वणः स्वनिर्घोषः क्वाणो निक्वाणनिक्वणौ ।
निनादशब्दनिर्घोषा ह्रादो निह्राद आरवः ॥ २५१ ॥
संरावश्च विरावश्च निःस्वानः क्वणनं पुनः ।
आरावो[13]ऽथ सप्ततन्त्रीकण्ठजाताः स्वरा अमी ॥ २५२ ॥

---

१ ३९६ कपोतवर्णगुण नाम द्वयं ॥
२ ३९७ पीलावर्णगुण नाम पंच ॥
३ ३९८ पीलानीलावर्णगुण नाम त्रयं ॥
४ ३९९ पीलानीला नाम द्वयं ॥
५ ४०० रक्तवर्णगुण नाम पंच ॥
६ ४०१ धवलारातामेलावर्णगुण नाम एक ॥
७ ४०२ संध्या राग समान रक्तवर्णगुण नाम एक ॥ [14 a]
८ ४०३ पीलारातामेलावर्णगुण नाम एकादश॥
९ ४०४ कालावर्णगुण नाम नव ॥
१० ४०५ राताकालावर्णगुण नाम द्वयं ॥
११ ४०६ कावरावर्णगुण नाम सप्त ॥
१२ ४०७ वर्णा समाप्ताः ॥ शब्द गुण नाम सप्तविंशतिः ॥
१३ ४०८ वीणातंति शरीरकंठ ऊपना सात स्वरविशेष नाम सप्त ॥

२४६·१) तालकाभोम मांजिष्ठो
२४८·२) कद्दुं
२५०·२) धानः for ध्वानः
२५१·१) कणः for क्वणः
२५२·१) निश्वान

धैवतो निषधः षड्जो गान्धार ऋषभः पुनः ।
मध्यमः पञ्चमस्ते[1] स्युरुरःकण्ठशिरोभवाः ॥ २५३ ॥
[2]मन्द्रा मध्यास्तथा ताराः;[3] सप्रणादस्तु सीत्कृतम् ।
जातो गुणानुरागाभ्यां शब्दो नृणां स एव च ॥ २५४ ॥
[4]क्रन्दितं रुदितं क्रुष्टं;[5] गद्गदः स उदीरितः ।
तदेवाजातपूत्कारं;[6] पर्दनं गुदजो रवः ॥ २५५ ॥
[7]कर्दनं कुक्षिसंभूतः;[8] सिंहनादस्तथा भवेत् ।
क्ष्वेडा[14b][9]ऽथ क्रन्दनं योधाह्वानं;[10] कोलाहलोऽस्त्रियाम् ॥ २५६ ॥
कलकलो[11] ऽथ तुमलः शब्दो यो व्याकुलो भवेत् ।
[12]हस्तिनां बृंहितं गर्जो;[13]हेषा ह्रेषा तु वाजिनाम् ॥ २५७ ॥
[14]मृगादीनां तिरश्चां च रुतं वासितम[15]प्यथ ।
पक्षिणां कूजितं;[16] रेषा रेषणं स्याद् वृषस्य तु ॥ २५८ ॥

---

१ ४०९ सात स्वरना भेदत्रय नाम त्रयं ॥
२ ४१० ए तीन स्थाने उत्पन्न जे स्वभाव स्वर भजइ ते कहइ ॥
३ ४११ सीसीकार नाम द्वयं ॥
४ ४१२ रोइवा शब्द नाम त्रयं ॥
५ ४१३ हलूआ रोवण नाम एकं ॥
६ ४१४ पाद नाम एकं ॥
७ ४१५ गडवडाट शब्द नाम एक ॥
८ ४१६ सीहनाद नाम द्वयं ॥
९ ४१७ सुभटरा आ [14b] ह्वान नाम एकं ॥
१० ४१८ कोलाहल नाम द्वयं ॥
११ ४१९ आकुलशब्द नाम एक ॥
१२ ४२० हाथीशब्द नाम द्वयं ॥
१३ ४२१ घोडाशब्द नाम द्वयं ॥
१४ ४२२ मृगादिकजीवशब्द नाम द्वयं ॥
१५ ४२३ पंषिना शब्द नाम एकं ॥
१६ ४२४ नाहरशब्द नाम द्वयं ॥

२५४.१) शीकृतं .२) प for स   २५८.१) अथो

[1]बुक्कणं भषण सारमेयस्य;[2] जलदस्य तु ।
रसितं स्वनितं गर्जिः पुमान् ध्वानितगर्जिते ॥ २५९ ॥
स्तनितं चा[3]थ विस्फारो धनुषां;[4] गोरुभे मते ।
हम्भारम्भे;[5] भाजनं स्यात् कीचकानां च[6] टङ्कुरम् ॥ २६० ॥
भेरीनादो[7] मुरजस्य गुन्दलः;[8] प्रक्कणः पुनः ।
प्रक्काणस्तन्त्रीक्कणने:;[9] मणितं रतकूजितम् ॥ २६१ ॥
[10]व्याध्यादिभिः पीडितानां कणितं;[11] मधुरः कलः ।
[12]गम्भीरो मन्द्रः;[13] उच्चैरत्यर्थं तारो निगद्यते ॥ २६२ ॥
[14]कलः सूक्ष्मः काकली स्त्री;[15] त्वेकतालो लयानुगः ।
[16]काकुरक्लीवो विकारो ध्वनेः शोकभयादिभिः ॥ २६३ ॥
[17]प्रतिश्रुत् स्त्री प्रतिशब्दे .... ।
[18]स्वास्थ्यं धृतिश्च संतोषः;[19] पूर्वानुभवचिन्तनम् ॥ २६४ ॥

---

१ ४२५ कुत्ताशब्द नाम द्वयं ॥
२ ४२६ मेहगाज नाम षट् ॥
३ ४२७ धनुष नाम एक ॥
४ ४२८ गाइशब्द नाम द्वयं ॥
५ ४२९ वंशशब्द नाम एकं ॥
६ ४३० भेरीशब्द नाम एकं ॥
७ ४३१ मादलशब्द नाम एकं ॥
८ ४३२ वीणाशब्द नाम द्वयं ॥
९ ४३३ मैथुनशब्द नाम एकं ॥
१० ४३४ पीडायुक्त मनुष्यशब्द नाम एकं ॥
११ ४३५ मधुर शब्द नाम एकं ॥
१२ ४३६ गंभीर शब्द नाम एकं ॥
१३ ४३७ उंचा शब्द नाम एकं ॥
१४ ४३८ मधुर झीणा शब्द नाम एकं ॥
१५ ४३९ अभिन्न कालमान शब्द नाम द्वयं ॥
१६ ४४० ध्वनिविकार नाम एकं ॥
१७ ४४१ पडसाद नाम द्वय ॥
१८ ४४२ समाप्ता रूपरसगंधस्पर्शशब्दाः ॥ संतोष नाम त्रयं ॥
१९ ४४३ चीतारवा नाम त्रयं ॥

२५९·१) बुक्वणं
२६०·२) हंभरभे Hem. reads क्षीजनं for भाजनं
२६१·१) मरजस्य ·२) better रति°
२६३·२) धनेः
२६४·१) latter half omitted by the scribe.

स्मरणं स्मृतिराध्यानं;[1] स्याद्बुद्धिर्धि[15a]षणा मतिः ।
प्रज्ञाप्रतिभाप्रतिपत्प्रेक्षासंवित्तिचेतनाः ॥ २६५ ॥
उपलब्धिः शेमुषी चिन्मनीषाज्ञातिदृष्टयः ।
धी[2]र्या तु धारणशक्ता मेधा सा प्रोच्यते बुधैः ॥ २६६ ॥
[3]तत्त्वदृष्टिर्भवेत्पण्डा; [4]ज्ञानं मोक्षफला मतिः ।
[5]विज्ञानमन्यशास्त्रादाव[6]थाष्टौ धीगुणा यथा ॥ २६७ ॥
शुश्रूषा श्रवणं चैव ग्रहणं धारणं तथा ।
ऊहोऽपोहोऽर्थविज्ञानं तत्त्वज्ञानं;[7] त्रपा पुनः ॥ २६८ ॥
ह्रीर्लज्जा व्रीडा मन्दाक्षं;[8] परतः सात्वऽपत्रपा ।
[9]जाड्यं मौर्ख्यं; पुनः[10] सादोऽवसादस्तु विषण्णता ॥ २६९ ॥
विषादो;[11] मद आनन्दमोहयोः संगमो भवेत् ।
[12]आधारो(?)गह्वरो व्याधिः;[13] निद्रा शयनसंलयौ ॥ २७० ॥
प्रमीला स्वापः संवेशो नन्दीमुखी च तापसी ।
श्वासहेतिः पुनस्तन्द्रा;[14] साऽधिका सुखसुप्तिका ॥ २७१ ॥
सुप्तं सुष्वाप;[15] औत्सुक्यं हृल्लेखोत्कलिके पुनः ।
रणरणक उत्कण्ठा रतिरायल्लकस्तथा ॥ २७२ ॥

---

१ ४४४ बुद्धिरा नाम षोडश ॥
२ ४४५ सूत्रार्थग्रहणसमर्थबुद्धि नाम एकं ॥
३ ४४६ तत्त्वगामिनी बुद्धि नाम एकं ॥
४ ४४७ मोक्षदायक बुद्धि नाम एकं ॥
५ ४४८ चित्रशिल्पिकलादिकव्यापिनी मति नाम एकं ॥
६ ४४९ आठबुद्धिरा गुण कहइछइ ॥
७ ४५० लाज नाम पंच ॥
८ ४५१ बीजा मनुष्यथी लज्जा ऊपनी तन्नाम एकं ॥
९ ४५२ मूर्षपणारा नाम द्वयं ॥
१० ४५३ विषवाद नाम चत्वारि ॥
११ ४५४ महूआपणा नाम एकं ॥
१२ ४५५ डींभा नाम एकं ॥
१३ ४५६ नींद्र नाम दश ॥
१४ ४५७ घोरनींद नाम त्रयं ॥
१५ ४५८ उत्कंठा नाम सप्त ॥

२६९.१) सात्त्वऽपत्रण   २७२.१) कत्सुक्यं

[1]अक्लीबोऽवहित्थाकारगूहने गृहजालिका ।
अवकटिकाऽवकुटारिका;[2] शङ्का तु सा मता ॥ २७३ ॥
संभावनमनिष्टस्य;[3] चापलं चानवस्थितिः ।
[4]कौसीद्यं तन्द्रा आलस्यं चा[ऽऽ]नन्दो हर्षमुदौ तथा ॥ २७४ ॥
चित्तप्रसन्नता[15b]प्रीतिः प्रमोदामोदसंमदाः ।
आन[न्द]थुः पुमान् ह्लादः प्रमोदो[5] ऽथावलिप्तता ॥ २७५ ॥
स्युरभिमानाहंकारगर्वाः पुंसि परेऽस्त्रियाम् ।
मानोऽस्त्री ममता दर्पः स्मयश्चित्तोन्नतिस्तथा ॥ २७६ ॥
[6]साऽहमहमिका या तु स्पर्धनं क्रियते मिथः ।
[7]अहोपुरुषिका गर्वात् या स्वात्मनि विचारणा ॥ २७७ ॥
[8]अहंपूर्वमहंपूर्वमित्यहंपूर्विका तथा ।
[9][10]उग्रत्वं चण्डता;[11] ग्लानिः स्त्रियां च बलहीनता ॥ २७८ ॥
[12]प्रबोधः स्याद्विनिद्रत्वं;[13] दैन्यं कार्पण्यमप्यथ ।
[14]व्यायामः प्रयासः क्लेशः श्रमः क्लमः परिश्रमः ॥ २७९ ॥
आयासो;[15] वातभूतादि दोषाच्चित्तानवस्थितिः ।
चित्तविप्लव उन्मादः[16]स्त्रास आकस्मिकं भयम् ॥ २८० ॥

१ ४५९ आकारविकारादिक गोपिवा नाम पंच ॥
२ ४६० सीक नाम एकं ॥
३ ४६१ चंचलपणा नाम द्वयं ॥
४ ४६२ आलस नाम त्रयं ॥
५ ४६३ हर्षनाम एकादश ॥
६ ४६४ अहंकार नाम नव ॥
७ ४६५ अहमकपणां नाम एकं ॥
८ ४६६ आपणा मोटापणाना गर्व नाम एकं ॥
९ ४६७ हूं पहिलउ इसा गर्वपणा नाम एकं ॥
१० ४६८ करडाईपणा नाम द्वयं ॥
११ ४६९ बलहीनपणा नाम द्वयं ॥
१२ ४७० जागिवापणा नाम द्वयं ॥
१३ ४७१ कृपणाई नाम द्वयं ॥
१४ ४७२ परिश्रम नाम सप्त ॥
१५ ४७३ चित्तभ्रम नाम द्वयं ॥
१६ ४७४ झबकपणा नाम एकं ॥

२७३.१) °गूहिने
२७९.१) अथो
२८०.१) दोषचित्ता°

[1]गुणो यः क्रोधसंभूतो जिगीषोत्साहवांश्च यः ।
अमर्षः स विजानीया[2]न्मौढ्यमोहौ समौ तथा ॥ २८१ ॥
[3]धातुवैषम्येऽपस्मारः;[4] चिन्ताध्य.न[5]मथाऽत्मनः ।
अवगणनं निर्वेद[6]स्तर्क ऊहो विमर्शनम् ॥ २८२ ॥
उन्नयनं वितर्कोऽस्त्री परामर्शोऽध्याहारकः ।
[7]संवेगः संभ्रमावेगौ त्वरित्तूर्णिः स्त्रियौ त्वरा ॥ २८३ ॥
[8]गुणेषु दोषाविष्कारोऽसूया[9]ऽथास्तं निमीलनम् ।
परलोकगमो नाशो दीर्घनिद्राऽत्ययौ स[16 a]मौ ॥ २८४ ॥
अवसानं कालधर्मः कालः संस्था तथा मृतिः ।
अक्लीबो मृत्युर्दिष्टान्तः पञ्चत्वं निधनं पुनः ॥ २८५ ॥
[10]अस्त्री तत्सर्वगं मारिर्मरकोऽस्त्री;[11] समे त्वमी ।
संचारिणस्त्रयस्त्रिंशद[12]थ रागो रतिः पुनः ॥ २८६ ॥
अनुरागोऽनुरतिः स्यात्;[13] हासिका घर्घरो हसः ।
हास्यं हासो हसनं चा[14]दृष्टदन्ते स्मितं तथा ॥ २८७ ॥

---

१ ४७५ अमरस नाम एकं ॥
२ ४७६ मूर्षपणा नाम द्वयं ॥
३ ४७७ मृगीरोग नाम एकं ॥
४ ४७८ चीतारण नाम द्वयं ॥
५ ४७९ आपणाऽवगणवा नाम एकं ॥
६ ४८० विमासण नाम सप्त ॥
७ ४८१ ऊतावल नाम षट् ॥
८ ४८२ परगुणविषये दोषकहण नाम एकं ॥
९ ४८३ मरण नाम पंचदश ॥
१० ४८४ मिरगी उपद्रव नाम द्वयं ॥
११ ४८५ इतरा स्वास्थ वधकी मांडी (?) मरकपर्यंत तेत्रीस व्यभिचारी भाव कहीजइ ॥
१२ ४८६ हिवइ स्थायि भाव कहइजइ । राग नाम चत्वारि ॥
१३ ४८७ हासा नाम पंच ॥
१४ ४८८ जिण हासइ दांत न दीसइ ते हासा नाम द्वयं ॥

२८१.१) उत्साह वाश्च
२८४.२) °समो for °गमो, अत्ययौ दशमौ
२८६.१) मरगोको for मरको, Verses 288-320 are wrongly numbered as 289-321 respectively

चक्रोष्ठिकाऽपुमां[1]स्तमिन् किञ्चित्प्रेक्षितदन्तके ।
हसितं;[2] किञ्चिच्छ्रुते विहसितं च[3] स्फुरदोष्ठके ॥ २८८॥

हसन[4] माच्छुरितकं हासे सोत्प्रास उच्यते ।
[5]शुक् स्त्रियां शोचनं स्वेदः शोको[6]ऽथ क्रुत् स्त्रियां रुषा ॥ २८९॥
क्रुधा मन्युः पुमान् कोपो रुट् स्त्रियां प्रतिघः समौ ।
रोषक्रोधा[7] वथ प्रौढिरुद्यमः कियदेतिका ॥ २९० ॥
अभियोगोऽध्यवसाय ऊर्ज्जोत्साहौ प्रगल्भता ।
उद्योगः;[8] सात्वतिशययुक्ता वीर्यं[9]मथो भयम् ॥ २९१ ॥
दरोऽस्त्री भीः स्त्रियां भीतिराशंका साध्वसं भिया ।
आतङ्को;[10] यद्भूधवानां राजपुत्रादितो भयम् ॥ २९२ ॥
अहिभय[11]मथो दृष्टं स्वकीयपरचक्रजम् ।
[12]जलानलादितोऽदृष्ट[13]मथ भीमं भयानकम् ॥ २९३ ॥
[16 b] भैरवं दारुणं भीष्मं प्रतिभयं भयावहम् ।
घोरं भयङ्करं भीषणमाभिलं च भासुरम् ॥ २९४ ॥
डमर (?);[14]घृणा जुगुप्सा[15]ऽथ चित्रं मोहविस्मयौ ।
आश्चर्यं कुल्लकं वीक्षं चोद्यमद्भुतमप्य[16]थ ॥ २९५ ॥

---

१ ४८९ कोई एक दंत दीसइ ते हासा नाम एकं ॥
२ ४९० थोडुंसुं सांभलीजइ ते हासा नाम एकं ॥
३ ४९१ सबल हासा नाम एकं ॥
४ ४९२ मसकरी छेकसहित हासा नाम द्वयं ॥
५ ४९३ सोग नाम चत्वारि ॥
६ ४९४ क्रोधरा नाम नव ॥
७ ४९५ सामान्यत उद्यम नाम नव ॥
८ ४९६ आतिशयवंत उद्यम नाम एकं ॥
९ ४९७ भय नामऽष्टौ ॥
१० ४९८ ग्रासीयारा भय नाम एकं ॥
११ ४९९ स्वचक्रपरचक्रथी भय ऊपजइ तन्नाम एकं ॥
१२ ५०० अग्निपाणीथी उत्पन्न भय नाम एकं ॥
१३ ५०१ बीहामणा नाम त्रयोदश ॥
१४ ५०२ जुगुप्सा मूग (सूग) नाम द्वयं ॥
१५ ५०३ अचंभम नाम अष्टौ ॥
१६ ५०४ उपशम नाम पंच ॥

२९१.१) उर्ज्जोत्साहो

२९२.१) भाति for भीति

तृष्णाक्षयः शमः शान्तिरुपशमश्च पञ्चमम् ।
शमथः;[1] कारणं स्थायिनो रसानां क्रमादमी ॥ २९६ ॥
[2] जाड्यं स्तम्भो[3]ऽथ निदाघो घर्मः स्वेदो[4]ऽथ कण्टकः ।
पुलको द्वावस्त्रियौस्तो रोमाञ्चो रोमहर्षणम् ॥ २९७ ॥
रोमोद्गमो रोमविकार उल्लूकसनं पुनः ।
उद्धुषणं;[5] कलत्वं चेत् स्वरे स्वरभेदो हि यः॥ २९८ ॥
[6]वैवर्ण्यं कालिका वर्णविपर्यासो[7]ऽथ वेपथुः ।
कम्पनं;[8] प्रलयोऽचेष्टा;[9] बाष्पोऽस्त्रमस्तु रोदनम् ॥ २९९ ॥
अश्रुनेत्राम्बु; भावाः[10a] स्युः संचारिस्थायिसात्त्विकाः ।
[11]स्युस्त्रयः संचारीस्थायिभावा[12]अथ रसाः पुनः ॥ ३०० ॥
[13] अस्त्री शृङ्गारः करुणो हास्यो वीरो भयानकः ।
रौद्रः शान्तोऽद्भुतो भूयो बीभत्सोऽथाधिकरणः ॥ ३०१ ॥
पात्राणि नाटके;[14] रामादीनां रूपपरिग्रहः ।
भूमिका[15]ऽथ नटोऽस्त्री स्यात् भरतो भरतपुत्रकः ॥ ३०२ ॥

---

१ ५०५ इतरागादिक शमपर्यंत शृंगारादिक नवरसना कारण ॥
२ ५०६ हिवइ अष्टविध सात्त्विक भाव कहइछइ ॥
३ ५०६ डा [स्व ?] चित्त नाम द्वयं ॥
४ ५०७ परसेवा नाम त्रयं ॥
५ ५०८ रोमाञ्चनामऽष्टौ ॥
६ ५०९ कलरावणा गलगला स्वर नाम एक ॥
७ ५१० शरीररंग पालटा नाम द्वयं ॥
८ ५११ धूजणा नाम द्वयं ॥
९ ५१२ नष्टचेष्टा नाम द्वयं ॥
१० ५१३ आसूं नाम षट् ॥
११ ५१३ a सात्त्विकाष्टांतीनेभोवारो ॥
१२ ५१४ ३ रो एकोक्त्या नाम एकं ॥
१३ ५१५ नवन(र)सरो एकोक्त्या नाम एकं ॥
१४ ५१६ नवरसरा नाम ॥
१५ ५१७ नाटके पात्रादिकनइ वेषांतरनउ परिग्रह तन्नाम एकं ॥
१६ ५१८ नट्टआ नाम एकादश ॥

२९६.१) पंचमाः
२९८.२) तेत् for चेत्
२९९.२) अस्तु for अस्रु
३००.२) letters स्थायि...भावा are almost flown off
३०१.२) स्त्री

धर्मापुत्रः सर्वकेशी[17a] कुशाश्वी नन्त इष्यते ।
शैलूषः शैलाली जायाऽऽजीवो रङ्गावतारकः ॥ ३०३ ॥
रङ्गाजीवः;[1] चारणस्तु कुशीलवो द्वितीयकम् ।
[2]स्त्रीवेषभृन्नटः कुंसो भ्रू-भ्रु-भ्र-भृ-परो यदा ॥ ३०४ ॥
[3]नाट्यविधेः सूत्रधारः सूचकोऽप्यत्र दर्शकः ।
[4]वेश्याचार्यः पीठमर्दः;[5] नन्दी स नान्द्याः पाठकः ॥ ३०५ ॥
[6]पारिपार्श्विकः पार्श्वस्थो;[7] वैहासिको विदूषकः ।
प्रहासी स्यात्केलिकिलो भूयो वासन्तिकस्तथा ॥ ३०६ ॥
प्रीतिदोऽथ पल्लवको विट् षिङ्गः;[8] पिता आबुकः ।
[10]नाट्ये स्वसृपतौ च आवुत्तः स्याद्भावुक इत्यपि ॥ ३०७ ॥
[11]सुधीर्भावो;[12]युवराजो यः कुमारः स तूद्वितः ।
भर्तृदारकः;[13] या बाला [वा]सूः स्त्री[14]मार्ष इत्यसौ ॥ ३०८ ॥
आर्यः;[15] स्वामी भवेद्भट्टारको देवो[16]ऽपि राज्ञियः ।
भूपस्यालो;[17] या च पुत्री भूपतेर्भर्तृदारिका ॥ ३०९ ॥

१ ५१९ बाजीगर नाम द्वयं ॥
२ ५२० भंवाईया नाम चत्वारि ॥
३ ५२१ नाटके उपदेशक नाम द्वयं ॥
४ ५२२ वेश्या नाटक सीषवणहार नाम द्वयं ॥
५ ५२३ नाटके नांदीविधिपाठक नाम एकं ॥
६ ५२४ नाटके पासेवाण द्वयं ॥
७ ५२५ नाटके रामतीयाल नाम षट् ॥
८ ५२६ नाटके छींगा नाम त्रयं ॥
९ ५२७ नाटके पिता नाम एकं ॥
१० ५२८ नाटके बहिनीपति नाम द्वयं ॥
११ ५२९ नाटके पंडित नाम एकं ॥
१२ ५३० नाटके युवराजकुमार नाम त्रयं ॥
१३ ५३१ नाटके बालिका नाम एकं ॥
१४ ५३२ नाटके आचार्य नाम एकं ॥
१५ ५३३ नाटके धणी नाम द्वयं ॥
१६ ५३४ नाटके राजा तेहना साला नाम एकं ॥
१७ ५३५ नाटके राजा तस्य पुत्री नाम एकं ॥

३०४·२) कुंशा
३०५·१) नाट्यविविधेः
३०६·१) विदूषिकः ·२) कलिकिलो

[1]कृतपट्टाभिषेका या देवी;[2] अन्या तु भट्टिनी ।
[3]वेश्याऽज्जुका;[4] सखीहूतौ हला;[5] दासीहवे पुनः ॥ ३१० ॥
हञ्जे;[6] हण्डे नीचहूतौ[7] [17b] यद्वा स्यादत्तिका स्वसा ।
[8]आर्यपुत्रः पति[9]रम्बा माता;[10]ऽब्रह्मण्यमुच्यते ॥ ३११ ॥
वधानर्हस्य विप्रस्य थूत्करणे;[11]ऽथ ये क्षितौ ।
निर्ग्रन्थाः सौगताद्यास्ते भदन्ताः कथिताः समे ॥ ३१२ ॥
[12]गीतं नृत्तं तथा वाद्यमेतत्समुदितत्रयम् ।
तौर्यत्रिकं नाट्य[13]मस्मिन् संगीतमुच्यते ॥ ३१३ ॥
प्रेक्षणार्थं समारब्धे[14] नाट्यधर्मी क्रियां तथा ।
शास्त्रोदिते;[15]ऽथ गान्धर्वगीतिर्गीतं च मुख्यतः ॥ ३१४ ॥
गानं गेय[16]मथो नृत्तं नृत्यं नटननर्तने ।
लास्यं नाट्यं ताण्डवोऽस्त्रीः[17] वशानां मण्डलेन यत् ॥ ३१५ ॥:

---

१ ५३६ नाटके कृताभिषेका राज्ञी तस्या नामैकं ॥
२ ५३७ नाटकेऽकृताभिषेका राज्ञी नाम एकं ॥
३ ५३८ नाटके वेश्या नाम एकं ॥
४ ५३९ नाटके सषीसंबोधन नाम एकं ॥
५ ५४० नाटके दासीसंबोधन नाम एकं ॥
६ ५४१ नाटके नीचसंबोधन नाम एकं ।
७ ५४२ नाटके वडी वहिन नाम एकं ॥ [17 a]
८ ५४३ नाटके भर्त्ता नाम एकं ॥
९ ५४४ नाटके माता नाम एकं ॥
१० ५४५ अवध्यवचन नाम एकं ॥
११ ५४६ नाटके सौगतादिक निर्ग्रंथादिक एकोक्त्या नाम एकं ॥:
१२ ५४७ गीत वाद्य इया तीनारउ एकोक्त्या नाम द्वयं ॥
१३ ५४८ देषिवानइ आरब्ध तौर्यत्रिकरउ नाम एकं ॥
१४ ५४९ भरतशास्त्रोक्त गीतनृत्तवाद्यत्रय नाम एकं ॥
१५ ५५० अनुक्रमत्रय नाम कहइछइ ॥ गीत नाम पंच ॥
१६ ५५१ नाटक नाम सप्तम ॥
१७ ५५२ स्त्रीरउ घुमरी फेरीरूप नाटक नाम एकं ॥

३१०·२) सषीहूतो
३१२·१) रिप्रस्य ·२) निग्रंथाः
३१४·२) नीति for गीति
३१५·१) नृसं for नृत्यं

नृत्तं हल्लीसकं;[1] तूच्चतालं[2] वीरजयन्तिका ।
पानगोष्ठ्यां रणे चेदं क्रमा[3]न्नाट्यस्य यद्भवेत् ॥ ३१६ ॥
स्थानं रङ्गः;[4] पूर्वरङ्गः प्रारम्भो[5]ऽभिनयः पुनः ।
व्यञ्जकः स तु हस्तादिभिः पदार्थस्य सूचकः ॥ ३१७ ॥
[6]सोऽलंकारादिनाऽऽहार्यो;[7] रचितो वचसा पुनः ।
वाचिकः[8] आङ्गिकोऽङ्गेन[9] जातः; सत्त्वेन सात्त्विकः ॥ ३१८ ॥
[10]अङ्गहाराङ्गविक्षेपौ समौ;[11] षट् संस्कृतादिमाः ।
भाषाः स्यु[12]र्भारतीमुख्याश्चतस्रः सन्ति वृत्तयः ॥ ३१९ ॥
[18a][12]......आतो [द्य] तूर्यमस्त्री स्मरध्वजः वाद्यम् ।
[13]ततं वी[णा प्रभृतिकं][14] घनं तालादिकं तथा ॥ ३२० ॥

---

१ ५५३ मद्यपानरी गोठिरइ विषइ जे नाटक तन्नाम एकं ॥
२ ५५४ संग्रामनइ विषय नाटक नाम एकं ॥
३ ५५५ नाटकस्थान नाम एकं ॥
४ ५५६ गीतनृत्यवादित्रय प्रथम प्रारंभ नाम एकं ॥
५ ५५७ देशी दिषाइवा नाम द्वयं ॥
६ ५५८ ते व्यंजक भूषणादिक रचित तन्नाम एकं ॥
७ ५५९ वचनेकरी रचित तन्नाम एकं ॥
८ ५६० अंगइकरी रचित नाम एकं ॥
९ ५६१ मनइकरी रचित तन्नाम एकं ॥
१० ५६२ डील चलावणरा नाम द्वयं ॥
११ ५६३ संस्कृतं प्राकृतं मागधी शौरसेनी पैशाची अपभ्रंश इया छठारउ एकोक्त्या नाम एकं ॥
१२ ५६४ भारतीआदिक आरभटीपर्यंत भाषारउ एकोक्त्या नाम एकं ॥
१३ ५६५ सामान्यतः वाजा नाम + + ॥
१४ ५६६ तांतिरा वाजा नाम एकं ॥
५६७ क + + रा वाजा नाम एकं ॥

३२०.१) letters before आतो are flown off. The line distorts the metre. Hema. reads वाद्यं वादित्रमातोद्यं तूर्यं तूरं स्मरध्वजः । 286

.२) letters in square brackets are almost erased.

[1]शुषिरं वंशप्रमुखं[2]मानद्धं मुरजादिकम् ।
[3]विपञ्ची वल्लकी वीणा चतुर्थी कण्ठकूणिका ॥ ३२१ ॥
घोषवती;[4] सप्तभिः सा तन्त्रीभिः परिवादिनी ।
तन्त्रीभेदादनेके स्युर्भेदा एवं यथाक्रमम् ॥ ३२२ ॥
[5]भारत्याः कच्छपी वीणा;[6] चानालम्बी हरस्य तु ।
[7]महती नारदस्य[१थ][8] बृहती विश्वावसोः पुनः ॥ ३२३ ॥
[9]प्रभावती गणानां हि,[10] तुम्बरोः स्यात्कलावती ।
[11]चाण्डालिका तु कटोलवीणा चण्डालदेहिनाम् ॥ ३२४ ॥
[12]कोलम्बकोऽङ्गं स्यादस्या;[13] उपनाहस्तु बन्धनम् ।
[14]प्रवालोऽस्त्री तथा दण्डः;[15] कलिका कूणिका तु सा ॥ ३२५॥
वंशशलाकाया मूले[16] प्रसेवककुभौ समौ ।
[17]कालमानं यत्क्रियायास्तालः चच्चपुटादिकः ॥ ३२६ ॥

---

१ ५६८ वेझसहित वाजा नाम एकं ॥
२ ५६९ वाजा नाम एकं ॥
३ ५७० सामान्यतः वीणा नाम पंच ॥
४ ५७१ साततंती जिण वीणारइ हुइ तन्नाम एकं ॥
५ ५७२ सरस्वतीनी वीणा नाम एकं ॥
६ ५७३ महादेवनी वीणा नाम एकं ॥
७ ५७४ नारदऋषि वीणानाम एकं ॥
८ ५७५ विश्वावसु देवविशेषवीणा नाम एकं ॥
९ ५७६ ईश्वरगण तेहनी वीणा नाम एकं ॥
१० ५७७ तुंबुरु देवविशेषवीणा नाम एकं ॥
११ ५७८ रबाब नाम द्वयं ॥
१२ ५७९ वीणादेह नाम एकं ॥
१३ ५८० वीणाखूंटा नाम एकं ॥
१४ ५८१ वीणादंड नाम एकं ॥
१५ ५८२ वीणा वजावणवंशषीला नाम द्वयं ॥
१६ ५८३ वीणा नाम द्वयं ॥
१७ ५८४ घनवाद्यभेद कहइछइ ॥ क्रिया आवाप निःष्क्रमणादिक तिणकरी कालतिमेषादिक तेहनउ प्रमाण कीजइ तिणरउ नाम एकं ॥

३२१-२) चतुर्थ Stz. 321 and 322 both bear No. 323 and 323–346 are seen as 324–347 respectively.

[1]तयोः साम्यं लयः प्रोक्तः;[2] ओघो द्रुतलयो मतः ।
[3]तत्त्वं विलम्बितं[18b][4] मध्यलयं नाम घनं स्मृतम् ॥ ३२७ ॥
[5]मुरजो मृदङ्ग[6]स्त्रिधाऽऽलिङ्गी सोऽङ्की तथोर्ध्वकः ।
[7]ढक्का यशः पटहोऽपि[8] भेरी पटह आनकः ॥ ३२८ ॥
पुल्लिङ्गो दुन्दुभिः[9] शारिः वीणादीनां प्रवादनम् ।
कोणो[10]ऽथ गर्द्धोऽभिलाषः स्यात्काङ्क्षा तृड् मनोरथः ॥ ३२९ ॥
तृष्णा लिप्सा लोभो वाञ्छा कामोऽस्त्री कामना रुचिः ।
आशंसा स्पृहाऽऽशीच्छेहा धनायेप्सा वशोपि च ॥ ३३० ॥
[11]अभिध्या सा तु या द्रव्ये परकीये स्पृहा भवेत् ।
[12]द्यूतक्रीडा मांसादनं मद्यपानं पणाङ्गना ॥ ३३१ ॥
पञ्चमं खेटकं कर्म चौरी परवशारुचिः ।
सप्तैतानि व्यसनानि[13] शौर्यशौण्डीर्यविक्रमाः ॥ ३३२ ॥
पराक्रमः पौरुषं च[14] न्यायः कल्पः समञ्जसम् ।
देशरूपं नयोऽभ्रेषो[15]ऽथ युक्तं साम्प्रतं पुनः ॥ ३३३ ॥

---

१ ५८५ तिण कालक्रियासु सदृशपणउ तिणरउ नाम एकं ॥
२ ५८६ तिण लयरा त्रेणि भेद द्रुतं विलंबितं मध्यं द्रुतलये नाम एकं ॥
३ ५८७ विलंबित लय नाम एकं ॥
४ ५८८ मध्यलय नाम एकं ॥ [18 b]
५ ५८९ आनद्धवाद्य कहइछइ । सामान्यतः मादल नाम द्वयं ॥
६ ५९० मा [द] लारा तीन भेद कहइछइ ॥
७ ५९१ ढोलक नाम एक ॥
८ ५९२ दमामा नाम चत्वारि ॥
९ ५९३ ढोलादिकरा डंडीया वीणारी शलाका तेहना नाम द्वयं ॥
१० ५९४ लोभरा नाम विंशतिः ॥
११ ५९५ पारका द्रव्य वांछा नाम एक ॥
१२ ५९६ सात व्यसन नाम एकोक्त्या एक ॥
१३ ५९७ पुरुषकार नाम पंच ॥
१४ ५९८ न्याय नाम षट् ॥
१५ ५९९ जुगती वात नाम नव ॥

३२७·२) तत्त्वं for सत्त्वं
३२८·१) स्त्रेधालिंगा, ·२) ढक्का
३२९·१) वीणादिम
३३२·१) पंचकं ·२) शौडीर्य

न्याय्यं लभ्यं भजमानं प्राप्तमौपायिकं तथा ।
उचितमभिनीतं च वाच्यलिङ्गा अमी समे ॥ ३३४ ॥

[1]अधिकारः प्रक्रिया सा व्यवस्था स्थापनं हि यत् ।
[2]मर्यादास्थितिसंस्थाश्च धारणा;[3] आगो नपुंसके ॥ ३३५ ॥

मन्तुः पुमान् व्यलीकं स्यादस्त्रियां विप्रियं पुनः ।
अपराधो[4]ऽथ विजनं निःशलाकं च केवलम् ॥ ३३६ ॥

छन्नं विविक्तमेकान्तं रहः क्लीबेऽस्त्रियां पुनः ।
उपह्वरं [उपांशु च] तदव्ययं विबुधैर्मतम् ॥ ३३७ ॥

[19 a][5] रहस्यं गुह्यं तज्ज्ञेयं गोपनीयं हि यद्भवेत् ।
[6]तरोऽसन्तः क्लीबे स्थामा नन्तः क्लीवे पराक्रमः ॥ ३३८ ॥

प्राणः शक्तिः सहः सन्तस्तथौजोऽपि नपुंसके ।
बलमस्त्री शूष्म नान्त ऊर्जोऽक्लीबस्तथा त्रयः ॥ ३३९ ॥

शुष्मं शौर्यं द्युम्नमथ[7] बलात्कारो हठः पुनः ।
प्रसभोऽस्त्रियां[8] स्खलितं छलं;[9] दानविसर्जने ॥ ३४० ॥

विश्राणनमुत्सर्जनं त्यागः स्यात्प्रतिपादनम् ।
अपवर्जनं स्पर्शनं प्रदेशनविहायिते ॥ ३४१ ॥

वितरणं निर्वपनं स्त्रियामंहतिरित्यपि ।
[10]अर्थना प्रणयोऽध्येषणा सनिः स्त्रीपुमानपि ॥ ३४२ ॥

---

१ ६०० अधिकार नाम द्वयं ॥
२ ६०१ मर्यादा नाम चत्वारि ॥
३ ६०२ अपराध नाम पंच ॥
४ ६०३ एकांत नाम नव ॥
५ ६०४ छीनाराषण गोपवा नाम [19 a] द्वयं ॥
६ ६०५ बलरा नाम त्रयोदश ॥
७ ६०६ हठ नाम त्रयं ॥
८ ६०७ छल नाम द्वयं ॥
९ ६०८ दीननाम त्रयोदश ॥
१० ६०९ मांगिवा नाम एकादश ॥

३३४·२) अमे समी.   ३३९·१) तयोजो

अर्दना याचना याच्ञेषणाऽभिशास्तिमार्गणे।
भिक्षणा[1]ऽथ क्षमा आवत (?) स्तितिक्षा सहनं;[2] रुचिः ॥३४३॥
स्त्रियां जिघत्साऽशनाया बुभुक्षा रोचकोऽस्त्रियाम्।
[3]अपलासिका पिपासा तृष्णोदन्या तृषा च तृट् ॥ ३४४ ॥
तर्षः पानं धीति[4] रथो सौहित्यं स्यादाघ्राणकम्।
तृप्ति[5] रथ परिभावो विप्रकारः पराभवः ॥ ३४५ ॥
अत्यकारः परिभवोऽभिभवश्च तिरस्क्रिया।
न्यक्कारनिकारौ;[6] कपटोऽस्त्री व्याजो मिषं छलम् ॥ ३४६ ॥
कूटमस्त्री व्यपदेशः छद्मोपधि स्यात्कैतवम्।
लक्ष्मस्त्री निभं दम्भो[7]ऽथ कुहना च कुक्कुटिः ॥ ३४७ ॥
दम्भचर्या च;[8] व्यलीकमतिसंधानवञ्चने।
प्रतारण[9]मथो पूज्यनाम्नो भट्टारकादयः ॥ ३४८ ॥
त्रयः प्रयोज्यास्तेन स्यादर्हद्भट्टारकस्तथा।
पूज्यपादो नरदेव एवमन्येप्यनेकशः ॥ ३४९ ॥
[19b][10]तत्रभवान् भगवानत्र भवान् पूज्य इत्य[11]थ।
कुसृतिर्निकृतिर्माया शठता शाठ्यमप्य[12]थ ॥ ३५० ॥
अहिंसा निर्मला क्षान्तिरनुकम्पा घृणा दया।
शूकोऽस्त्री स्यादनुक्रोशः कारुण्यं करुणा कृपा ॥ ३५१ ॥

सिद्धशब्दार्णवैः साङ्गः श्रीसहजादिकीर्तिभिः।
पूज्यः प्रथमकाण्डोऽयं स्मृतिमार्गमनीयत ॥ १ ॥

---

१ ६१० क्षमा नाम त्रयं ॥
२ ६११ भूष नाम पंच ॥
३ ६१२ तृषा नाम नव ॥
४ ६१३ तृप्ति नाम त्रयं ॥
५ ६१४ पराभव नाम नव ॥
६ ६१५ कपट नाम द्वादश ॥
७ ६१६ दंभचर्या नाम त्रयं ॥
८ ६१७ वंचन नाम चत्वारि ॥
९ ६१८ पूज्यनाम त्रयं ॥
१० ६१९ विशेष पू [19 b] ज्य नाम चत्वारि ॥
११ ६२० माया नाम पंच ॥
१२ ६२१ दयानाम एकादश ॥

३४३.१) भिघस्ति ३४६.२) निकारनिकारौ
३४५.१) धाति for धीति ३५०.२) निकृति

KĀṆḌA II

ऐ नमः ॥

[1]नाकोऽस्त्री त्रिदिवं तथैव तविषो द्यौः स्त्री दिवं ताविषः ।
स्वर्गो गौरनपुंसको भुविरिति स्त्री चोर्ध्वलोकोऽव्ययम् ॥
स्वर्देवालयसैरिकौ दिदिविकः स्याद्दीदिविर्वासवावासः ।
क्लीव इति त्रिविष्टपमपि द्युर्मेरुपृष्ठं तथा ॥ १ ॥
फलोदयो[2]ऽथ निर्जरा सुपर्वदेवनाकिनः ।
अमर्त्यलेखतत्सदः सुधाभुजो निलिम्पकाः ॥ २ ॥
गीर्वाणा अमृतान्धसः सुमनसः स्वाहाभुजो देवता ।
अस्वप्ना विबुधाः सुधाक्रतुभुजो बर्हिर्मुखाः पूजिलाः
आदित्या दनुजद्विषश्चानिमिषाः कामादिरूपाश्चिरा-
युर्मर्त्यार्चितसाध्यशोभमरुतो वृन्दारका दैवता ॥ ३ ॥
अस्त्र्येष (?) एवं त्रिदशा अमरा ऋभवः सुराः ।
[3]अथार्काः द्वादश; तुषिताः षट्त्रिंशत्; वसवः पुनः ॥ ४ ॥
अष्टौः त्रयोदश विश्वे देवा; आभासुरास्तथा ।
षष्टिर्द्वादश साध्याश्च सुशर्म्माणो दश स्मृताः ॥ ५ ॥
रुद्रा एकादश प्रोक्ताः वैकुण्ठाः स्युश्चतुर्दश ।
एकोनपञ्चाशच्च स्युर्वायवो महाराजिकाः ॥ ६ ॥
षट्त्रिंशदेते सर्वेऽपि विज्ञेया गणदेवताः ।
[4]विमानमस्त्री तेषां स्याद्वाहनं;[5] भोजनं तथा ॥ ७ ॥

---

१ १ स्वर्गलोक नाम विंशतिः ॥
२ २ देवता नाम पंचत्रिंशत् ॥
३ ३ देवताना शैवशासनप्रसिद्ध विशेष भेद नाम ॥
४ ४ विमान नाम एक ॥
५ ५ अमृत नाम त्रयं ॥

१·२) अन्वर्थयं ·३) सैरिको
·४) °पृष्ठ
२·२) तिलिंपका
३·२) ऽस्वप्रा, क्रंतु° ·३) द्विषस्व
·४) मर्त्यार्चित, शोभन, वृंता-
रका देवता
४·१) क्षभवः सुरः ·२) उषिता
५·१) विश्वदेवा ·२) स्वाध्या,
सुसर्माणो.

[20 a] सुधा पीयूषममृत[1]मसुराः दानवाः पुनः ।
इन्द्रारयः शुक्रशिष्याः पूर्वदेवाः सुरद्विषः ॥ ८ ॥
दनुजा दैत्यदैतेया दितिसुता[2] अमी दश ।
असुरप्रमुखाश्च दिक्कुमारान्ता जिनागमे ॥ ९ ॥
पातालवासिनः सर्वे अमरेन्द्राद्या नामतः ।
[3]व्यन्तराश्च पिशाचाद्याष्टौ पातालवासिनः ॥ १० ॥
[4]चन्द्राद्याः पञ्चसंख्याका ज्योतिष्काश्च[5] खचारिणः ॥
सौधर्माश्चाच्युतान्ता द्वादश स्युर्विमानगाः ॥ ११ ॥
[6]कल्पातीता नव पञ्च भेदा एवं सुराः समे ॥
निकायभेदतो जाताश्चत्वारोऽ[7]थ विशेषतः ॥ १२ ॥
पुरन्दरोऽच्युताग्रजः सहस्रनेत्रवासवौ ।
शचीपतिः शतक्रतुः सुरर्षभश्च कौशिकः ॥ १३ ॥
ऋभुक्षिमेघवाहनौ हरिश्च पाकशासनः ।
वरक्रतुर्वृषा जयः सुरेशपूर्वदिक्पती ॥ १४ ॥
[8]पर्जन्यो वाहुदन्तेयः पुरुहूतोऽप्सरःपतिः ।
तपस्तक्षः स्वर्गपतिर्हरिमान् वज्रदक्षिणः ॥ १५ ॥

---

१ ६ दाणव नाम दश ॥
२ ७ दानवभेद कहइछइ ॥
३ ८ विंतरका भेद कहइछइ ॥
४ ९ ज्योतिषी ग्रह नाम एक ॥
५ १० विमानवासी देवता नाम एक ॥
६ ११ ग्रैवेयकऽनुत्तर देवता नाम एक ॥
७ १२ इंद्रनाम पट्पंचाशत् ॥
८ १३ उभे प्रमाणिके छंदसा ॥

१०·१) चमरेंद्रा° ·२) अष्टौ for details *of* Hema. 91

११·२) विमानजाः, द्वादश details *of* Hema. 93

१२) *cf*. Hema. 94 कल्पातीता नव ग्रैवेयकाः पञ्चत्वनुत्तराः निकायभेदादेवं स्युः देवाः किल चतुर्विधाः ॥

१४·२) भभुक्षि

१५·१) अप्सरपति ·२) स्वर्ग्र°

चास्तोष्पतिः सुनासीरः सुत्रामशक्रदल्मयः ।
विडौजा मघवा वज्री मघवान् देवदुन्दुभिः ॥ १६ ॥
वृत्रहा गोत्रभृत् प्रक्रन्दन आखण्डलः पुनः ।
हरिहयो जम्भभेदी जिष्णुर्नमुचिसूदनः ॥ १७ ॥
बलद्विद् प्राचीनबर्हिस्तुराषाट् विपुनोऽपि च ।
वृद्धश्रवाः पृतनाषाट् मरुत्वान्मिहिरः पुनः ॥ १८ ॥
उग्रधन्वा दुश्च्यवनः यामनेमिरसमहा ।
किणालातः;[1] प्रिया चास्य शची चारुरवा तथा ॥ १९ ॥
शतावरी पौलोमी च शक्राणी जयवाहिनी ।
इन्द्राणी स्यात्परिपूर्णसहस्र[20 b] चन्द्रवत्यपि ॥ २० ॥
[2] पुत्रो जयो जयदत्तो जयन्तः पाकशासनिः ।
[3] जयन्ती तनया ताविषी तविषी[4] हयः पुनः ॥ २१ ॥
उच्चैःश्रवा वृषणाश्वो;[5] मातलिस्तु हयंकषः ।
सारथि[6] र्नन्दनं नाम वनं सर्वसुरप्रियम् ॥ २२ ॥
[7] प्रासादो वैजयन्तोऽपि ध्वजो;[8] दौवारिको महान् ।
देवनन्दी भवेन्नान्तः[9] सरो नन्दीसरो वरम् ॥ २३ ॥
[10] हस्ती चैरावणो हस्तिमल्ल ऐरावतोऽस्त्रियाम् ।
अभ्रमातङ्गश्चाभ्रमुवल्लभश्च मदांवरः ॥ २४ ॥

---

१ १४ इंद्राणी नामऽष्टौ ॥
२ १५ इंद्रपुत्र नाम चत्वारि ॥
३ १६ इंद्रपुत्री नाम त्रयं ॥
४ १७ इंद्रना घोडाना नाम द्वयं ॥
५ १८ इंद्रसारथी नाम द्वयं ॥
६ १९ इंद्रवन नाम एकं ॥
७ २० इंद्रप्रसादनइ ध्वजानो नाम एक ॥
८ २१ इंद्रिपोलिया नाम एक ॥
९ २२ इंद्रसरोवर नाम एक ॥
१० २३ ऐरावण इंद्रहाथी नाम एकादश ॥

१६·१) वासोपतिः
१८·१) विपुतो and विपुला confused
१९·१) Hem. reads नेमि रसन्महाः
२०·१) पौलोथी
२१·२) तांविषी
२२·१) पातलि for मातलि
२३·२) नदीसरो १ वरं २
२४·१) वैरावणो, ·२) श्चात्रमुवऽभव श्रमदांवर

श्वेतगजो भद्रवेणुः सदादानोऽर्कसोदरः ॥
चतुर्दन्तो;[1] धनुर्देवायुधं तत्सरलं तथा ॥ २५ ॥
रोहितं[2] यदि दीर्घं तु सरलं तन्निगद्यते ।
ऐरावतमस्त्रियां च;[3] वज्रमस्त्री पविः पुमान् ॥ २६॥
अशनिरक्लीवः शम्बः शतकोटिः पुमान् स्वरुः ।
तामेव(?) ह्लादिनी दम्भोलिः पुमान् भिदुरं पुनः ॥ २७ ॥
कुलिशोऽस्त्री व्याधामो[4]ऽस्य ज्वालाऽतिभी स्त्रियाम् ।
[5]ध्वनिः स्फूर्जथुः पुमान्;[6] अमरावती सुदर्शनं च पूः ॥ २८ ॥
[7]सभा सुधर्मा स्त्रीनंतं[8] स्तरवो हरिचन्दनः ।
अस्त्री मन्दारसन्तानौ पारिजातश्च पञ्चमः ॥ २९ ॥
कल्पोऽश्विनौ यमौ दस्रौ नासिक्यौ वडवासुतौ ।
अब्धिजावश्विनीपुत्रौ स्ववैद्यावर्कजौ पुनः ॥ ३० ॥
नासत्यौ नासत्यदस्रौ तथाऽग्रवरवाहनौ ।
गदान्तकौ यज्ञवाहौ पुं[21a]सि द्विवचनौ सदा ॥ ३१ ॥

---

१ २४ सरल इंद्रधनुष नाम एक ॥
२ २५ दीर्घसरल इंद्रधनुष नाम एक ॥
३ २६ इंद्रायुध वज्र नाम द्वादश ॥
४ २७ वज्रका [जा] ल नाम एक ॥
५ २८ वज्रध्वनि नाम एक ॥
६ २९ इंद्रनगरी नाम द्वयं ॥
७ ३० इंद्रसभा नाम एकं ॥
८ ३१ इंद्रपंचवृक्ष नाम ॥
९ ३२ स्वर्गावेष (स्वर्गवैद्य) नाम चतुर्दश ॥

२५·१) श्वेतगजो ·२) चतुदंतो
२६·१) तसि गद्यते ·२) पुमान् is taken in the next line just below its proper place confusing the reading.
२७·१) स्वदप्र for स्वरुः ·२) पुनः may be replaced by भिदुः
२८·१) अतिभा, ·२) °स्फूर्जकः
२९·१) हरिचंदऽस्त्री ·२) श्व for श्च
३०·२) ऽब्धिजादवऽश्विनी° °द्यावऽ-क्काजौ
३१·२) यजावाहो

[1]विश्वकृद्विश्वकर्मा च त्वष्टा स्याद्देववर्द्धकिः ।
[2]हाहाः पुंसि[च] तन्मुख्या हाहाहूहूः परे पुनः ॥ ३२ ॥
गान्धर्वास्तथा गन्धर्वाः तृतीयं देवगायनाः ।
[3]स्वर्वेश्वः स्वर्गवध्वश्चाप्सरसस्त्री वहुष्वयम् ॥ ३३ ॥
स्वर्वेश्या ऊर्वशीमुख्या[4] अथ प्रेतपतिर्यमः ।
यमुनाभ्राता कीनाशो दक्षिणाशापतिर्हरिः ॥ ३४ ॥
कृतान्तः कालशीर्णाङ्घ्री धर्मराजोऽर्कनन्दनः ।
समवर्ती श्राद्धदेवो मृत्युः स्याच्छमनोऽन्तकः ॥ ३५ ॥
दण्डधरः पितृपतिर्यमराट् माहिषध्वजः ।
महासत्यः कालकूटो यमुनाग्रज इत्यपि ॥ ३६ ॥
पुराणान्तोऽस्य धूमोर्णा प्रेयसी;[6] [लेखकस्तथा ।
चित्रगुप्तः]; प्रतिहारो वैध्यतः;[7] सेवकावुभौ ॥ ३७ ॥
चण्डस्तथा महाचण्डः;[8] पुरी संयमनी भया ।
[9]रक्षोऽसंतश्च कीनाशः पलादो निकषात्मजः ॥ ३८ ॥
यात्वस्त्री कौणपः पुण्यजनोऽसृक्पश्च नैर्ऋतः ।
नृचक्षाः कर्बुरो रात्रिंचरो रात्रिचरः पुनः ॥ ३९ ॥
पलप्रियो यातुधान आशरो राक्षसः पुमान् ॥
क्रव्याद्कर्वरो विधुरः आशिरो जललोहितः ॥ ४० ॥

---

१ ३३ देवसूत्रधार नाम चत्वारि ॥
२ ३४ देवगायन नाम त्रयं ॥
३ ३५ स्वर्गवेश्या नाम पंच ॥
४ ३६ यमनाम चतुर्विंशतिः ॥
५ ३७ यमस्त्री नाम एक ॥
६ ३८ यमलेखक नाम एक ॥
७ ३९ यमकिंकर नाम ॥
८ ४० यमनगरी नाम द्वयं ॥
९ ४१ राक्षस नाम चतुस्त्रिंशत् ॥

३२·१) चतुष्टा स्यादेकिः, °ववर्द्धि° added in a different hand above the line.
३३·२) स्वर्गेवधः
३५·१) शार्णान्ध्री ·२) शमवर्शी, स्यात्वमीनो°
३६·१) °ध्वनः
३८·२) संनश्च कानाशः, निकसात्मजः
३९·२) रात्रिवरो
४०·१) यातुधाना

संध्याचलः कखापुत्रः उद्धरो नरविष्वणः ।
त्रिशरो हरषः शङ्करः रात्रिवलः प्रचाहिकः ॥ ४१ ॥
रक्तग्रीवस्तब्धसंभारः पुनः समितीपदः ।
[1]प्रचेता वरुणो याङ्‌पतिर्जलपतिस्तथा ॥ ४२ ॥
पाशपाणिर्मेघनादोऽर्णवमन्दिरसंवृतौ ।
परंजनो जलकान्तारः प्रतीचीशदुन्दुभी ॥ ४३ ॥
उद्दामोऽथ कैलासौका धनदो नरवाहनः ।
ऐलविलो वैश्रवणस्त्रिशराः किंनरेश्वरः ॥ ४४ ॥
[21 b]धनेश्वरो निधीश्वरः पिशाचकी सितोदरः ।
नृधर्मगुह्यकेश्वरौ कुवेरसत्यसंगरौ ॥ ४५ ॥
एकपिङ्गो रत्नकरः श्रीदो यक्षेश्वरः एतः (?)
इच्छावसुरीशसखो निधनाक्षः पुनः कुहः ॥ ४६ ॥
पौलस्त्यश्च सुप्रसन्नः उत्तराशापतिस्तथा ।
रत्नगर्भो महासत्त्वो धनकेलिः प्रमोदितः ॥ ४७ ॥
[3]अस्य चैत्ररथं नाम वनं;[4] पूरलका प्रभा ।
वसुप्रभा वसुसारा स्याद्वस्वोकसारा; [5]सुतः ॥ ४८ ॥
नलकूबरो; [6]विमानं पुष्पकं; [7]राजगुह्यकौ ।
वटवासी पुण्यजनो यक्षः [8]किंपुरुषो मयुः ॥ ४९ ॥
किन्नरस्तुरङ्गमुखो; [9]दिशामीशा अथ क्रमात् ।
इन्द्रो हुताशनो मृत्युर्नैर्ऋतो वरुणो मरुत् ॥ ५० ॥

१ ४२ वरुणदेवता नाम त्रयोदश ॥
२ ४३ धनद भंडारी नाम त्रिंशत् ॥
३ ४४ धनदवन नाम एकं ॥
४ ४५ धनदसा(पु)री नाम पंच ॥
५ ४६ धनदपुत्र नाम एकं ॥
६ ४७ धन[द]विमान नाम एकं ॥
७ ४८ यक्षदेवता नाम पंच ॥
८ ४९ किंनरदेवता नाम चत्वारि ॥
९ ५० अष्टदिशिपाल नाम ॥

४१.१) रुद्रो .२) त्रिशरा may be त्रिशिरस्
४२.२) वादपति
४४.१) केलाशोका; .२) त्रिशिरस् ?
४५.१) निधाश्वर पिशाचाका
४६.१) एकपिगौ, पक्षेश्वरः
४८.२) स्याद्वासोंकसारा

धनद ईशानो ऽ [थ] [1]दिग्गजा अष्ट ते अमी ।
ऐरावतः पुण्डरीको वामनः कुमुदोऽञ्जनः ॥ ५१ ॥
पुष्पदन्तः सार्व्वभौमः सुप्रतीकः; [2]करेणवः ।
अभ्रमुः कपिलाऽनुपमा क्रमादथ ॥ ५२ ॥
ताम्रकर्णी शुभ्रदन्ती चाङ्गना अञ्जनावती ।
[3]अथ चन्द्रो निशारत्नो निशाकरस्तिथिप्रणीः ॥ ५३ ॥
दशवाजी दशाश्वोऽपि सितवाजी सिताश्वकः ।
सोमोऽमृतद्युतिः श्वेतद्युतिग्लौं रोहिणीपतिः ॥ ५४ ॥
जैवातृकोऽमृतसूश्चात्रिदृग्जो दक्षजापतिः ।
निशापतिर्द्विजपती राजा कुमुदबान्धवः ॥ ५५ ॥
कलाभृत् शशभृच्छायाभृदेणभृद्धिमद्युतिः ।
कौमुदीपतिर्मार्जणी विधुः कुमुदिनीपतिः ॥ ५६ ॥
चन्द्रमाः ओषधिप [22a] तिर्भपतिः कृत्तिकाभवः ।
राजराजस्तपाराजः शुभांशुशयतौ बुधः ॥ ५७ ॥
यज्ञराट् यजतः सृप्र खशिख श्वेतवाहनः ।
सिन्धूत्थ ओषधीगर्भः अविप्रारमणोऽपि च ॥ ५८ ॥
स्यन्द्र आकाशचमसः पीतुश्चन्दिर एकभूः ।
नेमिः स्याद्युवनः क्लेन्दुरिन्दुरस्य कला पुनः ॥ ५९ ॥
भागः स्यात्षोडशो;[4] लक्ष्म लाञ्छनं चिह्नलक्षणे ।
अभिज्ञानं कलङ्कोऽङ्को[5]ऽथ ज्योत्स्ना चन्द्रगोलिका ॥ ६० ॥

१ ५१ अष्टदिग्गज नाम एकं ॥
२ ५२ दिग्गजभार्या नाम एकं ॥
३ ५३ चंद्रमा नाम अष्टपंचाशत् ॥
४ ५४ चंद्रकलंक नाम सप्त ॥
५ ५५ चंद्रमारा उजवाला नाम पंच ॥

५१·१) °नोप्पऽष्टदि°, चमी for अमी
५३·१) ताम्रकरणी, वांजनावती
५४·१) दसवाजी, शितवाजी
५५·१) श्चाऽनिदृग्जो
५६·२) normally र्जणी
५७·१) अषधपतिर्सपति ·२) शयनो
५८·१) खसिकः
५९·१) °चमप्रः ·२) °रिदु
६०·२) कलकोंऽको

चन्द्रिका कौमुदी चन्द्रातपो[1]ऽथ बिम्बमस्त्रियाम् ।
मण्डलं त्रिष्व[2]थादित्यो यमुनाजनकः शुचिः ॥ ६१ ॥
विवस्वान् मिहिरो मित्रो द्युपतिर्गोपतिः पुनः ॥
सूरो मार्तण्डमार्त्ताण्डौ द्वादशात्मा विरोचनः ॥ ६२ ॥
दिवाकरः प्रभाकरो विभाकरश्च भास्करः ।
अहस्करो विकर्त्तनो अहाब्जिनीपतिः खगः ॥ ६३ ॥
विभावसुस्त्रयीतनुर्गभस्तिचक्रवान्धवौ ।
नभोमणिस्त्वहर्मणिर्हरिः पतङ्गतापनौ ॥ ६४ ॥
ध्वान्तारातो रविः सूर्यः कृतान्तजनको भगः ।
प्रद्योतनश्चित्रभानुस्तरणि [श्चा] नपुंसकः ॥ ६५ ॥
इनो हेलिर्हरिदश्वः किरणोऽरुणसारथिः ।
कर्मसाक्षी जगत्साक्षी भास्वान् ग्रहपुषोऽर्यमा ॥ ६६ ॥
जगच्चक्षुरब्जहस्तोऽर्क्को दिवसकरस्तथा ।
दिनकरो अंशुहस्तश्च तपनो गगनाध्वगः ॥ ६७ ॥
सहस्रांशुः खरांशुश्च हंसस्त्वष्टाऽरुणः पपीः ।
ब्रध्नोऽहर्बान्धवस्सततसातिः स्यादब्जबान्धवः ॥ ६८ ॥
उष्णांशुस्सविता पूषा भानेमिर्गगनध्वजः ।
अंशुर्भानुर्दिवापुष्टौ लोक [22 b] बन्धुः सदागतिः ॥ ६९ ॥
सहस्राङ्कः खतिलको द्दशानः कर्णसूः कपिः ।
वेदोदयो बहुरूपः प्रत्यूषाण्डोऽम्बुतस्करः ॥ ७० ॥
गलो प्रकाशनः पातुर्जगद्दीपः सुरावृतः ।
सांवत्सररथः पाथः पुष्करो भानुकेशरः ॥ ७१ ॥
ब्रह्मा वाजी कालधरो रात्रिनाशन इत्यपि ।
[3]भानुगभस्तिवसवस्त्रयः पुंसि प्रभा स्त्रियाम् ॥ ७२ ॥
रुचिद्युती स्त्रियामुभे विभाऽनपुंसका च भा ।
मरीचिवृश्नयस्त्रयः शुचिः पुमान् करस्तथा ॥ ७३ ॥

---

१ ५६ चंद्रमंडल नाम द्वयं ॥
२ ५७ सूर्यनामऽष्टनवति ॥
३ ५८ सूर्यकिरण नाम एकोनचत्वारिंशत् ॥

६१·१) विलंबमऽस्त्रियां
६२·१) विविश्वान् ·२) द्वादशामा
६५·२) प्रथोतत
६८·८) ग्रघ्नो
७०·२) प्रत्यूषाडो
७३·१) रुचिर्द्युती

रोचिः क्लीबेऽशुरभीशुस्तथोपधृतिप्रग्रहौ ।
घृणिरश्मिकेतवोऽपि विरोकाकिरणौ त्विषि ॥ ७४ ॥
मयूख रुक्पादोस्रा एते पुंसि चतुर्दश ।
गौरक्लीवस्तथा क्लीबे शोचिः ज्योतिश्च दीधितिः ॥ ७५ ॥
स्त्रियामर्चिरपुमांश्च धाम क्लीबे तथा महः ।
भाश्छविस्त्विट्द्युतिर्द्युश्च स्त्रियां पञ्च स्मृता अमी ॥ ७६ ॥
[1]आतपालोकौ तेजो वर्च उद्योतपञ्चसम् ।
प्रकाशः [2]स्यान्मृगतृष्णा मरीचिका [3]ऽथ मण्डलम् ॥ ७७ ॥
त्रिलिङ्गोऽयमुपसूर्यकं क्लीबोऽ[थ] परिधिः पुनः ।
परिवेषः; [4]सूर्यसूतः काश्यपिः गरुडाग्रजः ॥ ७८ ॥
अरुणो विनतासूनुरनूरुर्महासारथिः ।
विपुलस्कन्धो; [5]रेवन्तो हयवाहन इत्यपि ॥ ७९ ॥
प्लवगोऽर्करेतोजश्च; [6]माठराद्या अहर्पतेः ।
अष्टादश सदा पारिपार्श्विका [7]अथ मङ्गलः ॥ ८० ॥
लोहिताङ्गः कुजो वक्र आषाढा [23a] भूरङ्गारकः ।
नवार्चिरार एकाङ्गो व्योमोल्मुकस्त्व[8]थो बुधः ॥ ८१ ॥
श्रविष्ठाभूः श्यामाङ्गो ज्ञः पञ्चार्चो रोहिणीसुतः ।
सौम्यः प्रहर्षलो; [9]जीवः सुराचार्यो बृहस्पतिः ॥ ८२ ॥
उतथ्यानुजो धिषणो गुरुश्चित्रशिखण्डिजः ।
वाचस्पतिः स्याद्बृहतीपतिर्वाग्मिनौ ॥ ८३ ॥

---

१ ५९ तावना नाम षट् ॥
२ ६० मृग तृष्णा नाम द्वयं ॥ झांझुआ भाषा ॥
३ ६१ सूर्यमंडल नाम चत्वारि ॥
४ ६२ सूर्यसारथी नामऽष्ट ॥
५ ६३ सूर्यघोडा नाम चत्वारि ॥
६ ६४ सूर्य पासेवाण नाम ॥
७ ६५ मंगल नाम दश ॥
८ ६६ बुधा नामऽष्ट ॥
९ ६७ बृहस्पति नाम एकाविंशतिः ॥

७४.२) रस्मि
७५.१) पादाउस्र
७७.२) मरीविका
८३.१) °सिखंडिनः

आङ्गिरसो द्वादशार्चिर्दीदिविः फल्गुनीभवः ।
प्रख्यामहामतिर्गौरो वाक्प्रचक्षाश्च गीरथः ॥ ८४ ॥
[1]शुक्रः काव्यः षोडशार्चिर्धिष्ण्यो दैत्यगुरुः कविः ।
भार्गवो भृगुरुशना मघाभवोऽप्य[2]थाऽसितः ॥ ८५ ॥
शनिः शनैश्चरः सौरिः क्रूरात्मा रेवतीभवः ।
महाग्रहः शतकर्मा मदः सप्तार्चिरित्यपि ॥ ८६ ॥
छायासुतो नीलवासाः क्रोडः पङ्गु[3]रथो तमः ।
स्वर्भानुस्तु भरणीभूः सैंहिकेयो विधुंतुदः ॥ ८७ ॥
उपप्लव उपरागो राहुः[4] केतुः शिखी पुनः ॥
अश्लेषाभूरूर्ध्वकचः आहिको[5]ऽथ ध्रुवः पुनः ॥ ८८ ॥
उत्तानपादजो ज्योतीरथो ग्रहाश्रयस्तथा ।
[6]अगस्तिर्मैत्रावरुणिराग्नेय आग्निमारुतः ॥ ८९ ॥
वातापिद्विडौर्वशेयः पीताब्धिः कलशीसुतः ।
दक्षिणाशारतिः विन्ध्यकूटोऽगस्त्यो घटोद्भवः ॥ ९० ॥
वारुणिस्तपनः क्राथिः सत्याग्निः मुनि[7]रस्य च ।
भार्या कौषीतकी लोपामुद्रा वरप्रदा तथा ॥ ९१ ॥
[8]मरीचिरत्रिः पुलस्त्योऽङ्गिराः पुलहः क्रतुः ।
वसिष्ठश्च महातेजाः सप्तमः परिकीर्तितः ॥ ९२ ॥
[9]सप्तर्षयस्तथा चि [23 b] [त्र] शिखण्डिनोऽभिधा द्वयम् ।
[10]पुष्पदन्तौ पुष्पवन्तावभिन्नोक्त्येन्दुभास्करौ ॥ ९३ ॥

---

१ ६८ शुक्रदेवता नाम दश ॥
२ ६९ शनैश्चर नाम चतुर्दश ॥
३ ७० राहु नामऽष्टौ ॥
४ ७१ केतु नाम पंच ॥
५ ७२ ध्रू [व] नाम चत्वारि ॥
६ ७३ अगस्ति नाम सप्तदश ॥
७ ७४ अगस्तिस्त्री नाम त्रयं ॥
८ ७५ सप्तरसी नाम ॥
९ ७६ सप्तर्षि एकोक्त्या नाम द्वयं ॥
१० ७७ सूर्यचंद्रमारा एकोक्त्या नाम द्वयं ॥

८४·१) आमिरशो for आङ्गिरसो
८५·२) गुरुदशना for भृगुरुशना
८७·२) स्वार्माणु
९१·२) कोपोतकी
९२·१) पुलदक्रुचुः

[1]य इन्दुसूर्ययो राहुग्रासः स ग्रह उच्यते ।
उपप्लव उपरागो[2]ऽथारिष्टं स्यादुपद्रवः ॥ ९४ ॥
अजन्यमस्त्रियामार्तिः उपलिङ्गं च पञ्चमम् ॥
समावुत्पातोपसर्गौ [3]वह्न्युत्पात उपाहितः ॥ ९५ ॥
[4]त्रिलिङ्गास्तारकास्ताराऽक्लीबो भज्योतिषी ग्रहः ।
उडुरपुमान् नक्षत्रं धिष्ण्यमृक्ष[5]मथाश्विनी ॥ ९६ ॥
अश्वयुगश्वकिनी च बालिनी दस्रदेवता ।
[6]यमदेवता द्वितीयं भरणी; [7]कृत्तिका पुनः ॥ ९७ ॥
बहुलाः बहूक्तावग्निदेवास्तृतीयकम् ।
[8]ब्राह्मी स्याद्रोहिणी; [9]मार्गो मृगशीर्षं मृगस्तथा ॥ ९८ ॥
चान्द्रमसं मृगशिरोऽस्त्रियां [10]स्युः पञ्चतारकाः ।
इल्वलाः स्त्री मृगशीर्षमस्तकस्थाश्च [11]कालिनी ॥ ९९ ॥
आर्द्रा रौद्री च; [12]अथादित्यौ यामकौ तु पुनर्वसू ।
[13]स्युः पुष्यतिष्यसिध्याश्च [च]तुर्थं गुरुदैवतम् ॥१००॥

---

१ ७८ ग्रहण नाम चत्वारि ॥
२ ७९ उपद्रव नाम सप्त ॥
३ ८० अग्निकृत उपद्रव नाम द्वयं ॥
४ ८१ सामान्यत तारा नाम नव ॥
५ ८२ अश्विनी नक्षत्र नाम पंच ॥
६ ८३ भरणी नाम द्वयं ॥
७ ८४ कृत्तिका नाम त्रयं ॥
८ ८५ रोहिणी नाम द्वयं ॥
९ ८६ मृगशिर नाम पंच ॥
१० ८७ मृगशिर ऊपरिला पांच तारा तेहनो नाम एकं ॥
११ ८८ आर्द्रा नाम त्रयं ॥
१२ ८९ पुनर्वसु नाम त्रयं ॥
१३ ९० पुष्य नाम चतुष्कं ॥

९४·१) इंद°, श्च for स
९५·१) आति for आर्ति
९७·१) देश्र° for दस्र

[1]अश्लेषा [अ]क्लीवः सार्प्पी च [2]बहूक्तौ स्त्री मघाः पुनः ।
पित्र्याः स्युः; [3]फाल्गुनी योनिदेवता [4]ऽर्यमदेवता ॥१०१॥
उत्तराफाल्गुनी; [5]हस्तः सोऽक्लीवः सूर्यदैवतः ।
[6]चित्रा त्वाष्ट्री; [7]तथा स्वातिरक्लीवोऽनिल [24a] देवतः ॥१०२॥
[8]राधा विशाखा चेन्द्राग्निदेवा; [9]मैत्री द्वितीयकम् ॥
अनुराधा; [10]ज्येष्ठा चैन्द्री; [11]मूलोऽस्त्री राक्षसः पुमान् ॥१०३॥
[12]जलदेवः पूर्वाषाढो; [13]उत्तराषाढाः तथा पुनः ।
वैश्वी स्यात्; [14]श्रवणोऽक्लीवो हरिदेवो ऽ[15]थ वासवी ॥१०४॥
धनिष्ठाश्रविष्ठे छल्ये; [16]शतभिषक् तु वारुणी ।
[17]अजदेवी पूर्वभाद्रपदा [18]उत्तरपूर्विका ॥१०५॥

---

१ ९१ अश्लेषा नाम द्वयं ॥
२ ९२ मघा नाम द्वयं ॥
३ ९३ पूर्वाफाल्गुनी नाम द्वयं ॥
४ ९४ उत्तराफाल्गुनी नाम द्वयं ॥
५ ९५ हस्त नाम द्वयं ॥
६ ९६ चित्रा नाम द्वयं ॥
७ ९७ स्वातिनाम द्वयं ॥
८ ९८ विशाखा नाम त्रयं ॥
९ ९९ अनुराधा नाम द्वयं ॥
१० १०० ज्येष्टा नाम द्वयं ॥
११ १०१ मूल नाम द्वयं ॥
१२ १०२ पूर्वाषाढा नाम द्वयं ॥
१३ १०३ उत्तराषाढा नाम द्वयं ॥
१४ १०४ श्रवण नाम द्वयं ॥
१५ १०५ धनिष्टा नाम द्वयं ॥
१६ १०६ शतभिषा नाम द्वयं ॥
१७ १०७ पूर्व भद्रपद् नाम द्वयं ॥
१८ १०८ उत्तर भद्रपद् नाम द्वयं ॥

१०२.२) सार्प्री, अतिल फल्गुनी योनि-देवताः १०३.१) चैंद्राग्नि° .२) चेंद्राय

भाद्रपदाऽहिर्बुध्नदेवा; [1]प्रोष्ठपदा इति ।
द्वयोर्नक्षत्रयोरेकं नाम; [2]पौष्ण्यं नपुंसके ॥१०६॥
रेवती; [3]चन्द्रकामिन्यो दाक्षायण्यः पुनः समाः ।
[4]मेषाद्या राशयस्तेषामुदयो लग्नमस्त्रियाम् ॥१०७॥

॥ इति सुराधिकारः ॥

[5]यात्याप्रेताः नारकाश्च परेता आतिवाहिकाः ।
[6]विष्टिराजूः स्त्रियामेतौ; [7]कारणा यातनापि च ॥१०८॥
तीव्रवेदना [8]ऽथाक्लीबो दुर्गतिर्नरकः पुनः ।
नारको निरयो [9]ऽथ स्याद्बलिवेश्म नपुंसकम् ॥१०९॥
रसातलं नागलोकोऽधोलोकः वडवामुखम् ।
पाताल [10]मथो विवरं रोकं निम्नं बिलं वपा ॥११०॥
अन्तरं शुषिरं रन्ध्रं छिद्रं निर्व्यथनं शुषिः ।
स्त्रीपुमानपरे रोपं कुहरं; [11]कुहरे भुवः ॥१११॥
[24 a] गर्त्तोऽक्लीबोऽवटः श्वभ्रमगाधोश्च (?) दरस्त्रिषु ।
[12]रत्नप्रभादिमाः सन्ति भुवः सप्त जिनागमे ॥११२॥

॥ इति नारकाधिकारः ॥

[13]पुरुषो मानवो भूस्पृक् मानुषो मनुजो नरः ।
मनुष्यः पुरुषो विट् ना मर्त्त्यः पञ्चजनः पुमान् ॥११३॥

---

१ १०९ पूर्वभद्र उत्तरभद्र एकोक्त्या नाम एकं ॥
२ ११० रेवती नाम द्वयं ॥
३ १११ इणरा लक्षण कहइछइ ॥
४ ११२ बारइ राशिरा नाम एकं ॥
५ ११३ नारका नाम पंच ॥
६ ११४ सामान्यत नरकवेदना द्वयं ॥
७ ११५ नरकतीव्रवेदना नाम त्रयं ॥
८ ११६ नरकगति नाम चत्वारि ॥
९ ११७ पाताल नाम षट् ॥
१० ११८ पातालछिद्र नाम त्रयोदश ॥
११ ११९ पृथ्वीविवर बोड नाम पंच ॥
१२ १२० नरक प्रमाण कहइछइ ॥
१३ १२१ मनुष्य नाम त्रयोदश ॥

१०८·१) पृष्टि°

११०·१) °लोकं

११३·२) पुरुषः, °जनाः

[1]द्विजक्षत्रियवैश्यशूद्राश्चतस्रो नरजातयः ।
[2]चातुर्वर्ण्यं; द्विजाः प्रोक्ताः पूज्यकाण्डे विशेषतः ॥११४॥
[3]अथ द्वितीयको वर्णो वर्ण्यते शास्त्रदृष्टितः ।
[4]राजन्यः क्षत्रियो बाहुसंभवः क्षत्रमस्त्रियाम् ॥११५॥
[5]भूपालो लोकपालो राट् प्रजापालः क्षमापतिः ॥
पार्थिवः पृथिवीशक्रो मूर्धाभिषिक्तभूभृतौ ॥ ११६ ॥
महीक्षिन्मध्यलोकेशो राजा [6]ऽथ मण्डलाधिपः ।
मध्यमः; [7]स भवेत्सम्राट् यो भूपान् शास्ति सर्वतः ॥ ११७ ॥
योऽधिपः सर्वदेशस्य योऽयाक्षीद्राजसूयकम् ।
[8]अधीश्वरश्चक्रवर्ती सार्वभौमोऽत्र भारते ॥ ११८ ॥
जिनागमेऽभवन्द्वादश ते भरतमुख्यकाः ।
[10]मान्धाता धुन्धुमारश्च हरिश्चन्द्रः पुरूरवाः ॥ ११९ ॥
भरतः कार्तवीर्यश्च षडेते चक्रवर्तिनः ।
लोकप्रसिद्धनामानि तेषामेवं यथाक्रमम् ॥ १२० ॥
[11]युवनाश्वजो मान्धाता; [12]धुन्धुमारो द्वितियकम् ।
कुवलाश्वो [13]ऽथ त्रिशङ्कुजो हरिश्चन्द्र इत्यपि ॥ १२१ ॥

---

१ १२२ च्यारि वर्ण कहइछइ ॥
२ १२३ इणकउ नाम एकं ॥
३ १२४ क्षत्रिय बीजउ वर्ण कहइछइ ॥
४ १२५ क्षत्रियवर्ण नाम चत्वारि ॥
५ १२६ राजा नाम दश ॥
६ १२७ सामान्य राजा नाम द्वयं ॥
७ १२८ बारह राजा मंडलाधिपति राजा नाम एकं ॥
८ १२९ चक्रवर्त्ती नाम त्रयं ॥
९ १३० जिनशासन चक्रवर्त्ति संख्या कहइछइ ॥
१० १३१ लोकप्रसिद्ध चक्रवर्त्ति नाम ॥
११ १३२ मांधाता नाम द्वयं ॥
१२ १३३ धुंधुमार नाम द्वयं ॥
१३ १३४ हरिश्चंद्र नाम द्वयं ॥

११६.२) भूभृत्
११७.२) सर्वंदे
११८.१) सर्वदशस्य
११९.१) भयन् for भवन्

[25a] [1]उर्वशीरमणो बौध ऐलो भूयः पुरूरवाः ।
[2]सर्वदमो भरतश्च शकुन्तलात्मजस्तथा ॥ १२२ ॥
दौष्यन्ति [3]रर्जुनः कार्त्तवीर्यो भुजसहस्रभृत् ।
हैहयो [4]ऽथ त्रिपृष्ठाद्या अचलप्रमुखा नव ॥ १२३ ॥
वासुदेववलदेवाश्वग्रीवादयः पुनः ।
प्रतिवासुदेवास्तेऽपि नव प्रोक्ता जिनागमे ॥ १२४ ॥
[5]जिनानामृषभादीनां वीरान्तानां महात्मनाम् ।
चतुर्विंशत्या त्रिषष्टिः शलाकापुरुषाः समे ॥ १२५ ॥
[6]रामो दशरथिः कौसल्यात्मज [7]स्तस्य कामिनी ।
जानकी मैथिली सीता धरणीतनया तथा ॥ १२६ ॥
वैदेही; [8]रामतनयौ कुशलवौ कुशीलवौ ।
अभिन्नोक्त्या [9]ऽथ सौमित्रिर्लक्ष्मणो; [10]वालिवालिनौ ॥१२७॥
इन्द्रसुतो [11]ऽथ सुग्रीव आदित्यनुसूरप्यथ ।
[12]मारुतिराञ्जनेयश्च हनुमानर्जुनध्वजः ॥ १२८ ॥
वज्रकङ्कटकेशरिसुतौ; [13]स्याद्दशकन्धरः ।
राक्षसो लङ्केशश्च पौलस्त्यो रावणस्तथा ॥ १२९ ॥

---

१ १३५ पुरूरवा ना [25·a] म चत्वारि ॥
२ १३६ भरत नाम चत्वारि ॥
३ १३७ कार्त्तवीर्य नाम चत्वारि ॥
४ १३८ वासुदेव-बलदेव-प्रतिवास-देवकी संख्या कहइछइ ॥
५ १३९ महापुरुष संख्या कहइ ॥
६ १४० रामचंद्र नाम त्रयं ॥
७ १४१ वासीना (सीता ?) नाम पंच ॥
८ १४२ रामचंद्रपुत्र एकोक्त्या नाम द्वयं ॥
९ १४३ लक्ष्मण नाम द्वयं ॥
१० १४४ वालि वानर नाम त्रयं ॥
११ १४५ सुग्रीव नाम द्वयं ॥
१२ १४६ हनुमंत नाम षट् ॥
१३ १४७ रावण नाम पंच ॥

१२२·१) उर्वसी° १२७·२) सौमित्र°
१२४·२) °देवास्तिपी १२९·२) राक्षशो
१२६·१) कौशल्यालज ·२) शीता

[1]मन्दोदरीसुतो मेघनादो रावणिरिन्द्रजित् ।
[2]युधिष्ठिरो धर्मपुत्रः कङ्कः शल्यारिरित्यपि ॥ १३० ॥
अजमीढोऽजातशत्रुः; [3]भीमो वकनिसूदनः ।
वृकोदरो मरुत्पुत्रः स्याद्धिडिम्बनिसूदनः ॥१३१॥
किर्मीरारिः कीचकारिः; [4]सुभद्रेशो धनंजयः ।
राधावेधी सव्यसाची किरीटी नन्तिमाख्रयः ॥१३२॥
ऐन्द्रिर्वृहन्नटो जिष्णुः स्युः पार्थार्जुनफाल्गुनाः ।
कपिध्वजो गुडाकेशो [25 b] योगी श्वेतहयो नरः ॥१३३॥
कृष्णपक्षश्चित्रयोधी विजयः कर्णजित्पुनः ।
बीभत्सुर्धन्वी चित्राङ्गसूदनो [5]ऽस्य रथः स्मृतः ॥१३४॥
नन्दिघोषो; [6]धनुर्गाण्डीवं गाण्डीवोऽस्त्रियौ मतौ ।
[7]सहदेवो ग्रन्थिकः स्यात्; [8]नकुलस्तन्तिपालकः ॥१३५॥
[9]माद्रेयाविमा[10]वितरे भीमार्जुनयुधिष्ठिराः ।
कौन्तेयाश्च; [11]द्वयेऽप्येते पाण्डवाः पाण्डवायनाः ॥१३६॥
पाण्डवेयाः [12]अथ कृष्णा द्रौपदी नित्ययौवना ।
याज्ञसेनी च सैरन्ध्री पाञ्चाली यज्ञवेदिजा ॥१३७॥

---

१ १४८ रावणपुत्र नाम चत्वारि ॥
२ १४९ युधिष्टिर नाम षट् ॥
३ १५० भीम नाम सप्त ॥
४ १५१ अर्जुन नाम त्रयोविंशति ॥
५ १५२ अर्जुनरथ नाम एक ॥
६ १५३ अर्जुनधनुष नाम द्वयं ॥
७ १५४ सहदेव नाम द्वयं ॥
८ १५५ नकुल नाम द्वयं ॥
९ १५६ नकुलसहदेव एकोक्त्या नाम एकं ॥
१० १५७ युधिष्टिरभीमार्जुन एकोक्त्या नाम एकं ॥
११ १५८ पंच पंडवारउ एकोक्त्या नाम त्रयं ॥
१२ १५९ द्रौपदी नाम सप्त ॥

१३१·२) हिडंवा°
१३३·२) गुडाकेशी
१३४·२) वीभत्सो
१३५·१) नंदघोषो
१३७·२) यज्ञवेदिता

[1]चम्पाधिपश्च राधेयः सूतार्कतनयोऽङ्गराट् ।
कर्ण [2]स्तस्य धनुः कालपृष्ठं भूपा इमे समे ॥१३८॥
[3]पृथुरादिराजो वैन्यः प्रसिद्धः शिवशासने ।
श्रेणिकाद्यास्तु कुमारपालान्ता जिनशासने ॥१३९॥
[4]राजवंश्यो राजवीजी [5]वंश्यो वीज्यश्च कथ्यते ।
वंशजाते [6]ऽथ सप्त स्युः प्रकृतयो यथाक्रमम् ॥१४०॥
[7]राजा मन्त्री मित्रं कोशः देशः कोटो वलं तथा ।
कथ्यते: प्रकृतयोऽपि समेऽपि पुरवासिनः ॥१४१॥
[8]या स्वदेशस्य चिन्ता स्याद्रक्षणे तन्त्रमुच्यते ।
[9]आवापः शत्रुदेशस्य संध्यादिगुणषटक [26a] तः ॥१४२॥
[10]तन्त्रं तथोपकरणं परिवर्हः परिच्छदः ।
परिस्यन्दः परिकरः परिवारः परिग्रहः ॥१४३॥
[11]भूपासनं भवेद्भद्रासनं; [12]स्वर्णमयं पुनः ।
सिंहासनं; [13]राजशय्या महाशय्या उभे समे ॥१४४॥

---

१ १६० कर्ण नाम राजा नाम पंच ॥
२ १६१ कर्णधनुष नाम एकं ॥
३ १६२ पृथु राजा नाम त्रयं ॥
४ १६३ राजवी [जी ?] नाम द्वयं ॥
५ १६४ राजवंश जाता नाम द्वयं ॥
६ १६५ राज्यरा सात अंग नाम सामान्यत एकं ॥
७ १६६ प्रकृतिका नाम ॥
८ १६७ सदेसरक्षणपोषणचिन्ता नाम एकं ॥
९ १६८ वइरीनी चिंता नाम एकं ॥
१० १६९ परिवार नामऽष्ट ॥
११ १७० नृपासन नाम एकं ॥
१२ १७१ स्वर्णमय सिंहासन नाम एकं ॥
१३ १७२ राजसय्या नाम द्वयं ॥

१३८·१) तनयोगराट्
१३९·१) पृथुरा आदिआजो
१४०·१) राजवाजी
१४२·१) स्वदेस्वास्य विंताः

[1]आतपवारणं छत्रं: [2]त्रिषु चमरचामरे।
प्रकीर्णकं रोमगुच्छो वालव्यजनमप्य [3]थ ॥१४५॥
स्थगीर्वतश्च (?) ताम्बूलकरकः; [4]कनकालुका।
भृङ्गारो [5]ऽथ पूर्णकुम्भो भद्रकुम्भः [6]पद्मासनम् ॥ १४६ ॥
पादपीठ [7]मथो मन्त्री सचिवः सामवायिकः।
अमात्यो धीसखो [8]ऽथ स्यादायुक्तो व्यापृतः पुनः ॥ १४७ ॥
कर्मसचिवो नियोगी; [9]प्राड्विवाकः स उच्यते।
यो द्रष्टा व्यवहाराणामक्षदर्शक इत्यपि ॥ १४८ ॥
[10]प्रधानानि महामात्राः; [11] सौवस्तिकपुरोहितौ।
पुरोधाः [12]दण्डी द्वारस्थः द्वास्थो वेत्रधरोऽपि च ॥ १४९ ॥
दौवारिकः प्रतीहारो क्षत्ता द्वाःस्थितिदर्शकः।
द्वारपालक उत्सारकः; [13]स्यादधिकृतः पुनः ॥ १५० ॥
अध्यक्षो [14]ऽथानीकस्थः स्यादङ्गरक्षकसंततौ ॥
[15]सूदा[ध्य]क्षः पौरोगवः सूपः सूदश्च बल्लवः ॥ १५१ ॥

---

१ १७३ छत्र नाम द्वयं ॥
२ १७४ चमर नाम पंच ॥
३ १७५ तांबूलभाजन नाम द्वयं ॥
४ १७६ कलसीया नाम द्वयं ॥
५ १७७ पूर्णकलश नाम द्वयं ॥
६ १७८ बाजोट नाम द्वयं ॥
७ १७९ मुहता नाम पंच ॥
८ १८० फुजदार नाम चत्वारि ॥
९ १८१ चउवटिया नाम द्वयं ॥
१० १८२ प्रधान नाम द्वयं ॥
११ १८३ पुरोहित नाम त्रयं ॥
१२ १८४ प्रोलीया नाम दश ॥
१३ १८५ उपरठाई नाम द्वयं ॥
१४ १८६ अंगरक्षक नाम एकं ॥
१५ १८७ सुआर नाम दश ॥

१४८.१) प्राड् विवाकः, .२) व्यव-हारिण°

१४९.१) °पुरोहित

१५०) wrongly numbered १५१

औदनिकः सूपकारो गुण आरालिकस्तथा ।
भक्तकारो [1]ऽथ भौरिकः यः कनकाध्यक्षो भवेत् ॥ १५२ ॥

[2]नैष्किको रूप्याध्यक्षश्च; [3]स्थानाध्यक्षस्तु स्थानिकः ।
[4]शौल्किकः शुल्काध्यक्षः स्यात् [26b] [5]देयं घट्टादि स्फुटम्
॥ १५३ ॥

स शुल्कोऽस्त्री; [6]धर्माध्यक्षो धर्माधिकरणी पुनः ।
धार्मिको; [7]हट्टाध्यक्षोऽधिकर्मिको; [8]दण्डनायकः ॥ १५४ ॥

सेनानीश्चतुरङ्गबलाध्यक्षः; [9]स्थागुरुः स च ॥
ग्रामेऽधिकृतो; [10]बहुषु ग्रामेषु गोप उच्यते ॥ १५५ ॥

[11]योऽन्तःपुराधिकारी स्यादन्तर्वंशिक उच्यते ।
अवरोधिको [12]ऽथो कोट्टपतिः स्याद्दण्डपाशिकः ॥ १५६ ॥

पुराध्यक्षः पौरिकोऽपि; [13]स भवेत्पारिकर्मिकः ।
क्षुद्रोपकरणानां योऽधिकारी [14]चावरोधनम् ॥ १५७ ॥

---

१ १८८ स्वर्णाधिकारी नाम द्वयं ॥
२ १८९ रूप्याधिकारी नाम द्वयं ॥
३ १९० ठाणादार नाम द्वयं ॥
४ १९१ दाणीलह चउडीया नाम द्वयं ॥
५ १९२ वाटमा थइवइसी राजनउ कर ली[26b]जइ त नाम एकं ॥
६ १९३ धर्माधिकारी नाम त्रयं ॥
७ १९४ हट्टाधिकारी नाम द्वयं ॥
८ १९५ सेनानायक नाम त्रयं ॥
९ १९६ साहणा नाम एकं ॥
१० १९७ ग्रामवृंदपति नाम एकं ॥
११ १९८ सामान्यतः कुब्जवामनादिक अंतेउराधिकारी नाम द्वयं ॥
१२ १९९ कोटवाल नाम चत्वारि ॥
१३ २०० आभरणवस्त्राधिकारी नाम एकं ॥
१४ २०१ अंतेउर नाम चत्वारि ॥ राजलोक भार्या ॥

१५२·२) उदनिकः रूपकारो
१५३·२) घटादि
१५४·२) अधिकर्णको
१५५·१) Hem. reads स्थायुको for स्थागुरुः
१५६·१) अंतर्वंशिक, ·२) °पासिकः

शुद्धान्तोऽस्त्रियामन्तःपुरमवरोध इत्यथ ।
[1]सौविदाः सौविदल्लास्ते ये चान्तःपुररक्षकाः ॥ १५८ ॥

स्थापत्याः कञ्चुकिनोऽपि कुब्जवामनमुख्यकाः ।
[2]षण्ढो वर्षवरश्चायमप्यन्तःपुरपालकः ॥ १५९ ॥

[3]जिघांसुः शात्रवः प्रत्यवस्थाताऽसहनो रिपुः ।
अभियातिः प्रत्यनीको दस्युर्द्वेषी द्विपन्नरिः ॥ १६० ॥

आरातिरहितोऽमित्रः पुमान् प्रत्यर्थिवैरिणौ ।
अभिमातिर्विपक्षो द्विट् सपत्नः परिपन्थिकः ॥ १६१ ॥

परिपन्थकः दुर्हृच्छत्रुः प्रतिपक्षः परस्तथा ।
विद्वेषो विरोधो वैरं;[4] मित्रं स्यात्सवयाः सखा ॥ १६२ ॥

सुहृत् सहचरः स्निग्धो वयस्यो[5] ऽजर्यसौहृदे ।
स्थान्मैत्री सौहार्दं सातपदीनं संगतं पुनः ॥ १६३ ॥

सख्य [27a] [6]मानन्दनं चाऽपृच्छनं सभाजनं तथा ।
[7]विषयादनन्तरो राट् शत्रु [8]र्मित्रमतः परम् ॥ १६४ ॥

---

१ २०२ अंतेउरराषणहार नाम चत्वारि ॥
२ २०३ षोजा नाम द्वयं ॥
३ २०४ वइरी नाम षड्विंशतिः ॥
४ २०५ वइर नाम त्रयं ॥
५ २०६ मित्र नाम सप्त ॥
६ २०७ मित्राई नाम सप्त ॥
७ २०८ मिलणा नाम त्रयं ॥
८ २०९ वइरी राजा नाम एकं ॥
९ २१० मित्र राजा नाम एकं ॥

१५८·१) स्त्रियांगंऽतः°
१५९·२) षंडे, °पुरी° for °पुर°
१६०·१) प्रहनो for सहनो
१६१·१) °रहिनो for °रहितो, °वैरिणो,
: सपत्त for सपत्न
१६२·१) दुर्हृत्, स्तेऽथो for स्तथा
१६३·१) सुहृत्, अर्जय ·२) सेगनं for संगतं wrongly numbered 162.
१६४·१) संभाजनं

[1]उदासीनः परतरः; [2]पार्ष्णिग्राहस्तु पृष्ठतः ।
[3]अनुरोधोऽनुवृत्तिश्च; [4]चरश्चारस्तु हेरिकः ॥ १६५ ॥
यथार्हवर्णः प्रणिधिर्मन्त्रविद् गूढपूरुषः ।
अवसर्पो स्पशो वार्तायनः; [5]प्रत्ययितास्त्रिषु ॥ १६६ ॥
आप्तो; [6]गृहपतिः सत्री; [7]दूतः संदेशहारकः ।
[8]गुणाः संध्यादयः षट् च तेषामर्थः क्रमादयम् ॥ १६७ ॥
[9]संधिरेकत्वकरणं; [10]स्वस्थानात्परमण्डले ।
करणं दाहलोपादैर्विग्रहः स निगद्यते ॥ १६८ ॥
[11]स्याद्यानं प्रतियात्रा; [12]तथाऽऽसनं विग्रहच्युतिः ।
[13]एकत्र सन्धिरन्यत्र यानं द्वैधं निगद्यते ॥ १६९ ॥
[14]बलिनः शक्त्याश्रयणमाश्रयः षड्गुणा अमी ।
[15]राज्योपकारकास्तिस्रः प्रभुत्वोत्साहमन्त्रजाः ॥ १७० ॥

---

१ २११ शत्रुनइ मित्र ते राजा तियांरी भूमिथकी बाह्य जे राजा तन्नाम एकं।
२ २१२ जयवांछक जे राजा तेहनइ पूठइ रहाउ जे राजा तन्नाम एकं ॥
३ २१३ मनलारा चालवा नाम द्वयं ॥
४ २१४ हेरू पुरुष नाम दश ॥
५ २१५ प्रमाणीक मनुष्य नाम द्वयं ॥
६ २१६ गृहपति नाम द्वयं ॥
७ २१७ कासीद नाम द्वयं ॥
८ २१८ संध्यादिक आश्रयपर्यंत छांईरउ नाम एकं ॥
९ २१९ संधिरउ लक्षण कहइछइ ॥
१० २२० विग्रहकउ लक्षण कहइछइ ॥
११ २२१ यानलक्षण कहइछइ ॥
१२ २२२ आसनलक्षण कहइछइ ।:
१३ २२३ द्वैधलक्षण कहइछइ ॥
१४ २२४ आश्रवलक्षण कहइछइ ॥
१५ २२५ राजशाक्तित्रय नाम ॥

१६५.१) °स्कं for °स्तु
१६६.१) प्रणधि°, °पुरुष
१७०.१) बलिनो

[1]शक्तयोऽ[2]थ सामदानभेददण्डा अमी खलु ।
[3]उपायाः; [4]सान्त्वनं सामोक्तिर्यत्प्रियभाषणम् ॥ १७१ ॥
[5]भेदस्तथोपजापः स शुतयोर्भेदनं हि यत् ।
[6]दण्डोऽस्त्रिया[मथ] क्लीवे अपरं [तु साहसं] दमः ॥ १७२ ॥
[7]स प्रतापः प्रभावोऽपि तेजो यत्कोशदण्डजम् ।
[8]सोपधा या परीक्षा च धर्मार्थकामैः स्याद्भिया ॥ १७३ ॥
[9]एकान्ते मन्त्रणं मन्त्रो [10]ऽषडक्षीणं तदुच्यते ।
[11]मन्त्रक्रीडादि न ज्ञातं तृतीयप्रमुखेण यत् ॥ १७४ ॥
[12]अथ स्यात्प्राभृतं कौशलिकं त्वामिषमस्त्रियाम् ।
लञ्चाक्लीब उपचार उत्कोचो ढौकनं तथा ॥ १७५ ॥
उपप्रदानमुपदोपहारोपायने समे ।
उपग्राह्यो [13]ऽथेन्द्रजालं मायाऽपेक्षा अमी त्रयः ॥ १७६ ॥
उपाया अल्पा;[14] अक्लीबे भागधेयः करो बलिः ।
[15]द्विगुणो दण्डो द्विपाद्यो;[16] बलं सेना [प]ताकिनी ॥ १७७ ॥

---

१ २२६ इण तिहुरउ नाम एकं ॥
२ २२७ राजारइ द्रव्य उपाय चत्वारि कहइछइ ॥
३ २२८ विकुरउ नाम एकं ॥
४ २२९ प्रथम नाम द्वयं ॥
५ २३० बीजा उपाय नाम द्वयं ॥
६ २३१ त्रीजा उपाय नाम त्रयं ॥
७ २३२ प्रताप नाम [27b] त्रयं ॥
८ २३३ धर्मार्थकामभयादि करइ मिस करि अमात्यादि करी परीक्षा नाम एकं ॥
९ २३४ आलोच नाम एकं ॥
१० २३५ विजगारा नाम एकं ॥
११ २३६ भेट नाम द्वादश ॥
१२ २३७ इंद्रजालादि सूक्ष्म उपाय कहइछइ ॥
१३ २३८ राउलाभोग नाम त्रयं ॥
१४ २३९ विमणा दंड नाम एकं ॥
१५ २४० सेना नाम षोडश ॥ कटक लोकभाषा ॥

१७१.२) सांवनं सामक्तायत्प्रिवभाषणं
१७२.२) अपरे
१७४.२) प्रमुषेण
१७५.२) लंव for लञ्चा

कटकानीकचक्राणि सदण्डान्यस्त्रियां चमूः ।
अस्त्रियां स्कन्धावारो भूयः सैन्यं तन्त्रमनीकिनी ॥ १७८ ॥
वरूथिनी ध्वजिनी च वाहिनी पृतना [1]ऽस्याः स्थितिः ।
शिविरं; [2]रचना व्यूहो [स चा]नेकविधो युधि ॥ १७९ ॥
दण्डव्यूहचक्रव्यूहशकटव्यूहनामभिः ।
गरुडव्यूहनामाऽथ[3] प्रत्यासारो द्वितीयकम् ॥ १८० ॥
व्यूहपार्ष्णिरपि;[4] सैन्यपृष्ठे प्रोक्तः प्रतिग्रहः ।
[5]एकद्विपा चैकरथा त्र्यश्वा पञ्च पदातयः ॥ १८१ ॥
पत्तिः[6] स्यात्त्रिगुणा चैवं क्रमेण विहिता सती ।
सेना सेनामुखं गुल्मोऽस्त्रियां स्याद्वाहिनी ततः ॥ १८२ ॥
पृतना चमूरनीकिनी चाक्षौहिणी [7]दश गु[28 a]णा ।
ततः अनीकिनी भवेदक्षौहिणी सेना यदाहत्रे ॥ १८३ ॥
स्यात्सेनाऽक्षौहिणी नाम खागाष्टैकद्विकैर्गजैः ।
रथैश्चैभर्यो हयैस्त्रिघ्नैः पञ्चघ्नैश्च पदातिभिः ॥ १८४ ॥
[8]उपरक्षणं द्वितीयं सज्जनं स्यात्;[9] ध्वजोऽस्त्रियाम् ।
केतुः [पुन] वैजयन्ती पताका केतनं तथा ॥ १८५ ॥

---

१ २४१ कटकऊतारा नाम एकं ॥
२ २४२ सेनारचना नाम एकं ॥
३ २४३ भग्नसेना नाम द्वयं ॥
४ २४४ सेनारा पूठा नाम एकं ॥
५ २४५ सेनाविशेष नाम एकं ॥
६ २४६ आगइ सेनाविशेष त्रिगुणा करतां ए नाम कहीजइ ॥
७ २४७ सेना नाम ॥
८ २४८ कटक सज्ज करवा नाम द्वयं ॥
९ २४९ नेजा ध्वज नाम पंच ॥

१७८.१) करकानीकवक्राणि, .२) स्त्रियां for अस्त्रियां, सैन्य
१७९.१) अस्य for अस्याः .२) युभिः
१८०.२) नासाऽथ
१८३.१) अतीकिनी, दशागुणा .२) यदा आह च

[1]अस्योर्ध्वं स्थित उच्चूलो [2]ऽवचूलोऽधोमुखः स्थितः ।
कूर्चः; [3]स्यादथ सेनाङ्गं गजवाजिरथैस्तथा ॥ १८६ ॥
पत्तिभिश्च चतुर्भेदं; [4]युद्धहेतौ च चक्रिणि ।
याने शताङ्गं स्यन्दनो रथोऽक्लीबो भवेदसौ ॥ १८७ ॥
[5]पुष्परथो रमणार्थं नियुक्तो [6]ऽथ मरुद्रथः ।
देवार्थो [7]ऽथ शस्त्राभ्यासरथो वैनयिकः पुनः ॥ १८८ ॥
[8]यः स्याद्रथो मार्गरथः कथ्यते पारियानिकः ।
[9]कर्णीरथः प्रवहणं डयनं रथगर्भकः ॥ १८९ ॥
[10]शकटस्त्रिलिङ्गोऽस्त्री तु परेऽनः स्यान्नपुंसके ।
[11]गन्त्री कम्बलि वाह्यं स्यादस्त्री; [12]वास्त्रादयो रथाः ॥ १९० ॥
तैस्तैराच्छादिताः;[13] पाण्डुकम्बली स निगद्यते ।
पाण्डुकम्बलैराच्छादितो;[14] द्वैपस्तु यो वृतः ॥ १९१ ॥
द्वैपेन चर्मणा; [15]वैयाघ्रश्च वैयाघ्रचर्मणा ।
[16]चक्रमस्त्री रथाङ्गं रथपादोऽरिषण्डके ॥ १९२ ॥

---

१ २५० नेजाना ऊपरला कूंचा नाम एकं ॥
२ २५१ नेजाना नीचला कूंचा नाम एकं ॥
३ २५२ चतुरंग सेना नाम एकं ॥
४ २५३ संग्रामरथ नाम त्रयं ॥
५ २५४ क्रीडारथ नाम एकं ॥
६ २५५ देवरथ नाम एकं ॥
७ २५६ शस्त्राभ्यासरथ नाम एकं ॥
८ २५७ मार्गरथ नाम एकं ॥
९ २५८ पुरुषस्कंधवाहा रथ नाम चत्वारि ॥
१० २५९ गाडा नाम द्वयं ॥
११ २६० लांगडी गाडी नाम द्वयं ॥
१२ २६१ इणरा भेद कहइछइ ॥
१३ २६२ धवलकंबल ढांक्यउ रथ नाम एकं ॥
१४ २६३ चीतरा चर्म ढाकया रथ नाम एकं ॥
१५ २६४ व्याघ्रचर्म ढांकया रथ नाम एकं ॥
१६ २६५ पईडा नाम चत्वारि ॥

१८६·१) उचूलो　　　१९१·१) पांडुकंबला
१९०·२) वास्त्राघयो

[1]धारा प्रधिरस्य नेमिः स्त्रिया[2] माणिर[28 b]णिः पुनः ।
अक्लीवावक्षाग्रकीलः[3] नाभिः स्त्री पिण्डिका तथा ॥ १९३ ॥
[4]युगंधरकूबरौ द्वावस्त्रियौ[5] शम्याः युगकीलक एव यः ।
.... ॥ १९४ ॥
[6]युगान्तरं स्यात्प्रासङ्गोऽ[7]धस्थदारु च यद्रथे । ·
अनुकर्षः स विज्ञेयो[8] धूधूर्वी द्वौ स्त्रियौ पुनः ॥ १९५ ॥
यानमुखं[9] वरूथोऽस्त्री रथगुप्ति [10]रपस्कराः ॥
रथाङ्गानि;[11] याप्ययानं शिबिका;[12] दोला [च] सा मता ॥१९६॥
प्रेङ्खाप्रभृतिर्याऽस्त्यत्र [13]शिबिकाप्रमुखं हि यत् ।
परंपरावाहनं च तद्वैनीतकमस्त्रियाम् ॥ १९७ ॥
[14]वह्यं वाह्यं यानं युग्यं वाहनं पत्रमस्त्रियाम् ।
धोरणं चा[15]थ नियन्ता प्राजिता सूतसारथी ॥ १९८ ॥
क्षत्ता प्रवेता सव्येष्ठा यन्ता रथकुटुम्बिकः ।
दक्षिणस्थो; [16]रथे योद्धा रथरोही रथी पुनः ॥ १९९ ॥

---

१ २६६ चक्रधारा नाम द्वयं ॥ पूठी लोकभाषा ॥
२ २६७ वडइल नाम त्रयं ॥
३ २६८ नाहि नाम द्वयं ॥
४ २६९ कागवा नाम द्वयं ॥
५ २७० जूसर नाम द्वयं ॥ समिल लोकभाषा ॥
६ २७१ पंजाली नाम एकं ॥
७ २७२ पणछी नाम एकं ॥
८ २७३ धुरी नाम त्रयं ॥
९ २७४ रथपाखरि नाम द्वयं ॥
१० २७५ अरा नाम एकं ॥ .
११ २७६ सुखासण नाम द्वयं ॥
१२ २७७ हींडोला नाम द्वयं ॥
१३ २७८ शिबिकाप्रमुख परंपरावाहन नाम एकं ॥
१४ २७९ प्रवहण नाम सप्त ॥
१५ २८० ये सूत सारथी नाम दश ॥
१६ २८१ रथयोद्धा नाम द्वयं ॥

१९४.१) °कूवर
१९७.२) °द्वैरीतक°
१९८.२) सूतः सारथी

[1]रथी रथिकरथिरौ [2]सादी तुरगी नन्तकः ।
अश्वारोहोऽश्ववारश्च;[3] यन्तृसादिनिषादिनः ॥ २०० ॥
हस्त्यारोहो महामात्रो;[4] हस्तिपकेभपालकौ ।
गजाजीवाधोरणौ चत्वारोऽमी तु किङ्कराः ॥ २०१ ॥
मण्ठो देश्यां[5] भटा योधा योद्धारोऽप्यथ[6]; सैनिकाः ।
सेनारक्षा; [7]मिलिता ये सेनानां सैनिकाः पुनः ॥ २०२ ॥
सैन्याः [8]सहस्रिणः साहस्रास्ते योद्धार [२७a] आहृताः ।
सहस्रेण समं ये तु [9]छत्रधारः स चाहृतः ॥ २०३ ॥
छायाकरो [10]ऽथ पताकी द्वितीयं वैजयन्तिकः ।
[11]परिधिस्थः परिचरः [12]प्रतिमुक्तस्तथा आङ्परः ॥ २०४ ॥
उक्तोऽपिनद्धः पिनद्धो [13]ऽथ सज्जो व्यूढकङ्कटः ।
सन्नद्धो दंशितो वर्मितो [14]ऽथ वर्म्म नपुंसके ॥ २०५ ॥
माठी वमश्च सन्नाहो दंशः कवचमस्त्रियाम् ।
उरश्छदस्तनुत्रं च जगरः कङ्कटस्तथा ॥ २०६ ॥

---

१ २८२ रथवंत नाम त्रयं ॥
२ २८३ असवार नाम चत्वारि ॥
३ २८४ फोजदार नाम पंच ॥
४ २८५ महावत नाम पंच ॥
५ २८६ सुभट नाम त्रयं ॥
६ २८७ पाहरू नाम द्वयं ॥
७ २८८ लसकरी लोक नाम द्वयं ॥
८ २८९ सहस्रयोधा नाम द्वयं ॥
९ २९० छत्रधर नाम द्वयं ॥
१० २९१ नेजादार नाम द्वयं ॥
११ २९२ चउकीदार नाम द्वयं ॥
१२ २९३ सज्जीभूत नर नाम पंच ॥
१३ २९४ संनाहवंत नाम पंच ॥
१४ २९५ सन्नाह नाम नव ॥

२००·१) तुरकी
२०१·१) °भपालका ·२) °धोरणा
२०२·१) याद्धारो
२०३·१) योधार
२०४·१) द्वितियं वीजयंतिकः ·२) परधिस्थः परचरः
२०६·१) वांत for वम, ·२) कंकाट°

[1]अस्त्रियां कञ्चुको वारबाणश्चापि निचोलकः ।
कूर्पासो [2]ऽथ सारसनमधिका[ङ्गं] तथाऽस्त्रियाम् ॥ २०७ ॥
सकञ्चुका धरन्तीह हृदये यत्तदुच्यते ।
[3]शिरस्कं शीर्षकं शीर्षण्यं शिरस्त्राणमित्यपि ॥ २०८ ॥
[4]उदरत्राणनागोदौ; [5]बाहुलं बाहुरक्षणम् ।
[6]मत्कुणं जङ्घात्राणं स्या[7]दायसी त्वङ्गरक्षणी ॥ २०९ ॥
जालिका तु जालप्राया; [8]आयुधीयः शस्त्रजीवोऽपि ।
आयुधिकः काण्डपृष्ठः; [9]कौन्तिकः प्रासिकः पुनः ॥ २१० ॥
[10]परश्वधायुधः पारश्वधिको द्वितीयं तथा ।
पारश्वधो [11]ऽथ शाक्तीको; [12]याष्टीकः शक्तियष्टिभृत् ॥ २११ ॥
[13]क्रमान्नैस्त्रिशकोऽप्येवं; [14]धानुष्को धनुभृत्तथा ।
तूणी नन्तश्च [15]काण्डीरः काण्डवान्; [16]यः शराणि हि ॥ २१२ ॥

---

१ २९६ लवाइ चाकवाइ नाम चत्वारि ॥
२ २९७ सारसन नाम द्वयं ॥
३ २९८ टोप नाम चत्वारि ॥
४ २९९ उदरत्राण नाम द्वयं ॥ पेटी लोकभाषा ॥
५ ३०० वाहरषा नाम द्वयं ॥ हाथला लोकभाषा ॥
६ ३०१ रंगावलि नाम द्वयं ॥
७ ३०२ जिरिहि नाम चत्वारि ॥
८ ३०३ नरकसंबंधी नाम चत्वारि ॥
९ ३०४ वरछीवाला नाम द्वयं ॥
१० ३०५ फरसीधर नाम त्रय ॥
११ ३०६ शक्तिधर नाम एकं ॥
१२ ३०७ दण्डधर नाम एकं ॥
१३ ३०८ षड्गधर नाम एकं ॥
१४ ३०९ धनुर्द्धर नाम त्रयं ॥
१५ ३१० तीरदार नाम द्वयं ॥
१६ ३११ भली परि तीरवु लावइ तन्नाम द्वयं ॥ बाणवेधी लोकभाषा ॥

२०९.१) °नागोदो
२१०.१) शस्त्राजीवः .२) प्राशिकः
२१२.१) धातुको for धानुष्को

सुप्रयुक्ते कृतहस्तः कृतपुङ्खः स उच्यते ।
[1] [29 b] लघुहस्तः शीघ्रवेधी; [2]सोऽपराद्धेषुरुच्यते ॥२१३॥

लक्षतो भ्रष्टबाणो यो; [3]दूरवेधी च नन्तकौ ।
दूरापाती; [4]प्रहरणं हेतिरायुधमस्त्रियाम् ॥ २१४ ॥

शस्त्रमपुमानस्त्रं; [5]चतुर्भेदं हि तद्भवेत् ।
पाणियन्त्रप्रभेदेन द्विधा मुक्तं [नि]गद्यते ॥ २१५ ॥

शक्त्यादिकं पाणिमुक्तं यन्त्रमुक्तं शरादिकम् ।
अमुक्तं शस्त्रिप्रमुखं मुक्तामुक्तं भवेदिह ॥ २१६ ॥

यष्टिप्रभृतिकं सर्वं; [6]धनुरस्त्री च कार्मुकम् ।
आसः कोदण्डमिष्वासश्चापस्तेऽप्यस्त्रियां मताः ॥ २१७ ॥

धनुः क्लीबे द्रुणमस्त्र [7]मस्य मध्यं च लस्तकः ।
[8]कोटिरर्त्तिरटिनी च; [9]जीवा ज्या सिञ्जिनी द्रुणा ॥ २१८ ॥

गव्याऽपुमान् गुणो मौर्वी शिञ्जा बाणासनं; [10]तलम् ।
अपुमान् गोधा ज्याघातवारणं; [11]मण्डलं तथा ॥ २१९ ॥

आलीढं प्रत्यालीढं च वैशाखं समपादकम् ।
पञ्चस्थानानि बाणस्य मोचनावसरे तथा ॥ २२० ॥

---

१ ३१२ तत्कालवे [29b] धी नाम द्वयं ॥
२ ३१३ बाणचूक नाम एकं ॥
३ ३१४ दूरवेधी नाम द्वयं ॥
४ ३१५ हथियार नाम पंच ॥
५ ३१६ तिण शस्त्रका भेद च्यारि कहइछइ ॥
६ ३१७ धनुष नाम नव ॥
७ ३१८ धनुमध्यभाग नाम एकं ॥ मूंठि लोकभाषा ॥
८ ३१९ धनुष अग्र नाम त्रयं ॥
९ ३२० पणच नाम नव ॥
१० ३२१ पणचघातनिवारक चर्म नाम ॥
११ ३२२ बाण मूकणरइ प्रस्तावइ पांच स्थान नाम कहइछइ ॥

२१४.२) प्रहरणी
२१६.२) शस्त्राप्रमुखं
२१७.२) चापोदऽमीऽस्त्रियां,चापोद=चाप?
२१८.१) मध्यच
२१९.१) गत्या for गव्या

क्लीबे पञ्चापि केऽप्याहुरास्त्रियामिति तद्विदः ।
[1]शरव्यकं लक्षं लक्ष्यं वेध्यं निमित्तमित्यपि ॥ २२१ ॥

[2]शिलीमुखश्च मार्गणः शरोऽस्त्रियामजिह्मगः ॥
कलम्बसायकौ समौ खगश्च काण्डमस्त्रियाम् ॥ २२२ ॥

बाणोऽस्त्रियां चित्रपुङ्खः पत्री रोप इषुस्त्रिषु ।
पृषत्कविशिखौ गार्ध्रपक्षः प्रदर आशुगः ॥ २२३ ॥

पत्रवाहः कङ्कपत्रो लक्षहा मर्मभेदनः ।
वारोऽस्त्रकण्टको वीरशङ्कुः कादम्ब [30a] इत्यपि ॥ २२४ ॥

[3]नाराच एषणः सर्वलोहः प्रक्ष्वेडनः पुनः ।
स्यादस्त्रसायको लोहनालो; [4][मुक्तो निरस्तकः] ॥ २२५ ॥

[शरः स्याद्]; विषसंयुक्तो दिग्धो लिप्तः पुनः स च ।
[5]व्यवच्छेदो बाणमोक्षो; [6]दीप्तिः शरजवस्य यत् ॥ २२६ ॥

तीव्रत्वं;[7] क्षुरप्रतीरी तद्वलार्धेन्दुमुख्यकाः ।
तस्य भेदाः;[8] वाजः पक्षः;[9] शरस्योपरि पत्रणा ॥ २२७ ॥

पक्षरचना या [10]पुङ्खोऽस्त्रियां स्यात्कर्त्तरी पुनः ।
[11]शरधिः पुमान् तूणीरः तूणस्त्रिषु शराश्रयः ॥ २२८ ॥

---

१ ३२३ वेझा नाम पंच ॥
२ ३२४ सामान्यतः तीर नाम षड्विंशति ॥
३ ३२५ लोहं बाण नाम षट् ॥
४ ३२६ मूंक्या वाण नाम द्वयं ॥ विषसंयुक्त वाण नाम द्वयं ॥
५ ३२७ तीरमूंकण नाम एकं ॥
६ ३२८ तीरवेग वुसहपणा नाम एकं ॥
७ ३२९ तीरका भेद कहइछइ ॥
८ ३३० वाण पिच्छ नाम द्वयं ॥
९ ३३१ तीर ऊपरि पीछरचना नाम एकं ॥
१० ३३२ शरपुंखा नाम द्वयं ॥
११ ३३३ तीरभाता नाम सप्त ॥

---

२२३ २) °विशिषौ, गार्द्ध°
२२५.१) प्रजेडन
२२६.१) सवः ॥ .२) सरयवस्य
२२८.२) सूणीरः. सूणस्त्रिषु शराश्रव

कलापो निषङ्ग उपासङ्गोऽ[1]थासिः पुमांस्तथा ।
तरवारिरपि द्वौ च ऋष्टिरीष्टी असण्डकौ ॥ २२९ ॥
कौक्षेयको मण्डलाग्रो व्यवहारः प्रजाकरः ।
चन्द्रहासः करवालस्तीक्ष्णकर्मा [दु]रासदः ॥ २३० ॥
कृपाणः खड्गनिस्त्रिंशौ मनुज्येष्ठः शिवंकरः ।
धर्मपालः करपालो धाराधरो विषाग्रजः ॥ २३१ ॥
शास्ता क्षरः स्याच्छ्रीगर्भो विजयश्च करालिकः ।
चन्द्रभासस्तीक्ष्णधारो देवः प्रसङ्गसायकौ ॥ २३२ ॥
धाराङ्गो रुद्रतनयो विशसनश्च धर्मतः ।
प्रचारो[2] ऽथ त्सरुः खङ्गमुष्टौ स तु पुमान्[3] थ ॥ २३३ ॥
कोशश्चिपु परीवारप्रत्याकारौ समौ पुनः ।
खड्गपिधानं;[4] फलकमस्त्री फरकमित्यपि ॥ २३४ ॥
खेटोऽस्त्री चर्मावरणं स्फुरः स्यादडुनं तथा ।
[5]संग्राहो मुष्टिरस्यास्ति; [6]क्षुरी शस्त्री कृपाणिका ॥ २३५ ॥
असिपुत्री [30 b] च्छुरी कोशशायिका पत्रधेनुका ।
असिधेनुः;[7] सा तु दीर्घा पत्रपालो निगद्यते ॥ २३६ ॥

---

१ २३४ तरवारि नाम पंचत्रिंशत् ॥
२ २३५ तरवारिसूंठि एकं ॥
३ २३६ पडियार नाम चत्वारि ॥
४ २३७ षड्डा नाम षट् ॥
५ २३८ खेडा झालण तामरो नाम एक ॥
६ २३९ छुरी नामऽष्टौ ॥
७ २४० मोटी छुरी नाम चत्वारि ॥

२३०·१) कोक्षेयको
२३१·१) निस्त्रिंशा, ·२) धराधारो विषप्रजः
२३२·१) विजघःश्च for विजयः
Stzs 233–237 wrongly numbered as 241–245. 238 as 245 and 239–446 as 246–454 respectively
२३३·२) सरुः
२३५·१) वर्मा°
२३७·१) Hem. reads पत्रफला. Ms reading may be a confusion of पत्रफला and पत्रलता, ·२) करनालिका

हुलमातृका कुट्टन्ती स्यात् पत्रफलताप्य [1]थ ।
दण्डोऽस्त्री लगुडो यष्टिरक्लीवः; [2]करवालिका ॥ २३७ ॥
ईली; [3]सृगो भिन्दिपालः; [4]कुन्तः प्रासो [5]ऽथ मुद्गरः ।
अक्लीबो घनो द्रुघणः; [6]कुठारोऽक्लीवकः पुनः ॥ २३८ ॥
स्वधितिः पर्श्वधः पर्शुः परशुश्च परश्वधः ।
[7]परिघातनः परिघः; [8]तोमरोऽस्त्री च सर्वला ॥ २३९ ॥
[9]आस्त्रियां शल्यं भूयोपि पुमान् शङ्कु[10] स्त्रिशीर्पिकम् ।
शूलमस्त्री; [11]तथा चक्रशक्तिदुस्फोटपट्टिशाः ॥ २४० ॥
शतघ्नी महाशिला च भुषुण्ढी चिरकादयः ।
शस्त्रजातयोऽनेकाः स्युर्ज्ञेयास्ता अन्यतः समाः ॥ २४१ ॥

॥ शस्त्राधिकारः ॥

[12]योग्याऽभ्यासः श्रमो भूयः खुरली शराभ्यासकः ।
उपासनं; [13]तदाभ्यासधरणी स्यात् खलूरिका ॥ २४२ ॥
[14]सर्वौघः सर्वाभिसारः सर्वसन्नहनं तथा ।
[15]पूर्वे नीराजनाद्राज्ञां शास्त्रोक्तो यो विधिर्भवेत् ॥ २४३ ॥

---

१ ३४१ लाठी गेडी नाम त्रयं ॥
२ ३४२ एकधार तरवार नाम द्वयं ॥
३ ३४३ बरछी नाम द्वयं ॥
४ ३४४ भाला नाम द्वयं ॥
५ ३४५ मोगर नाम त्रयं ॥
६ ३४६ फरसी नाम षट् ॥
७ ३४७ लोहमोगर नाम द्वयं ॥
८ ३४८ तोमर नाम द्वयं ॥
९ ३४९ साल नाम द्वयं ॥
१० ३५० त्रिसूल नाम द्वयं ॥
११ ३५१ शस्त्रकी जाति कहइछइ ॥
१२ ३५२ आषाढ नाम षट् ॥
१३ ३५३ आषाढनी धरती नाम एक ॥
१४ ३५४ सेना अभिसरण नाम त्रयं ॥ कटकसजाई लोकभाषा ॥
१५ ३५५ राजवी युद्ध भणी नीकलभां(तां) जिण दिन हथियार आयुधशालाथी काढीजइ तेहनउ नाम एकं ॥

२३८·१) इला, सृगो
२४०·२) °पट्टिसा
२४१·१) मुषुण्ढी
२४३·२) नारीजना°

लोहाभिसारोऽस्त्रभृतां राज्ञां नीराजनं विधिः ।
....॥ २४४ ॥

[1]प्रयाणकं यात्रा व्रज्या प्रस्थानं गमनं पुनः ॥
अभिनिर्याणं; [2]स्याच्छत्रोः सेनयाऽभिग [31 a] मश्च यः ॥२४५॥
अभिषेणन [3]मासारः सुहृत्सैन्यं तु पृष्ठतः ।
गच्छत्; [4]प्रचक्रं चलितं सैन्यं; [5]प्रसारस्तद्भवेत् ॥ २४६ ॥
तृण.काष्ठादिनिमित्तं गमनं सैन्यतो वहिः ।
[6]निर्णीतस्य शत्रून् [प्रति] रणे गतिरभिक्रमः ॥ २४७ ॥
[7]योऽलंगामी प्रतिशत्रूनभ्यमित्र्यः स उच्यते ।
अभ्यमित्रीयोऽभ्यमित्रीणोऽ[8]प्युरस्वान् पुनः स च ॥ २४८ ॥
उरसिल;[9] ऊर्जस्वलः ऊर्जस्वीयो[10] रणे भवेत् ।
साधुः सांयुगीनो;[11] जेता जित्वरो जिष्णुरित्यपि ॥ २४९ ॥
[12]यो जेतुं शक्यते जय्यो;[13] अन्यो जेयः;[14] सौखसुप्तिकाः ॥
वैतालिकाः वोधकरा अर्थिका अपरे पुनः ॥ २५० ॥
पण्डिता स्वकृता वाहुः ? राज्ञोऽवसरपाठकाः ।
[15]चाक्रिकाः घाण्टिकाः; [16]वन्दी नन्तो मङ्गलपाठकः ॥ २५१ ॥

---

१ ३५६ प्रयाणा नाम षट् ॥
२ ३५७ वइरी ऊपरि चालणरा नाम एक ॥
३ ३५८ मित्रसैन्य नाम एक ॥
४ ३५९ चाल्या सैन्य नाम एक ॥
५ ३६० कटकथी तृणकाष्टरइ अर्थइक (अर्थकइ) वाहिर नीकलिवा नाम एकं ॥
६ ३६१ निर्भय थकउ वइरी साम्हउ जाइवउ तन्नाम एकं ॥
७ ३६२ जिको वार २ वइरी साम्हउ जायइ तन्नाम त्रयं ॥
८ ३६३ हीयावली नाम द्वयं ॥
९ ३६४ बलवंत नाम द्वयं ॥
१० ३६५ रणमाहे झूझार नाम एकं ॥
११ ३६६ जइतवार नाम त्रयं ॥
१२ ३६७ जिपि सकीजइ तन्नाम एक ॥
१३ ३६८ जीपिवा योग्य नाम एक ॥
१४ ३६९ राजानइ प्रभाति जगावइ तेहना नाम चत्वारि ॥
१५ ३७० घंटावादक नाम द्वयं ॥
१६ ३७१ मंगलपाठक त्रयं ॥

सूतो[1]ऽथ मगधो मागधो;[2] स्युर्युद्धानिवर्त्तिनः ।
संशप्तका [3]अथ नग्नो जरद्वस्त्रधरोऽत्र यः ॥ २५२ ॥
बन्दी स्तुतिव्रतस्तस्य [4]ग्रन्थो भोगावली तथा ।
[5]संस्फोटः कलहो युद्धं सङ्ग्रामः साम्परायिकम् ॥ २५३ ॥
संयुगं त्वस्त्रियां संगरो विग्रहः
सम्परायोऽस्त्रियामाहवायोधने ।
सम्प्रहारो रणोऽस्त्री समीकं कलिः
स्यात्पुमान् सङ्ख्यमस्त्री मृधं युत्समित् ॥ २५४ ॥
स्रग्विणीमस्त्रियां ? राटिः स्त्री संयच्च नपुंसके ।
केचित्स्त्रियामिति द्वन्द्वं [31b] जन्यं समरस्त्रियाम् ॥ २५५ ॥
आजिः स्त्री समितिरभ्यामर्दः प्रहरणं पुनः ।
अभिसम्पातसंमर्दप्रघाताऽऽस्कन्दन[ानि] च ॥ २५६ ॥
अभ्यागमः समुदयः समुदायः समाह्वयः
सघनं च समाघातः आक्रन्दः प्रविदारणम् ॥ २५७ ॥
[6]नियुद्धं भुजसम्भूतं; [7]पटहाडम्बरावुभौ ।
[8]अस्त्रियां तुमुलं युद्धसंकुलं; [9]त्वग्रयानकम् ॥ २५८ ॥
नासीरमपुमानस्त्री केचि [10]त्पीडनमस्य च ।
अवमर्दोऽपि; [11] प्रपातो धाट्यभ्यासादने पुनः ॥ २५९ ॥

---

१ ३७२ चारण नाम द्वयं ॥
२ ३७३ संग्रामथी जे न भा[गि]जइ तन्नाम एक ॥
३ ३७४ पंषीया नाम दयं ॥
४ ३७५ वंदीजनग्रंथ नाम एकं ॥
५ ३७६ संग्राम नाम एकचत्वारिंशत् ॥
६ ३७७ बाहुयुद्ध नाम एक ॥
७ ३७८ संग्रामरा वाजा नाम द्वयं ॥
८ ३७९ संग्रामसंकीर्णता नाम एकं ॥
९ ३८० पेसषाना नाम द्वयं ॥
१० ३८१ संग्रामपीडा नाम द्वयं ॥
११ ३८२ धाडि नाम चत्वारि ॥

२५२·२) संसप्तका
२५५·२) समवऽस्त्रियां
२५६·२) स्कंदनि च
२५७·१) सप्रदीय for समुदायः ·२) पंच for च
२५८·२) तुमलं
२५९·२) धाटव अभ्यासा°

अभ्यवस्कन्दो; [1] यामिन्यां सौप्तिकं स निगद्यते।
[2]रणरुद्भूमिर्वीराशंसनं च [3]नियुद्धभूः ॥ २६० ॥

आजवाटो; [4]रणे मोहो मूर्च्छा स्यात्कश्मलं पुनः।
[5]रणे भाविनि जाते वा यत्पानं वीरपाणकम् ॥ २६१ ॥

[6]संदावविद्रवौ प्रद्रावः संद्रावो द्रवः पुनः।
उद्रावोऽपक्रमोऽपयानं पलायनमित्यपि ॥ २६२ ॥

[7]जयश्च विजयो युद्धे; [8]यो भङ्गः स पराजयः।
[9]डमरो डिम्बोऽस्त्रियां च शृगालीविप्लवौ समौ ॥ २६३ ॥

[10]वैरशुद्धिर्वैरनिर्यातनं वैरप्रतिक्रिया।
[11]पराजितः पराभूतो परिभूतो जितः पुनः ॥ २६४ ॥

भग्नोऽभिभूतो [12]ऽथ नष्टो गृहीतदिक् पलायितः।
तिरोहितो; [13]जितकाशी जिताहवो रणे जितः ॥ २६५ ॥

---

१ ३८३ रातीवाहा नाम एकं ॥
२ ३८४ रणषेत्र नाम एकं ॥
३ ३८५ मालाषाडा नाम एक ॥
४ ३८६ संग्राममाहि प्रहारमूर्छा नाम त्रयं ॥
५ ३८७ होणहार अधा बाहूउ जे संग्राम तेहनइ विषइ जे मद्यपान तन्नाम एकं ॥
६ ३८८ संग्रामे नासिवा नाम नव ॥
७ ३८९ संग्रामे जय नाम द्वयं ॥
८ ३९० संग्रामे हार नाम एकं ॥
९ ३९१ राजविग्रह नाम चत्वारि ॥
१० ३९२ वइर भांजण नाम त्रयं ॥
११ ३९३ भागा नाम षट् ॥
१२ ३९४ नासा नाम चत्वारि ॥
१३ ३९५ जिणि संग्राम जीतउ तेहना नाम द्वयं ॥

२६०·१) °स्कंधो
२६१·१) Hem. अक्षवाटो for आजवाटो, कस्पलं, ·२) °पानकं

[32a] [1]अथ स्यात्पतितो भूयः प्रस्कन्नः; [2]गुप्तिचारकौ।
कारा [3]ऽथ ग्रहको बन्दी प्रग्रहोपग्रहौ समौ ॥ २६६ ॥

॥ समाप्तः क्षत्रियाधिकारः ॥

[4]ऊरव्या ऊरुजा वैश्या अर्या भूमिस्पृशो विशः।
[5]वाणिज्यं पाशुपाल्यं च कृषिस्तिस्रश्च वृत्तयः ॥ २६७ ॥
[6]जीविका वेतनं वृत्तिर्वार्त्ता जीवनमित्यपि।

आजीवः [7]उञ्छोऽञ्छी धान्यकणादानं; [8]शिलं पुनः ॥ २६८ ॥
कणिशादिग्रहः; [9]कृषिर्मृतं प्रमृतमन्ये[10]।
[11]याचितमृतमप्य थ............॥ २६९ ॥

अमृतं त्वयाचितं स्या [12]द्रुदिता सा श्वजीविका।
सेवावृत्तिः; [13]वाणिज्यं वाणिज्या त्वपुमान् पुनः ॥ २७० ॥

---

१ ३९६ पड्या [32a] नाम द्वयं ॥
२ ३९७ बंदीषाना नाम त्रयं ॥
३ ३९८ बंदीवाण नाम चत्वारि ॥
४ ३९९ वैश्यवर्ण नाम पट् ॥
५ ४०० वैश्यवर्णकी वृत्ति कहइछइ ॥
६ ४०१ आजीविका नाम पट् ॥
७ ४०२ ऊंछा नाम एकं ॥
८ ४०३ शिलउ तेहनउ नाम एकं ॥
९ ४०४ शिलाऊंछारा भेला नाम एक ॥ एकमतं नाम द्वयं ॥ करसण-
वृत्ति नाम द्वयं ॥
१० ४०५ भिक्षावृत्ति नाम द्वयं ॥
११ ४०६ अभिक्षावृत्ति नाम द्वयं ॥
१२ ४०७ चाकरी नाम एकं ॥
१३ ४०८ वाणिज नाम त्रयं ॥

२६६·१) प्रतितो for पतितो
२६७·१) ऊरजा, आर्या
२६८·१) नीविका

२६९·१) प्रस्तं for प्रमृतं *cf* Hem.
ऋतं तद्द्वयमनृतं कृषिर्मृतं तु याचितम् ॥
अयाचितं स्यादमृतं सेवावृत्तिः श्वजीविका॥
866

सत्यानृत [1]मथो पण्याजीव आपणिको वणिक्।
क्रयविक्रयिकस्सार्थवाहो वैदेहनैगमौ ॥ २७१ ॥

वाणिजो [2]ऽथ क्रयी क्रायिकः क्रयीको [3]ऽथ विक्रयी ॥
विक्रायको विक्रयिकः क्रेयदो [4]ऽवक्रयः पुनः ॥ २७२ ॥

वस्नोऽस्त्रियां मूल्यमर्घो भाटकं पञ्चमं [तथा]।
[5]नीवी परिपणो मूलद्रव्यं; [6]लाभोऽधिकं फलम् ॥ २७३ ॥
[7]परावर्तो व्यतिहारो वैमेयः परिवर्तनम् ॥
परिदानं विनिमयो नैमेयो नियमो[8]ऽप्यऽथ ॥ २७४ ॥

उपनिधिः स्यान्निक्षेपो न्यासो [9]ऽथास्यार्पणं पुनः।
प्रतिदानं परिदान [10]मन्ये क्रेयं तदुच्यते ॥ २७५ ॥

क्रेतव्य[32 b]मात्रकं; [11]यच्च स्थापितं यत् क्रयाय तु।
क्रय्य [12]मथो पणितव्यं पण्यं विक्रेयमप्य [13]थ ॥ २७६ ॥

सत्याकृतिः सत्यङ्कारः सत्यापनं च [14]विक्रयः।
विपणो; [15]गण्यं संख्येयं गणेयं [16]संख्या सा भवेत् ॥ २७७ ॥

---

१ ४०९ वाणीया नामऽष्टौ ॥
२ ४१० वस्तुग्राहक नाम द्वयं ॥
३ ४११ वेचणहारा नाम चत्वारि ॥
४ ४१२ मोल नाम पंच ॥
५ ४१३ तथा नीमीमी नाम त्रयं ॥
६ ४१४ लाभ नाम द्वयं ॥
७ ४१५ साटा नामऽष्ट ॥
८ ४१६ थांपण नाम त्रयं ॥
९ ४१७ थांपण देवा नाम त्रयं ॥
१० ४१८ वेचाऊ वस्तु नाम द्वयं ॥
११ ४१९ वेचिवा भणी मांडी जे वस्तु तेहना नाम एक ॥
१२ ४२० किरियाणा नाम त्रयं ॥
१३ ४२१ संचकार नाग त्रयं ॥
१४ ४२२ वेचणरा नाम द्वयं ॥
१५ ४२३ गिणवा योग्य वस्तु नाम त्रयं ॥
१६ ४२४ संख्या एकादिकथी मांडी परार्द्धपर्यंतरउ स्वरूप कहइछइ ॥

२७३·१) रस्नो for वस्नो, ·२) परपणो २७६·२) तकय्य for क्रय्य

एकादिर्या वाच्यलिङ्गा पञ्चाद्यष्टा[द]शान्तिमा ।
अलिङ्गा एकोनविंशत्याद्या पूर्वं शताच्च या ॥ २७८॥
स्त्रीलिङ्गाष्टदशभ्यो या संख्या संख्येयगोचरा ।
एकाद्या परतः संख्या संख्यासंख्येयवाचिका ॥ २७९ ॥
जिनानां विंशतिः सार्वाः विंशतिश्च तथा हि सा ।
एकादशगुणो दशेत्यादिरीत्याऽयमोत्तरम् ॥ २८० ॥
शतं सहस्रमयुतमास्त्रियां स्युरमी त्रयः ।
लक्षमपुमान् प्रयुतमस्त्री कोटिः स्त्रियां पुनः ॥ २८१ ॥
अर्बुदमस्त्री चाब्जखर्वनिखर्वाणि षण्ढके त्रीणि ।
क्लीबे महाम्बुजं स्याच्छङ्कुरषण्ढः पुमान् वार्धिः ॥ २८२ ॥
[1]अन्त्यमध्यपरार्द्धानि भवन्त्येतानि नामतः ।
[2]सांयात्रिको यानपात्रवाणिजो[3]ऽथ वहित्रकम् ॥ २८३ ॥
यानपात्रं [च] वोहित्थं पोतो वहनमप्य[4]थ ।
नियामकः पोतवाहो निर्यामो[5] नाविकः पुनः ॥ २८४ ॥
कर्णधारो;[6] मङ्गिनी नौ स्त्रियां वेडा तरीत्यपि ।
तरिणी;[7] द्रोणी काष्ठाम्बुवाहिनी;[8] क्षेपणी च सा ॥ २८५ ॥
नौकादण्डः;[9] कूपकस्तु गुणवृक्षो[10]ऽथ नावि ये ।
मध्यदण्डाः स्युः पोलिन्दाः[11] मङ्गो [33a] नौमस्तकं पुमान् ॥२८६॥

---

१ ४२५ आर्या ॥
२ ४२६ प्रवहणी वाणीया नाम द्वयं ॥
३ ४२७ जिहाज प्रवहण नाम पंच ॥
४ ४२८ मालिम निजाम नाम त्रयं ॥
५ ४२९ नाकूआ नाम द्वयं ॥
६ ४३० नावा नाम पंच ॥
७ ४३१ काष्टांबुवाहिनी नाव नाम द्वयं ॥
द्रुणाया लोकभाषा ॥
८ ४३२ नावादंड नाम द्वयं ॥
९ ४३३ कूआ थंभा नाम द्वयं ॥
१० ४३४ गाभला नाम एकं ॥
११ ४३५ नावारा माथा नाम एक ॥

२७८.१) पंचादष्टाशांतिमा
२७९.२) °वाचका
२८२.१) खंटके for षण्ढके
२८३.१) परार्द्धानि
२८६.२) पौलिंदाः

[1]अभ्रिः स्त्री काष्ठकुद्दालः; [2]सेचनं सेकपात्रकम् ।
[3]अरित्रं केनिपातश्च कोटिपात्र[4] तथोडुपः ॥ २८७॥

तरण्डो द्वावस्त्रियौ स्तः कोलसेलप्लवाः समाः ।
[5]तरमूल्यमातरः स्यात्; [6] वृद्धयाजीवः कुसीदकः ॥ २८८॥
वार्द्धुषिको द्वैगुणिको वार्द्धुषि[7]र्वृद्धिजीवने ।
कुसीदोऽर्थप्रयोगश्च;[8] वृद्धिः कलान्तरं पुनः ॥ २८९॥
[9]पर्युदञ्चनमुद्धार ऋणं;[10] याचितकं हि तत् ।
प्रातं याचनतो यच्च;[11] तदाऽऽहुरापमित्यकम् ॥ २९०॥
परिवृत्य गृहीतं यद्;[12] ग्राहकः स्याद्दणस्य यः ।
अधमर्णो;[13] दायकश्चोत्तमर्णो[14]ऽथ निगद्यते ॥ २९१॥
लग्नकः प्रतिभूः;[15] स्थेयः समौ प्राश्निकसाक्षिणौ ।
मध्यस्थो[16]ऽथ मृषासाक्ष्ये कूटसाक्षी तथा पुनः ॥ २९२॥

---

१ ४३६ काष्टकुद्दाल नाम एक ॥
२ ४३७ नावला नाम एक ॥
३ ४३८ आउला नाम त्रयं ॥
४ ४३९ डूंडा नाम पंच ॥
५ ४४० तरिवाना मोल नाम द्वयं ॥
६ ४४१ व्याजडीया नाम पंच ॥
७ ४४२ दउढी-सवाईरी आजीविका त्रयं ॥
८ ४४३ व्याज नाम द्वयं ॥
९ ४४४ ऋण नाम त्रयं ॥
१० ४४५ मागिलीधा नाम एकं ॥
११ ४४६ वदलाइ लावा नाम एक ॥
१२ ४४७ ऋणीया नाम एकं ॥
१३ ४४८ नाणादायक नाम एक ॥
१४ ४४९ पढ नाम द्वयं ॥
१५ ४५० साषी नाम चत्वारि ॥
१६ ४५१ कूडसाषी नाम एकं ॥

२८८.२) कुशाविका for कुसीदकः
२८९.२) कालांतरं
२९०.२) याचन पायचन्न
२९१.२) अधर्मणो
२९२.२) °साक्षे

[1]दुष्टसाक्षिणि सूची च;[2] वन्धक आधिरप्य[3]थ।
पौतवं[4]; द्रुवयं; [5]पाय्यं त्रिधा मानमुदाहृतम्॥ २९३॥
तुलाप्रभृतिभिर्भूयः कुडवाद्यैः करादिभिः।
[6]क्रमाद्विज्ञेयं तत्रादौ माषकोऽस्त्री[7]स पञ्च च॥ २९४॥
गुञ्जा; [8]कर्षोऽस्त्रियामक्षः; [9]माषा[णां]षोडश स्यात्, पलम्।
अस्त्री [10]कर्षाश्चत्वारो; ऽथ विस्तः सुवर्ण इत्यपि॥ २९५॥
कनकाक्षे; [11]कु[33b]रुविस्तः पले कनकसम्भवे॥
[12]पलशतं तुला; [13]भारो विंशतिस्ताश्च शाकटः॥ २९६॥
शाकटीनः शालाटश्च आचितो [14]ऽथ दशाचितः॥
भागः; [15]प्रस्थोऽस्त्रियां चत्वारः कुडवास्त एव च॥ २९७॥
[16]आढकस्त्रिषु; [17]ते चत्वारो द्रोणः कथितोऽस्त्रियाम्॥
[18]द्रोणाः षोडश खारी; [19]स्याच्चतुर्विंशतिरङ्गुलाः॥ २९८॥

---

१ ४५२ दुष्टसाषी नाम एकं॥
२ ४५३ गहणाऽडाणा ल्यइ तेहना नाम द्वयं॥
३ ४५४ ताकडी कांटा प्रमुखतो भरो नाम एक॥
४ ४५५ पाइलीप्रमुख मापरा नाम एक॥
५ ४५६ हाथप्रमुख मानरा नाम पक॥
६ ४५७ पोतवमाने मासा नाम एकं॥
७ ४५८ रती नाम एकं॥
८ ४५९ कर्ष नाम द्वयं॥
९ ४६० पल नाम एकं॥
१० ४६१ सोनारा तोला नाम द्वयं॥
११ ४६२ हेमपल नाम एकं॥
१२ ४६३ तुला नाम एकं॥
१३ ४६४ भार नाम पंच॥
१४ ४६५ दशभार नाम एकं॥
१५ ४६६ द्रुवयमाने पाइली नाम एक॥
१६ ४६७ माणा नाम एक॥
१७ ४६८ सेई नाम एकं॥
१८ ४६९ कलसी नाम एक॥
१९ ४७० पाय्यमाने हाथ नाम एक॥

२९३·२) पोतव, Amara reads यौतवं
२९४·२) माषकौ
२९६·१) कुरुवियांस्तः
२९८·२) षारी

हस्ताः; [1]दण्डश्चतुर्हस्तो; [2]गव्यूतं क्रोश एव सः ॥
यद्दण्डसहस्रयुग्मं; [3]क्रोशयुग्मं हि गोरुतम् ॥ २९९ ॥
गव्यूतिरक्लीबो गव्या गव्यूतं; [4]योजनं पुनः ॥
चतुष्क्रोशं; [5]जीववृत्तिः पाशुपाल्यं; [6]गवीश्वरः ॥ ३०० ॥
गोमी गोमान [7]थो गोपो गोधुग्गोपालवल्लवाः ॥
गोसंख्याऽऽभीरो [8]गोषु स्याद्गोविन्दोऽधिकृतो हि यः ॥ ३०१ ॥
[9]अजजीवको जाबालो; [10]हली क्षेत्री कृषीवलः ॥
कुटुम्बी कृषिकः कार्षकः कर्षको; [11]हलिः पुनः ॥ ३०२ ॥
जित्या; [12]सीरो हलं द्वौ चाख्रियां गोदारणं तथा ॥
[13]लाङ्गलमीषा तद्दण्डः; [14]सीता स्यात्तस्य पद्धतिः ॥ ३०३ ॥
[15]कुटकमनीषे; [16]दात्रं लवित्रं; [17]वण्ट उच्यते ॥
तन्मुष्टिः[34a][18]समीकरणे मत्यं; [19]गोदारणं पुनः ॥ ३०४ ॥

१ ४७१ दंड नामा एकं ॥
२ ४७२ कोश नाम द्वयं ॥
३ ४७३ विकोश नाम चत्वारि ॥
४ ४७४ जोयण नाम एकं ॥
५ ४७५ वाणिज्यवृत्तिकही पशुपाल्यवृत्ति कहइछइ ॥
पशुपाली आजीविका नाम द्वयं ॥
६ ४७६ गाइधणी जेहनइ तन्नाम त्रयं ॥
७ ४७७ गोवाल नाम षट् ॥ गोहरा लोकभाषा ॥
८ ४७८ गाइना अधिकारी नाम एकं ॥
९ ४७९ षीलहरी नाम द्वयं ॥
१० ४८० करसणी नाम सप्त ॥
११ ४८१ मोटा हल नाम द्वयं ॥
१२ ४८२ हल नाम चत्वारि ॥
१३ ४८३ हालरो नाम एकं ॥
१४ ४८४ कुंवरा नाम एक ॥
१५ ४८५ हलरी कुली नाम एक ॥
१६ ४८६ दातरडा नाम द्वयं ॥
१७ ४८७ दातरडारी मूंठि नाम एक ॥
१८ ४८८ धरती-स[34 a]मारण नाम एकं ॥
१९ ४८९ कोंदाला नाम द्वयं ॥

३०३·२) स्पत्तस्प for स्यात्तस्य

३०४·१) Hem. reads निरीषे for अनीषे

कुद्दालो[1]ऽथ खनित्रं स्यादवदारणमप्य[2] [थ] ॥
[3]फालः फलं कुशिकश्च कृषक [3]स्तोत्रतोदने ॥ ३०५ ॥

प्रवयणं स्यात्प्रतोदः प्राजनं;[4] लोष्ठभेदनः ॥
कोटिशो;[5] योत्रयोक्त्रे चाबन्धो [6]गोबन्धदारु यत् ॥ ३०६ ॥

खलेऽक्लीबो मेधिमेथी खलेवाली;[7] जघन्यजः ॥
शूद्रः पज्जो वृषलश्चान्त्यवर्णः पद्य इत्यपि ॥ ३०७ ॥

[8]द्वादशभेदाः एवं स्युरथैषां मिश्रजातयः ॥
[9]मूर्द्धावसिक्तो जातोऽसौ क्षत्रियायां तु वाडवात् ॥ ३०८ ॥

[10]अम्बष्ठो वैश्यकामिन्यां;[11] शूद्रयोषित्युभौ तथा ॥
पारशवो निषादश्च; [12]वैश्यस्त्रियां तु क्षत्रतः ॥ ३०९ ॥

माहिष्यः; [13]शूद्रकामिन्यामुग्रः; [14]करणो वैश्यतः ॥
[15]वैश्यनार्यामायोगवः शूद्रतः; [16]क्षत्रियस्त्रियाम् ॥ ३१० ॥

---

१ ४९० सामान्यत कोदाला पावडा नाम द्वयं ॥
२ ४९१ लोहकसी नाम चत्वारि ॥
३ ४९२ तुराणी नाम पंच ॥
४ ४९३ कोटीला मोगरी नाम द्वयं ॥
५ ४९४ जोत्र नाम त्रयं ॥
६ ४९५ मेढी नाम चत्वारि ॥
७ ४९६ समाप्तो वैश्याधिकारः ॥ शूद्रवर्ण नाम षट् ॥
८ ४९७ शूद्रकी बारइ मिश्रजाति कहइछइ ॥
९ ४९८ पिता ब्राह्मण माता क्षत्रिय जाति तेहथी उत्पन्न तेहनउ नाम एक ॥
१० ४९९ प्रथम भेद ॥ पिता ब्राह्मण माता वैश्या तत्पुत्र नाम एक ॥
११ ५०० द्वितीयो भेद ॥ ब्राह्मण पिता शूद्र माता तत्पुत्र नाम द्वयं ॥
१२ ५०१ तृतीयो भेद ॥ माता वैश्य पिता क्षत्रिय तत्पुत्र नाम एक ॥
१३ ५०२ चतुर्थो भेदः ॥ क्षत्रियः पिता माता वैश्या शूद्रा तत्पुत्र नाम एक ॥
१४ ५०३ पंचमो भेद ॥ वैश्य पिता शूद्रा माता तत्पुत्र नाम एक ॥
१५ ५०४ षष्टो भेदः ॥ शूद्रः पिता वैश्या माता तत्पुत्र नाम एक ॥
१६ ५०५ सप्तमो भेदः ॥ शूद्रः पिता क्षत्रिया माता तत्पुत्र नाम एक ॥

३१०.२) वैश्या नार्या मा आयोगवः

क्षत्ता; [1]विप्रस्त्रियां चण्डालो; [2]मागधश्च वैश्यतः ॥
क्षत्रनार्यां[3] [34 b] विप्रनार्यां वैदेहिकः; [4]स्यात् क्षत्रियात् ॥३११॥
सूतो ब्राह्मणकामिन्यां; [5]करण्यां रथकारकः ॥
माहिष्या[द्][6]थ प्रकृतिः कारुश्च कारिशिल्पिनौ ॥ ३१२ ॥
[7]श्रेणिरक्लीबः कारूणां गणः; [8]शिल्पं कला पुनः ॥
विज्ञानं; [9]मालाकारश्च पुष्पाजीवस्तु मालिकः ॥ ३१३ ॥
[10]पुष्पलावी नंतः स्यात् यः पुष्पाण्यवचिनोति [सः] ॥
[11]ध्वजो ध्वजी सुराजीवी मण्डहारकशौण्डिकौ ॥ ३१४ ॥
कल्यपालो वारिवासः आसुतीवल इत्यपि ॥
पानवणिक्; [12] कादम्बरी चापुमान् मधुरस्त्रियाम् ॥ ३१५ ॥
इरा मद्य स्वादुरसा परिस्रुत् स्त्री परिस्रुता ॥
मदिष्ठा मदिरा कश्यं वारुणी कापिशायिनम् ॥ ३१६ ॥

---

१ ५०६ अष्टमो भेदः ॥ शूद्र पिता ब्राह्मणी माता तत्पुत्र नाम एकं ॥
२ ५०७ नवमो भेदः ॥ वैश्य पिता क्षत्रिय माता तत्पुत्र नाम एकं ॥
३ ५०८ दशमो भेदः ॥ वैश्य पिता ब्राह्मणी [34 b] माता तत्पुत्र नाम एकं ॥
४ ५०९ एकदशमो भेदः ॥ क्षत्रिय पिता ब्राह्मण माता तत्पुत्र नाम एकं ॥
५ ५१० एते द्वादश शूद्रमिश्रभेदाः ॥
पूर्वोक्त चतुर्थ शूद्रभेदमाहि क्षतिकौ (क्षत्रियो) पिता ॥
पूर्वोक्त षष्ठ भेदकरण तज्जात स्त्री करणी सा माता तत्पुत्र नाम एक ॥
६ ५११ कारू लोक नाम चत्वारि ॥
७ ५१२ समान जाति कारूसमूह नाम एक ॥
८ ५१३ कला विज्ञान नाम त्रयं ॥
९ ५१४ माला नाम त्रयं ॥
१० ५१५ मालणि नाम एकं ॥
११ ५१६ कलाल नाम नव ॥
१२ ५१७ मद नाम षड्विंशति ॥

३१२·२) माहिष्याऽथ
३१३·२) पुष्फाजीवः, मालिकाः
३१४·१) वंतः for नंतः, या for यः
·२) पा for सः The heading for these synonyms in vernacular is मालणी. This form in *f.* is inappropriate.
३१५·१) कलपपालो
३१६·१) दरा for इरा, परिश्रुताः

अपुमान् प्रसन्ना हारहूरं हलिप्रिया ॥
शुण्डाऽक्लीना देवसृष्टा सुरा हाला परिप्लुता ॥ ३१७ ॥
माध्वीकं कापिशं गन्धोत्तमा च मदनाऽब्धिजा ॥
[1]माधवको मध्वासवः; [2]सीधुरस्त्री तथाऽऽसवः ॥ ३१८ ॥
मैरेयो; [3]ऽथ मद्यपङ्को जगलोऽप्य[4]थ [मेदकः] ॥
मद्यबीजं पुनः किण्वं नग्नहूर्नग्नहुः पुमान् ॥ ३१९ ॥
[5]आसुतिर्मद्यसंधानमासवोऽभिषवस्तथा ॥
[6][35 a] कारोत्तमो मद्यमण्डः; [7]सरकश्चषकोऽस्त्रियाम् ॥३२०॥
अनुतर्षो गल्वर्कश्च; [8]शुण्डापानं मदस्थितिः ॥
[9]मधुक्रमा मधुवारा; [10]सहपानं सपीतिकः ॥ ३२१ ॥
[11]आपानं पानगोष्ठी च; [12]मद्यप्राशनचक्षणे ॥
उपदंशोऽवदंशो [13]ऽथ कलादो मुष्टिकः पुनः ॥ ३२२ ॥
स्वर्णकारो नाडिंधम [14]स्तेजसावर्त्तिनी तथा ॥
मूषा; [15]भस्त्राऽक्लीबश्चर्मप्रसेविका[16]ऽथ वेधनी ॥ ३२३ ॥

---

१ ५१८ मधुमिश्र मद नाम द्वयं ॥
२ ५१९ गुडथी उत्पन्न मद नाम त्रयं ॥
३ ५२० मद्यपंक नाम त्रयं ॥
४ ५२१ मद्यबीज नाम चत्वारि ॥
५ ५२२ मदरा अ घाणा नाम चत्वारि ॥
६ ५२३ मद्यरा [35 a] थरि नाम द्वयं ॥
७ ५२४ मद्यपानकरणपात्रना नाम चत्वारि ॥
८ ५२५ मदपानस्थानक नाम एक ॥
९ ५२६ मद्यपानऽवसर नाम द्वयं ॥
१० ५२७ भेला मद पीजइ तन्नाम द्वयं ॥
११ ५२८ मद्यपानगोठिरा नाम द्वयं ॥
१२ ५२९ मदचाषण नाम चत्वारि ॥
१३ ५३० सोनार नाम चत्वारि ॥
१४ ५३१ मूसि नाम द्वयं ॥
१५ ५३२ धमणि नाम द्वयं ॥
१६ ५३३ सारी नाम द्वयं ॥

३२०·१) नाम before कारोत्तमो in the Ms is superfluous.

३२३·२) तस्ता for भस्त्रा

आस्फोटनी; [1]शाणोऽक्लीबः पुमांश्च निकषः कषः ॥
[2]कङ्कमुखः संदंशो [3]ऽथ यन्त्रकं कुन्दमस्त्रियाम् ॥ ३२४ ॥

भ्रमो [4]ऽथ मणिकारस्तु वैकटिको[5]ऽथ शौल्विकः ॥
ताम्रकुट्टिको [6]ऽथ काम्बविकः शाङ्खिक एव सः ॥ ३२५ ॥

[7]सौचिकः स्यात्तन्तुवायः; [8]कल्पनी कर्त्तरी पुनः ॥
कृपाणी; [9]सेवनी सूची; [10]सूचिसूत्रं तु पिप्पलम् ॥ ३२६ ॥

[11]तर्कुः पुमान् कर्त्तनसाधनं; [12]विहनं पुनः ॥
पिञ्जनं तूलस्फोटनकार्मुकं; [13]स्यूतिसेवने ॥ ३२७ ॥

सीवनं; [14]स्यूतप्रसेवौ; [15]तन्तुवायो द्वितीयकम् ॥
कुविन्दो [16]ऽथ स्यात् त्रसरः सूत्रवेष्टनमप्य [17]थ ॥ ३२८ ॥

---

१ ५३४ पुरसाण नाम त्रयं ॥
२ ५३५ सांडसा नाम द्वयं ॥
३ ५३६ सिंघाडा नाम त्रयं ॥
४ ५३७ मणियार नाम द्वयं ॥
५ ५३८ कांसारा नाम द्वयं ॥
६ ५३९ दांतारा नाम द्वयं ॥
७ ५४० दरजी नाम द्वयं ॥
८ ५४१ कातरणी नाम त्रयं ॥
९ ५४२ सूचि नाम द्वयं ॥
१० ५४३ सीवणडोरा नाम द्वयं ॥
११ ५४४ ताकुला नाम द्वयं ॥
१२ ५४५ पींजण नाम द्वयं ॥
१३ ५४६ सीवणरा नाम त्रयं ॥
१४ ५४७ कोथलाबुगचा प्रमुख सीवणरा नाम द्वयं ॥
१५ ५४८ वणकर जुलाहासालवी नाम द्वयं ॥
१६ ५४९ अटेरण नाम द्वयं ॥
१७ ५५० वाणा नाम द्वयं ॥

३२५.१) शोल्विक
३२६.१) तुन्नवायकं for तन्तुवायः
३२७.१) कर्त्तनः, साधनं
३२८.१) सेवनं for सीवनं

च्यूतिर्वाणिः स्त्रियां; [1]वानदण्डो वेमाऽस्त्रियावुभौ ॥
[35 b] [2]सूत्रतन्तू तथा [3]निर्णेजकः स्याद्रजकोऽप्य[4]थ ॥ ३२९ ॥
चर्मकृत्पादुकाकृच्च; [5]पादुका पादरक्षणम् ॥
पादत्राणं पादहिता पादूरुपानत् द्वे स्त्रियाम् ॥ ३३० ॥
पादपीठी पादरथी पेशी स्यात्पदवीथ्यपि ॥
पादगुञ्जा पादत्तरा पन्नद्धा[च]पदायता ॥ ३३१ ॥
[6]पदायामेन बद्धा या नानाभेदा भवेद्धि सा ॥
अनुपदीना; [7]वरत्रा नद्ध्री वद्ध्र्यन्नपुंसकः ॥ ३३२ ॥
[8]चर्मप्रभेदिका चाऽरा; [9]कुलालो दण्डभृत् पुनः ॥
कुम्भकारश्चक्रजीवी; [10]तैली चाक्रिकधूसरौ ॥ ३३३ ॥
[11]अस्त्रियौ खलपिण्याकौ; [12]शाणजीवोऽसिधावकः ॥
भ्रमासक्तशस्त्रमार्जा [13]वथ तक्षा च काष्ठतट् ॥ ३३४ ॥
वर्धकिः स्थापतिस्त्वष्टा रथकृ [14]द् यो ह्यधीनकः ॥
ग्रामे स स्याद्ग्रामतक्षः; [15]कौटतक्षः स्वतन्त्रकः ॥ ३३५ ॥

---

१ ५५१ नालिवासिणी नाम द्वयं ॥
२ ५५२ सूत नाम द्वयं ॥
३ ५५३ धोवा नाम द्वयं ॥
४ ५५४ मोचा नाम द्वयं ॥
५ ५५५ जूता नाम चतुर्द्दश ॥
६ ५५६ मोजडी नाम एकं ॥
७ ५५७ वाध्री नाम त्रयं ॥
८ ५५८ आरा नाम द्वयं
९ ५५९ कुंभकार नाम चत्वारि ॥
१० ५६० तेली नाम त्रयं ॥
११ ५६१ षल नाम द्वयं ॥
१२ ५६२ तेरमा नाम चत्वारि ॥
१३ ५६३ सूत्रधार नाम षट् ॥ खाती लोकभाषा ॥
१४ ५६४ ग्रामरा सूत्रधार नाम एकं ॥
१५ ५६५ स्ववश सूत्रधार नाम एकं ॥

३३०·१) पादुरक्षणं
३३१·२) Hem. reads पदत्वरा
३३२·२) ऽनुंपुसकः
३३३·२) °धूमरौ
३३४·१) °पिन्याकौ
३३५·१) रथक्र मोह्यऽधीनकः
·२) कोटताक्षः

[1]तक्षणी वृक्षभिद्वासी; [2]क्रकचं पुंनपुंसकम् ॥
करपत्रकं च; [3]काष्ठं काष्ठे संस्थाप्य तक्ष्यते ॥ ३३६ ॥

यत्रोद्घनः स विज्ञेयो लोहादिरपि तत्तथा ॥
[4]वृक्षभेदी वृक्षादन[5]ष्टङ्को ऽस्त्री स्याद्द्वितीयकम् ॥ ३३७ ॥

पाषाणदारको; [6]लोहकारः कर्मार इत्यपि ॥
व्योकारः; [7]कूटमस्त्री स्यादयोघनो [8]ऽथ व्रश्चनः ॥ ३३८ ॥

पत्रपरशु [36 a] [9]ईषिका तूलिका पुनरेषिका ॥
[10]कान्दविको भक्ष्यकारः; [11]कन्दुरक्लीबकः पुनः ॥ ३३९ ॥

स्वेदनिका; [12]तौलकिको रङ्गजीवश्च चित्रकृत् ।
[13]कूचिका तूलिका[14]ऽऽलेख्यं चित्रं; [15]स्यादथ लेप्यकृत् ॥३४०॥

पलगण्डो [16]ऽथ लेप्यादिकर्म पुस्तं स चास्त्रियाम् ।
[17]अन्तावसायी नंतः स्यान्मुण्डको नापितः क्षुरी ॥ ३४१ ॥

---

१ ५६६ वांसोला नाम त्रयं ॥
२ ५६७ करवत नाम द्वयं ॥
३ ५६८ जिण काष्ट ऊपरा मांडि काष्ट घडीजइ तन्नाम एकं ॥
४ ५६९ कुहाडा नाम द्वयं ॥
५ ५७० टांकणाटांची नाम द्वयं ॥
६ ५७१ लोहार नाम त्रयं ॥
७ ५७२ लोहघन नाम द्वयं ॥
८ ५७३ पानकतरणी कातरणी नाम द्वयं ॥
९ ५७४ सिला नाम त्रयं ॥
१० ५७५ कंदोई नाम द्वयं ॥
११ ५७६ कंदोईरा रसोडा नाम द्वयं ॥
१२ ५७७ चीतारा नाम त्रयं ॥
१३ ५७८ पींछी नाम द्वयं ॥ कूंची लोकभाषा ॥
१४ ५७९ चित्ररा नाम द्वयं ॥
१५ ५८० छोहारा नाम द्वयं ॥
१६ ५८१ गारा नाम एकं ॥
१७ ५८२ नाई नाम एकादश ॥

३३७.१) पत्रोदघनः   ३३९.१) पुनरीषिका

चण्डिलश्च दिवाकीर्त्तिः क्षुरमर्दी च भाण्डिकः ।
क्षौरिको ग्रामणीर्भण्डिवाहो[1]ऽथ परिवापनम् ॥ ३४२ ॥
भद्राकरणं वपनं क्षौरं स्यान्मुण्डनं; [2]त्वथ ।
नाराची त्वेषणी;[3] देवाजीवः स्याद्देवलः पुनः ॥ ३४३ ॥
[4]मौरजिको मार्दङ्गिको; वीणावादस्तु वैणिकः ।
[5]वैजविको वेणुध्मश्च;[6] पाणिघः पाणिवादकः ॥ ३४४ ॥
[7]प्रातिहारिको मायाकारो [8]ऽथ माया तु शाम्बरी ।
[9]कुसृतिः कुहकं जालमिन्द्रजाल [10]मथो पुनः ॥ ३४५ ॥
कौतुकं कुतुकं कौतूहलं कुतूहलं तथा ।
[11]मृगवधाजीवी व्याधो मृगयुर्लुब्धकः पुनः ॥ ३४६ ॥
[12]पापर्द्ध्याखेटौ मृगयाऽपुमान् मृगव्याऽऽच्छोदने ।
[13]वागुरिको जालिको [14]ऽथ वागुरा मृगजालिका ॥ ३४७ ॥
[15]शुल्बमपुमान् तन्त्री च वटी त्रिषु गुणः पु[36 b]न्नः ।
शुल्वं रज्जुः स्त्रियां वराटकः;[16] कैवर्त्तधीवरौ ॥ ३४८ ॥

१ ५८३ मूंडण नाम पंच ॥
२ ५८४ वैयरी शिला नाम द्वयं ॥
३ ५८५ देवपूजारा नाम द्वयं ॥
४ ५८६ पषावजी नाम द्वयं ॥
५ ५८७ वांसली वजावइ तन्नाम द्वयं ॥
६ ५८८ तालावादक नाम द्वय ॥
७ ५८९ इंद्रजालीया नाम द्वयं ॥
८ ५९० माया नाम द्वयं ॥
९ ५९१ इंद्रजाल नाम चत्वारि ॥
१० ५९२ कोतिग नाम चत्वारि ॥
११ ५९३ आहेडी नाम चत्वारि ॥
१२ ५९४ आहेडा नाम पंच ॥
१३ ५९५ वागरी नाम द्वयं ॥
१४ ५९६ मृगपाश नाम द्वयं ॥ वावर लोकभाषा ॥
१५ ५९७ डोर नाम सप्त ॥
१६ ५९८ मछीगर नाम त्रयं ॥

३४२·१) पिवाकीर्ति

३४३·१) पवनं for वपनं ·२) Hem. reads एषणी. Then अथ and तु both create a difficulty. त्वेषणी <√त्विष्?

३४४·२) पाणिपादकौ

३४८·२) वटारकः

दाशो; [1]बडिशमपुमान् मत्स्यवेधनमप्य[2]थ ।
मत्स्यजालं स्यादानायः; [3]कुवेणी मत्स्यबन्धनी ॥ ३४९ ॥

शाकुनिको जीवान्तकः;[4] कौटिको मांसिकस्तथा ।
सौनिको वैतंसिकश्च;[5] घातस्थानं पशोर्भवेत् ॥ ३५० ॥

सूना;[6] मृगादिर्जीवानां बन्धोपकरणं हि यत् ।
वीतंसोऽस्त्रियां; [7]पाशो बन्धनग्रन्थिरप्य[8]थ ॥ ३५१ ॥

अवटोऽवपातः; [9]कूटयन्त्रमुन्माथ इत्यपि ।
[10]पामरः प्राकृतो नीचो विवर्णश्च पृथग्जनः ॥ ३५२ ॥

इतरो बर्बरो [11]ऽथान्तेवासी श्वपचबुक्कसौ ।
दिवाकीर्तिरन्तावसायी निषादोऽजनंगमः ॥ ३५३ ॥

चण्डालः प्लवमातङ्गौ; [12]पुलिन्दा वरटा भटाः ।
किराता नाहला निष्ट्याः शबरा भिल्ला भूरयः ॥ ३५४ ॥

मालाः सर्वेऽरण्यचरा उद्भिन्ना देशभेदतः ।
म्लेच्छजातयः शूद्राणां समुदाये पतन्त्यमी ॥ ३५५ ॥

॥ समाप्तः शूद्राधिकारः ॥

॥ अथ चतुर्णां वर्णानां प्रागभवाचीर्णसंस्कारा इत्यादिना अवस्थाभेदं सामान्यत आह ॥

१ ५९९ विडिश कांटा नाम द्वयं ॥
२ ६०० मत्स्यजाल नाम द्वयं ॥
३ ६०१ मत्स्यबंधनविशेष नाम द्वयं ॥
४ ६०२ पाटका कसाई नाम चत्वारि ॥
५ ६०३ पशु मारण थाम (स्थान) एक ॥
६ ६०४ पंजरादिकरो नाम एक ॥
७ ६०५ पाशनाम द्वयं ॥
८ ६०६ मृगादिक पाडणार्थ षाड नाम द्वयं ॥
९ ६०७ मारणयन्त्र नाम द्वयं ॥
१० ६०८ गमार नाम सप्त ॥
११ ६०९ चंडाल नाम दश ॥
१२ ६१० शूद्रका भेद कहइछइ ॥

३५३.१) ऽन्तेवसायी

[1]कुमारकः क्षीरकण्ठो बालः पोतः स्तनंधयः ।
पृथुकोत्तानशयौ डिम्भशावौ तथा शिशुः ॥ ३५६ ॥
अर्भः पाको [2]ऽथ शिशुत्वं शैशवं बाल्यमप्यथ[3] ।
तरुणो युवा वयस्थो [4][37a]ऽथ तारुण्यं तथाऽस्त्रियाम् ॥ ३५७ ॥
यौवनं च[5] अथ स्थविरो यातयामो जरी जरन् ।
जीर्णो जीवः प्रवयाश्च वृद्धो [6]ऽथ विस्रसा जरा ॥ ३५८ ॥
[7]स्थाविरं वार्द्धकं;[8] [ज्यायान्] वर्षीयान् दशमी तथा ।
[9]लब्धवर्णः प्राप्तरूपो विद्वान् व्यक्तविपश्चितौ ॥ ३५९ ॥
विचक्षणो विशारदो मनीषिधीरपण्डिताः ॥
बुधप्रबुद्धकोविदाः कविः कृती सुधीस्तथा ॥ ३६० ॥
मेधावी सूरिदोषज्ञाभिरूपप्राज्ञकृष्टयः ॥
स्यात्सङ्ख्यावान्सन् ज्ञो; [10]दक्षः शिक्षितो निपुणः पटुः ॥ ३६१ ॥
अभिज्ञो विज्ञः स्याद्वैज्ञानिकः कृतमुखः पुनः ।
कृतकर्मा कृतहस्तः कुशलश्चतुरोऽपि च ॥ ३६२ ॥
समौ निष्णातप्रवीणौ;[11] प्रस्तावज्ञे तु छेकिलः ।
छेको विदग्धः छेकालो देश्यां छइल्ल इत्यपि ॥ ३६३ ॥
[12]प्रगल्भः प्रतिभायुक्तः प्रौढो [13]ऽथ दीर्घदर्श्ययम् ।
पश्येद्यो दूरतः;[14] प्रत्युत्पन्नबुद्धिर्द्वितीयकम् ॥ ३६४ ॥

---

१ ६११ बालक नाम द्वादश ॥
२ ६१२ बालपणा नाम त्रयं ॥
३ ६१३ युवा नाम त्रयं ॥
४ ६१४ यौव[37 a]न नाम त्रयं ॥
५ ६१५ वृद्ध नामऽष्टौ ॥
६ ६१६ जरा नाम द्वयं ॥
७ ६१७ वृद्धापण नाम द्वयं ॥
८ ६१८ अत्यन्त वृद्धपण नाम त्रयं ॥
९ ६१९ पंडित नाम पंचविंशतिः ॥
१० ६२० प्रवीण डाहा नाम १४ ॥
११ ६२१ प्रस्ताव जाणणहार नाम पंच ॥
१२ ६२२ पुषता नाम त्रयं ॥
१३ ६२३ सूक्ष्मदर्शी नाम एकं ॥
१४ ६२४ तत्कालबुद्धी नाम द्वयं ॥

३५६·१) पोतं
३५९·१) वार्दिकः ·२) °रूवो
३६४·१) दीर्घदर्श्यः ऽयं

तत्कालधीः;[1] सूक्ष्मदर्शी कुशाग्रीयमतिः पुनः ।
[2]चिद्रूपो हृदयालुश्च तत्त्वज्ञानयुतिः स्मृतः ॥ ३६५ ॥

सहृदयः; [3]संस्कृतो यो व्युत्पन्नः प्रहतः स तु ? ।
क्षुण्णोऽपि;[4] सोऽन्तर्वाणिर्यः शास्त्रविद्वक्तुमक्षमः ॥ ३६६ ॥

[5]प्रधानवक्ता योऽमुष्मिन् वागीशो वाक्पतिः स च ।
[6]प्रतिभायुक्तजल्पाकौ वाचोयुक्तिपटुः स्मृतः ॥ ३६७ ॥

वावदूकः प्रवाग् वाग्मी समुखो [37 b] [7]ऽथ वदावदः ।
वक्ता वदो [8]ऽथ जल्पाको यो भवेद्बहुगर्ह्यवाक् ॥ ३६८ ॥

वाचाटो वाचालः [9]प्रश्नेऽनुत्तरो यद्वदस्तथा ।
[10]दुर्वाक् कद्वदो[11]ऽथ हीनवादी चावर इत्यपि ॥ ३६९ ॥

[12]एडमूकस्तथाऽनेडमूकोऽवाक्श्रुतिरप्य [13]थ ।
स तु कुवादः कुचरो यो भवेत्कुटिलाशयः ॥ ३७० ॥

[14]स्वणः शब्दनः सोऽत्र यः शब्दं कुरुतेऽधिकम् ।
[15]काहलो लोहलः स स्यादस्फुटवाक् च यो भवेत ॥ ३७१ ॥

---

१ ६२५ तीक्ष्णबुद्धि नाम द्वयं ॥
२ ६२६ तत्त्वज्ञानवंत नाम त्रयं ॥
३ ६२७ शास्त्रतश्च चतुर नाम चत्वारि ॥
४ ६२८ शास्त्रजाणपिण बोलवा असमर्थ तन्नाम एकं ॥
५ ६२९ प्रधानवक्ता नाम द्वयं ॥
६ ६३० बुद्धिवंत वक्ता नाम पंच ॥
७ ६३१ कहणहार नाम त्रयं ॥
८ ६३२ लवाड नाम त्रयं ॥
९ ६३३ तऊर देइ न सकइ तन्नाम द्वयं ॥
१० ६३४ निंदा करतउ बोलइ तन्नाम द्वयं ॥
११ ६३५ वादपराजित नाम द्वयं ॥
१२ ६३६ बोला गूंगा नाम द्वयं ॥
१३ ६३७ कुटिलाशय कुवक्ता नाम द्वयं ॥
१४ ६३८ उच्च बोला नाम द्वयं ॥
१५ ६३९ तोतला नाम द्वयं ॥

३६६·१) स हृदर्या, शत्रुः for स तु ·२) °वाणिय शास्त्र°   ३६७·२) जल्याको
३७१·२) लोहलो

[1]अवाक् मूको [2]ऽस्वरः स स्याद् घर्घरवचनो हि यः ।
[3]विदुरो वेदिता विन्दु; [4]वन्दारुरभिवादकः ॥ ३७२ ॥
[5]आशंसिता स्यादाशंसुः; [6]कद्वदः कटुभाषिणि ।
[7]क्षिप्नुर्निराकरिष्णुश्च; [8]विकाशी स्याद्विकस्वरः ॥ ३७३ ॥
[9]मुखरो दुर्मुखोऽबद्धमुखो [10]ऽथ स्यात्प्रियंवदः ।
शक्लः; [11]प्रियंवदो दानशीलश्च यो भवेत्स हि ॥ ३७४ ॥
वदान्यश्च वदन्यो [12]ऽथ मूर्खोऽज्ञो मातृशासितः ।
मातृमुखो यथाजातो मन्दोऽमेधो जडः पुनः ॥ ३७५ ॥
मूढो वैधेयो विवर्णो देवानांप्रियबालिशौ ।
जाल्मो बालोऽनेडो नामवर्जितो [13]ऽथ चिराक्रि[38 a] यः ॥३७६॥
दीर्घसूत्रो [14]ऽथ क्रियासु मन्दः कुण्ठो [15]ऽथ कर्मसु ।
उद्यतो यः क्रियावान् सोऽ [16]लङ्कर्मीणः स उच्यते ॥ ३७७ ॥

---

१ ६४० मूंसणा नाम द्वयं ॥
२ ६४१ घोघरा शब्दवंत नाम द्वयं ॥
३ ६४२ जाणप्रवीण नाम त्रयं ॥
४ ६४३ नमस्कारकारक नाम द्वयं ॥
५ ६४४ शिक्षादायक नाम द्वयं ॥
६ ६४५ कडूआ बोला नाम एकं ॥
७ ६४६ निवारक नाम द्वयं ॥
८ ६४७ प्रसन्नवंत विकस्वर नाम द्वयं ॥
९ ६४८ दुर्मुख नाम त्रयं ॥
१० ६४९ मीठा बोला नाम द्वयं ॥
११ ६५० मीठा बोलाऽनइ दातार नाम द्वयं ॥
१२ ६५१ मूर्ष नाम सप्तदश ॥
१३ ६५२ घणउ विमाशइ तन्नाम द्वयं ॥
१४ ६५३ कामरइ विषइ आलसू नाम एकं ॥
१५ ६५४ कार्यनइ विषइ सावधान नाम एकं ॥
१६ ६५५ कार्यकरण समर्थ नाम एकं ॥

३७२.२) वेदारु° for वन्दारु°
३७३.२) क्षिप्नु, विकाशी
३७४.१) मुखुरो .२) शक्तः for शक्लः
३७५.१) मूर्खो ज्ञो .२) मन्दो मेधा
३७६.२) वाले नेडो
३७७.२) क्रियाभावात् साऽलं°

कर्मक्षमः; [1]कर्मदक्षः कर्मठः [2]कार्मं एव सः ।
कर्मशीलोऽपि; [3]यस्तीक्ष्णकर्मकृदायःशूलिकः ॥ ३७८ ॥

[4]सुरूपदेही य स्वङ्गः सिंहसंहननः पुनः ।
[5]स्वैरी स्वतन्त्रः स्वरुचिः निरवग्रहोऽपावृतः ॥ ३७९ ॥

यथाकामी स्वच्छन्दो [6]ऽथ स्वेच्छा स्यात्स्वैरिता पुनः ।
यदृच्छा; [7]गृह्यको निघ्नः पराधीनश्च नाथवान् ॥ ३८० ॥

परायत्तः परवशः परतन्त्रोऽवधानकः ।
परच्छन्दो वशायत्तः परवान्; [8]अथ लक्ष्मणः ॥ ३८१ ॥

लक्ष्मीवान् श्लीलो [9]ऽथेभ्यः स्यादृद्धाऽढ्यौ धनीश्वरः ।
[10]दरिद्रः कीटको निःस्वो दुःस्थोऽकिञ्चनदुर्गतौ ॥ ३८२ ॥

दुर्विधो दीनः क्षुद्रो [11]ऽथ किंपचानो मितंपचः ॥
कीनाशः कृपणः क्षुद्रो दृढमुष्टिश्च तद्धनः ॥ ३८३ ॥

[12]नेताऽधिपः परिवृढः प्रभुरिन्द्र ईशो
भर्त्तेश्वरो विभुः पत्यधिभू स्वनाथः ।
स्वामी तथाऽऽर्य इन ईशितृनायकौ च
[13]भृत्य-पराचित-भुजिष्य-नियोज्य-दासाः ॥ ३८४ ॥

---

१ ६५६ कार्यकुशल नाम द्वयं ॥
२ ६५७ कार्यकरणस्वभाव पुरुष नाम द्वयं ॥
३ ६५८ क्रूरकर्मा नाम एकं ॥
४ ६५९ फूटरा नाम द्वयं ॥
५ ६६० स्वेच्छाचारी नाम सप्त ॥
६ ६६१ आपणी इच्छा नाम त्रयं ॥
७ ६६२ परवस नाम एकादश ॥
८ ६६३ लक्ष्मीवंत नाम त्रयं ॥
९ ६६४ महाधनवंत नाम पंच ॥
१० ६६५ दरिद्री नाम नव ॥
११ ६६६ कृपण नाम सप्त ॥
१२ ६६७ स्वामी नाम सप्तदश ॥
१३ ६६८ चाकर नाम सप्तदश ॥

३७९.१) °सहननः　　३८४.२) पतीऽधिभू
३८२.१) °दृद्धा आढ्यौ ·२) निश्वो, किंचन°

[1]परैधितः [38 b] परजातः परान्नपरिकर्मिणौ ।
परिस्कन्दो गोप्यः प्रेष्यो परपिण्डादकिंकरौ ॥ ३८५ ॥
परिचारकः स्याच्चेटो डिङ्गरो [2]ऽथ विशेषतः ॥
कर्मकरो भृतभुग् वैतानिको भृतकोऽपि च ॥ ३८६ ॥
[3]कर्मकारः सनिभृतिः; [4]भर्मण्या भर्मनिष्क्रयौ ।
भृत्या भृतिर्भरणं च निर्वेशो वेतनं पणः ॥ ३८७ ॥
मूल्यं विधा च कर्मण्या; [5]वेश्यामूल्यं हि यद्भवेत् ।
भोगो भाटिः स उच्यते; [6]खलपूर्द्वितीयं पुनः ॥ ३८८ ॥
बहुकरो;[7] भारवाहो भारिको;[8] भारवीवधौ ।
विवधो [9]ऽथ वार्तावहो वैवधिको; [10]विहङ्गिका ॥ ३८९ ॥
भारयष्टि [11]र्आरलम्बः शिक्यं काचः सरज्जुयुक् ।
[12]वीरश्चारभटः शूरो विक्रान्तो; [13]भीरुभीरुकौ ॥ ३९० ॥
भीलुकः कातरो भीतो दरितश्चकितोऽप्य [14]थ ।
व्यग्रः स्याद्व्याकुलो भूयो विहस्तो [15]ऽत्यर्थमाकुलः ॥ ३९१ ॥

---

१ ६६९ वसंततिलक ॥
२ ६७० मजूरिया नाम चत्वारि ॥
३ ६७१ मोल लीया वांदा गुलाम नाम द्वयं ॥
४ ६७२ मोल नाम द्वादश ॥
५ ६७३ वेश्याना भाडा नाम द्वयं ॥
६ ६७४ बुहारा यइ तन्नाम द्वयं ॥
७ ६७५ पोटलीया नाम द्वयं ॥
८ ६७६ भार नाम त्रयं ॥
९ ६७७ अधो वाहिया नाम द्वयं ॥
१० ६७८ कावडि नाम द्वयं ॥
११ ६७९ छींका नाम द्वयं ॥
१२ ६८० शूर नाम चत्वारि ॥
१३ ६८१ कायर नाम सप्त ॥
१४ ६८२ कार्यव्याकुल चित्त नाम त्रयं ॥
१५ ६८३ घणुं व्याकुल चित्त नाम त्रयं ॥

३८५.१) °कर्म्मणौ
३८७.१) निक्र्यो, .२) °भृति, वेतने
३९०.१) शक्यं सरज्जुयुग् .२) श्चारभटो

पिञ्जलः स समुत्पिञ्ज उत्पिञ्जलः;[1] भयद्रुते ।
कान्दिशीको [2]ऽथ महात्मा महामना महाशयः ॥ ३९२ ॥
उदार उद्भटोदात्तौ महेच्छोदीर्णौ;[3] सूरतः ।
करुणापरः कृपालुः दयालुर [4]थ घातुकः ॥ ३९३ ॥
शरारुर्हिंस्रो [5]ऽथ वधो घातो व्यापादनं पुनः ।
[39 a]प्रोज्जासनं प्रमथनं प्रमथोऽस्त्री प्रमापणम् ॥ ३९४ ॥
अपासनं निसूदनं प्रवासनं च वर्जनम् ।
प्रशासनं समापनं विशरणं निवर्हणम् ॥ ३९५ ॥
निर्वापणालम्भहिंसोन्मन्थसंज्ञप्तयस्तथा ॥
निःकारणनिर्यातनक्राथनिर्वासनानि च ॥ ३९६ ॥
उद्वासनं मारपिञ्जौ प्रतिघातनमित्यपि ।
निस्तर्हणं प्रशमनं परासनं कदनं तथा ॥ ३९७ ॥
निर्ग्रन्थनं विशसनं निशुम्भोऽप्य [6]थ कर्तनम् ।
कल्पनं वर्धनं छेदः;[7] आततायी स उच्यते ॥ ३९८ ॥
[8]अग्निदो गरदश्चैव शस्त्रपाणिर्धनापहः ।
क्षेत्रदारहरश्चैव षडेते आततायिनः ॥ ३९९ ॥
[9]शीर्षच्छेदिकः शीर्षच्छेद्यो योऽर्हो हन्तुमत्र सः ।
[10]नामशेषो यशःशेषः परासुः प्रेतसंस्थितौ ॥ ४०० ॥

---

१ ६८४ भयकरी नाठा नाम एकं ॥
२ ६८५ उदार पुरुष नामऽष्टौ ॥
३ ६८६ दयावंत नाम चत्वारि ॥
४ ६८७ हिंसक नाम त्रयं ॥
५ ६८८ मारण नाम पंचत्रिंशत् ॥
६ ६८९ कापिवा नाम चत्वारि ॥
७ ६९० आततायी नाम एकं ॥
८ ६९१ इणरउ लक्षणभेद कहइछइ ॥
९ ६९२ मारणयोग्य नाम द्वयं ॥
१० ६९३ मूआ नाम द्वादश ॥

३९२·१) समुत्पज
३९४·२) प्रोज्ञासनं, प्रमयो for प्रमथो
३९५·२) प्रवासनं for प्रशासनं, निर्वहणं for निवर्हणं
३९७·२) प्रशमनं for परासनं
३९९·१) पाणिद्वय ॥ नापहः

आलेख्यशेषः परेतः मृतश्चोपगतः पुनः ।
उपसंपन्नो व्यापन्नः प्रमीतो [1]ऽथौर्ध्वदेहिकम् ॥ ४०१ ॥
मृतस्य दिवसे दानं तदर्थमिदमुच्यते ।
[2]अपस्नानं मृतस्नानं; [3]पितॄणां यत्तु तर्पणम् ॥ ४०२ ॥
निवापः सोऽप्य [4]थ चिता चित्या चिति [5]रथाञ्जसः ।
प्राञ्जल ऋजुरुदारः[6] सरलो दक्षिणोऽप्य [7]थ ॥ ४०३ ॥
अनृजुः शठनिकृतौ; [8]निस्त्रिंशः क्रूर इत्यपि ।
नृशंसः पापो [9]ऽथ धूर्तो मायी व्यंसकजालिकौ ॥ ४०४ ॥
दाण्डाजिनिकः कुहकः वञ्चकः;[10] सज्जनः पुनः ।
सभ्यार्यौ साधु[11] र्दोषैकदृक्पुरोभागिना [39b] व [12]थ ॥४०५॥
द्विजिह्वो दुर्जनः कर्णेजपः पिशुनसूचकौ ।
नीचः खलोऽस्त्रियामन्यः क्षुद्रः प्रखलमत्सरी ॥ ४०६ ॥
[13]उपरक्तो व्यसनार्तः;[14] स्तेनोऽस्त्री पारिपन्थिकः ।
परास्कन्दी परिमोषी तस्करः प्रतिरोधकः ॥ ४०७ ॥

---

१ ६९४ मूआनइ अर्थइ तिण दिवस पिंड
उदक दीजइ तन्नाम एकं
२ ६९५ मृतस्नान नाम एकं ॥
३ ६९६ पितृतर्पण नाम एकं ॥
४ ६९७ चिहिं नाम त्रयं ॥
५ ६९८ सरल नाम त्रयं ॥
६ ६९९ दाक्षिण्यवंत नाम त्रयं ॥
७ ७०० वांका माणस नाम त्रयं ॥
८ ७०१ क्रूर नाम चत्वारि ॥
९ ७०२ धूर्त्त नाम सप्त ॥
१० ७०३ सज्जन नाम चत्वारि ॥
११ ७०४ दोषग्राही नाम द्वयं ॥
१२ ७०५ दुर्जन नाम दश ॥
१३ ७०६ व्यसनी पीडित नामद्वयं ॥
१४ ७०७ चोर नाम चतुर्दश ॥

४०१.१) आलेख्य°, उपगतः = उपरतः
.२) संवन्नो

४०३.१) रथोजसः, .२) सदार f०
०रुदारः
४०५.१) दांडाजेनिकः

पाटच्चर ऐकागारिको दस्युः स्यान्मलिम्लुचः ।
चोरश्चौरो रात्रिचरश्चौरडोप्य [1]थ तस्करः ॥ ४०८ ॥

यो हरेत्परकीयं स्वं पश्यतस्तत्कलावशात् ।
मनीषिभिः स पापिष्ठ उच्यते पश्यतोहरः ॥ ४०९ ॥

[2]स्तेयं चौर्यं चौरिका चापुमान्; [3]लोप्त्रं धनं हि तत् ।
स्तेनापहृतं यत्स्यात्;[4] यद्भविष्येऽपरः पुनः ॥ ४१० ॥

दैवपरो[4] ऽथानुष्णः स्यादालस्योऽलसशीतकौ ।
तुन्दपरिमृजो मन्दः;[6] सूत्थानश्चतुरः पटुः ॥ ४११ ॥

उष्णकः पेशलो दक्षः उष्णो [7]ऽथ प्रह्वतत्परौ ।
प्रसितः परायणश्च आसक्तः प्रवण इत्य [8]थ ॥ ४१२ ॥

उदारो दाता [9]ऽथ दानशौण्डो बहुप्रदः पुनः ।
स्थूललक्षो[10]ऽथ यो दाता भोक्ता च सुकलः स्मृतः ॥ ४१३ ॥

[11]तर्कुको मार्गणश्चार्थी याचनको वनीपकः ।
याचको [12]ऽथोत्पतिष्णुः स्यादुत्पतिता[13]ऽथ मण्डनः ॥ ४१४ ॥

---

१ ७०८ देखता जे वस्तु चोरइ तेहनो नाम एकं ॥
२ ७०९ चोरीरा नाम त्रयं ॥
३ ७१० चोर आण्यउ जे द्रव्य तेहनो नाम एकं ॥
४ ७११ देव करइ सु होइइ सउ भाषइ तन्नाम द्वयं ॥
५ ७१२ आलस्य नाम षट् ॥
६ ७१३ निरालस्य नाम सप्त ॥
७ ७१४ आसक्त नाम षट् ॥
८ ७१५ दातार नाम द्वयं ॥
९ ७१६ महादातार नाम त्रयं ॥
१० ७१७ दाताभोक्ता नाम एकं ॥
११ ७१८ याचक नाम षट् ॥
१२ ७१९ कुडिवा (कुदिवा) मनइ तन्नाम द्वयं ॥
१३ ७२० जे सिणगार करिवा मनइ तन्नाम द्वयं ॥

४०८.२) चोरको instead of चोरडो ?
४०९.१) परकायं स्वं
४१२.२) प्रायण° for परायण°
४१३.१) दानशोंडो .२) व for च
४१४.२) मंडण

अलंकरिष्णुः स्या[1]द्भूष्णुर्भविष्णुर्भविताऽप्य [2]थ।
वर्तिष्णुर्वर्तनो भूयो [40 a] [3]विसारिणि विसृत्वरः ॥ ४१५ ॥
प्रसारी विसृमरो[4] ऽथापत्रपिष्णुर्द्वितीयकम्।
लज्जाशीलः; [5]क्षमी क्षन्ता तितिक्षुः क्षमिता पुनः ॥ ४१६ ॥
सहिष्णुः सहनः; [6]ईर्ष्यालुः कुहनो [7]ऽथ मत्सरात्।
परोत्कर्षासहने चाक्षान्तिरीर्ष्या द्वकौ मतौ ॥ ४१७ ॥
[8]क्रोधनो रोषणोऽमर्षणः क्रोधी; [9]भृशकोपने।
चण्डो; [10]बुभुक्षितो भूयो जिघत्सुः क्षुधितस्तथा ॥ ४१८ ॥
अशनायितः; [11]पिपासुस्तृषिततृष्णजौ समौ।
[12]रसादानं शोषणं च; [13] घस्मरो भक्षकोऽद्मरः ॥ ४१९ ॥
आशितो [14]ऽथाशितस्तृप्त आघ्रातः सुहितोऽप्य [थ]।
[15]भक्तोच्छिष्टं तथोच्छिष्टं फेलापिण्डोलिफेलयः ॥ ४२० ॥
[16]स्वोदरपूरके पुंसि कुक्षिम्भरिर्निगद्यते।
उदरम्भरिस्तथा आत्मम्भरि[17] रौदरिकः स तु ॥ ४२१ ॥

---

१ ७२१ होणहार नाम त्रयं ॥
२ ७२२ वर्त्तमान नाम द्वयं ॥
३ ७२३ जे पस [40 a] रइ नाम चत्वारि ॥
४ ७२४ लजालू पुरुप नाम द्वयं ॥
५ ७२५ क्षमावंत नाम षट् ॥
६ ७२६ ईसकाला नाम द्वयं ॥
७ ७२७ ईसका नाम द्वयं ॥
८ ७२८ क्रोधी नाम चत्वारि ॥
९ ७२९ अतिरीशालू नाम एकं ॥
१० ७३० भूषा नाम चत्वारि ॥
११ ७३१ तृषावंत नाम त्रयं ॥
१२ ७३२ सोषिवा नाम द्वयं ॥
१३ ७३३ भक्षक नाम चत्वारि ॥
१४ ७३४ धाया नाम चत्वारि ॥
१५ ७३५ अइछि नाम पंच ॥
१६ ७३६ पेटरा नाम त्रयं ॥
१७ ७३७ पेटू नाम द्वयं ॥

४१५.२) विसृत्वरः
४१६.१) °पत्रविष्णु, .२) क्षमित
४१९.२) भक्षिको
४२०.१) आसितो for आशितो
४२१.१) कुक्षंभरि°

आद्यूनोऽपि; विजिगीषा(?)ऽभिलाषावर्जितोऽपि यः ।
[1]सर्वान्नभक्षकः सर्वान्नीनश्च तृतीयं पुनः ॥ ४२२ ॥

उदरपिशाचो;[2] यस्य भक्षितस्यापि वस्तुनः ।
तृप्तिर्न जायते पुंसः सोऽसेचनक उच्यते ॥ ४२३ ॥

[3]पिशिताशी शाष्कुलः स्या[4]दुन्मदिष्णुः स च स्मृतः ।
वातभूतादिदोषेण योऽनवास्थितमानसः ॥ ४२४ ॥

[5]गर्धनो लोलुपो लिप्सुस्तृष्णक् लुब्धोऽभिलाषुकः ।
गृध्नुश्च लोलुभो लोलः समौ लालसलम्पटौ ॥ ४२५ ॥

[6]उद्धतः स्यादविनीतः; [7]प्रसृतो निभृतः पुनः ।
विनीतोऽ[8][40b]थ विनयस्थो विधेयो; [9]वचने स्थितः ॥४२६॥

यः स आश्रवो विज्ञेयः; [10]प्रणेयो वश्य इत्यपि ॥
[11]धृष्णक् वियातो धृष्णुश्च धृष्टो [12]ऽधृष्टस्तु शारदः ॥ ४२७ ॥

[13]शुभसंयुक्तः शुभंयुः; [14]स्यादहंकृत अहंयुः ।
[15]कामुकः कामयिताऽभीकोऽनुकोऽभिकः ॥ ४२८ ॥

---

१ ७३८ सर्वभक्षी नाम त्रयं ॥
२ ७३९ जिणरइ षाधइ कदे (कदा?) तृप्ति नही तन्नाम एकं ॥
३ ७४० मांसभक्षक नाम द्वयं ॥
४ ७४१ भूतवातादिकइ करी सहित पुरुष नाम एकं ॥
५ ७४२ लोभी नाम एकादश ॥
६ ७४३ अविनीत नाम द्वयं ॥
७ ७४४ विनयवंत नाम त्रयं ॥
८ ७४५ विनयग्राह [40 b] क नाम द्वयं ॥
९ ७४६ वचनरइ विषइ तत्पर नाम एकं ॥
१० ७४७ वश्य हूआ नाम द्वयं ॥
११ ७४८ धीठा नाम चत्वारि ॥
१२ ७४९ भयलज्जायुक्त नाम त्रयं ॥
१३ ७५० कल्याणयुक्त नाम एकं ॥
१४ ७५१ अहंकारी नाम द्वयं ॥
१५ ७५२ कामी नाम नव ॥

४२२.२) तृतीयां
४२५.१) त्रिष्णिक
४२६.१) प्रश्रितो for प्रसृतो

४२८.१) शुभयुक्तः शुभंयु स्यात्
स्यादहंयुरहंकृतः should read better

कम्रः कमिता कमरः कामनो; [1]व्यसनी पुनः।
विप्लुतः पञ्चभद्रो [2]ऽथ प्रमना हृष्टमानसः ॥४२९॥
विकुर्वाणो हर्षमाणो; [3]दुर्मना विमनास्तथा।
अन्तर्मना विचेताश्च;[4] क्षीबो मत्त उत्कटः पुनः ॥ ४३० ॥
शौण्डो [5]ऽथ वीक्षापन्नः स्याद्विलक्षोऽ[6]थोत्सुकस्तथा।
उत्कण्ठितः पुनरुत्क उन्मना; [7]वाच्यदूषितो ॥ ४३१ ॥
अभिशस्तः क्षारितश्च; [8]स भवेत्कृतलक्षणः।
अहतलक्षणश्चापि यो गुणैर्विश्रुतो भुवि ॥ ४३२ ॥
[9]पाण्डुरपृष्ठो निर्लक्षणः; [10]सङ्कसुकोऽप्यस्थिरः।
[11]तूष्णीकस्तूष्णींशीलश्च;[12] यः स्यादनिष्टदुष्टधीः ॥ ४३३ ॥
विवशः सो[13] ऽथ बद्धश्च नद्धः संदानितः सितः।
निगडितः संयतश्च कीलितो यन्त्रितोऽप्य [14]थ ॥ ४३४ ॥
उद्दानं बन्धनं द्वौ स्तः [15]प्रतिबद्धो मनोहतः।
हतप्रतिहतौ तुल्या[16]वधिक्षितो द्वितीयकम् ॥ ४३५ ॥

१ ७५३ व्यसनी नाम त्रयं ॥
२ ७५४ हर्षनाम चत्वारि ॥
३ ७५५ विषाद नाम चत्वारि ॥
४ ७५६ छाक्या नाम चत्वारि ॥
५ ७५७ विलषा नाम त्रयं ॥
६ ७५८ ऊतावला नाम चत्वारि ॥
७ ७५९ दूहव्या नाम चत्वारि ॥
८ ७६० प्रसिद्ध मनुष्य नाम द्वयं ॥
९ ७६१ लक्षणरहित नाम द्वयं ॥
१० ७६२ आस्थि[र] पुरुष नाम द्वयं ॥
११ ७६३ अबोला नाम द्वयं ॥
१२ ७६४ दुष्टबुद्धि नाम एक ॥
१३ ७६५ बांध्या पुरुष नामाऽष्टौ ॥
१४ ७६६ वंधण नाम द्वयं ॥
१५ ७६७ मनभागा नाम चत्वारि ॥
१६ ७६८ निर्भर्त्सित नाम द्वयं ॥

४२९.१) कथ कथिता for कम्रः कमिता
.२) विप्लुभः प्रमुना इष्ट°
४३०.२) क्रूरः for उत्कटः
४३१.१) शोंडो .२) °उत्कः for °उत्क
४३५.१) उदानं वंधनं

प्रतिक्षिप्तो[41a][1]ऽथावकृष्टो निष्कासितो[2]ऽथ धिक्कृतः ।
अपध्वस्तो न्यक्कृतो [3]ऽथ विप्रकृतश्च निकृतः ॥ ४३६ ॥
आत्तगन्धोऽभिभूतो [4]ऽथ विप्रलब्धश्च वञ्चितः ।
[5]निद्रालुः शयालुः स्वप्नक्; [6]घूर्णितः प्रचलायितः ॥ ४३७ ॥
[7]जागरी जागरूकः; [8] स्याज्जागरो जागरा पुनः ।
जागरणं जागर्या[9] ऽथ निद्राणशयितौ समौ ॥ ४३८ ॥
सुप्तौ[10] ऽथ देवद्र्यङ् नित्यं यः पुमान् देवमञ्चति ॥
[11]सध्र्यङ् सहाञ्चति; [12] विष्वक् विष्वद्र्यङ् योऽञ्चति स्फुटम्॥ ४३९॥
[13]तिरोऽञ्चति स्यात् स तिर्यङ्; [14] रोचिष्णुर्यस्तु रोचनः ।
[15]संशयिता संशयालु [16]ग्रहीता गृहयालुकः ॥ ४४० ॥
[17]पातुकः पतयालुः; [18] स्याद्दाक्षिण्यो दक्षिणाईकः ।
दक्षिणीयः; [19] साधितस्तु दापितो दण्डितोऽप्य[20] [थ] ॥ ४४१ ॥

१ ७६९ काढ्या नाम द्वयं ॥
२ ७७० धिक्कार्या नाम त्रयं ॥
३ ७७१ अहंकार-ऊतार्या नाम चत्वारि ॥
४ ७७२ ठग्या नाम द्वयं ॥
५ ७७३ नींदालु नाम त्रयं ॥
६ ७७४ नींदघूम्या नाम द्वयं ॥
७ ७७५ जागता पुरुष नाम द्वयं ॥
८ ७७६ जागिवा नाम चत्वारि ॥
९ ७७७ सूता नाम त्रयं ॥
१० ७७८ पूजारा नाम एकं ॥
११ ७७९ साथी नाम एकं ॥
१२ ७८० सर्वत्र जायइ तन्नाम एकं ॥
१३ ७८१ तिरछउ जायइ तन्नाम एकं ॥
१४ ७८२ रुचितं नाम द्वयं ॥
१५ ७८३ संदेहवंत नाम द्वयं ॥
१६ ७८४ लेवाल नाम द्वयं ॥
१७ ७८५ [प]डइ तेहना नाम द्वयं ॥
१८ ७८६ दाक्षिणायोग्य नाम त्रयं ॥
१९ ७८७ दंड्या नाम त्रयं ॥
२० ७८८ पूज्या नाम सप्त ॥

४३७.१) °गंधोष्टभि°, वंछितः   ४४१.१) पातयालु-
४४०.२) ग्रंहीता

अर्हितः पूजितो नमस्यितो नमसितोऽर्चितः ।
अञ्चितोऽपचितो[1]ऽथार्च्यः प्रतीक्ष्योः;[2] विक्लवः पुनः ॥४४२॥
विह्वलो[3] ऽथ पीवा पीनः समानौ स्थूलपीवरौ ॥
[4]द्रेष्योऽक्षिगत[4] श्चक्षुष्यः सुभगोः;[5] मांसलो बली ॥ ४४३ ॥
उपचितः स्यान्निदिग्धांसलां;[7] दुर्बलः कृशः ।
पेलवस्तलिनोऽमांसः छातः क्षीणतनुस्तथा ॥ ४४४ ॥
क्षामो[8][41b]ऽथ तुन्दिलस्तुन्दिस्तुन्दिकश्च पिचण्डिलः ।
उदरिलो बृहत्कुक्षिरुदरीः[8] स्यादनासिके ॥ ४४५ ॥
विग्रो विखो विखुश्चाथा[10]वनाटो नतनासिके ।
अवभ्रटोऽवटीटश्च चिपिटोः;[11] लघुनासिके ॥ ४४६ ॥
न क्षुद्रः[12]..................

॥ इति सिद्धशब्दार्णवः समाप्तः ॥

---

१ ७८९ पूजायोग्य नाम द्वयं ॥
२ ७९० गहिला नाम नाम द्वयं ॥
३ ७९१ जाडा नाम चत्वारि ॥
४ ७९२ अलषामणा नाम द्वयं ॥
५ ७९३ सुहामणा नाम द्वयं ॥
६ ७९४ मातापुरुष नाम पंच ॥
७ ७९५ दूबला नामऽष्ट ॥
८ ७९६ मोटा पेट[41 b]वाला नाम सप्त ॥
फांदाला लोकभाषा ॥
९ ७९७ नकटा नाम त्रयं ॥
१० ७९८ चीवा नाक चत्वारि ॥
११ ७९९ नान्ही नासिकावंत नाम एकं ॥
१२ ८०० कठिन तीक्ष्ण नासिकावंत नाम द्वयमस्ति ॥

४६४०२) तलितो मासं

INDEX

अ

अंशु *m.* ray of the sun, II 74a
,, the sun, II 69c
अंशुहस्त *m.* the sun, II 67c
अंसल *mfn.* powerful, lusty, II 444 b
अंहति *f.* gift, donation, I 342b
अंहस् *n.* sin, I 229a
अकर्कश *m.* softness, tenderness; *mfn.* soft, tender I, 238a
अकिञ्चन *mfn.* poor, II 382d
अक्ष *n.* organ of sense, I 233a
,, *m.* a weight equal to sixteen māṣas, II 295a
अक्षतत्वन *m.* epithet of Śiva, I 81b
अक्षदर्शक *m.* judge, II 148d
अक्षमाला *f.* name of Arundhati, I 157a
अक्षर *n.* final emancipation, I 13b
अक्षाग्रकील *m.* pin at the end of an axle of a carriage, II 193c
अक्षान्ति *f.* envy, II 417d
आक्षगत *mfn.* hateful, detestable, II 443c
अक्षौहिणी *f.* army consisting of ten anīkinis, II 183b
अग *m.* number seven, II 184b
अगस्ति *m.* epithet of Agastya, II 89c
अगस्त्य *m.* name of a sage, II 90d
अगाध *m.* ditch, chasm, II 112b
अग्निकारिका *f.* feeding the fire, I 111d
अग्निकार्य *n.* kindling the fire, I 111cd
अग्निचित् *m.* one who has performed a Cayana sacrifice, I 140b
अग्निजाति *m.* Brahmin, I 116c
अग्निद् *mfn.* one who sets fire, II 399a
अग्निदेवा *f.* the lunar mansion Kṛttikā, II 98b
अग्निभू *m.* epithet of Subrahmaṇya, I 104d
अग्निरक्षण *n.* maintenance of the sacred domestic fire, I 140d
अग्निहोत्र *n.* offering oblation to sacred fire, I 140c
अग्निहोत्रिन् *m.* he who performs अग्निहोत्र, I 140b
अग्नीन्धन *n.* kindling the sacrificial fire, I 111c
अग्न्याधान *n.* consecration of the sacrificial fire, I 140c
अग्रज *m.* Brahmin, I 116d
अग्रजन्मन् *m.* Brahmin, I 116ab
अग्रणी *mfn.* chief, foremost, I 9b
अग्रयानक *n.* advance in a battle, II 258d
अग्रवरवाहन *m. du.* epithet of Aśvins, II 31b
अघ *n.* sin, I 230a
अघमर्षण *n.* a hymn destroying all the sins, I 150a
अङ्क *m.* mark on the moon, II 60c
अङ्की *m.* a small drum, I 328b
अङ्ग *n.* an auxiliary text of the Veda, I 174a

अङ्गज *m.* epithet of Madana, I 66b

अङ्गना *f.* wife of the elephant Sārvabhauma, II 53b

अङ्गरक्षकसंतति *f.* a row of sentinels, II 151b

अङ्गरक्षणी *f.* a chain armour, II 209d

अङ्गराज *m.* epithet of Karṇa, II 138b

अङ्गविक्षेप *m.* physical gesture, I 319a

अङ्गहार *m.* gesticulation, I 319a

अङ्गारक *m.* Mars, II 81b

अङ्गिरस् *m.* name of a sage, II 92b

अङ्गिरस *m.* Jupiter, II 84a

अङ्गीकार *m.* agreement, acceptance, I 207d

अङ्गुल *m.* epithet of Viṣṇugupta, I 16 d

„ *m.* length of 8 barley corns, II 298d

अङ्गुलिमुख *n.* tip of a finger, I 145b

अचल *n.* final emancipation, I 13c

„ *m.* name of a Baladeva, II 123d

अचेष्टा *f.* absence of movement, one of the 8 Bhāvas, I 299c

अच्युत *m.* a class of Jain deities, II 11c

अच्युत *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 38d

अच्युताग्रज *m.* epithet of Indra, II 13a

अज *m.* epithet of Brahman, I 35d; of Viṣṇu, I 41c

अजगव *n.* Siva's bow, I 86a

अजगाव *n.* Śiva's bow, I 85d

अजजीवक *m.* goatherd, II 302a

अजदेवी *f.* the lunar mansion Pūrvā Bhādrapadā, II 105c

अजनंगम *m.* = निषाद, living in forest, II 353d

अजन्य *n.* natural calamity, II 95a

अजप *mfn.* one who repeats his text wrongly or one who recites a heterodox text, I 165d

अजमीढ *m.* epithet of Yudhiṣṭhira, II 131 a

अजर्य *n.* friendship, II 163b

अजातशत्रु *m.* epithet of Yudhiṣṭhira, II 131 a

अजिह्मग *m.* arrow, II 222b

अज्जुका *f.* wife of the king in a drama if she is also a courtesan, I 310 c

अज्ञ *mfn.* stupid, II 375b

अज्ञान *n.* ignorance, I 222a

आञ्चित *mfn.* revered, II 442c

अञ्जन *m.* elephant of the western quarter, II 51d

अञ्जनावती *f.* wife of the elephant Supratīka, II 53b

अञ्जस *mfn.* straight forward, II 403b

अटनी *f.* end of a bow, II 218c

अट्टहासिन् *m.* epithet of Siva, I 75c

अड्डन *n.* shield, II 235b

अणि *m.f.* pin of an axle, II 193b

अणिमा *f.* a supernatural power, I 87b

अतल *m.* epithet of Siva, I 84c

अतिथिपूजन *n.* honouring a guest, I 12[illegible]d

अतिभी *f.* flames of a thunder-bolt, II 28b

अतिवाहिक *m.* inhabitant of hell, II 108b

अतिश्रव *m.* assent, I 207d

अतिसंधान *n.* cheating, I 348b

अत्तिका *f.* elder sister (in drama), I 311b

अत्यय *m.* death, I 284d

अत्यर्थमधुर *mfn.* very sweet, I 192d

अत्याकार *m.* defeat, contempt, I 346a

अत्रि *m.* name of a sage, II 92a

अत्रिदृग्ज *m.* the moon, II 55b

अथर्वन् *m.* name of the fourth Veda, I 173a

अदर *mfn.* much, I 110d

अदृष्ट *n.* fear of a sudden natural calamity, I 293c

अद्मर *mfn.* gluttonous, II 419d

अद्भुत *n.* wonder, I 295d

,, *m.* wonder, one of the nine Rasas, I 301c

अद्रिजा *f.* epithet of Pārvatī, I 89d

अद्वय *m,* epithet of Buddha, I 31c

अधमर्ण *m.* debtor, II 291c

अधर *mfn.* defeated in a law suit, II 369d

अधिकरण *n.* section, topic, I 179b, 301d

अधिकर्मिक *m.* superintendent of markets, II 154cd

अधिकाङ्ग *m. n.* breast plate, II 207d

अधिकार *m.* high position, I 335a

अधिकृत *mfn.* superintendent, II 150d

अधिक्षिप्त *mfn.* insulted, dispa-tched, II435d

अधिप *m.* master, II 384a

अधिभू *m.* owner, master, II 384b

अधीश्वर *m.* sovereign king, II 118c

अधृष्ट *mfn.* modest, shy, II 427d

अधोक्षज *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 41a

अधोमुख *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 53b

अधोलोक *m.* hell, II 110b

अध्यक्ष *m.* superintendent, II 151a

अध्ययन *n.* study of the Veda, I 119a

अध्यवसाय *m.* perseverence, exertion, I 291b

अध्याहारक *m.* inference, I 283b

अध्येषणा *f.* request, I 342cd

अध्वर *m.* sacrifice, I 118a

अध्वर्यु *m.* priest of the Yajur-veda, I 125a

अनक्षर *mfn.* inarticulate, I 193b

अनगारं *m.* monk, I 11c

अनङ्ग *m.* epithet of Manmatha, I 66a, 85a

अनन्त *m.* name of Baladeva, I 61a

अनन्ता *f.* epithet of Pārvatī, I 100a

अनन्यज *m.* epithet of Manmatha, I 66b

अनर्थक *mfn.* meaningless, I 203d

अनवधानता *f.* negligence, I 232d

अनवस्थिति *f.* unsteadiness, I 274b

अनस् *n.* cart, II 190b

अनालम्बी *f.* the lute of Hara, I 323b

अनासिक *mfn.* noseless, II 44d

अनिमिष *m.* god, II 3c

अनिरुद्ध *m.* name of the son of Manmatha, I 70c

अनिलदैवत *m.* the lunar mansion Swāti, II 102d

अनिष्टदुष्टधी *mfn.* having detestable wicked mind, II 433d

अनीक *n.* army, II 17a

अनीकस्थ *m.* sentinel, royal guard, II 151a

अनीकिनी *f.* army, II 178d army consisting of three camūs, II 183a

अनुक *mfn.* lustful, II 428d

अनुकम्पा *f.* compassion, I 351b

अनुकर्ष *m.* axle-tree of a carriage, II 195c

अनुकूलता *f.* favourable condition, I 227b

अनुक्त *mfn.* unstated, I 179c.

अनुक्रोश *m.* mercy, pity, I 351c

अनुतर्ष *m.* glass of wine, II 321a

अनुताप *m.* repentance, II 226cd

अनुत्तर *mfn.* one who does not answer, II 369 b

अनुपदीना *f.* wooden shoe, II 332c

अनुपमा *f.* wife of the elephant Kumuda, II 52d

अनुयोजन *n.* question, I 189b

अनुरति *f.* love, I 287a

अनुराग *m.* love, I 287a.

अनुराधा *f.* name of a lunar mansion, II 103c

अनुरोध *m.* compliance, II 165c

अनुलाप *m.* repetition in speaking, I 203b

अनुवृत्ति *f.* compliance, II 165c

अनुशय *m.* repentance, I 226d

अनुष्ण *mfn.* idle, II 411a

अनूचान *m.* one who has studied the Vedas and Vedangas, I 23c

अनूरु *m.* epithet of Aruṇa, charioteer of the sun, II 79b

अनृजु *mfn.* wicked, perverse, II 404a

अनृत *n.* falsehood, I 192a

अनेड *mfn.* foolish, stupid, II 376c

अनेडमूक *mfn.* deaf and dumb, II 370ab

अन्त *m.* decision, I 221c

अन्तःकरण *n.* the mind, I 216a

अन्तःपुर *n.* harem, II 158ab

अन्तःपुरपालक *m.* attendant on women's apartments, II 159d

अन्तःपुररक्षक *m.* attendant on women's apartments, II 158d

अन्तःपुराधिकारिन् *m.* officer in charge of the harem, II 156a

अन्तक *m.* epithet of Yama, II 35d

अन्तर *n.* hole, II 211a

अन्तर्मनस् *mfn.* sad, perplexed, II 430c

अन्तर्वेशिक *m.* superintendent of women's apartments, II 156b

अन्तर्वाणि *mfn.* who is unable to express though conversant with a sacred science, II 366c

अन्तावसायिन् *m.* barber, II 341c

,, cāṇḍāla (*q. v.*), II 353c

अन्तिक *m.* final emancipation, I 13a

अन्तेवासिन् *m.* pupil, I 26d

अन्तेवासिन् *m.* cāṇḍāla *q. v.*, II 353ab

अन्त्य *n.* a thousand billion, II 283a

अन्त्यवर्ण *m.* Śūdra, II 307d

अन्यशाखक *mfn.* belonging to a different school of Veda, I 165d

अपचित *mfn.* revered, honoured II 442c

अपत्रपा *f.* bashfulness, I 269b

अपत्रपिष्णु *mfn.* bashful, II 416b

अपध्वस्त *mfn.* treated with contempt, II 436c

अपराजित *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 47d.

,, *m.* epithet of Śiva, I 80d

अपराद्धेषु *mfn.* whose arrow misses the mark, II 213d

अपराध *m.* offence, I 336c

अपर्णा *f.* epithet of Pārvatī, I 89d

अपलाप *m.* denial, I 205b

अपलासिका *f.* thirst, I 344c

अपवर्ग *m.* final emancipation, I 12c

अपवर्जन *n.* gift, donation, I 341c

अपवाद *m.* reproach, censure, I 199a.

अपस्कर *m.* part of cart, II 196b

अपस्नान *n.* bathing for a dead person, II 402a

अपस्मार *m.* epilepsy, I 282a

अपावृत *mfn.* unrestrained, independent, II 379d

अपासन *n.* slaughter, II 395a

अपिनद्ध *mfn.* fastened, II 205a

अपुनर्भव *m.* final emancipation, I 12d

अपेक्षा *f.* expectation, waiting, II 176d

अपोह *m.* elimination, I 268c

अप्रकट *mfn.* unmanifest, I 193b

अप्सरःपति *m.* epithet of Indra, II 15b

अप्सरस् *f.* divine coutresan, II 33d

अबद्धमुख *mfn.* scurrilous, II 374b

अब्ज *m.* a milliard, II 282a

अब्जबान्धव *m.* the sun, II 68d

अब्जयोनि *m.* epithet of Brahmā, I 36b

अब्जहस्त *m.* epithet of the sun, II 67a

अब्जिनीपति *m.* epithet of the sun, II 63d

आब्धिज *m.* epithet of Aśvins, II 30c

आब्धिजा *f.* wine, II 318b

अब्धिशयन *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 41b

अब्रह्मण्य *n.* unbrahmanical, I 311d
अभाषण *n.* silence, I 22b
अभिक *mfn.* lustful, II 428d
अभिक्रम *m.* marching against an enemy, II 247d
अभिख्या *f.* name, I 186a; fame, I 201a
अभिगम *m.* aggression. II 245b
अभिचार *m.* employment of spells for harmful purpose, I 134a
अभिज्ञ *mfn.* conversant, learned, II 362a
अभिज्ञान *n.* mark, II 60c
अभिधा *f.* name, I 186a
अभिधान *n.* speech, I 209c
अभिध्या *f.* desire to get other's wealth, I 331a
अभिनय *m.* indication of feeling I 317b
अभिनिम्रुक्त *mfn.* one over whom while sleeping the sun has set, I 168d
अभिनिर्याण *n.* expedition, march, II 245c
अभिनीत *mfn.* proper, well joined, I 334c
अभिप्राय *m.* opinion, I 232c
अभिभव *m.* defeat, I 346b
अभिभूत *mfn.* defeated, II 265a; humbled, subdued, II 437a
अभिमन्त्रण *n.* summoning, I 187b
अभिमन्त्र्य *grd.* having consecrated, I 133a
अभिमाति *m.* enemy, II 161c
अभिमान *m.* pride, I 276a
अभियाति *m.* enemy, II 160c
अभियोग *m.* perseverence, I 291a
अभिरूप *m.* learned man, II 361b
अभिलाष *m.* longing, I 329c
अभिलाषुक *mfn.* covetous, II 425b
अभिवादक *mfn.* he who salutes, II 372 d
अभिवादन *n.* respectful salutation, I 150b
अभिशस्त *mfn.* accused, defendant, II 432a
अभिशस्ति *f.* begging, I 343b
अभिषव *m.* distillation, II 320b
अभिषेणन *n.* attacking the enemy, II 246a
अभिसंपात *m.* battle, II 256c
अभीक *mfn.* lustful, II 428d
अभीशु *m.* ray of the sun, II 74a
अभीषङ्ग *m.* curse, I 200c
अभ्यमित्रीण *m.* one who ably faces a foe, II 248c
अभ्यमित्रीय *m.* one who ably faces a foe, II 248c
अभ्यमित्र्य *m.* one who ably faces a foe, II 248b
अभ्यवस्कन्द *m.* attack, II 260a
अभ्याख्यान *n.* false accusation, I 196a
अभ्यागम *m.* battle, II 257a
अभ्यामर्द *m.* battle, fight, II 256b
अभ्यास *m.* exercise, II 242a
अभ्यासादन *n.* attack, II 259d
अभ्युदित *mf.* one over whom while sleeping the sun has arisen, I 168c
अभ्युपगम *m.* agreement, assent, I 207b
अभ्युपाय *m.* agreement, assent, I 207c

अभ्रम *m.* final emancipation, I 12b

अभ्रमातङ्ग *m.* Airāvata, II 24c

अभ्रमु *f.* wife of Airāvata, II 52c

अभ्रमुवल्लभ *m.* epithet of Airāvata, II 24cd

अभ्रि *f.* wooden scraper, II 287a

अभ्रेष *m.* propriety, I 333c

अमर *m.* god, II 4b

अमरावती *f.* capital of Indra, II 28d

अमरेन्द्र *m.* Indra, II 10b

अमर्त्य *m.* god, II 2c

अमर्ष *m.* anger, I 281c

अमर्षण *mfn.* angry, II 418a

अमांस *mfn.* emaciated, II 444c

अमात्य *m.* minister, II 147c

आमित्र *m.* enemy, II 161a

अमुक्त *mfn.* weapon which is not thrown, II 216c

अमृत *n.* final emancipation, I 13b

„ remainder of a sacrifical offering, I 138b

„ nectar, II 8a

„ unsolicited alms, II 270a

अमृतद्युति *m.* the moon, II 54c

अमृतसू *m.* the moon, II 55a

अमृतान्धस् *m.* god, II 3a

अमेध *mfn.* stupid, dull, II 375d

अमोघा *f.* epithet of Pārvatī, I 91c

अम्बष्ठ *m.* one whose parents are married, the father being a Brahmin and the mother a Vaiśya, II 309a

अम्बा *f.* mother, I 311c

अम्बिका *f.* epithet of Pārvatī, I 89c

अम्बुतस्कर *m.* the sun, II 70d

अम्बूकृत *n.* a peculiar indistinct pronuncation of vowels, I 194c

अम्ल *m.* sourness, I 239a

अय *m.* good fortune, I 228c

अयाचित *n.* unsolicited alms, II 270a

अयुत *m. n.* ten thousand, II 281a

अयोघन *m.* iron hammer, II 338d

अराणि *m. n.* churning stick to produce fire, I 128a

अरि *m.* enemy, II 160d

अरित्र *n.* rudder, II 287c

अरिन् *n.* wheel, II 192d

अरिष्ट *n.* calamity, II 94d

अरुण *m.* readness, I 247b

„ the sun, II 68b

„ name of the chariot of the sun, II 79a

अरुणसारथि *m.* the sun, II 66b

अरुन्धती *f.* name of the wife of Vasiṣtha, I 156d

अरुन्धतीजानि *m.* epithet of Vasiṣtha, I 156c

अर्क *m.* a partic. class of 12 deities, II 4c

„ the sun, II 67b

अर्कज *m. du.* epithet of Aśvins, II 30d

अर्कतनय *m.* epithet of Karṇa, II 138 b

अर्कनन्दन *m.* epithet of Yama, II 35b

अर्कबान्धव *m.* epithet of Śākya-siṁha, I 34d
अर्करेतोज *m.* name of the Sun's horse Revanta, II 80a
अर्कसोदर *m.* epithet of Airāvata, II 25b
अर्घ *m.* price, II 273b
अर्चित *mfn.* adored, revered, II 442b
अर्चिस् *f.n.* ray of the sun, II 76a
अर्च्य *mfn.* worthy of adoring, II 442c
अर्जुन *m.* epithet of Skanda, II 123a
,, whiteness, I 243b
,, name of the third Pāṇḍava, II 133b, 136b
अर्जुनध्वज *m.* epithet of Hanūmat, II 128d
अर्णवमन्दिर *m.* epithet of Varuṇa, II 43b
अर्ति *f.* end of a bow, II 218c
अर्ति *f.* pain, I 217c
अर्थना *f.* request, begging, I 342c
अर्थप्रयोग *m.* usury, II 289c
अर्थवाद *m.* speaking for gain, commendation, I 197c
अर्थविज्ञान *n.* knowledge of an object, a partic. quality of understanding, I 268c
अर्थसंचय *m.* a number of meanings, I 179b
आर्थिक *m.* bard who awakens the king, II 250d
आर्थिन् *m.* beggar, II 414a
अर्दना *f.* begging, request, I 343a
अर्धेन्दु *m.* a kind of arrow, II 2:7b
अर्पण *n.* restoring a deposit, II 275b
अर्बुद *m. n.* ten millions, II 282a
अर्भ *m.* child, II 357a
अर्य *m.* Vaiśya, II 267b
अर्यमदेवता *f.* the lunar mansion Uttarā Phālgunī, II 101d
अर्यमन् *m.* the sun, II 66d
अर्हत् *m.* epithet of Jina, I 6c
,, epithet of Buddha, I 32c
,, honourable person, I 349b
अर्हित *mfn.* respected, revered, II 442a
अलका *f.* the capital of Kubera, II 48b
अलक्ष्मी *f.* poverty, I 2 9a
अलंकरिष्णु *mfn.* fond of ornaments, II 415a
अलंकर्मीण *mfn.* competent to do a thing, II 377d
अलंगामिन् *mfn.* capable of attacking the enemy, II 248a
अलस *mfn.* idle, 411b
अलीक *n.* falsehood, I 192a
अवकटिका *f.* dissimulation, I 273c
अवकीर्णिन् *m.* he who breaks a vow of celibacy, I 162b
अवकुटारिका *f.* disimulation I 273cd
अवकृष्ट *mfn.* dragged out, II 436a
अवक्रय *m.* price, II 272d
अवगणन *n.* disrespecting, I 282c
अवचूल *m.* pendent crest of a banner, II 186b

अवट *m.* hole in the ground, II 112a
„ ditch covered with grass to catch an animal, II 352a
अवटीट *mfn.* flat-nosed, II 446c
अवदंश *m.* stimulant exciting thirst, II 322c
अवदात *m.* whiteness, *mfn.* white, I 243c
अवदान *n.* glorious act, I 115b
अवदारण *n.* spade, II 305b
अवधान *n.* attention, I 226b
अवधानक *mfn.* dependent, II 381b
अवनाट *mfn.* flat-nosed, II 446b
अवपात *m.* ditch covered with grass etc. to catch elephant, II 352a
अवभृथ *m.* bath on completing a sacrifice, I 138d
अवभ्रट *m.* flat-nosed, II 446c
अवमर्द *m.* devastation, oppression, II 259c
अवरोध *m.* women's apartment, II 15 b
अवरोधन *n.* women's apartment, II 157d
अवरोधिक *m.* officer in charge of women's apartment II 156c
अवर्ण *m.* reproach, I 199c
अवलिप्तता *f.* pride, I 275d
अववाद *m.* order, I 206a
अवसाद *m.* exhaustion, I 269d
अवसान *n.* death, I 285a
अवस्था *f.* condition I 225b
अवस्पर्श *m.* spy, II 166c
अवहित्थ *m.* dissimulation, I 273a
अवाक्श्रुति *mfn.* dumb and deaf, II 370b
अवाच् *mfn.* dumb, II 372a
अवाच्य *mfn.* inarticulate, I 193c
अविद्या *f.* nescience, ignorance, I 222b
अविनीत *mfn.* immodest, II 426a
अव्यय *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 56cd
अशनाया *f.* hunger, I 344a
अशनायित *mfn.* hungry, II 419a
अशनि *m. f.* Indra's thunderbolt, II 27a
अशुभ *n.* sin, I 230d
अश्राद्ध *mfn.* nonbeliever, I 166c.
अश्रु tears, one of the 8 Bhāvas, I 300a
अश्लील *mfn.* vulgar, I 193a
अश्लेषा *f.* name of a lunar mansion, II 101a
अश्लेषाभू *m.* the planet Ketu, II 88c
अश्वकिनी *f.* the lunar mansion Aśvinī, II 97a
अश्वग्रीव *m.* name of an Asura, II 124b
अश्वत्थ *m.* Ficus Religiosa, I 113a
अश्वयुज् *f.* the lunar mansion Aśvinī, II 97a
अश्ववार *m.* horseman, II 200c
अश्वारोह *m.* horseman, II 200c
आश्विन् *m. du.* name of the two divine physicians, II 30a
अश्विनी *f.* name of a lunar mansion, II 96d
अश्विनीपुत्र *m. du.* epithet of Aśvins, II 30c
अषड्क्षीण *n.* secret, seen by two persens only, II 174b
अष्टकर्मापह *m.* epithet of Jina, I 7a

अष्टधा *end*. eightfold, I 87d
अष्टमूर्ति *m*. epithet of Śiva, I 79c
अष्टश्रवण *m*. epithet of Brahmā, I 38a
अष्टादशभुजा *f*. epithet of Pārvatī, I 99c
असदध्येतृ *mfn*. reciter of a heterodox composition, I 165c
असद्दोषारोपण *n*. false accusation, I 196ab
असंत *m*. demon, II 38c
असंबद्धवचन *n*. irrelevant statement, I 194cd
असहन *m*. enemy, II 160b
असि *m*. sword, I 59b II 229b
असित *m*. blackness, *mfn*. black; I 248c
,, *m*. Saturn, II 85d
असिधावक *m*. sharpener of weapons, II 334b
असिधेनु *f*. knife, II 236c
असिपुत्री *f*. knife, II 236a
असु *m*. life, I 213c
असुख *n*. unhappiness, sorrow, I 217d
असुमत् *m*. transmigratory soul, I 212b
असुर *m*. demon, II 8b
असूया *f*. jealousy, I 284b
असृक्प *m*. demon, II 39b
असेचनक *mfn*. unsatisfied though fed, II 423d
अस्त *n*. death, I 284b
अस्तेय *n*. abstention from stealing, I 15c
अस्त्र *m*. *n*. weapon, missile, II 215a
,, *n*. bow, II 218a
अस्त्रकण्टक *m*. arrow, II 224b
अस्त्रसायक *m*. iron arrow, II 225c
अस्थिधन्वन् *m*. epithet of Śiva, I 74c
अस्थिमालिन् *m*. epithet of Śiva, I 75b
अस्थिर *mfn*. unsteady, II 433b
अस्फुटवाच् *mfn*. speaking indistinctly, lisping, II 371d
अस्र *m*. tears, one of the 8 Bhāvas, I 299d
अस्रु *n*. tears, one of the 8 Bhāvas, I 299d
अस्वप्न *m*. god, II 3b
अस्वर *mfn*. speaking hoarse, II 372a
अहंयु *mfn*. proud, II 428b
अहंकार *m*. pride, I 276a
अहंकृत *mfn*. proud, II 428b
अहतलक्षण *mfn*. well known, II 432c
अहमहमिका *f*. vying, I 277a
अहंपूर्विका *f*. desire of being first, I 278b
अहंमति *f*. pride, conceit, I 222b
अहर्पति *m*. the sun, II 63d, 80b
अहर्बान्धव *m*. the sun, II 68c
अहर्मणि *m*. the sun, II 64c
अहस्कर *m*. the sun, II 63c
अहि *m*. name of Krişņa, Vișņu, I 54c
अहिंसा *f*. abstaining from hurting, I 15c; kindness, I 351a
अहित *m*. enemy, II 161a
अहिभय *n*. king's apprehension of treachery, I 293a
अहिभृत् *m*. epithet of Śiva, I 78d

अहिर्बुध्नदेवा *f*. the lunar mansion उत्तराभाद्रपदा, II 106 ab

अहिर्बुध्न्य *m*. epithet of Siva, I 76c

अहोपुरुषिका *f*. boasting of one's powers, I 277c

आ

आकस्मिक *mfn*. sudden, I 280d

आकार *m*. summoning, I 187c

आकारगूहन *n*. dissimulation, I 273ab

आकारण *n*. calling, I 187a

आकाशचमस *m*. the moon, II 59a

आकुल *mfn*. confused, II 391d

आकूत *n*. intention, I 232b

आक्रन्द *m*. fearful battle, II 257d

आक्रोश *m*. curse, I 200c

आक्षपाद *m*. followers of the Nyāya doctrine, I 170c

आक्षेप *m*. curse, I 200b

आखण्डल *m*. epithet of Indra, II 17b

आखुग *m*. epithet of Gaṇeśa, I 101d

आखेट *m*. hunting, II 347a

आख्या *f*. name, I 186a

आगम *m*. scripture, doctrine, I 16b

आगस् *n*. fault, offence, I 335d

आगू *f*. agreement, assent, I 207a

आग्निमारुत *m*. epithet of Agastya, II 89d

आग्नीध्र *n*. feeding the sacrificial fire, I 111c

आग्नेय *m*. epithet of Agastya, II 89d

आघ्राणक *n*. satisfaction, I 345b

आघ्रात *mfn*. satiated, satisfied, II 420b

आङ्गिक *m*. display of feelings with limbs of the body, I 318c

आचमन *n*. sipping of water, I 141c

आचार *m*. conduct, I 149b

आचार्य *m*. teacher explaining meaning of texts, I 23a

आचित *m*. a weight of twenty tulas (*q. v.*), II 297b

आच्छुरितक *n*. derisive laughter, I 289a

आच्छोदन *n*. hunting, II 347b

आजवाट *m*. arena for close fight, II 261a

आजि *f*. battle, II 256a

आजीव *m*. livelihood, II 268c

आजु् *f*. suffering in hell, II 108c

आज्ञा *f*. order, I 205d

आञ्जनेय *m*. epithet of Hanumat, II 128c

आडम्बर *m*. drumming at the battle, II 258b

आढक *m*. measure of four prasthas (*q. v.*), II 298a

आढ्य *mfn*. wealthy, II 382b

आतङ्क *m*. fear, I 292c

आततायिन् *mfn*. murderous, II 398d

आतप *m*. sunshine, II 77a

आतपवारण *n*. parasol, II 145a

आतर *m*. freight, II 288c

आतोद्य *n*. a general name of the four kinds of musical instruments, I 320a

आत्तगन्ध *mfn*. subdued, humbled, II 437a

आत्मन् *m.* soul, I 211c; nature, I 223c

आत्मभू *m.* epithet of Brahmā, I 35d

„ epithet of Kṛṣṇa, I 44b

„ epithet of Madana, I 67c

आत्मम्भरि *mfn.* selfishly voracious, II 421cd

आदित्य *m.* god, II 3c; the sun, II 61c; the lunar mansion Punarvasū, II 100a

आदित्यसूनु *m.* epithet of Sugrīva, II 128b

आदिराज *m.* name of a Śaiva king. II 139a

आदीनव *m.* fault, defect, I 223b

आदृत *mfn.* regarded, I 24b

आदेश *m.* order, I 206b

आदेष्टृ *m.* sacrificer, I 122c

आद्यून *mfn.* shamelessly voracious, II 422a

आधार *m.* illness, sickness, I 270c

आधि *m.* mental pain, I 218c

„ pledge, II 293b

आधोरण *m.* elephant driver, II 201c

आध्यान *n.* remembering, I 265a

आन *m.* deep breath, I 214c

आनक *m.* kettle drum, I 328d

आनकदुन्दुभि *m.* name of Vasudev, I 57c

आनद्ध *n.* drum, I 321b

आनन्द *m.* joy, delight, I 274d

आनन्दथु *m.* joy, I 275c

आनन्दन *n.* courteous treatment of a friend or guest, II 164a

आनय *m.* thread ceremony, I 111b

आनाय *m.* fishing net, II 349c

आन्वीक्षिकी *f.* logic, I 174c

आपणिक *m.* trader, II 271b

आपमित्यक *n.* obtained by barter, II 290d

आपान *n.* place where people drink together, II 322a

आपृच्छन *n.* courteous treatment of a friend, II 164ab.

आपृच्छा *f.* conversation, I 203a

आप्त *m.* tīrthaṁkara, I 8c

„ trusted man, II 167a

आप्तवाच् *f.* doctrine, I 16d

आबन्ध *m.* tie of the yoke of a plough, II 306d

आबुक *m.* father (in drama), I 307b

आभासुर *m.* a partic. class of sixty deities, II 5b

आभीर *m.* cowherd, II 301c

आभील *n.* pain, suffering, I 217d

„ *mfn.* fierce, terrific, I 294d

आमगन्धि *mfn.* smelling of raw meat, I 242d

आमनस्य *n.* pain, suffering, I 218a

आमन्त्रण *n.* calling, addressing, I 186d

आमिक्षा *f.* mixture of boiled milk and curds, I 135c

आमिष *m. n.* bribe, II 175b

आमुक्त *mfn.* fastened, accoutred, II 204d

आमोद *m.* fragrance coming from a distance, I 241c

„ *m.* joy, pleasure, I 275b

आमोदिन् *m.* perfume used to scent the mouth, I 242a
आम्नाय *m.* sacred tradition, I 24b; Veda, I 172a
आम्रेडित *mfn.* repeated twice, I 195ab
आयःशूल्कि *mfn.* trying to abtain one's object by violence, II 378d
आयल्लक *m.* keen desire, I 272d
आयसी *f.* chain armour, II 209d
आयास *m.* exertion, I 280a
आयुक्त *m.* an official, II 147d
आयुध *m. n.* weapon, II 214d
आयुधिक *m.* one who lives by use of weapons, soldier, II 210c
आयुधीय *m.* soldier, II 210b
आयुस् *m. n.* life time, I 215a
आयोगव *m.* son of a Śūdra and a Vaisyā, II 310c
आयोधन *n.* battle, II 254b
आर *m.* Mars, II 81c
आरव *m.* sound, I 251d
आरा *f.* awl, shoemaker's knife II 333a
आराति *m.* enemy, II 161a
आरालिक *m.* cook, II 152b
आराव *m.* sound, I 252c
आरेक *m.* doubt, I 223a
आर्ति *f.* pain, distress, misfortune, II 95a
आर्द्रा *f.* name of a lunar mansion, II 100a
आर्य *m.* epithet of Buddha, I 29c
,, respectable person, I 309a
,, *m.* owner, master, II 384c
mfn. good, noble, II 405c
आर्यपुत्र *m.* husband (in drama) I 311c
आर्या *f.* epithet of Pārvatī, I 88c
आर्हत *m.* a Jain, I 170a
आलम्भ *m.* slaughter, II 396a
आलस्य *n.* idleness, I 274a
,, *mfn.* idle, II 411b
आलाप *m.* conversation, I 203a
आलिङ्गिन् *m.* a kind of drum, I 328b
आलीढ *m.n.* one of the five postures of an archer, II 220a
आलेख्य *n.* picture, II 340c
आलेख्यशेष *mfn.* dead, II 401a
आलोक *m.* light of the sun, II 77a
आवत forbearance, I 343c
आवरण *n.* shield, II 235a
आवाप *m.* protection of conquered country, II 142c
आवुत्त *m.* sister's husband (in drama), I 307cd
आवेग *m.* flurry, haste, I 283c
आशंसा *f.* desire, longing, I 330c
आशंसितृ *mfn.* wishing, hoping, II 373a
आशंसु *mfn.* wishing, hoping, II 373a
आशंका *f.* fear, I 292b
आशय *m.* intention, I 232b
आशर *m.* demon, II 40b
आशा *f.* hope, longing, I 330c
आशित *mfn.* gluttonous, II 420a
,, *mfn.* satisfied, satiated, II 420a
आशिर *m.* demon, II 40d
आशी *f.* blessing, I 200d
आशुग *m.* arrow, II 223d

आश्चर्य *m.* wonder, I 295c
आश्रम *m. n.* a stage of religious life, I 106d
आश्रय *m.* recourse to a mightier king for protection, II 170b
आश्रव *m.* agreement, assent, I 208a
,, *m.* fault, I 223b
,, *mfn.* compliant, II 427a
आषाढ *m.* staff of Palāśa wood carried by an ascetic, I 112a
आषाढाभू *m.* Mars, II 81b
आस *m.* bow, II 217c
आसक्त *mfn.* intent on, attached to, II 412d
आसन *n.* posture of sitting, I 18a
,, *n.* seat (of a religious student), I 113d
,, *n.* halt (in fight), II 169b
आसन्द *m.* name of Kṛṣṇa, I 56c
आसव *m.* rum destilled from dhātrī, dhatakī and treacle, II 318d
,, distillation, II 320b
आसार *m.* friendly army, II 246a
आसुति *f.* distillation, II 320a
आसुतीवल *m.* priest who prepares soma, I 123d
,, *n.* distiller, III 315b
आस्कन्दन *n.* battle, II 256d
आस्था *f.* agreement, promise, I 207c
आस्फोटनी *f.* gimlet, auger, II 324a
आहर *m.* deep breath. I 214b
आहव *m.* battle, II 254b
आहवनीयाग्नि *m.* name of a sacrificial fire, I 128b
आहार्य *m.* indication of feeling by ornaments, I 318b
आहिक *m.* the planet Ketu, II 88d
आहिताग्नि *m.* Brahmin who maintains perpetual sacred fire, I 140a
आहुति *f.* oblation to gods by pouring ghee etc. in fire, I 119b
आह्निक *n.* section of a book, I 178d
आह्वय *m.* name, I 186b
आह्वा *f.* name, I 186b
आह्वान *n.* calling, I 187a

इ

इच्छा *f.* desire, wish, I 330c
इच्छावसु *m.* epithet of Kubera, II 46c
इज्याशील *m.* habitual performer of sacrifices, I 123c
इतर *m.* low person, II 353a
इतिहास *m.* history, I 184c
इन *m.* the sun, II 66a
,, master, owner, II 384c
इन्दिरा *f.* name of Lakṣmī, I 65a
इन्दु *m.* the moon, II 59d
इन्दुभास्कर *m.du.* the moon and the sun, II 93d
इन्दुभृत् *m.* epithet of Śiva. I 81a
इन्द्र *m.* owner, master, II 384a
इन्द्र *m.* name of a god, regent of a quarter; II 50c

इन्द्रजाल *n.* magic, illusion, II 176c; conjuring, II 345d

इन्द्रजित् *m.* epithet of Megha-nāda-a son of Rāvaṇa, II 130b

इन्द्रभगिनी *f.* epithet of Pārvatī, I 94a

इन्द्रसुत *m.* epithet of Vālī, II 128a

इन्द्राग्निदेवा *f.* the lunar mansion Viśākhā, II 103ab

इन्द्राणी *f.* name of Indra's wife, II 20c

इन्द्रानुज *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 42c

इन्द्रारि *m.* demon, II 8c

इन्द्रिय *n.* organ of sense, I 18c, 233b

इन्द्रियार्थ *m.* object of sense, I 234cd

इन्धन *n.* fuel, I 129d, 131a

इभपालक *m.* elephant keeper II 201b

इभ्य *mfn.* wealthy, II 382b

इरा *f.* wine, II 316a

इल्वला *f.* a group of five stars above the Mṛga nakṣatra, II 99c

इषु *m.f.n.* arrow, II 223b

इष्ट *n.* sacrifical rite, I 139b

इष्टगन्ध *m.* perfume, I 242a

इष्टापूर्त *n.* performance of sacrifice and public welfare, I 139c

इष्टि *f.* sacrifice, I 121d, 124b

इष्वास *m.* bow, II 217c

ई

ईडा *f.* praise, I 197c

ईप्सा *f.* desire to get wealth, I 330d

ईर्ष्या *f.* envy, II 417d

ईर्ष्यालु *mfn.* envious, II 417ab

ईली *f.* dagger, II 238a

ईश *m.* epithet of Śiva, I 73c

,, *mfn.* master, owner, II 384a

ईशसख *m.* epithet of Kubera, II 46c

ईशान *m.* epithet of Śiva, I 73c

,, a regent of a quarter, II 51a

ईशिता *f.* one of the eight supernatural powers, I 87b

ईशितृ *mfn.* master, owner, II 384c

ईश्वर *m.* epithet of Śiva, I 79b

,, *mfn.* master, owner, II 384b

,, *mfn.* wealthy, II 382b

ईश्वरा *f.* epithet of Pārvatī, I 88b

ईषा *f.* shaft of a plough, II 303b

ईषिका *f.* painter's brush, II 339a

ईहा *f.* desire to get money, I 330c

उ

उग्र *m.* epithet of Śiva, I 80d

,, *m.* son of a Kṣatriya man and a Śūdra woman, II 310b

उग्रचारिणी *f.* epithet of Pārvatī, I 94d

उग्रत्व *n.* fierceness, I 278c

उग्रधन्वन् *m.* epithet of Indra, II 19a

उचित *mfn.* proper, just, I 334c
उच्चताल *n.* music and dancing at a feast or drinking party, I 316ab
उच्चल *n.* mind, I 215d
उच्चूल *m.* ornamental crest on the top of a banner, II 186a
उच्चैःश्रवस् *m.* name of Indra's horse, II 22a
उच्छिष्ट *n.* food-droppings from the mouth, II 420c
उच्छिष्टभोजन *m.* Brahmin who lives on the offering to a diety of a public temple, I 164d
उच्छ्वास *m.* exhaling, I 214c
उञ्छ *m.* gleanings of corn, II 268c
उडु *f.n.* star, II 96c
उडुप *m.n.* raft, float, II 287d
उड्डीश *m.* epithet of Siva, I 73c
उतथ्यानुज *m.* epithet of Jupiter, II 83a
उत्क *mfn.* longing eagerly, II 431c
उत्कट *mfn.* drunk, II 430d
उत्कण्ठा *f.* keen desire, I 272c
उत्कण्ठित *mfn.* longing eagerly, II 431b
उत्कलिका *f.* longing, I 272b
उत्कोच *m.* bribe, II 175d
उत्तमर्ण *m.* creditor, II 291d
उत्तर *n.* reply, I 189b
उत्तराफाल्गुनी *f.* name of a lunar mansion, II 102a
उत्तराभाद्रपदा *f.* name of a lunar mansion, II 105d
उत्तराशापति *m.* epithet of Kubera, II 47b
उत्तराषाढा *f.* name of a lunar mansion, I 104b
उत्तानपादज *m.* Dhruva, the polar star, II 89a
उत्तानशय *m.* child, II 356c
उत्पतितृ *mfn.* jumping up, II 414d
उत्पतिष्णु *mfn.* jumping up, II 414d
उत्पत्ति *f.* birth, I 212d
उत्पात *m.* natural portent of an evil, II 95c
उत्पिञ्जल *mfn.* very much confused, II 392b
उत्सर्जन *n.* donation, I 341a
उत्सारक *m.* gate keeper, II 150c
उत्साह *m.* exertion, energy, I 291b
उत्सुक *mfn.* longing eagerly, II 431b
उदन्त *m.* news, occurrence, I 185a
,, *m.* decision, conclusion, I 221c
उदन्या *f.* thirst, I 344d
उदरत्राण *n.* armour for the belly, II 209a
उदरापिशाच *mfn.* eating everything, II 423a
उदरम्भरि *mfn.* selfishly voracious, II 421c
उदरिन् *mfn.* pot-bellied, II 445d
उदरिल *mfn.* corpulent, pot-bellied, II 445c
उदात्त *mfn.* generous, high minded, II 393a
उदार *mfn.* generous, high minded, II 393a
,, *mfn.* candid, sincere, II 403c
,, liberal, kind, II 413a

उदारधी *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 51d

उदासीन *m.* neutral, II 165a

उदाहार *m.* introduction, I 188b

उदित *n.* speech, what is said, I 209b

उदीर्ण *mfn.* generous, high minded, II 393b

उदुम्बर *m.* the tree Ficus glomerata, I 113b

उद्गातृ *m.* priest of the Sāmaveda, I 125c

उद्घन *m.* carpenter's working bench, II 337a

उद्दान *n.* fastening together, II 435a

उद्दाम *m.* epithet of Varuṇa, II 44a

उद्धत *mfn.* arrogant, II 426a

उद्धर *m.* demon, II 41b

उद्धार *m.* debt, II 290a

उद्धुषण *n.* erection of the hair, I 298c

उद्धृति *f.* extraction, I 172d

उद्भट *mfn.* generous, high minded, II 393a

उद्भव *m.* birth, I 212d

उद्यम *m.* striving, I 290d

उद्योग *m.* perseverence, striving, I 291c

उद्योत *m.* brilliance of the sun, II 77b

उद्राव *m.* flight, II 262c

उद्वासन *n.* slaughter, II 397a

उन्नयन *n.* reasoning, inference, I 283a

उन्मत्तवेष *m.* epithet of Śiva, I 81c

उन्मादिष्णु *mfn.* mad, II 424b

उन्मनस् *mfn.* eagerly longing, II 431d

उन्मन्थ *m.* slaughter, II 396b

उन्माथ *m.* snare, trap, II 352b

उन्माद *m.* insanity, I 280c

उपकरण *n.* retinue, II 143a

उपक्रम *m.* flight, II 262c

उपक्रोश *m.* reproach, I 199a

उपगत *mfn.* dead, II 401b

उपग्रह *m.* prisoner, II 266d

उपग्राह्य *m.* a present (to a superior), II 176c

उपचार *m.* a present, II 175c

उपचित *mfn.* powerful, II 444a

उपजाप *m.* the act of bringing disunion, to one's party, II 172a

उपज्ञा *f.* primitive or self taught knowledge, I 220a

उपदंश *m.* a thing eaten to excite thirst, II 322c

उपदा *f.* present (to a person of rank), II 176a

उपद्रव *m.* trouble, calamity, II 94d

उपधा *f.* test of honesty, II 173c

उपधि *m.* deceit, II 347b

उपधृति *f.* ray of light, II 74b

उपनय *m.* thread investiture, I 111b

उपनाय *m.* thread investiture, I 111a

उपनाह *m.* tie of a lute, I 325b

उपनिधि *m.* deposit, II 275a

उपनिषद् *f.* name of a class of sacred texts, I 175a

उपन्यास *m.* introduction, I 188a

उपप्रदान *n.* a present, II 176a

उपप्लव *m.* the planet Rāhu, II 88a

„ *m.* eclipse, II 94c

उपभृत् *f.* a wooden sacrificial lable, I 132a

उपयान *n.* flight, II 262cd

उपरक्त *mfn.* afflicted by misfortune, II 407a

उपरक्षण *n.* sentry, guard, II 185a

उपराग *m.* the planet Rāhu, II 88a

„ *m.* eclipse, II 94c

उपलब्धि *f.* intelligence, I 266a

उपलिङ्ग *n.* portent, evil omen, II 95b

उपवास *m. n.* fast, I 114d

उपवीत *m. n.* sacred thread worn over the left and under the right arm, I 150d

उपशम *m.* cessation of desire, I 296b

उपश्रुति *f.* supernatural voice answering questions about future events, I 189d

उपसंग्रह *m.* saluting at the feet of a teacher, I 150b

उपसंपन्न *mfn.* dead, II 401c

उपसर्ग *m.* portent, evil omen, II 95c

उपसूर्यक *m. n.* halo of the sun; II 78a

उपस्पर्श *m.* sipping of water for religious purpose I 141c

उपहार *m.* a present (to a superior), II 176b

उपह्वर *n.* solitude, I.337c

उपांशु *ind.* solitude, I 337c

उपाकरण *n.* commencement, I 147c

उपाकृत *m.* animal to be sacrificed, I 133b

उपाधि *m.* thought about meritorious or religious act, I 231d

उपाध्याय *m.* preceptor, one who recites, I 23b

उपनाह् *f.* shoe, II 330d

उपाय *m.* means of dealing with an opponent, II 171c

उपायन *n.* present (to a superior person), II 176b

उपालम्भ *m.* censure, I 202c

उपासङ्ग *m.* quiver, II 229a

उपासन *n.* exercise in archery, II 242c

उपाहित *m.* outbreak of fire, II 95d

उपेन्द्र *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 42c

उपोद्घात *m.* introduction, I 188a

उमा *f.* epithet of Pārvatī, I 89d

उमापति *m.* epithet of Śiva, I 76d

उमासुत *m.* epithet of Skanda, I 105b

उरश्छद *m.* armour, II 206c

उरसिल *mfn.* broad-chested, II 249a

उरस्वत् *mfn.* broad-chested, II 248d

उरुक्रम *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 48b

उरुगात्र *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 48a

उर्ध्वकर्मन् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 47c

उर्वशीरमण *m.* epithet of Purūravas, II 122a

उलूखल *m.* udumbara-stick, I 113b
उल्लाप *m.* speech with a change of voice, I 204c
उल्लुकसन *n.* horripilation, I 298b
उशनस् *m.* Venus, II 85c
उषण *m.* bitterness, I 239d
उषेश *m.* epithet of Aniruddha, I 70b
उष्ण *m.* heat; *mfn.* hot, I 236a
उष्ण *mfn.* clever, II 412b
उष्णक *mfn.* clever, II 412a
उष्णांशु *m.* the sun, II 69a
उस्र *m.* ray of the sun, II 75a

ऊ

ऊरव्य *m.* Vaiśya, II 267a
ऊरुज *m.* Vaiśya, II 267a
ऊर्जे *m.* exertion, perseverence, I 291b
ऊर्जस् *n.* strength, I 339d
ऊर्जस्वल *mfn.* powerful, II 249a
ऊर्जस्वीय *mfn.* powerful, II 249b
ऊर्ध्वक *n.* a small drum, I 328b
ऊर्ध्वकच *m.* the planet Ketu, II 88c
ऊर्ध्वलिङ्ग *m.* epithet of Śiva, I 74b
ऊर्ध्वलोक *m.* heaven, II 1b
ऊर्वशी *f.* name of an Apsaras, II 34a
ऊह *m.* adding or modifying the quality of understanding, I 268c
ऊह *m.* reasoning founded on logic, I 282d

ऋ

ऋक्ष *n.* star, II 96d
ऋग्विद् *m.* conversant with Ṛgveda, I 125b
ऋग्वेद *m.* name of a Veda, I 172c
ऋजु *mfn.* straight, II 403c
ऋण *n.* debt, II 290ab
ऋत *n.* truth, I 191a
ऋद्ध *mfn.* wealthy, II 382b
ऋभु *m.* deity, II 4b
ऋभुक्षिन् *m.* epithet of Indra, II 14a
ऋषभ *m.* one of the seven svaras in music, I 253b
„ *m.* name of the first Tīrthaṁkara, II 125a
ऋषि *m.* monk, I 11c
ऋष्याङ्क *m.* epithet of Aniruddha, I 70c
ऋष्टि *m.f.* sword, II 229d
ऋष्टी *m. f.* sword, II 229d

ए

एककुण्डल *m.* epithet of Baladeva, I 62b
एकगुरु *mfn.* co-student, having the same teacher, I 25c
एकताल *m.* harmony, rhythm, I 263b
एकत्वकरण *n.* treaty, II 168a
एकदन्त *m.* epithet of Gaṇeśa, I 102c
एकदृश् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 51a; of Śiva, I 75d
एकपर्णा *f.* epithet of Pārvatī, I 92c
एकपाद *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52b; of Śiva, I 75d
एकपिङ्ग *m.* epithet of Kubera, II 46a
एकभू *m.* the moon, II 59b
एकशृङ्ग *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 54a

एकागारिक *m.* robber, II 408a
एकाग्रचित्तता *f.* concentration, I 20a
एकाङ्ग *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 55b
,, *m.* Mars, II 81c
एकादि *mfn.* beginning with one, II 278a
एकान्त *n.* solitude, I 337a, II 174a
एडमूक *mfn.* deaf and dumb, II 37Ja
एणभृत् *m.* the moon, II 55b
एत *m.* variegated colour, *mfn.* variegated, I 249d
,, *m.* epithet of Kubera, II 46b
एतन *m.* breathing out, I 215a
एतस *m.* Brahmin, I 117a
एध *m.* fuel, I 130c
एधस् *n.* fuel, I 130d
एध्म *m. n.* fuel, I 130c
एनस् *n.* sin, I 230b
एषण *m.* iron arrow, II 225a
एषणा *f.* request, I 343b
एषणी *f.* goldsmith's scales, II 343c
एषिका *f.* painter's brush, II 339b

ऐ

ऐतिह्य *n.* old tradition, I 185b
ऐन्द्रि *m.* epithet of Arjuna, II 133a
ऐन्द्री *f.* the lunar mansion Jyeṣṭhā, II 103c
ऐरावण *m.* Indra's elephant, II 24a
ऐरावत *m.* Indra's elephant, II 24b
ऐरावत *m. n.* long unbent bow of Indra, II 26c
,, *m.* name of a quarter-elephant, II 51c
ऐल *m.* epithet of Purūravas, II 122b
ऐलविल *m.* epithet of Kubera, II 44c
ऐश्वर्य *n.* one of the eight super-human powers, I 87a

ओ

ओघ *m.* quick time (in music), I 327b
ओंकार *m.* the utterance *Om*, I 173b
ओजस् *n.* strength, I 339b
ओदन *n.* boiled rice, I 136c
ओषधिपति *m.* the moon, II 57a
ओषधीगर्भ *m.* the moon, II 58c

औ

औत्सुक्य *n.* longing, curiosity, I 272a
औदनिक *m.* a cook, II 152a
औदरिक *mfn.* shamelessly voracious, II 421d
औपरोधिक *m.* staff of Pīlu wood, I 112d
औपवस्त्र *n.* fast, I 114c
औपायिक *mfn.* proper, just, I 334b
और्ध्वदेहिक *n.* whatever is offered on a person's decease, II 401d
और्वशेय *m.* epithet of Agasti, II 90a
औलूक्य *m.* follower of Vaiśeṣika doctrine, I 171a

क

क *m.* Brahman, I 36a

कंस *m.* name of Kṛṣṇa's maternal uncle, I 57a

ककुभ *m.* the damper on the neck of a lute, I 326b

कक्खट *m.* hardness, *mfn.* hard, I 237d

कक्षीवान् *m.* name of Sphoṭāyana, I 160a

कखापुत्र *m.* demon, II 41a

कङ्क *m.* epithet of Yudhiṣṭhira, II 130d

कङ्कट *m.* armour, II 206d

कङ्कपत्र *m.* arrow, II 224a

कङ्कमुख *m.* pair of tongs, II 324c

कच्छपी *f.* lute of Sarasvatī, I 323a

कञ्चुक *m. n.* quilted jacket worn under the armour, II 207a

कञ्चुकिन् *m.* attendant on the women's apartment, II 159a

कटक *m. n.* a piece of wood on the top of a sacrificial post, I 127a

" *m. n.* army, II 178a

कटंकट *m.* epithet of Śiva, I 83a

कटु *m.* bitterness, *mfn.* bitter, I 239c

कटुभाषिन् *mfn.* speaking bitterly, II 373b

कटोलवीणा *f.* lute used by a cāṇḍāla, I 324cd

कद्वर *mfn.* speaking bitterly, II 373b

कठिन *m.* hardness, *mfn.* hard, I 237b

कठोर *m.* hardness of the heart, *mfn.* hardhearted, I 237c

कडार *m.* brownness, *mfn.* brown, I 248b

काणित *n.* cry of pain, I 262b

कणिश *n.* ear of corn, II 269a

कण्टक *m.n.* horripitation, I 297b

कण्ठकूणिका *f.* lute, I 321d

कण्ठलम्बित *mfn.* hanging round the neck, I 151d

कण्ठेकाल *m.* epithet of Śiva, I 77a

कथंकथिकता *f.* question, I 189c

कदन *n.* slaughter in close fight, II 397d

कदुष्ण *m.* warmth, *mfn.* luke warm, I 236c

कद्रु *m.* brownness, *mfn.* brown, I 248c

कद्वद *mfn.* speaking ill, II 369c

कनकाध्यक्ष *m.* superintendent of gold, II 152d

कनकालुका *f.* golden pitcher, II 146b

कन्दर्प *m.* epithet of Madana, I 65d

कन्दु *m.f.* iron pan, II 339d

कपट *m.n.* deceit, I 346c

कपर्द *m.* braided hair of Śiva, I 85b

कपर्दिन् *m.* epithet of Śiva, I 79d

कपालभृत् *m.* epithet of Śiva, I 77b

कपालिनी *f.* epithet of Cāmuṇḍā, I 100d

कपि *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 53b

" *m.* the sun, II 70b

कपिध्वज *m.* epithet of Arjuna, II 133c

कपिल *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 50a

कपिल *m.* brownness, *mfn.* brown, I 248a

कपिला *f.* wife of the elephant Puṇḍarīka, II 52a

कपिलाञ्जन *m.* epithet of Śiva, I 81d

कपिश *m.* brownness, *mfn.* brown, I 248b

कपोत *m.* greyness, *mfn.* grey, I 245a

कपोताभ *m.* greyness, *mfn.* grey, I 245a

कमण्डलु *m.n.* gourd vessel, I 113c

कमन *m.* epithet of Brahmā, I 36c

,, *m.* epithet of Madana, I 65d

कमर *mfn.* lustful, II 429a

कमला *f.* Lakṣmī, I 65a

कमितृ *mfn.* lustful, II 429a

कम्पन *n.* tremor, I 299c

कम्बलिवाह्य *m.n.* cart drawn by oxen, II 190c

कम्र *mfn.* lustful, II 429a

कर *m.* the hand, I 58c

,, *m.* government tax, II 177b

,, *m.* ray of the sun, II 73d

,, *m.* cubit, a partic. measure of length, II 294b

करण *n.* posture of sitting, I 18a, 21a

,, *n.* organ of sense, I 233a

,, *m.* son of a Vaiśya from a Śūdra woman, II 310b

करणी *f.* daughter of a Vaiśya from a Śūdrā, II 312b

करपत्रक *n.* saw, II 336c

करपाल *m.* sword, II 231c

करवारक *m.* epithet of Skanda, I 106c

करवाल *m.* sword, II 230c

करवालिका *f.* stick-shaped sword, II 237d

करालिक *m.* sword, II 232b

करालिका *f.* epithet of Pārvatī, I 96d

करुण *m.* pathos, I 301a

करुणा *f.* pity, I 351d

करुणापर *mfn.* compassionte, II 393b

करेणु *f.* female elephant, II 52b

करेणुभू *m.* epithet of Pālakāpya, I 159d

कर्कश *m.* harshness, *mfn.* harsh, I 237b

कर्ण *m.* name of the son of Kuntī from Sūrya, II 138c

कर्णजित् *m.* epithet of Arjuna, II 134b

कर्णधार *m.* pilot, II 285a

कर्णमोटी *f.* epithet of Cāmuṇḍā, I 101c

कर्णसू *m.* epithet of the sun, II 70b

कर्णीरथ *m.* a kind of litter, II 189c

कर्णेजप *mfn.* tale-bearing, traducing, II 406ab

कर्तन *n.* cutting, II 398b

कर्त्तनसाधन *n.* spindle, II 327 a

कर्तरी *f.* part of an arrow to which feathers are attached, II 228b

कर्तरी *f.* scissors, II 326b
कर्दन *n.* rumbling of bowels, I 256a
कर्बुर *m.* variegatedness; *mfn.* variegated, I 249c
कर्बुर *m.* demon, II 39c
कर्मकर *m.* labourer, II 386c
कर्मकार *m.* working for wages, II 387a
कर्मक्षम *mfn.* capable of doing a work, II 378a
कर्मठ *mfn.* doing a thing carefully, II 378b
कर्मण्या *f.* wages, hire, II 388a
कर्मदक्ष *mfn.* diligent in work, II, 378a
कर्मन्दिन् *m.* ascetic, I 109b
कर्मशील *mfn.* laborious, II 378c
कर्मसचिव *m.* official, agent, II 148a
कर्मसाक्षिन् *m.* epithet of Sūrya, II 66c
कर्मार *m.* blacksmith, II 338b
कर्वर *m.* demon, II 40c
कर्ष *m. n.* weight of sixteen māṣas, II 295a
कर्षक *m.* farmer, II 302d
कल *m.* sweet sound, I 262b
,, *mfn.* soft, I 263a
कलकल *m.* noise, I 257a
कलङ्क *m.* mark on the moon, II 60c
कलन्दिका *f.* science, I 183d
कलम्ब *m.* arrow, II 222c
कलशीसुत *m.* epithet of Agastya, II 90b
कलह *m.* battle, II 253c
कला *f.* low sweet tone, I 190b
,, *f.* digit of the moon, II 59d
,, *f.* art, II 313b
कलाकेलि *m.* epithet of Madana, I 65c
कलाद *m.* goldsmith, II 322d
कलान्तर *n.* interest, II 289d
कलाप *m.* quiver, II 229a
कलाभृत् *m.* the moon, II 56a
कलावती *f.* lute of Tumburu, I 324b
कलि *m.* battle, fight, II 254c
कलिका *f.* the peg of a lute, I 325d
कलिकारक *m.* epithet of Nārada, I 155d
कलुष *n.* sin, I 230b
कल्क *m. n.* sin, I 229c
कल्प *m.* practice sanctioned by tradition, I 114a
,, *m.* a particular Vedāṅga, I 173d
,, *m.* a tree in Indra's paradise, II 30a
,, *m.* propriety, fitness, I 333b
कल्पन *n.* cutting, II 398c
कल्पनी *f.* scissors, II 326b
कल्पातीत *m. pl.* name of a class of Jain deities, II 12a
कल्मष *n.* sin, I 229b
कल्माष *m.* variegated or white and black colour; *mfn.* white and black, I 250a
कल्यपाल *m.* distiller, II 315a
कल्या *f.* auspicious speech, I 201c
कल्याण *n.* happiness, wellbeing, I 28c

कण्ठत्व *n.* hoarseness, I 298c
कवच *m. n.* armour, II 206b
कवलमात्रक *mfn.* measuring a morsel, I 122b,
कवि *m.* epithet of Śukra, II 85b
,, *m.* very learned man, II 360d
,, *m.* epithet of Brahmā, II 35c
,, *m.* epithet of Vālmikī, I 152b
कवोष्ण *m.* warmth ; *mfn.* luke warm, I 237a
कव्य *n.* offering of rice balls to the dead ancestors, I 136b
कश्मल *n.* swoon, faint, II 261b
कश्य *n.* spirituous liquor, II 316c
कष *m.* whetstone, touchstone, II 324b
कषाय *m.* astringent taste ; *mfn.* astringent, I 240b
कष्ट *n.* suffering, exertion, I 218b
काकली *f.* soft sweet sound, I 263a
काकु *m n.* change of voice while speaking, I 263c
काकुवाच् *f.* change of voice in grief, I 204b
काङ्क्षा *f.* longing, wish, I 329d
काच *m.* swing or loop of rope tied at both the ends of a pole to hold a burden, II 390b
काण्ड *n.* arrow, II 222d
काण्डवत् *m.* archer, II 212d
काण्डपृष्ठ *m.* he who lives by weapons, soldier, II 210c
काण्डस्पृष्ट *m.* he who lives by weapons, soldier, I 166a
काण्डीर *m.* archer, armed with arrows, II 212c
कातर *mfn.* timid, II 391a
कात्यायन *m.* name of a sage, I 159b
कात्यायनी *f.* epithet of Pārvatī, I 88d
कादम्ब *m.* arrow, II 224d
कादम्बरी *f.* wine, II 315c
कानीन *m.* epithet of Vyāsa, I 153c
कान्तारवासिनी *f.* epithet of Pārvatī, I 91a
कान्दविक *m.* baker, II 339c
कान्दिशीक *mfn.* put to flight, II 392c
कापिल *m.* follower of Kapila's saṁkhya doctrine, I 170d
कापिश *n.* spirituous liquor, II 318a
कापिशायिन *n.* spirituous liquor, II 316d
काम *m.* epithet of Madana, I 65c
,, *m.* desire, I 330b
कामन *mfn.* lustful, II 429b
कामना *f.* wish, longing, I 330b
कामपाल *m.* epithet of Baladeva, I 60d
कामयितृ *mfn.* lustful, II 428c
कामादिरूप *m.* God, assuming a form at will etc., II 3c
कामायु *m.* epithet of Garuḍa, I 72d
कामावसायित्व *n.* a partic. supernatural power, I 87c

कामुक *mfn.* lustful, II 428c
काम्बविक *m.* shell-cutter, II 325cd
काम्य *n.* happiness, well being, I 28c
काय *m.* part of hand at the root of the little finger, I 146a
कारणा *f.* acute pain, II 108d
कारा *f.* jail, II 266c
कारि *m.* artisan, II 312d
कारिका *f.* concise statement of a doctrine in verse, I 183a
कारु *m.* artisan, II 312d
कारुण्य *n.* pity, I 351d
कारोत्तम *m.* yeast barm, froth, II 320c
कार्तवीर्य *m.* name of a sovereign king, II 120a, 123a
कार्त्तिकेय *m.* epithet of Skanda, I 104d
कार्त्स्न्यतस् *ind.* wholly, entirely, I 144d
कार्पण्य *n.* miserliness, I 279b
कार्म *mfn.* laborius, II 37cb
कार्मुक *n.* bow, II 217b
कार्षक *m.* farmer, II 302c
काल *m.* epithet of Siva, I 83b
,, ,, blackness; *mfn.* black, I 249a
,, ,, death, I 285b
,, ,, epithet of Yama, II 35a
कालकर्णिका *f.* poverty, misfortune, I 228d
कालकुण्ठ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 50d
कालकूट *m.* epithet of Yama, II 36c
कालंगमा *f.* epithet of Pārvatī I 95c
कालञ्जरी *f.* epithet of Pārvatī, I 95c
कालदमनी *f.* epithet of Pārvatī, I 96c
कालधर *m.* the sun, II 72a
कालधर्म *m.* death, I 285a
कालपृष्ठ *n.* the bow of Karṇa, II 138cd
कालमान *n.* measure of time, I 326c
कालरात्रि *f.* epithet of Pārvatī, I 93a
कालिका *f.* change of colour, I 299a
कालिनी *f.* the lunar mansion Ardrā, II 99d
काली *f.* epithet of Pārvatī, I 91c
काव्य *m.* Sukra, II 85a
काश्यपि *m.* epithet of Garuḍa, I 72d
,, ,, epithet of Aruṇa, II 78d
काष्ठकुद्दाल *m.* wooden scraper, II 287a
काष्ठतक्ष् *m.* carpenter, II 334d
काष्ठाम्बुवाहिनी *f.* small wooden boat, II 285cd
काहल *mfn.* speaking indistinctly, lisping, II 371c
किंवदन्ती *f.* rumour, I 185c
किंकर *m.* servant, slave, II 385d
किणालात *m.* Indra, II 19c
किण्व *n.* sin, I 230b
,, ,, ferment, II 319c
किंनर *m.* name of a class of lower deities, II 50
किंनरेश्वर *m.* epithet of Kubera, II 44d

किंपचान *mfn.* miser, II 383b
किंपुरुष *m* = किंनर, II 49d
कियदेतिका *f.* perseverence, I 290d
किरण *m.* the sun, II 66b
,, ,, sun's ray, II 74d
किरात *m.pl.* a partic. Mleccha tribe regarded as Śūdra, II 354c
किराती *f.* epithet of Pārvatī, I 96c
किरीटिन् *m.* epithet of Arjuna, II 132d
किर्मीर *m.* variegated, colour; *mfn.* variegated, I 250a
किर्मीरारि *m.* epithet of Bhīma, II 132a
किल्बिष *n.* sin, I 229c
कीकट *mfn.* poor, II 382c
कीचक *m.* hollow bamboo, I 260d
कीचकारि *m.* epithet of Bhīma, II 132a
कीनाश *m.* epithet of Yama, II 34c
,, *m.* demon, II 38c
,, *m.* miser, II 383c
कीर्ति *f.* fame, I 201b
कीलित *mfn.* bound, confined, II 434d
कुक्कुटि *f.* hypocricy, I 347d
कुक्षिम्भरि *mfn.* selfishly voracious, II 421b
कुक्षिसंभूत *mfn.* produced in the bowels, I 256a
कुचर *mfn.* censorious, detracting, II 370c
कुज *m.* Mars, II 81a
कुटक *n.* body of a plough, II 304a
कुटिलाशय *mfn.* having crooked intention, II 370d
कुटुम्बिन् *m.* farmer, II 302c
कुट्टनी *f.* long knife, II 237a
कुठार *m.* hatchet, II 238d
कुडव *m.* a measure of four Palas (*q. v.*), II 297d
कुण्ठ *mfn.* indolent, II 377b
कुण्डिका *f.* gourd vessel, I 113c
कुतुक *n.* eagerness, impetuosity, II 346a
कुतूहल *n.* eagerness, impetuosity, II 346b
कुत्सा *f.* censure, aversion, I 198d
कुद्दाल *m.* a kind of spade or hoe, II 305a
कुन्त *m.* bearded dart, II 238b
कुन्द *m.n.* gimlet, auger, II 324d
कुन्दा *f.* epithet of Pārvatī, I 99c
कुबेर *m.* name of the god of wealth, II 45d
कुब्जवामनमुख्य *m.* chief of hump-backed dwarfs, II 159b
कुमार *m.* epithet of Skanda, I 104b
,, ,, prince (in drama), I 308b
कुमारक *m.* child, II 356a.
कुमारपाल *m.* name of a Jain king, II 139cd
कुमारी *f.* epithet of Pārvatī, I 89b
कुमुद *m.* name of a quarter-elephant, II 51d
कुमुदबान्धव *m.* the moon, II 55d
कुमुदिनीपति *m.* the moon, II 56d
कुमोदक *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 41d

कुम्या *f.* thick enclosure round a place of sacrifice, I 127d
कुम्भकार *m.* potter, II 33c
कुरुविस्त *m.* golden pala (*q.v.*), II 296a
कुल *n.* family, tradition, I 24b
कुलदेवता *f.* epithet of Pārvatī, I 95b
कुलाल *m.* potter, II 333b
कुलिश *m.n.* Indra's thunderbolt, II 28a
कुलेश्वरी *f.* epithet of Pārvatī, I 97c
कुतुक *n.* wonder, I 295c
कुवलाश्व *m.* name of Dhundhumāra, II 121c
कुवाद *mfn.* censorious, detracting, II 370c
कुविन्द *m.* weaver, II 328c
कुवेणी *f.* fish-basket, II 349d
कुश *m.* name of a son of Rāma, II 127b
कुशल *n.* happiness, well being, I 28b
,, *mfn.* skilful, expert, II 362d
कुशाग्रीयमति *mfn.* sharp of mind, intelligent, II 355b
कुशारणि *m.* epithet of Durvāsas, I 157d
कुशिक *m.* plough share, II 305c
कुशी *m.* = Kuśa, son of Rāma, II 127b
कुशीलव *m.* actor, mime, I 304b
कुसि *m.* epithet of Vālmiki, I 152c
कुसीद *m.* usury, II 289c
कुसीदक *m.* usurer (by business), II 288d
कुसुम *n.* flower, I 69b
कुसृति *f.* baseness, dishonesty, I 350c
,, *f.* conjuring, II 345c
कुह *m.* Kubera, II 46d
कुहक *n.* conjuring, II 345c
,, *mfn.* fraudulent, cheating, II 405a
कुहन *mfn.* envious, II 417b
कुहना *f.* hypocricy, I 347d
कुहर *n.* hole, II 111d
कूचिका *f.* painter's brush, II 340b
कूजित *n.* cry of a bird, I 258c
कूट *m. n.* fraud, deceit, I 347a
,, *m. n.* iron hammer, II 338c
कूटयन्त्र *n.* snare, trap, II 352b
कूटसाक्षिन् *mfn.* false witness, II 292d
कूणिका *f.* the peg of a lute, I 325d
कूपक *m.* mast, II 286a
कूबर *m. n.* pole of a carriage to which the yoke is fixed, II 194a
कूर्च *m.* a pendant tuft II 186c
कूर्पास *m.* quilted jacket worn under the armour, II 207c
कृच्छ्र *m. n.* a kind of penance, I 147d
,, *n.* pain, suffering, I 217c
कृतकर्मन् *n.* skilful, conversant, II 362c
कृतपुङ्ख *m.* he who has mounted his arrow to shoot, skilled in archery, II 213b
कृतमुख *mfn.* skilful, conversant, II 362b

कृतलक्षण *mfn.* well known famous, II 432b
कृतहस्त *mfn.* skilled in archery, II 213a
,, *mfn.* skilful, conversant, II 362c
कृतान्त *m.* doctrine, established system, I 16d
,, *m.* epithet of Yama, II 35a
कृतान्तजनक *m.* epithet of Sūrya, II 65b
कृतिन् *m.* skilled, learned man, II 360d
कृत्तिका *f.* name of lunar mansion, II 97d
कृत्तिकाभव *m.* the moon, II 57b
कृत्तिवासस् *m.* epithet of Śiva, I 80c
कृपण *mfn.* miser, II 383c
कृपा *f.* kindness, mercy, I 351d
कृपाण *m.* sword, II 231a
कृपाणिका *f.* knife, II 235d
कृपाणी *f.* scissors, II 326c
कृपालु *m.* kind, compassionate, II 393b
कृश *mfn.* thin, feeble, II 444b
कृशाश्विन् *m.* actor, I 303b
कृषक *m.* plough share, II 305c.
कृषि *f.* agriculture, II 267d, 269a
कृषिक *m.* farmer, II 302c
कृषीवल *m.* farmer, II 302b
कृष्टि *m.* wise man, II 361b
कृष्ण *m.* name of the son of Vasudeva and Devakī, I 41c
,, black colour, *mfn.* blackness, I 249a
कृष्णकर्मन् *mfn.* wicked, I 162c
कृष्णपक्ष *m.* epithet of Arjuna, II 134a
कृष्णपिङ्गला *f.* epithet of Pārvtī, I 93b
कृष्णस्वसृ *f.* epithet of Pārvatī, I 90ab
कृष्णा *f.* epithet of Pārvatī, I 93b
कृष्णा *f.* epithet of Draupadī, II 137a
कृष्णाग्रज *m.* epithet of Balarāma, I 60b
केतन *n.* flag, II 185d
केतव *m.* sun-ray, II 74c
केतु *m.* the Dragon's tail. II 88b
,, banner, II 185c
केनिपात *m.* rudder, II 287c
केलिकिल *m.* baffoon in a drama, I 306c
केवल *n.* solitude, I 336d
केवलिन् *m.* epithet of Jina, I 8a
केशरिसुत *m.* epithet of Hanumat, II 129ab
केशव *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 41a
केसरिन् *m.* lion, I 100b
कैतव *n.* deceit, fraud, I 347b
कैलासौकस् *m.* epithet of Kubera, II 44a
कैवर्त *m.* fisherman, II 348d
कैवल्य *n.* final emancipation, I 13b
कोट *m.* fort, constituent part of the state, II 141b
कोटि *f.* end of a bow, II 218c
,, *f.* crore, II 281d
कोटिक *m.* batcher, II 350b
कोटिपात्र *n.* rudder, II 287d

कोटिश *m.* harrow, II 306c

कोटिश्री *f.* epithet of Pārvatī, I 96a

कोट्टपति *m.* governer of a city, policeman, II 156cd

कोण *m.* stick for playing on a stringed instrument, I 329c

कोणवादिन् *m.* epithet of Śiva, I 82a

कोदण्ड *n.* bow, II 217c

कोप *m.* anger, I 290a

कोमल *m.* tenderness, *mfn.* tender, I 238b

कोल *m.* raft, float, II 288b

कोलम्बक *m.* the body of a lute, I 325a

कोलाहल *m.n.* noise, I 256d

कोविद् *m.* learned man, II 360a

कोश *m.* treasure, constituent part of the state, II 141a

कोश *m.f.n.* scabbard, sheath, II 234a

कोशशायिका *f.* knife, II 236b

कोष्ण *m.* warmth, *mfn.* warm, I 236d

कौक्षेयक *m.* sword, II 230a

कौटतक्ष *m.* free carpenter, II 335d

कौटिल्य *m.* epithet of Viṣṇugupta, I 161a

कौणप *m.* demon, II 39a

कौतुक *n.* eagerness, impetuosity, II 346a

कौतूहल *n.* eagerness, impetuosity, II 346ab

कौन्तिक *m.* spear-man, II 210d

कौन्तेय *m.* son of Kunti, II 136c

कौमुदी *f.* moon light; II 61a

कौमुदीपति *m.* the moon, II 56c

कौमोदकी *f.* Kṛṣṇa's mace, I 58c

कौलीन *n.* bad rumour, I 198c

कौशालिक *n.* a present, II 175ab

कौशिक *m.* epithet of Viśvāmitra, I 157b

,, epithet of Indra, II 13d

कौशिकी *f.* epithet of Pārvatī, I 94b

कौषीतकी *f.* epithet of Lopāmudrā, II 91c

कौसल्यात्मज *m.* epithet of Rāma, 126ab

कौसीद्य *n.* idleness, I 274c

कौस्तुभ *m.* jewel on the chest of Viṣṇu, I 58b

क्रकच *m. n.* saw, II 336b

क्रतु *m.* sacrifice, I 118b

,, name of one of the seven sages, II 92b

क्रतुधामन् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44c

क्रतुभुज् *m.* god, II 3b

क्रन्दन *n.* cry of a soldier, I 256c

क्रन्दित *n.* cry, I 255a

क्रम *m.* rule, tradition, I 114b

क्रयविक्रयिक *m.* trader, II 271c

क्रयिक *mfn.* purchaser, II 272b

क्रयिन् *mfn.* buyer, II 272a

क्रय्य *mfn.* exposed for sale, II 276c

क्रव्याद् *m.* demon, II 40c

क्राथ *m.* slaughter, II 396d

क्रायिक *mfn.* purchaser, II 27. ab

क्रियावत् *mfn.* active, II 377c

क्रियेन्द्रिय *n.* organ of action, I 234a

क्रुध् *f.* anger, I 289d

क्रुधा *f.* anger, I 290a
क्रुष्ट *n.* cry, I 255a
क्रूर *mfn.* cruel, I 237a, II 404b
क्रूरात्मन् *m.* Saturn, II 86b
क्रेतव्य *mfn.* purchasable, *n.* commodity; II 276a
क्रेय *mfn.* purchasable, *n.* commodity, II 275d
क्रेयद् *mfn.* seller, II 272d
क्रोड *m.* Saturn, II 87b
क्रोध *m.* anger, I 290c
क्रोधन *mfn.* angry, II 418a
क्रोधसंभूत *mfn.* arising from anger, I 281a
क्रोधिन् *mfn.* angry, II 418b
क्रोश *m.* a measure of two thousand Daṇḍas, II 299b
क्रौञ्चारि *m.* epithet of Skanda, I 106c
क्लम *m.* exhaustion, I 279d
क्लिष्ट *n.* contradiction, I 192c
क्लेन्दु *m.* the moon, II 59c
क्लेश *m.* trouble, I 279c
क्वण *m.* sound, I 251a
क्वणन *n.* sound of a lute, I 252b
क्वाण *m.* sound of a lute, I 251b
क्वाथि *m.* the sage Agasti, II 91c
क्षण्डा *f.* epithet of Pārvatī, I 98c
क्षत्तृ *m.* gate-keeper, II 150b
,, driver, chrioteer, II 199a
,, son of a Śūdra form a Kṣatriya woman, II 311a
क्षत्र *m.* Kṣatriya, II 115d
क्षत्रिय *m.* the second of the four castes, II 114a
क्षत्रिय *m.* member of the 2nd of the four castes, II 115c
क्षन्तृ *mfn.* content, patient, II 416c
क्षमा *f.* forbearance, I 343c
क्षमापति *m.* king, II 116b
क्षमितृ *mfn.* patient, content, II 416d
क्षमिन् *mfn.* patient, content, II 416c
क्षर *m.* sword, II 232a
क्षान्ति *f.* kindness, mercy, I 351a
क्षाम *mfn.* emaciated lean, II 445a
क्षार *m.* ashes, I 131a
क्षारित *mfn.* accused, II 432a
क्षिप्नु *mfn.* rejecting, II 373c
क्षीणतनु *mfn.* lean, emaciated, II 444d
क्षीब *mfn.* drunk, II 430d
क्षीरकण्ठ *m.* child, infant, II 355a
क्षीरशर *m.* mixture of boiled milk and curds, I 135b
क्षीराब्धिमानुषी *f.* epithet of Lakṣmi, I 65b
क्षीरोदतनया *f.* epithet of Lakṣmī, I 64a
क्षुण्ण *mfn.* trained, practised, II 366c
क्षुत् *f.* hunger, I 218d
क्षुद्र *mfn.* poor, II 383a
,, *mfn.* miser, II 383c
,, *mfn.* low or mean person, II 406d
क्षुधित *mfn.* hungry, II 418d
क्षुरप्र *m.* a kind of arrow, II 227a
क्षुरमर्दिन् *m.* barber, II 342b
क्षुरिन् *m.* barber, II 341d

क्षुरी *f.* knife, II 235d
क्षेत्रज्ञ *m.* epithet of Brahmā, I 37d
,, *m.* soul, I 211d
क्षेत्रहर *mfn.* one who seizes a land or field, II 399c
क्षेत्रिन् *m.* farmer, II 302b
क्षेप *m.* reproach, I 199c
क्षेपणी *f.* pole, oar, II 285d
क्षेम *m.n.* happiness, wellbeing, I 27c
क्षेमंकरी *f.* epithet of Pārvatī, I 98ab
क्षेमा *f.* epithet of Pārvatī I 98d
क्षौर *n.* shaving, II 343b
क्षौरिक *m.* barber, II 342c
क्ष्वेडा *f.* roaring sound, I 256c

ख

ख *n.* organ of sense, I 233a
ख *n.* zero, II 184b
खग *m.* the sun, II 63d
,, *m.* arrow, II 222d
खचारिन् *m. pl.* sky-roaving deities, II 11b
खजित् *m.* epithet of Buddha, I 31d
खट्वाङ्ग *m.n.* staff with a skull at its top, a weapon of Śiva, I 85c
खट्वाङ्गभृत् *m.* epithet of Śiva, I 78b
खड्ग *m.* sword, II 231a
खड्गपिधान *n.* scabbard, II 234c
खड्गमुष्टि *f.* hilt of a sword, II 233d
खण्डपर्शु *m.* epithet of Śiva, I 237b
खण्डितव्रत *m.* violater of celibacy, I 162b
खतिलक *m.* the sun, II 70a
खनित्र *n.* spade, II 305a
खर *m.* heat, *mfn.* hot, I 236b
,, hardness, *mfn.* hard, I 237b
खरांशु *m.* the sun, II 68a
खरु *m.* Rudra, I 83d
,, *mfn.* desirous of prohibited things, I 167b
खर्व *n.* ten thousand millions, II 282a
खल *m. n.* oil-cake, II 334a
खल *mfn.* wicked, mischievous, II 406c
खलपू *m.* sweeper of threshing floor, II 388d
खलूरिका *f.* place of exercise, II 242d
खलेवाली *f.* post of threshing floor, II 307b
खशिख *m.* the moon, II 58b
खातादिकर्म *n.* work like digging (a well) etc., I 139a
खारी a measure of 16 Droṇas, II 298c
खुरली exercise, II 242b
खेट *m. n.* shield, II 235a
खेटक *n.* hunting, a vice, I 332a
खेद *m.* grief, lament, I 289c

ग

गगनध्वज *m.* the sun, II 69b
गगनाध्वग *m.* the sun, II 67d
गङ्गाभृत् *m.* epithet of Śiva, I 78b
गज *m.* elephant (section of an army), II 186d
गजाजीव *m.* elephant-keeper, II 201c
गजानन *m.* epithet of Gaṇeśa, I 102d

गण *m.* name of a class of Siva's attendants, I 86d; 324a

गणदेवता *f.* deities forming a group or class, II 7b

गणनायिका *f.* epithet of Pārvatī, I 90d

गणाधिप *m.* head of a Gaṇa of monks, I 9b

गणि *m.* one who is conversant with sacred texts and auxiliary sciences, I 23b

गणिन् *m.* head of a Gaṇa of monks, I 9c

गणेश *m.* name of a son of Pārvati, I 101c

गणेय *mfn.* countable, II 277d

गण्डिनी *f.* epithet of Pārvatī, I 94d

गण्य *mfn.* countable, II 277c

गदा *f.* mace, I 58c

गदाग्रज *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 42b

गदान्तक *m. du.* Aśvins, II 31c

गदाभृत् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 46d

गदित *n.* speech, I 209c

गन्त्री *f.* cart drawn by oxen, II 190c

गन्ध *m.* fragrance, smell, I 240c

गन्धकालिका *f.* name of the mother of Vyāsa, I 153d

गन्धर्व *m.* a partic. class of divine beings, II 33cd

गन्धवती *f.* name of the mother of Vyāsa, I 154d

गन्धोत्तमा *f.* wine, II 318ab

गभस्ति *m.* the sun, II 64b

,, sun-ray, II 72c

गमन *n.* march, expedition, II 245b

गरद *mfn.* poisoner, II 399a

गरुड *m.* name of an eagle-Viṣṇu's conveyance, I 59c, 72c

गरुडव्यूह *m.* a kind of military array, II 180c

गरुडाग्रज *m.* epithet of Aruṇa, II 78d

गरुत्मान् *m.* epithet of Garuḍa, I 72c

गर्ज *m.* the roaring of elephant, I 257c

गर्जि *m.* thundering of clouds, I 259d

गर्जित *n.* thundering of clouds, 259d

गर्त *m. f.* ditch, II 112a

गर्ध *m.* greed, craving, I 329c

गर्धन *mfn.* greedy, covetous, II 425a

गर्व *m.* pride, I 276b

गर्हणा *f.* reproach, I 199b

गल *m.* the sun, II 71a

गल्वर्क *m.* wine-glass, II 321a

गवीश्वर *m.* owner of cattle, II 300d

गव्या *f.* bow string, II 219a

,, a distance of two Krośas, II 300a

गव्यूत *n.* a length of two thousand daṇḍas, II 299b

,, a distance of two Krośas, II 300b

गव्यूति *m. f.* a distance of two Krośas, II 300a

गह्वर *m.* low suppressed cry, I 255b

गह्वर *m.* sickness, I 270c
गाण्डीव *m. n.* Arjuna's bow, II 135ab
गाधेय *m.* epithet of Viśvāmitra, I 157b
गान *n.* singing, song, I 315a
गान्धर्व *n.* singing, song, I 314c
„ *m.* a class of demigods, II 33a
गान्धार *m.* name of a svara in music, I 253b
गार्ध्रपक्ष *m.* arrow, II 223cd
गार्हपत्याग्नि *m.* a sacrificial fire placed in the west, I 123d
गालि *f.* abuse, I 199d
गिर् *f.* Sarasvatī, I 208b
गिरिश *m.* epithet of Śiva, I 74a
गिरीश *m.* epithet of Śiva, I 74a
गीत *n.* song, I 313a, 314d
गीति *f.* song, I 314d
गीरथ *m.* Jupiter, II 84d
गीर्वाण *m.* god, II 3a
गुञ्जा *f.* a weight of gold equal to five Māṣas, II 295a
गुडाकेश *m.* epithet of Arjuna, II 133c
गुण *m.* a cook; II 152b
„ the six divisions of action for a king in foreign politics, II 167c
„ bowstring, II 219a
„ cord, string, II 348b
गुणवत् *mfn.* a gaṇin, endowed with virtues, I 10a
गुणवृक्ष *m.* mast, II 286b
गुणाब्धि *m.* epithet of Buddha, I 32c
गुणोत्कर्ष *m.* excellence, superior merit, I 225a
गुदज *mfn.* coming from the anus, I 255d
गुन्दल *m.* sound of a Muraja drum, I 261b
गुप्तचर *m.* epithet of Balarāma, I 62cd
गुप्ति *f.* prison, II 266b
गुरु *m.* preceptor, I 22d, 24a
„ Bṛhaspatī, I 124b
„ Jupiter, II 83b
गुरुक्रम *m.* tradition, succession of teachers, I 24c
गुरुदैवत *m.* the lunar mansion Puṣya, II 100d
गुरुहन् *m.* murderer of his teacher, I 166d
गुल्म *m. n.* military force of three senāmukhas, II 182c
गुल्य *m.* sweetness, I 238c
गुह *m.* epithet of Skanda, I 104b
गुह्य *n.* secret, I 338a
गुह्यक *m.* Yakṣa, II 49b
गुह्यकेश्वर *m.* epithet of Kubera, II 45c
गूढपथ *n.* mind, I 216c
गूढपुरुष *m.* spy, II 166b
गृध्नु *mfn.* greedy, covetous, II 425c
गृहजालिका *f.* dissimulation, I 273b
गृहपति *m.* house-holder having precedence at a sacrifice, II 167a
गृहमेधिन् *m.* house-holder, I 108a
गृहयालुक *mfn.* disposed to take, II 440d
गृहस्थ *m.* house-holder, I 108a
गृहिन् *m.* a house-holder I 107a, d

गृहीतदिश् *mfn.* fled from the battle-field, II 265b

गृह्यक *mfn.* dependent, II 380c

गेय *n.* song, I 315a

गो *f.* Sarasvatī, I 208b

,, *m. f.* heaven, II 1b

,, *m. f.* ray of the sun, II 75c

गोकुलोद्भवा *f.* epithet of Pārvatī, I 99b

गोचर *m.* object of sense, I 234c

गोत्र *n.* name, I 186b

गोत्रभृत् *m.* epithet of Indra, II 17a

गोदारण *m.* plough, II 303b

गोदारण *n.* scraper, shovel, II 304d

गोध *n.* ० धा *f.* leathern fence for the arm, II 219c

गोधुक् *m.* cowherd, II 301b

गोनर्दीय *m.* epithet of Patañjali, I 158c

गोप *m.* head of many villages, II 155d

,, cowherd, II 301a

गोपति *m.* the sun, II 62b

गोपनीय *mfn.* to be concealed, I 338b

गोपाल *m.* epithet of Śiva, I 81a

,, cowherd, II 301b

गोपेन्द्र *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 43a

गोप्य *m.* servant, II 385c

गोब्रन्धदारु *n.* post of the threshing floor, II 306d

गोमत् *n.* owner of cows or cattle, II 301a

गोमिन् *m.* owner of cows or cattle, II 301a

गोरुत *n.* length of two Krośas, II 299d

गोवर्धनधर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 46c

गोविन्द *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44c

,, superintendent of cattle, II 301d

गोसंख्य *m.* cowherd, II 301c

गौतम *m.* epithet of Śākyasiṁha, I 34a

,, name of a sage, I 157d

गौतमी *f.* epithet of Pārvatī, I 91d

गौर *m.* whiteness; *mfn.* white, I 243c

,, red-yellowness; *mfn.* red-yellow, I 245b

,, Jupiter, II 84c

गौरी *f.* epithet of Pārvatī, I 90b

ग्रन्थभेद *m.* different book, or composition, I 181b

ग्रन्थावयवविशेष *m.* a particular part of a book, I 182c

ग्रान्थिक *m.* epithet of Sahadeva, II 135c

ग्रस्त *mfn.* which is not fully pronounced, I 193c

ग्रह *m.* receiving, learning, I 147b

,, *m.* eclipse, II 94b

,, *m.* planet, II 96b

ग्रहक *m.* prisoner, II 266c

ग्रहण *n.* grasping, a quality of understanding, I 268b

ग्रहपुष्प *m.* the sun, II 66d

ग्रहाश्रय *m.* polar star, II 89b

ग्रहीतृ *mfn.* disposed to take, II 440d
ग्रामणी *m.* barber, II 342c
ग्रामतक्ष *m.* village carpenter, II 335c
ग्राम्य *mfn.* vulgar, I 19?a
ग्राहक *mfn.* receiver, II 29?b
ग्लानि *f.* lassitude, langour, I 278c
ग्लौ *m.* the moon, II 54d

घ

घटोद्भव *m.* epithet of Agastya, II 90d
घट्ट *m.* landing place, II 153d
घन *n.* metallic instrument, I 320d
" medium time in music = मध्यलय, I 327d
" *m.n.* mallet, II 238c
घनवाहन *m.* epithet of Śiva, I 75b
घर्घर *m.* laughter, I 287b
घर्घरवचन *mfn.* speaking hoarsely, II 372b
घर्म *m.* sweat, one of the 8 Bhāvas, I 297b
घस्मर *mfn.* gluttonous, II 419d
घाण्टिक *m.* one who strikes the bell, II 251c
घात *m.* slaughter, II 394b
घातस्थान *n.* slaughter house, II 350d
घातुक *mfn.* killer, II 393d
घार *m.* sprinkling ghee into fire, I 141d
घुष्ट *mfn.* proclaimed, I 197a
घूर्णित *mfn.* nodding the head while asleep in a sitting posture, II 437d
घृणा *f.* disgust, I 295a
" kindness, mercy, I 351b
घृणि *m.* sun-ray; II 74c
घृताक्षिति *f.* the part of the sacrificial post sprinkled with ghee, I 127b
घृतलेखिनी *f.* ladle for ghee, I 142d
घोर *mfn.* fierce, I 294c
घोष *m.* sound, I 251a
घोषणा *f.* loud proclamation, I 197a
घोषवती *f.* lute, I 322a
घ्राणतर्पण *m.* fragrance, I 240d

च

चकित *mfn.* timid, frightened, II 391b
चक्र *n.* discus as a weapon, I 59a, II 240c
" *m. n.* wheel of a chariot, II 192c
" *n.* army, II 178a
चक्रजीविन् *m.* potter, II 333c
चक्रबान्धव *m.* the sun, II 64b
चक्रभृत् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 46b
चक्रवर्तिन् *m.* sovereign king, II 118c
चक्रव्यूह *m.* a partic. military array, II 180a
चक्रिन् *mfn.* wheeled, II 187b
चक्षण *n.* eating relish to promote drinking wine, II 322b
चक्षुष्य *mfn.* beloved, desired, II 443c
चच्चपुट *m.* a kind of measure in music, I 3?6d
चटु *mfn.* pleasing, agreeable, I 190b

चाणक्यात्मज *m.* epithet of Viṣṇugupta, I 160d

चण्ड *m.* heat, *mfn.* hot, I 236b

,, *m.* name of Yama's servant, II 38a

,, *mfn.* very passionate, II 418c

चण्डता *f.* ferocity, I 278c

चण्डाल *m.* son of a Sūdra man and Brahmin woman, II 311ab

,, the lowest born person, II 354a

चण्डिल *m.* barber, II 342a

चण्डी *f.* epithet of Pārvatī, I 88d

चतुर *mfn.* clever, skilful, II 362d, 411d

चतुरङ्गबलाध्यक्ष *m.* commander in chief of army, II 155ab

चतुर्दन्त *m.* epithet of Airāvata, II 25c

चतुर्भद्र *n.* Kīrtī, Ayus, Yasas and Bala, I 231b

चतुर्भुज *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 42d

चतुर्मुख *m.* epithet of Brahmā, I 36a

चतुर्वर्ग *m.* four objects of life (Dharma, artha etc.), I 231c

चतुर्व्यूह *m.*epithet of Kṛṣṇa, I 47c

चतुस्त्रिंशज्जातकज्ञ *m.* epithet of Buddha, I 31a

चत्वर *n.* square ground levelled for sacrifice, I 126b

चान्दिर *m.* the moon, II 59b

चन्द्र *m.* the moon, II 11a, 53c

चन्द्रकामिनी *f.* lunar mansion as a wife of moon, II 107a

चन्द्रगोलिका *f.* moon-light, II 60d

चन्द्रभास *m.* sword, II 232c

चन्द्रमस् *m.* the moon, II 57a

चन्द्रहास *m.* sword, II 230c

चन्द्रातप *m.* moon light; II 61ab

चन्द्रिका *f.* moon light, II 61a

चमर *m.f.n.* chowrie, II 145b

चमू *f.* army, II 178b

,, a division of army consisting of 3 Pṛtanās, II 183a

चम्पाधिप *m.* epithet of Karṇa, II 138a

चर *m.* spy, II 165d

चरण *n.* conduct, I 149c

चरित *n.* conduct, I 149c

चरित्र *n.* conduct, I 149a

चरु *m.* oblation boiled with butter and milk, I 137d

चर्चटी *f.* merriment, festive sport, I 201d

चर्च *m.* discussion, consideration, I 220b

चर्चरी *f.* festive sport, merriment, I 201d

चर्चा *f.* discussion, consideration, I 220b

चर्चिका *f.* epithet of Cāmuṇḍā, I 101b

चर्मन् *n.* shield, II 235a

चर्मकृत् *m.* shoe-maker, II 330a

चर्मप्रभेदिका *f.* awl, shoe-maker's knife, II 333a

चर्मप्रसेविका *f.* bellows, II 323cd

चर्ममुण्डा *f.* epithet of Cāmuṇḍā, I 101a

चषक *m.n.* a wine-glass, II 320d

चषाल *m.n.* wooden ring on the top of a sacrificial post, I 127a

चाक्रिक *m.* oilmaker, II 333d

,, one who strikes the bell, II 251c

चाटु *mfn.* pleasing, agreeable, I 190b

चाण्डालिका *f.* lute used by a caṇḍāla, I 324c

चातुर्वर्ण्य *n.* the system of four castes; II 114c

चान्द्रमस *n.* the lunar mansion Mṛga, II 99a

चाप *m.n.* bow, II 217d

चापल *n.* unsteadiness, I 274b

चामर *mfn.* chowrie, II 145b

चामुण्डा *f.* name of a goddess, I 100c

चार *m.* spy, II 165d

चारक *m.* prison, II 266b

चारण *m.* wandering actor or singer, I 304a

चारभट *m.* brave, II 390c

चारित्र *n.* conduct, I 149b

चारुवा *f.* epithet of Indrāṇī, II 19d

चार्वाक *m.* heretic, materialist, I 171b

चित् *f.* intelligence, I 266a

चिता *f.* funeral pile, II 403a

चिति *f.* funeral pile, II 403b

चित्त *n.* mind, I 216b

चित्तप्रसन्नता *f.* joy, pleasure, I 275a

चित्तविप्लव *m.* insanity, I 280c

चित्तानवस्थिति *f.* insanity, aberation of mind, I 280b

चित्तोन्नति *f.* pride, I 276d

चित्या *f.* funeral pile, II 403b

चित्र *n.* picture, I 340d

,, *n.* wonder, I 295b

,, *m.* variegated colour, *mfn.* variegated, I 249c

चित्रकृत् *m.* painter, II 340b

चित्रगुप्त *m.* name of Yama's writer, II 37c

चित्रपुङ्ख *m.* arrow, II 223c

चित्रभानु *m.* the sun, II 65c

चित्रयोधिन् *m.* epithet of Arjuna, II 134a

चित्रल *m.* variegated colour, *mfn.* variegated, I 249d

चित्रशिखण्डिज् *m.* epithet of Bṛhaspatī, II 83b

चित्रशिखण्डिन् *m.* epithet of Saptarṣī, II 93b

चित्रा *f.* name of a lunar mansion, II 102c

चित्राङ्गसूदन *m.* epithet of Arjuna II 134 cd

चिद्रूप *mfn.* wise; II 365c

चिन्ता *f.* thought, meditation, I 282b

,, care, II 142a

चिपिट *mfn.* flat-nosed, II 446d

चिरका *f.* a kind of weapon; II 241b

चिरक्रिय *mfn.* dilatory, slow, II 376d

चिरायुस् *m.* god, II 3cd

चिह्न *n.* mark on the moon, II 60b

चेट *m.* servant, II 386a

चेतन *m.* soul, I 211c

चेतना *f.* intelligence, I 255d

चेतस् *n.* mind, I 216b

चैत्ररथ *n.* Kubera's garden, II 48a
चोद्य *n.* wonder, I 295d
चोर *m.* thief, II 408c
चोरड *m.* thief, robber, II 408d
चौर *m.* thief, robber, II 408c
चौरिका *f.* theft, II 410a
चौरी *f.* theft, I 332b
चौर्य *n.* theft, II 410a

छ

छइल्ल *mfn.* clever, shrewd, II 363d
छत्र *n.* parasol, II 145a
छत्रधार *m.* umbrella-holder, II 203d
छद्मन् *n.* deceit, guise, I 347b
छन्द *n.* desire, I 232a
छन्दस् *n.* Veda, I 172b
,, ,, Vedic metric, a Vedāṅga, I 173b
छन्न *n.* solitude, I 337a
छल *n.* circumvention, I 340d
,, ,, deceit, fraud, I 346d
छल्य the lunar mansion Dhaniṣṭhā, II 105a
छवि *f.* ray, II 76c
छात *mfn.* emaciated, lean, II 444d
छात्र *m.* pupil, I 26c
छान्दस *m.* one who has studied Veda, I 125c
छायाकर *m.* umbrella-holder, II 204a
छायाभृत् *m.* the moon, II 56d
छायासुत *m.* Saturn, II 87a
छिद्र *n.* hole, II 111b
छुरी *f.* knife II 236a
छेक *mfn.* clever, shrewd, II 363c
छेकाल *mfn.* clever, shrewd, II 363c
छेकिल *mfn.* clever, shrewd, II 363b
छेद *m.* cut, II 398c

ज

जगच्चक्षुस् *m.* the sun, II 67a
जगत् *n.* world, I 210d
जगती *f.* world, I 210c
जगत्कर्तृ *m,* epithet of Brahmā, I 37a
जगत्साक्षिन् *m.* the sun, II 66c
जगत्स्रष्टृ *m.* epithet of Śiva, I 83c
जगद्दीप *m.* the sun, II 71b
जगन्नाथ *m.* a Tīrthaṁkara, I 6a
,, ,, epithet of Kṛṣṇa, I 39a
जगर *m.* armour, II 206d
जगल *m.* vinous liguor for distilling, II 319b
जघन्यज *m.* a śūdra, II 307b
जङ्घात्राण *n.* armour for shanks, II 209c
जटा *f.* matted hair, I 114a
जटाजूट *m.* matted hair of Śiva, I 85a
जटाजूटाङ्क *m.* epithet of Śiva, I 83a
जटाधर *m.* epithet of Siva, I 82d
जड *m.* coolness, *mfn.* cool, I 235b
,, *mfn.* dull, stupid, II 375d
जनन *n.* birth, I 212c
जनप्रवाद *m.* rumour, I 198c
जनश्रुति *f.* rumour, I 185c
जनार्दन *m.* epithet of Ksṛṇa, I 38b

जनि *f.* birth, I 212d
जनुस् *n.* birth, I 213a
जन्तु *m.n.* transmigratory soul, I 212b
जन्मन् *n.* birth, I 213a
जन्य *n.* fight, II 255d
जन्यु *m.* embodied soul, I 212c
जप *m.* silent repetition of sacred prayer, I 114b
जम्भभेदिन् *m.* epithet of Indra, II 17c
जय *m.* epithet of Indra, II 14c
,, ,, epithet of Jayanta, II 21a
,, ,, victory, II 263a
जयदत्त *m.* epithet of Jayanta, II 21a
जयन्त *m.* name of Indra's son, II 21b
जयन्ती *f.* name of Indra's daughter, II 21c
जयवाहिनी *f.* epithet of Indrāṇī, II 20b
जया *f.* epithet of Pārvatī, I 91d
,, ,, name of Pārvatī's friend, I 100b
जय्य *mfn.* capable of being conquered, II 250a
जरठ *m.* hardness, I 237c
जरत् *m.* old man, II 358b
जरा *f.* old age, II 358d
जराभीरु *m.* epithet of Madana, I 66c
जरिन् *m.* old man, II 358b
जलकान्तार *m.* epithet of Varuṇa, II 43cd
जलद *m.* cloud, I 259b
जलदेव *m.* the lunar mansion Pūrvāṣāḍhā, II 104a
जलपति *m.* epithet of Varuṇa, II 42d
जललोहित *m.* demon, II 40d
जल्पाक *mfn.* speaking much, II 367c
,, speaking nonesnse, II 368c
जल्पित *n.* speaking without restraint, I 209a
जह्नु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 45c
जागर *m.* waking, II 438b
जागरण *n.* waking, II 438c
जागरा *f.* waking, II 438b
जागरिन् *mfn.* who is awake, II 438 a
जागरूक *mfn.* who is awake, II 438a
जागर्या *f.* waking, II 438c
जाङ्गुली *f.* epithet of Pārvatī, I 93c
जाड्य *n.* stupidity, I 269c
,, dullness, I 297a
जानकी *f.* patron. of Sitā, II 126c
जावाल *m.* goat-herd, II 302a
जामदग्न्य *m.* epithet of Paraśu-rāma, I 155a
जायाजीव *m.* actor, I 303cd
जाल *n.* conjuring, II 345c
जालप्राया *f.* chain-armour, II 210a
जालिक *m.* hunter using nets, II 347c
,, *mfn.* dishonest, crafty, II 404d
जालिका *f.* chain-armour, II 210a
जाल्म *mfn.* foolish, stupid, II 376c

जाह्नवीनन्दन *m.* epithet of Skanda, I 105a
जिघत्सा *f.* hunger, I 344a
जिघत्सु *mfn.* hungry, II 418d
जिघांसु *m.* enemy, II 160a
जित *mfn.* defeated, II 264d
जितकाशिन् *mfn.* who has gained the battle, II 265c
जितनेमि *m.* Ficus Religiosa, I 113a
जितमोह *m.* a epithet of Arhat, I 9a
जितस्मर *m.* epithet of Arhat, I 6b
जिताहव *mfn.* who has gained the battle, II 265d
जितेन्द्रिय *m.* who has controlled his senses, ascetic, I 115a
जित्या *f.* large plough, II 303a
जित्वर *mfn.* victor, II 249d
जिन *m.* epithet of Arhat, I 6b
,, *m.* epithet of Buddha, I 29a
,, *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 39d
जिनशासन *n.* Jain scripture, II 139d
जिनागम *m.* Jain scripture, II 9d, 119a
जिनेश्वर *m.* epithet of Arhat, I 7b
जिष्णु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 38c
,, *m.* epithet of Indra, II 17d
,, *m.* epithet of Arjuna, II 133a
जिष्णु *mfn.* victor, II 249d
जीन *m.* old man, II 358c
जीर्ण *m.* old man, II 358c
जीव *m.* embodied soul, I 212c
,, *mfn.* life, living, I 213a
,, *m.* Bṛhaspati, II 82c
जीवन *n.* livelihood, II 268b
जीवनौषध *n.* life-giving drug, I 214a
जीववृत्ति *f.* cattle breeding, II 300b
जीवा *f.* bow-string, II 218d
जीवातु *m.n.* life-giving drug, I 213d
जीवान्तक *m.* fowler, II 350a
जीविका *f.* livelihood, II 268a
जीवित *n.* life, I 213b
जीवितकाल *m.* life time, I 215c
जुगुप्सन *n.* aversion, disgust, I 198d
जुगुप्सा *f.* disgust, I 295a
जुहू *f.* a large wooden sacrificial ladle, I 132a
जेतृ *mfn.* victor, II 249c
जेय *mfn.* one who is to be conquered, II 25 b
जैवातृक *m.* the moon, II 55a
ज्ञ *m.* epithet of Budha, Mercury, II 82a
,, *m.* learned or wise man, II 361c
ज्ञप्ति *f.* intelligence, I 266b
ज्ञान *n.* knowledge, I 267b
ज्ञानध्यानधन *mfn.* rich in knowledge and meditation, I 161c
ज्या *f.* bow string, II 218d
ज्याघातवारण *n.* protection from hitting of a bow string, II 219c
ज्यायस् *mfn.* pretty old, II 359a
ज्येष्ठा *f.* name of a lunar mansion, II 103c
ज्येष्ठाश्रमिन् *m.* house-holder, I 107cd
ज्योतिष्क *m. pl.* luminaries as a class of (5) planets, II 11b
ज्योतिस् *n.* star, planet, II 96b
ज्योतिस् *n.* astronomy, Vedāṅga, I 173d

ज्योतिस् *n.* sun-ray, II 75d
ज्योतीरथ *m.* polar star, II 89ab
ज्योत्स्ना *f.* moon light, II 60d

ट

टङ्क *m.* *n.* mason's chisel, II 337d
टङ्कर *n.* sound of a drum, I 260d
टीका *f.* commentary of inner meaning, I 180d

ड

डमर *mfn.* fierce, I 295a
डमर *m.* portent, evil omen, II 263c
डयन *n.* palanquine, II 189d
डिङ्गर *m.* servent, II 385b
डिम्ब portent, evil omen, II 263c
डिम्भ *m.* child, II 356d

ढ

ढक्का *f.* large drum, I 328c
ढौकन *n.* a present, II 175d

त

तक्षणी *f.* carpenter's adze, II 336a
तक्षन् *m.* carpenter, II 334d
तत्कालधी *mfn.* ready-minded, II 365a
तत्पर *mfn.* engaged in, II 412b
तत्त्वज्ञान *n.* knowledge of reality I 268d
तत्सत् god, II 2c
तथागत *m.* epithet of Buddha, I 29c
तथ्य *n.* truth, I 191a
तद्धन *mfn.* miser, II 383d
तद्बल a kind of arrow, II 227b
तनुत्र *n.* armour, II 206c
तन्तिपालक *m.* epithet of Nakula, the youngest Pāṇḍava II 135d
तन्तु *m.* thread, II 329c
तन्तुवाय *m.* tailor, II 326a
" *m.* weaver, II 328b
तन्त्र *n.* consideration of protecting one's own country, II 142b
" *n.* retinue of a king, II 143a
" *n.* army, II 178d
तन्त्री *f.* stringed instrument, I 322b
" *f.* cord, string, II 348a
तन्त्रीक्वणन *n.* sound of a lute, I 261c
तन्त्रीभेद *m.* difference in the number of strings, I 322c
तन्द्रा *f.* sleep, I 271c
" *f.* idleness, I 274c
तपन *m* the sun, II 67d
" *m.* epithet of Agastya, II 91a
तपस् *n.* penance, I 17a
" *n.* self-imposed restriction, I 148d
तपस्तक्ष *m.* epithet of Indra, II 15c
तपस्या *f.* ascetic practice, I 26a
तपस्विन् *m.* ascetic, a gaṇin, I 10a
" *m.* ascetic mendicant, Bhikṣu, I 109d
तपाराज *m.* the moon, II 57c
तपोधन *m.* monk, I 11d
तमघ्न *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 47b

तमस् *n.* sin, I 229b
,, *m.* the planet Rāhu, II 87b
तरणि *m.* the sun, II 65d
तरण्ड *m.n.* raft, float, II 288a
तरमूल्य *n.* freight, II 288c
तरवारि *f.* sword, II 229c
तरस् *n.* strength, I 338c
तरिणी *f.* boat, II 285c
तरी *f.* boat, II 285b
तरुण *m.* youth, II 357c
तर्क *m.* reasoning, I 282d
तर्कविद्या *f.* logic, I 174cd
तर्कु *m.* spindle, II 327a
तर्कुक *m.* beggar, II 414a
तर्पण *n.* offering oblation to the Manes, I 119d
,, fuel, I 130b
,, satiating, II 402d
तर्मन् *m. n.* portion at the top of a sacrificial post, I 127c
तर्ष *m.* thirst, I 345a
तल *n.* leathern fence for the arm, II 219b
तला *f.* leathern fence for the arm, II 219b
तलिन *mfn.* lean, delicate, II 444c
तविष *m.* heaven, II 1a
तविषी *f.* Jayantī, Indra's daughter, II 21d
तस्कर *m.* robber, thief, II 407d
ता *f.* Lakṣmī, I 64a
ताण्डव *m. n.* Śiva s dance, I 315c
तापन *m.* the sun, II 64d
तापस *m.* ascetic, I 108d
तापसी *f.* sleep, I 271b
तामसी *f.* epithet of Pārvatī, I 91d
ताम्बूलकरङ्क *m.* betel box, II 146ab
ताम्रकर्णी *f.* wife of the elephant Añjana, II 53a
ताम्रकुट्टक *m.* copper-smith, II 325c
तार *mfn.* high of pitch, I 254a
,, *m.* high-pitch sound, I 262d
,, *m. n.* o रा *f.* star, II 96a
तारक *m. n.* o का *f.* star, II 96a
तारकारि *m.* epithet of Skanda, I 105c
तारुण्य *n.* youth, II 357d
तार्किक *m.* logician, I 171d
तार्क्ष्य *m.* epithet of Garuḍa, I 71b
तार्क्ष्यध्वज *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40b
ताल *m.* beat of time, I 326d
,, *m.* cymbal, I 320d
तालकाभ *m.* greenness, *mfn* green, orpimentlike, I 246a
तालक्ष्मन् *m.* epithet of Balarāma, I 61a
ताविष *m.* heaven, II 1a
ताविषी *f.* Jayantī, Indra's daughter, II 21cd
तिक्त *m.* pungentness, *mfn.* pungent, I 240a
तिग्म *m.* heat, *mfn.* hot, I 236a
तितिक्षा *f.* patience, tolerance, I 343d
तितिक्षु *mfn.* patient, content, II 416d
तिथिप्रणी *f.* the moon, II 53d
तिरस्क्रिया *f.* disrespect, I 346b
तिरोहित *mfn.* fled from the battle field, II 265c
तिर्यञ्च् *m.n.* animal, I 258a
,, *mfn.* going obliquely, transverse, II 440a

तिष्य *m.* the lunnar mansion Puṣya, II 100c
तीक्ष्ण *m.* heat, *mfn.* hot, I 236a
तीक्ष्णकर्मन् *m.* sword, II 230d
तीक्ष्णधार *m.* sword, II 232c
तीरी *f.* small and fast arrow, II 227a
तर्थि *n.* sacred place, I 145b
तीर्थंकर *m.* epithet of Arhat, I 7c
तीर्थंकर *m.* epithet of Arhat, I 7c
तीर्थपाद *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 48a
तीव्र *m.* heat, *mfn.* hot, I 236a
तीव्रवेदना *f.* acute pain in hell, II 109a
तुन्दपरिमृज *mfn.* idle, II 411c
तुन्दि *mfn.* pot-bellied, II 445b
तुन्दिक *mfn.* pot-bellied, II 445b
तुन्दिल *mfn.* pot-bellied, II 445a
तुमल *m.* tumult, clatter, I 257a
तुमुल *m. n.* mingled combat, II 258c
तुम्बरु *m.* name of a Gandharva, I 324b
तुरगिन् *m.* horse-man, cavelry man, II 200b
तुरङ्गमुख *m.* Kimnara, II 50a
तुराषाट् *m.* epithet of Indra, II 18b
तुला *f.* balance, II 294a
,, *f.* weight of a hundred palas, II 296c
तुवर *m.* astringence, *mfn.* astringent, I 240b
तुपार *m.* coolness, *mfn.* cool, I 235a
तुषित *m.* a partic. class of 36 deities, II 4c
तूण *m.* quiver, II 228d
तूणिन् *m.* archer, II 212c
तूणीर *m.* quiver, II 228c
तूर्णि *f.* speed, haste, I 283d
तूर्य *m. n.* musical instrument, I 320b
तूलिका *f.* painter's brush, II 339b
,, *f.* painter's brush, II 340c
तूष्णीक *mfn.* silent, II 433c
तूष्णींशील *mfn.* silent, II 433c
तृप्त *mfn.* satisfied, II 420a
तृप्ति *f.* satisfaction, I 345c
तृष् *f.* craving, I 329d; thirst, I 344d
तृषा *f.* thirst, I 344d
तृषित *mfn.* thirsty, II 419b
तृष्णज् *mfn.* thirsty, II 419b; greedy, covetous, II 425b
तृष्णा *f.* desire, craving, I 330a; thirst, I 344d
तृष्णाक्षय *m.* cessation of desire, I 296a
तेजस् *n.* light, II 77a
,, *n.* power, majesty, II 173a
तेजसावर्तिनी *f.* crucible, II 323b;
तैलिन् *m.* oil-presser, II 333d
तोत्र *n.* goad, II 305d
तोदन *n.* goad, II 305d
तोमर *m. n.* iron club, II 239d
तौर्यत्रिक *n.* triple symphony (singing, dancing, instruments), I 313c
तौलकिक *m.* painter, II 340a
त्याग *m.* donation, I 341b
त्रपा *f.* shyness, I 268d
त्रयी *f.* triad of the Vedas, I 172b
त्रयीतनु *m.* the sun, II 64a

त्रयीमुख *m.* Brahmin, I 117b
त्रसर *m.* shuttle, II 328c
त्रास *m.* sudden fear, I 280d
त्रिककुद् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52c
त्रिकाय *m.* epithet of Buddha, I 30d
त्रिकालज्ञ *m.* epithet of Arhat, I 7b
त्रिकालविद् *m.* epithet of Buddha, I 29b
त्रिघ्न *mfn.* multiplied by three, II 184c
त्रिदश *m.* god, II 4a
त्रिदिव *n.* heaven, II 1a
त्रिदृश् *m.* epithet of Śiva, I 75d
त्रिधातुक *m.* epithet of Gaṇeśa, I 103b
त्रिधामन् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52c
त्रिपाद् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52b
त्रिपृष्ठ *m.* name of a mountain, II 123c
त्रिरुक्त *mfn.* uttered thrice, I 195a
त्रिवर्ग *m.* the three objects of life, Dharma, Artha and Kāma, I 231a
त्रिविक्रम *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 45c
त्रिविष्टप *n.* heaven, II 1d
त्रिशङ्कुज *m.* epithet of Hariścandra, II 121cd
त्रिशङ्कुयाजिन् *m.* epithet of Viśvāmitra, I 157c
त्रिशर *m.* demon, II 41c
त्रिशरस् *m.* epithet of Kubera, II 44d
त्रिशीर्षक *n.* trident, II 240b
त्रेता *f.* the three sacred fires, I 129a
त्र्यम्बका *f.* epithet of Pārvatī, I 88a
त्वरा *f.* haste, speed, I 283d
त्वरित haste, speed, I.283cd
त्वष्टृ *m.* the architect and artificer of gods, II 32b
„ *m.* the sun, II 68b
„ *m.* carpenter, II 335a
त्वाष्ट्री *f.* the lunar mansion Citrā, II 102c
त्विष् *f.* light, sun-ray, II 76c
त्विषि light, brilliance, II 74d
त्सरु *m.* hilt of a sword, II 233c

थ

थूत्करण *n.* fieing, I 312b
थूत्कार *m.* the sound "thūt", I 194b

द

दंश *m.* armour, II 206b
दंशित *mfn.* covered with armour, II 205c
दक्ष *mfn.* conversant, skilful, II 361d
„ *mfn.* clever, II 412a
दक्षजा *f.* epithet of Pārvatī, I 88c
दक्षजापति *m.* the moon, II 55b
दक्षिण *mfn.*. candid, sincere, II 40?d
„ *m.* name of a sacrificial fire, I 128c
दक्षिणस्थ *m.* charioteer, driver, II 199c
दक्षिणार्हक *m.* deserving the sacrificial fee, II 441b

दक्षिणाशापति *m.* epithet of Yama, II 34d

दक्षिणाशारति *m.* epithet of Agastya, II 90c

दक्षिणीय *mfn.* worthy of sacrificial fee, II 441c

दक्षिण्य *mfn.* worthy of sacrificial fee, II 441b

दण्ड *m.* staff, I 112a; *m. n.* II 237c

" *m.* punishment—a means of success against an enemy, II 171b; *m. n.* II 172b

दण्ड *n.* army, II 178b

" *m.* measure of four cubits, II 299a

दण्डधर *m.* epithet of Yama, II 36a

दण्डनायक *m.* army general, II 154d

दण्डपाशिक *m.* policeman, governer of a city, II 156d

दण्डभृत् *m.* potter, II 333b

दण्डव्यूह *m.* a partic. military array, II 180a

दण्डित *mfn.* punished, fined, II 441d

दण्डिन् *m.* gate-keeper, II 149c

दधिपाज्य *n.* mixture of ghee and coagulated milk, I 137a

दधिसंपृक्त *mfn.* mixed with curds, I 136c

दनुज *m.* demon, II 9a

दनुजद्विष् *m.* god, II 3c

दन्तशठ *m.* sourness, *mfn.* sour, I 239b

दम *m.* punishment, II 172d

दम्भ *m.* pretext, hypocricy, I 347c

दम्भचर्या *f.* deceit, hypocricy, I 348d

दम्भोलि *m.* Indra's thunderbolt, II 27d

दया *f.* mercy, pity I 351b

दयाकूर्च *m.* epithet of Buddha, I 31a

दयाधीर *m.* ascetic, I 11d

दयालु *mfn.* kind, compassionate, II 393d

दर *m.n.* fear, I 292a

" *m.f.n.* cave, pit, II 112b

दरित *mfn.* frightened, II 391b

दरिद्र *mfn.* poor, II 382c

दर्दुरी *f.* epithet of Pārvatī, I 96b

दर्प *m.* pride, I 276c

दर्पक *m.* epithet of Madana, I 66a

दर्वी *f.* ladle, I 142c

दर्श *m.* sacrifice on a new moon day, I 121c

दर्शक *m.* director of a drama, I 305b

दल्मि *m.* Indra, II 16b

दशकन्धर *m.* epithet of Rāvaṇa, II 129b

दशबल *m.* epithet of Buddha, I 30b

दशबाहु *m.* epithet of Śiva, I 82d

दशभूमिग *m.* epithet of Buddha I 29d

दशमिन् *mfn.* very old, II 359b

दशवाजिन् *m.* the moon, II 54a

दशा *f.* condition, state, I 225b

दशार्ह *m.* epithet of Buddha, I 30c

दशावतार *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 48c
दशाश्व *m.* the moon, II 54a
दस्यु *m.* enemy, II 160d
,, *m.* thief, robber, II 408b
दस्र *m. du.* epithet of the two Aśvins, II 30a
दस्रदेवता *f.* the lunar mansion Aśvinī, II 97b
दाक्षायणी *f.* lunar mansion as daughter of Dakṣa, II 107b
दाक्षिण्य *n.* courtesy, I 227c
दाक्षीय *m.* epithet of Paṇinī, I 158c
दाण्डाजिनिक *mfn.* dishonest, crafty, II 405a
दातृ *mfn.* donar, liberal, II 413a
दात्र *n.* sickle, II 304a
दान *n.* gift, donation, I 340d, II 171a
दानव *m.* demon, II 8b
दानशील *mfn.* liberal, generous, II 374cd
दानशौण्ड *mfn.* munificent, II 413ab
दान्त *mfn.* subdued, patient, I 110c
दापित *mfn.* fined, punished, II 441d
दामोदर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 39d
दायक *mfn.* giver, II 291c
दारहर *m.* adulterer, II 399c
दारु *n.* wood, II 195b
दारुण *mfn.* frightful, terrific, I 294a
दाश *m.* fisherman, II 349a
दाशरथि *m.* epithet of Rāma, II 126a
दाशार्ह *m.* epithet of Kṛṣṇa, II 39b
दाशेयी *f.* name of Vyāsa's mother, I 154b
दास *m.* servant, II 384d
दासीहव *m.* calling a maidservant, I 310d
दाह *m.* burning, II 168c
दिक्कुमार *m.* a partic. class of Jain deities, II 9 cd
दिगम्बर *m.* epithet of Skanda, I 103d
दिग्गज *m.* quarter elephant, II 51b
दिग्ध *m.* arrow smeared with poison, II 226b
दिग्वासस् *m.* epithet of Śiva, I 78d
दितिसुत *m.* demon, II 9b
दिदिविक *m.* heaven, II 1c
दिनकर *m.* the sun, II 67c
दिन्दु *m.* epithet of Vasudeva—father of Kṛṣṇa, I 57d
दिव *n.* heaven, II 1a
दिवसकर *m.* the sun, II 67b
दिवाकर *m.* the sun, II 63a
दिवाकीर्त्ति *m.* barber, II 342a; caṇḍāla, II 353a
दिवापुष्ट *m.* the sun, II 69c
दिशां प्रियतम *m.* epithet of Śiva, I 83d
दिष्ट *n.* fate, I 228a
दिष्टान्त *m.* death, I 285c
दीक्षा *f.* the undertaking of a religious vow, I 122a
दीक्षार्ह *mfn.* worthy of initiation, I 121d
दीक्षित *m.* soma sacrificer, I 123a

दीदिवि *m.* heaven, II 1c
,, *m.* epithet of Bṛhaspati, II 84b
दीधिति *f.* ray, II 75d
दीन *mfn.* poor, II 383a
दीप्ति *f.* high speed of an arrow, II 226d
दीर्घदर्शिन् *mfn.* farsighted, II 364b
दीर्घनिद्रा *f.* death, I 284d
दीर्घसूत्र dilatory, slow, II 377a
दुःख *n.* pain, suffering, I 218b
दुःस्थ *mfn.* poor, II 382d
दुन्दुभि *m.* kettle drum, I 329a
,, *m.* epithet of Varuṇa, II 43d
दुरासद *m.* sword, II 230d
दुरित *n.* sin, I 229c
दुरुक्त *mfn.* wrongly said, I 179d
दुर्गत *mfn.* poor, II 382d
दुर्गति *m. f.* hell, II 109b
दुर्गन्ध *m.* offending smell, stink, I 242b
दुर्गा *f.* epithet of Pārvatī, I 88a
दुर्जन *m.* traducing, wicked, person, II 406a
दुर्बल *mfn.* weak, lean, II 444b
दुर्मनस् *mfn.* sad, dejected, II 430b
दुर्मुख *mfn.* scurrilous, II 374a
दुर्वाच् *mfn.* speaking ill, II 369c
दुर्वासस् *m.* name of a sage, I 157c
दुर्विध *mfn.* poor, II 383a
दुर्हृद् *m.* enemy, II 162a
दुश्च्यवन *m.* epithet of Indra, II 19a
दुष्कृत *n.* sin, I 229b
दुष्टसाक्षिन् *m.* false witness, II 293a
दुस्फोट a kind of weapon, II 240d
दूत *m.* messenger, II 167b
दूरपातिन् *mfn.* shooting from a distance, II 214c
दूरवेधिन् *mfn.* shooting from a distance, II 214b
दूषित *mfn.* accussed, II 431d
दृढ *m.* hardness; *mfn.* hard, I 237a
दृढमुष्टि *mfn.* miser, II 383d
दृशान *m.* the sun, II 70b
दृषद्वती *f.* epithet of Pārvatī, I 93a
दृष्ट *n.* fear of obvious danger, I 293a
दृष्टि *f.* intelligence, I 266b
देव *m.* master, I 309b
,, *m.* god, II 2b
,, *m.* sword, II 232d
देवकीसूनु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 43a
देवगायन *m.* Gandharva, II 33b
देवता *f.* deity, god, II 3a
देवत्व *n.* godhood, I 147a
देवदत्तप्रज *m.* epithet of Buddha, I 34c
देवदुन्दुभि *m.* epithet of Indra, II 16d
देवद्र्यञ्च् *m.* regular worshipper of god, II 439a
देवनन्दिन् *m.* Indra's gatekeeper, II 23c
देवप्रश्न *m.* fortune telling, I 190a
देवब्रह्मा *m.* epithet of Nārada, I 155cd
देवयज्ञ *m.* sacrifice for a god, I 119c

देवल *m.* man attending on an idol, II 343d
देववर्धकि *m.* the architect and artificer of gods, II 32b
देवसृष्टा *f.* spirituous liquor, wine, II 317c
देवाजीव *m.* man attending on an idol, 343cd
देवाधिदेव *m.* a tīrthaṁkara, I 8ab
देवानांप्रिय *mfn.* toolish, stupid, II 376b
देवालय *m.* heaven, II 1c
देवी *f.* chief queen, I 310a
देश *m.* country, constituent of the state, II 141b
देशरूप *n.* propriety, I 333c
देशी *f.* local language; II 202a
देहभृत् *m.* transmigratory soul, I 212a
दैतेय *m.* demon, II 9a
दैत्य *m.* demon, I 57a, II 9a
दैत्यगुरु *m.* epithet of Śukra, (Venus) II 85b
दैत्यारि *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 45a
दैन्य *n.* miserliness, I 279b
दैव *n.* fate, I 228b
दैवत *n.* deity, I 17b, II 3d
,, *mfn.* of the gods; I 145c
दैवपर *mfn.* fatalistic, II 411a
दोला *f.* swing, II 196d
दोष *m.* fault, I 223c
दोषज्ञ *m.* wise man, II 361a
दोषभाषण *n.* reviling, I 195b
दोषैकदृश् *mfn.* censorious, fault-finder, II 405cd
दौवारिक *m.* gate keeper, II 150a
दौष्यन्ति *m.* epithet of Bharata, II 123a
द्यु *f.* heaven, II 1d
,, *f.* ray, II 76c
द्युति *f.* ray, II 73a
,, *f.* ray II 76c
द्युपति *m.* the sun, II 62c
द्युम्न *n.* strength, power, I 340a
द्यूतक्रीडा *f.* gambling, I 331c
द्यौ *f.* heaven, II 1a
द्रंव *m.* flight, II 262b
द्रामिल *m* epithet of Viṣṇugupta, I 160b
द्रुघण *m.* mallet, II 238c; epithet of Brahmā, I 37d
द्रुण *n.* bow, II 218a
द्रुणा *f.* bow string, II 218d
द्रुतलय *m.* quick-time in music, I 327b
द्रुवय *n.* measure of capacity, II 293c
द्रुहिण *m.* epithet of Brahmā, I 38b
द्रोण *m. n.* a measure of four Āḍhakas, II 298b
द्रोणी *f.* small wooden boat, II 285c
द्रोहचिन्तन *n.* evil intent, I 219d
द्रौपदी *f.* name of the wife of Pāṇḍavas, II 137b
द्वन्द्व *n.* fight, battle, II 255c
द्वादशाक्ष *m.* epithet of Buddha, I 30ab
,, *m.* epithet of Skanda; I 105ab
द्वादशात्मन् *m.* the sun, II 62d

द्वादशार्चिस् *m.* epithet of Bṛhaspati (Jupiter), II 84a
द्वापर *m. n.* doubt, I 222d
द्वारपालक *m.* gate keeper, II 150c
द्वारस्थ *m.* gatekeeper, II 149c
द्वास्थ *m.* gatekeeper, II 149d
द्वास्थितिदर्शक *m.* gatekeeper, II 150b
द्विगुण *mfn.* double, II 177c
द्विज *m.* Brahmin, I 115d, II 114a
द्विजन्मन् *m.* Brahmin, I 116a
द्विजपति *m.* the moon, II 55c
द्विजब्रुव *m.* Brahmin by birth only, I 163b
द्विजाति *m.* Brahmin, I 115d
द्विजिह्व *mfn.* traducing, talebearing, II 406a
द्वितीयक *mfn.* second, II 115a
द्विपद *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52b
द्विपाद्य *m.* double fine, II 177c
द्विरुक्त *mfn.* uttered twice, I 195a
द्विशरीर *m.* epithet of Gaṇeśa, I 103c
द्विष् *m.* enemy, II 161c
द्विषत् *m.* enemy, II 160d
द्वेषिन् *m.* enemy, II 160d
द्वेष्य *mfn.* hateful, detestable, II 443c
द्वैगुणिक *m.* usurer, II 286a
द्वैध *n.* strategem, II 169d
द्वैप *mfn.* of a panther, II 192a
,, *m.* cart covered with panther's skin, II 192a
द्वैमातुर *m.* epithet of Gaṇeśa, I 102b
द्वैपायन *m.* epithet of Vyāsa, I 153a

ध

धनकेलि *m.* epithet of Kubera, II 47d
धनंजय *m.* epithet of Arjuna, II 132b
धनद *m.* epithet of Kubera, II 44b
,, ,, name of the regent of the north, II 51a
धनापह *m.* robber, thief, II 399b
धनिन् *mfn.* wealthy, II 382b
धनिष्ठा *f.* name of a lunar mansion, II 105a
धनु *m. n.* bow, II 217b
धनुभृत् *m.* archer, II 212b
धनुस् *n.* bow, I 58d, II 218a
धनेश्वर *m.* epithet of Kubera, II 45a
धन्वन् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52d
धान्विन् *m.* epithet of Arjuna, II 134c
धरणीतनया *f.* epithet of Sītā, II 126d
धरणीधर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 43b
धर्म *m. n.* nature, inherent property, I 224a
,, *m.* religious merit, I 227c
धर्मतःप्रचार *m.* sword, II 233bc
धर्मधातु *m.* epithet of Buddha, I 29a
धर्मध्वज *m.* imposter, hypocrit, I 164c
धर्मनाभ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 51a
धर्मपाल *m.* sword, II 231c

धर्मपुत्र *m.* epithet of Yudhiṣṭhira, II 130c
धर्मराज *m.* epithet of Buddha, I 31c
,, *m.* epithet of Yama, II 35b
धर्मवाहन *m.* epithet of Śiva, I 82b
धर्मशास्त्र *n.* code of law, I 174ab
धर्मसंहिता *f.* code of law, I 174b
धर्माधिकरणिन् *m.* judge, II 154b
धर्माध्यक्ष *m.* judge, II 154a
धर्मापुत्र *m.* actor, I 303a
धर्मोपदेष्ट्ट *m.* preceptor, I 22c
धवल *m.* whiteness, *mfn.* white, 243b
धाटी *f.* attack, II 259d
धातुवैषम्य *n.* disproportion of bodily humours, I 282a
धातृ *m.* epithet of Brahmā, I 35b
धान *n.* concentration of mind, I 226b
धानुष्क *m.* archer, II 212b
धामन् *n.* ray, II 76b
धाय्या *f.* the Ṛk verse repeated while kindling the sacrificial fire, I 130b
धारण *n.* retention–a quality of understanding, I 268b
धारणा *f.* maintenance of order, I 335d
धारणाशक्त *mfn.* capable of grasping, I 266c
धारा *f.* rim of a wheel, II 193a
धाराङ्ग *m.* sword, II 233a
धराधर *m.* sword, II 231d
धार्मिक *m.* judge, II 154c
धिक्कृत *mfn.* treated with contempt, II 436a
धिक्क्रिया *f.* censure, reproach, I 199c
धिषण *m.* epithet of Bṛhaspati, (Jupiter), II 83a
धिषणा *f.* intel igence, I 265b
धिष्ण्य *m.* epithet of Śukra, (Venus), II 85b
,, *n.* star, constallation, II 96d
धी *f.* intelligence, I 266c
धीगुण *m.* quality of understanding, I 267d
धीति *f.* thirst, I 345a
धीर *m.* learned man, II 360b
धीवर *m.* fisherman, II 348d
धीसख *m.* counsellor, II 147c
धुन्धुमार *m.* name of a king, II 119c, 121b
धू *f.* the forepart of a carriage, II 195d
धूमल *m.* dark-redness; *mfn.* dark red, I 249b
धूमोर्णा *f.* wife of Yama, II 37a
धूम्र *m.* dark redness, I 249c
धूम्रयोगिन् *m.* epithet of Śiva, I 84c
धूर्जटि *m.* epithet of Śiva, I 73d
धूर्त *mfn.* cunning, II 404c
धूर्वी *f.* the fore part of a carriage, II 195d
धूसर *m.* oil maker, II 333d
,, *m.* greyness; *mfn.* grey, I 244c
धृति *f.* firmness, resoluteness, I 19d
,, *f.* a constituent of Yoga, I 21b
,, *f.* satisfaction, I 264c
धृष्ट *mfn.* impudent, shameless, II 427d

धृष्णु *mfn.* impudent, shameless, II 427c

धृष्णक् *mfn.* impudent, shameless, II 427c

धैवत *m.* a partic. svara in music, I 253a

धोरण *n.* conveyance, II 198c

ध्यान *n.* meditation, I 20bc, 21c, 282b

ध्यानयोगासन *n.* a posture for devout religious meditation, I 143b

ध्येय *n.* object of meditation, I 19c, 20a

ध्रुव *m.* epithet of Brahmā, I 35d

„ *m.* polar star, II 88d

ध्रुवा *f.* a large sacrificial ladle, I 132d

ध्वज *m.* emblem, ensign, I 69a,

„ *m. n.* banner, II 185b

„ *m.* distiller, II 314c

ध्वजिनी *f.* army, II 179a

ध्वनि *m.* sound, I 250b

ध्वनित *n.* thudering of clouds, I 259d

ध्वान *m.* sound, I 250c

ध्वान्ताराति *m.* the sun, II 65a

न

नकुल *m.* name of the fourth Pāṇḍava, II 135d

नकुलाकुला *f.* epithet of Pārvatī, I 99d

नक्षत्र *n.* constallation, II 96c

नक्षुद्र *mfn.* having small nose, II 447a

नग्न *mfn.* wearing a worn out garment, naked, II 252c

नग्नहु *m.* ferment, II 319d

नग्नहू *m.* ferment, II 319d

नट *m.* actor, I 302c

नटन *n.* dancing, I 315b

नतनासिक *mfn.* flat nosed, II 446b

नद्ध *mfn.* fastened, bound, II 434b

नध्री *f.* leather thong, II 332d

नन्दक *m.* Kṛṣṇa's sword, I 59b

नन्दन *n.* Indra's garden, II 22c

नन्दपुत्री *f.* epithet of Pārvatī, I 92a

नन्दयन्ती *f.* epithet of Pārvatī, I 95d

नन्दिघोष *m.* Arjuna's chariot, II 135a

नन्दिन् *m.* reciter of a prologue, I 305d

नन्दिनी *f.* epithet of Pārvatī, I 97d

नन्दिनीतनय *m.* epithet of Vyāḍi, I 159c

नन्दिवर्धन *m.* epithet of Śiva, I 79d

नन्दीमुखी *f.* sleep, I 271b

नन्दीसरस् *n.* Indra's lake, II 23d

नभोमणि *m.* the sun, II 64c

नमसित *mfn.* saluted, revered, II 442b

नमस्यित *mfn.* saluted, honoured, II 442ab

नमुचिसूदन *m.* epithet of Indra, II 17d

नय *m.* propriety, good management, I 333c

नर *m.* man, II 113b

नर *m.* epithet of Arjuna, II 133d

नरक *m.* hell, II 109b

नरकीलक *m.* murderer of his preceptor, I 166d

नरजाति *f.* class of men, II 114b

नरदेव *m.* honorable person I 349c

नरवाहन *m.* epithet of Kubera, II 44b

नरविष्वण *m.* demon, II 41b

नराधार *m.* epithet of Śiva, I 84b

नरायण *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 39a

नरायणी *f.* epithet of Pārvatī, I 98b

नर्तन *n.* dancing, I 315b

नलकूबर *m.* Kubera's son, II 49a

नवशक्ति *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 54c

नवशक्ति *m.* epithet of Śiva, I 82c

नवार्चिस् *m.* Mars, II 81c

नष्ट *mfn.* fled from a battle field, II 265a

नष्टाग्नि *mfn.* who has discontinued maintaining sacred fire, I 163c

नाक *m. n.* heaven, II 1a

नाकिन् *m.* god, II 2b

नागलोक *m.* hell, II 110a

नागान्तक *m.* epithet of Garuḍa, I 73a

नागोद *m.* armour to protect the stomach, II 209a

नाटक *n.* drama, I 302a

नाट्य *n.* treble symphony of dance, vocal and instrumental music, I 313c

नाट्य *n.* dancing, I 315c

नाट्यधर्मी *f.* opening verse in a play, I 314b

नाट्यप्रिय *m.* epithet of Siva, I 80cd

नाडिंधम *m.* goldsmith II 323a

नाथवत् *mfn.* dependent, II 380d

नाद *m.* sound, I 250c

नान्दी *f.* prologue, I 305d

नापित *m.* barber, II 341d

नाभि *f.* the nave of a wheel, II 193d

नाभिभू *m.* epithet of Brahmā, I 35d

नामन् *m. n.* name, I 186b

नामकोश *m.* dictionary of nouns, I 1c

नामधेय *n.* name, I 186c

नामवर्जित *mfn.* foolish, II 376cd

नामशेष *mfn.* dead, II 400c

नामसंग्रह *m.* collection of nouns, I 184b

नायक *m.* master, owner, II 384c

नारक *m.* inhabitant of hell, II 108a

नारक *m.* inhabitant of hell, II 109c

नारद *m.* name of a divine sage, I 155c, 323c

नाराच *m,* iron arrow, II 225a

नाराची *f.* goldsmith's scales, II 343c

नारायण *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 38d

नाविक *m.* mariner, II 284d

नाश *m.* death, I 284c

नासत्य *m. du.* epithet of the two Aśvins, II 31a

नासत्यदस्र *m. du.* epithet of the two Aśvins, II 31a

नासिक्य *m. du.* epithet of the two Aśvins, II 30b

नासीर *m. n.* advancing in a battle, II 259a

नास्तिक *m.* heretic, atheist, I 171b

नाहल *m. pl.* a Mleccha tribe regarded as Śūdra, II 354c

निकार *m.* cotempt, humiliation, I 346c

निकष *m.* whet stone, touch-stone; II 324b

निकषात्मज *m.* demon, II 38d

निकायभेदतस् *ind.* according to different groups, II 12c

निकृन्त *mfn.* crooked, wicked, II 404a

निकृत *mfn.* humbled. subdued, II 436d

निकृति *f.* baseness, dishonesty, I 350c

निक्वण *m.* sound of a lute, I 251b

निक्वाण *m.* sound of a lute I 251b

निक्षेप *m.* deposit, II 275a

निखर्व *n*, a billion, II 282b

निगडित *mfn.* bound, confined, II 434c

निगण *m.* smoke of sacrificial fire, I 141b

निघण्टु *m.* glossary, lexicon. I 184a

निघ्न *mfn.* dependent, docile, II 380c

निचोलक *m.* quilled jacket worn under an armour, II 207b

नित्ययौवना *f.* epithet of Draupadī, II 137b

निदाघ *m.* sweat, I 297a

निदेश *m.* order, I 206b

निद्रा *f.* sleep, I 270d

निद्राण *mfn.* asleep, II 438d

निद्रालु *mfn.* sleepy, sluggish, II 437c

निधन *n.* death, I 285d

निधनाक्ष *m.* epithet of Kubera, II 46d

निधीश्वर *m.* epithet of Kubera, II 45a

निनद *m.* sound of a lute, I 250d

निनाद *m.* sound of a lute, I 251c

निन्दा *f.* blame, reproach, I 198d

निन्दायुज् *mfn.* with blame, I 202c

निपुण *mfn.* skilled, expert, II 361d

निबन्ध *m.* literary composition, I 181c

निबर्हण *n.* slaughter, II 39?d

निभ *n.* deceit, I 347c

निभृत *mfn.* modest, submissive, II 426b

निमित्त *n.* mark, target, II 221d

निमीलन *n.* death, I 284b

निम्न *n.* hole, II 110d

नियति *f.* fate, destiny, I 227d

नियन्तृ *m.* driver, charioteer, II 198c

नियम *m.* restraint, binding, I 17d

नियम *m.* a part of Yoga, I 21a

नियम *m.* self-imposed restriction, vow, I 148c

नियम *m.* barter, II 274d

नियमस्थिति *f.* undergoing an observance of a vow, I 25d

नियामक *m.* sailor, boatman, II 284c

नियुद्ध *n.* close fight, II 258a

नियुद्धभू *f.* arena for close fight, II 260d

नियोग *m.* order, I 206b

नियोगिन् *m.* official, agent, II 148a

नियोज्य *m.* servant, II 384d

निरञ्जन *m.* Jain tirthaṁkara, I 7d

निरञ्जना *f.* epithet of Pārvatī, I 95d

निरय *m.* hell, II 109c

निरर्थक *mfn.* meaningless, I 194d

निरवग्रह *mfn.* unrestrained, independent, II 379d

निरस्त *n.* pronounced in haste, I 194a

निरस्तक *m.* discharged arrow, II 225d

निराकरिष्णु *mfn.* one who rejects, II 3.3c

निराकृति *m.* he who has not studied the Veda, I 164b

निरुक्त *n.* etymology, I 178c

निरुक्ति *f.* etymology—a Vedāṅga I 173b

निर्ऋति *f.* poverty, misfortune, I 22?d

निर्ग्रन्थ *m.* Jain monk, I 11b, 312c

निर्ग्रन्थन *n.* slaughter, II 398a

निर्घोष *m.* sound, I 251c

निर्जर *m.* god, II 2a

निर्णय *m.* decision, I 221c

निर्णेजक *m.* washerman, II 329cd

निर्दिग्ध *mfn.* plump, II 444a

निर्देश *m.* order, command, I 206a

निर्मन्थकाष्ठ *n.* churning stick, I 128ab

निर्मम *m.* a monk, I 10c

निर्मला *f.* kindness, mercy, I 351a

निर्याण *n.* passing away, final emancipation, I 13d

निर्यातन *n.* slaughter, II 396c

निर्याम *m.* pilot, sailor, II 284d

निर्लक्षण *mfn.* one from whom nothing great is expected, II 433ab

निर्लोभता *f.* freedom from greed or desire, I 15d

निर्वपन *n.* gift, donation, I 342a

निर्वाण *n.* final emancipation, I 13c

निर्वाद *m.* censure, reproof, I 199d

निर्वापण *n.* slaughter, II 396a

निर्वासन *n.* slaughter, II 396d

निर्वृति *f.* final emancipation, I 14b

,, *f.* happiness, I 217b

निर्वेद *m.* dispassion, I 282c

निर्वेश *m.* wages, II 387d

निर्व्यथन *n.* hole, II 111b

निर्हारिन् *m.* fragrance, I 241a

निलिम्पक *m.* god, II 2d

निवर्तन *n.* cessation, I 18b

निवाप *m.* oblation to the Manes, II 403a

निवीत *n.* sacred thread worn around the neck, I 151c

निःशलाक *n.* solitude, I 336d

निशाकर *m.* the moon, II 53d

निशापति *m.* the moon, II 55c

निशारत्न *m.* the moon, II 53c

निशुम्भ *m.* slaughter, II 398b

निशुम्भमथनी *f.* epithet of Pārvatī, I 90c

निश्चय *m.* decision, I 221d

निःश्रेयस *n.* final emancipation, I 13c

निःश्वास *m.* breathing out, sigh, I 214d

निषङ्ग *m.* quiver, II 229a

निषध *m.* svara in music, I 253a

निषाद *m.* son of a Brahmin from Sūdra wife, II 309c

,, *m.* cāṇḍāla, II 353d

निषादिन् *m.* elephant driver or warrior, II 200d

निष्कारण *n.* slaughter, II 396c

निष्कासित *mfn.* driven out, II 436b

निष्क्रय *m.* wages, hire, II 387b

निष्ट्य *m. pl.* a Mleccha tribe, II 354c

निष्ठुर *mfn.* harsh, I 196b

,, *m.* hardness, *mfn.* hard, I 237cd

निष्णात *mfn.* skilful, expert, II 363a

निष्पत्राकृति *m.* very acute pain, I 219c

निष्परिग्रह *m.* monk, I 11b

निसर्ग *m.* nature, I 224d

निसूदन *n.* slaughter, II 395a

निस्तर्हण slaughter, II 397c

निस्त्रिंश *m.* sword, II 231a

निस्त्रिंश *mfn.* cruel, II 404b

निःस्व *mfn.* poor, II 382c

निस्वन *m.* sound, I 250d

निःस्वान *m.* sound, I 252b

निह्नव *m.* dissimulation, I 205b

निर्ह्राद *m.* sound, I 251d

नीच *mfn.* low, wicked, II 406c

,, *m.* low person, II 352c

नीचहूति *f.* calling a low born woman, I 311a

नीराजन *n.* lustration of arms, II 244b

नील *m.* blackness, *mfn.* black, I 248c

नीलकण्ठ *m.* epithet of Śiva, I 73b

नीललोहित *m.* epithet of Śiva, I 80b

नीलवस्त्र *m.* epithet of Balarāma, I 62a

नीलवस्त्रा *f.* epithet of Pārvatī, I 97a

नीलवासस् *m.* epithet of Sani, Saturn, II 87a

नीवी *f.* capital money, principal amount, II 273c

नुति *f.* praise, I 197d

नृ *m.* man, II 113c

नृचक्षस् *m.* demon, II 39c

नृत्त *n.* dancing, I 313a, 315a

नृत्य *n.* dance, I 315b

नृधर्मन् *m.* epithet of Kubera, II 45c

नृयज्ञ *m.* treating or feeding a guest, I 120c

नृवेष्टन *m.* epithet of Śiva, I 84b

नृशंस *mfn.* cruel, II 404c
नृसिंहवपुस् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 56c
नेतृ *m.* owner, master, II 384a
नेत्राम्बु *n.* tears, I 300a
नेमि *m.* the moon, II 59c
नेमि *f.* rim, II 193a
नैगम *m.* trader, II 271d
नैमेय *m.* barter, II 274d
नैयायिक *m.* follower of Nyāya doctrine, I 170cd
नैर्ऋत *m.* demon, II 39b
नैर्ऋत *m.* regent of the south-west, II 50d
नैश्रित्य *n.* final emancipation, I 14ı
नैष्किक *m.* superintendent of silver articles, II 153a
नैस्त्रिंशक *m.* swordsman, II 212a
नौ *f.* boat, II 285a
नौकादण्ड *m.* oar, II 286a
नौमस्तक *n.* the head of a boat, II 286d
न्यक्कार *m.* humiliation, defeat, I 346c
न्यक्कृत *mfn.* treated with contempt, II 436c
न्याय *m.* propriety, justice, I 333b
न्याय्य *mfn.* proper, just, I 334a
न्यास *m.* deposit, II 275b

प

पक्ष *m.* feather of an arrow, II 227c
पक्षान्त *m.* end of a fortnight, I 121b
पक्षिलस्वामिन् *m.* epithet of Viṣṇugupta, I 161a
पाक्षिसिंह *m.* epithet of Garuḍa, I 72b
पक्षिस्वामिन् *m.* epithet of Garuḍa I 71c
पङ्क *m. n.* sin, I 230a
पङ्गु *m.* epithet of Śani, Saturn, II 87b
पज्ज *m.* śūdra, II 307c
पञ्चघ्न *mfn.* five times, multiplied by five, II 184d
पञ्चजन *m.* man II 113d
पञ्चज्ञान *m.* epithet of Buddha, I 32b
पञ्चत्व *n.* death, I 285d
पञ्चन् five, I 16a, 69a, II 278b
पञ्चभद्र *mfn.* vicious, II 429c
पञ्चम *m.* a partic. svara in music I 253c
पञ्चमुख *m.* epithet of Śiva, I 80a
पञ्चयज्ञपरिक्षीण *mfn.* omitting the 5 devotional acts, I 167ab
पञ्चार्चिस् *m.* epithet of Budha, Mercury, II 82b
पञ्जिका *f.* commentary analysing odd meanings, I 180d
पटह *m.* large kettle-drum, I 328cd, II 258b
पटु *m.* heat, *mfn.* hot, I 236b
पटु *m.* skilled person, II 361d
पटु *mfn.* clever, II 411d
पट्टिश *m.* a kind of weapon, II 240d
पण *m.* wages, price, II 387d
पणाङ्गना *f.* prostitute, I 331d
पणितव्य *mfn.* vendible, II 276c
पण्डा *f.* truthful intellect, I 267a
पण्डित *m.* learned man, II 360b
पण्य *n.* vendible commodity, II 276d

पण्याजीव *m.* trader, II 271ab
पतङ्ग *m.* the sun, II 64d
पतञ्जलि *m.* name of a grammarian, I 158d
पतयालु *mfn.* habitually falling, II 441a
पताका *f.* banner, flag, II 185d
पताकिन् *m.* ensign-bearer, II 204a
पताकिनी *f.* army, II 177d
पति *m.* husband, I 311c
पति *m.* master, owner, II 384b
पतित *mfn.* fallen, II 266a
पत्ति *f.* contingent of 3 horses, 1 elephant, 1 chariot and 5 foot soldiers, II 182a
पत्ति *f.* foot soldier, II 187a
पत्त्र *m. n.* vehicle, II 198b
पत्त्रणा *f.* putting feathers on an arrow, II 227d
पत्त्रधेनुका *f.* knife, II 236b
पत्त्रपरशु *m.* iron-chisel, II 339a
पत्त्रपाल *m.* long knife, II 236d
पत्त्रफलता *f.* (= पत्त्रफला) long knife, II 237b
पत्त्रवाह *m.* arrow,. II 224a
पत्त्रिन् *m.* arrow, II 223b
पद *n.* word, I 210b
पदभञ्जन *n.* splitting of a word, I 178b
पदवीथी *f.* shoe, II 331b
पदाति *m.* foot soldier, II 181d
पदायता *f.* shoe, II 331d
पदासन *n.* foot stool, II 146d
पद्धति *f.* part of a book, I 182a
पद्मगर्भ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 53d
पद्मनाभ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40c
पद्मवासा *f.* epithet of Lakṣmī; I 64c
पद्महास *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 51c
पद्मा *f.* Lakṣmī, I 64b
पद्मासन *m.* epithet of Brahmā. I 36c
पद्मेशय *m.* epithet of Kṛṣṇa, I I 41d
पद्य *m.* śūdra, II 307d
पन्नद्धा *f.* shoe, II 331d
पपी *m.* the sun, II 68b
पयस्या *f.* coagulated milk, I 155c
पर *m.* enemy, II 162b
परच्छन्द *mfn.* dependent, II 381c
परजात *m.* servant, II 385a
परंजन *m.* epithet of Varuṇa, II 43c
परतन्त्र *mfn.* dependent, II 381b
परपिण्डाद *m.* servant, II 385d
परभाग *m.* excellence, supremacy I 225a
परमण्डल *n.* other country, II 168b
परमेष्ठिन् *m.* Jain Tīrthaṁkara, I 6a
" *m.* epithet of Brahmā, I 37c
परम्पराक *n.* killing a sacrificial animal, I 133c
परम्परावाहन *n.* carriage carried by many persons, e.g. palanquine, II 197c
परलोकगम *m.* death, I 284c
परवत् *mfn.* dependent, II 381d
परवश *mfn.* dependent, II 381a
परवशारुचि *f.* adultery, I 332b
परशु *m* hatchet, axe, II 239b
परश्वध *m.* hatchet, axe, II 239b

परश्वधायुध *m.* soldier armed with an axe, II 211a
पराक्रम *m.* bravery, I 333a
,, *m.* strength, power, I 338d
पराचित *mfn.* servant, II 384d
पराजय *m.* defeat, II 263b
पराजित *mfn.* defeated, II 264c
पराधीन *mfn.* dependent, II 380d
पराभव *m.* defeat, I 345d
परान्न *m.* servant, II 385b
पराभूत *mfn.* defeated, II 264c
परामर्श *m.* consideration, reasoning, I 283d
परायण *mfn.* devoted to, II 412c
परायत्त *mfn.* dependent, II 381a
परार्द्ध *n.* one hundred thousand billions. II 283a
परावर्त *m.* barter, II 274a
पराविद्ध *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 47d
परासन *n.* slaughter, II 397d
परासु *mfn.* dead, II 400d
परास्कन्दिन् *m.* thief, robber, II 407c
परिकर *m.* retinue, II 143c
परिकर्मिन् *m.* servant, II 385b
परिग्रह *m.* retinue, II 143d
परिघ *m.* iron-hammer, II 239c
परिघातन *m.* iron-hammer, II 239c
परिचर *m.* guard, patrol, II 204c
परिचारक *m.* servant, II 386a
परिच्छद *m.* retinue. II 143b
परिदान *n.* barter, II 274c
,, *n.* restoring a deposit, II 275c.
परिधि *m.* halo of the sun, II 78b
परिधिस्थ *m.* guard, patrol, II 204c
परिपण *m.* capital principal, II 273c
परिपन्थक *m.* enemy, II 162a
परिपन्थिक *m.* enemy, II 161d
परिपूर्णसहस्रचन्द्रवती *f.* epithet of Indrāṇi, II 20cd
परिप्लुता *f.* spirituous liquor, II 317d
परिबर्ह *m.* retinue, II 143b
परिभव *m.* defeat, I 346a
परिभाव *m.* defeat, I 345c
परिभाषण *n.* reprimand, I 202b
परिभूत *mfn.* defeated, II 264d
परिमल *m.* fragrance produced by rubbing, I 241d
परिमोषिन् *m.* robber, thief, II 407c
परिवर्तन *n.* barter, II 274b
परिवाद *m.* reproach, I 199b
परिवादिनी *f.* lute with seven strings, I 322b
परिवापण *n.* shaving, II 342d
परिवार *m.* retinue, II 143d
परिवृढ *m.* master, owner, II 384a
परिवेष *m.* halo of the sun, II 78c
परिव्रज्या *f.* renunciation, ascetic practice, I 26a
परिव्राजक *m.* ascetic mendicant, I 109c
परिशिष्ट appendix, part of a book, I 182b
परिश्रम *m.* exertion, I 279d
परिस्कन्द *m.* servant, slave, II 385c
परिस्पन्द *m.* retinue, II 143c
परिस्रुत *f.* spirituous liquor, II 316b

परिस्रुता *f.* spirituous liquor, II 316b

परीक्षा *f.* test, II 173c

परीवार *m.* sheath, scabbard, II 234a

परुष *mfn.* harsh, I 196d

„ *m.* hardness, *mfn.* hard, I 237d

परेत *m.* spirit of a dead person, II 108b

परेत *mfn.* dead, II 401a

परैधित *m.* servant, II 385a

पर्जन्य *m.* Indra, II 15a

पर्दन *n.* breaking wind downwards, I 255d

पर्युदञ्चन *n.* debt, II 290a

पर्शु *m.* hatchet, axe, II 239a

पर्शुपाणि *m.* epithet of Gaṇeśa, I 102a

पर्श्वध *m.* hatchet, axe, II 239a

पल *m. n.* a weight equal to four karṣas, II 295b

पलगण्ड *m.* plasterer, mason, II 341a

पलप्रिय *m.* demon, II 40a

पलाद *m.* demon, II 38d

पलायन *n.* flight, II 262d

पलायित *mfn.* fled from a battle field, II 265b

पल्लवक *m.* gallant, libertine, I 307a

पवि *m.* Indra's thunderbolt, II 26d

पशुपति *m.* epithet of Śiva, I 77c

पश्चात्ताप *m.* repentance, I 226cb

पश्यतोहर *m.* thief who steals before one's eyes, II 409d

पांशुजालिक *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 54cd

पाक *m.* child, II 357a

पाकशासन *m.* epithet of Indra II 14b

पाकशासनि *m.* epithet of Jayanta, Indra's son, II 21b

पाचन *m.* sourness; *mfn.* sour, I 239a

पाञ्चजन्य *m.* Kṛṣṇa's conchshell, I 59d

पाञ्चाली *f.* epithet of Draupadī, II 137d

पाटच्चर *m.* thief, robber, II 408d

पाटल *m.* white-red colour; *mfn.* white-red, I 246d

पाठक *m.* teacher who recites, I 23a

पाठक *mfn.* reciter, I 305d

पाणिघ *m.* one who plays with hands (a drum etc.,), II 344d

पाणिनि *m.* name of a grammarian, I 158b

पाणिमुक्त *mfn.* discharged with the hand, II 216a

पाणिवादक *m.* one who plays with a hand (a drum etc), II 344d

पाण्डर *m.* whiteness; *mfn.* white, I 244d

पाण्डव *m.* son of Paṇḍu, II 136d

पाण्डवायन *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44b

„ *m.* son of Paṇḍu, II 136d

पाण्डवेय *m.* son of Paṇḍu, II 137a

पाण्डु *m.* whiteness; *mfn.* white, I 244a

पाण्डुकम्बल *m.* white blanket, II 191c
पाण्डुकम्बलिन् *m.* cart covered with white blanket, II 191ab
पाण्डुर *m.* whiteness, *mfn.* white, I 244a
पाण्डुरपृष्ठ *mfn.* one from whom nothing great is expected, II 433a
पातक *m.n.* sin, I 230c
पाताल *n.* hell, II 110c
पातालवासिन् *mfn.* inhabitant of hell, II 10 a,d
पातु *m.* the sun, II 71a
पातुक *mfn.* habitually falling, II 441a
पात्र *n.* person who performs a part in drama, I 302a
पाथ *m.* the sun, II 71c
पाद *m.* sun-ray, II 75a
पादगुञ्जा *f.* shoe, II 331c
पादग्रहण *n.* touching the feet, salutation, I 150c
पादत्तरा *f.* shoe, II 331c
पादत्राण *n.* shoe, II 330c
पादपीठ *n.* foot-stool, II 147a
पादपीठी *f.* shoe, II 331a
पादरक्षण *n.* shoe, II 330b
पादरथी *f.* shoe, II 331a
पादहिता *f.* shoe, II 330c
पादुका *f.* shoe, II 330b
पादुकाकृत् *m.* shoe-maker, cobbler, II 330a
पादू *f.* shoe, II 330d
पान *m.* breathing out, I 215a
„ *n.* thirst, drinking, I 345a
पानगोष्ठी *f.* place where people drink together, II 322a
पानवणिज् *m.* wine seller, II 315c
पाप *n.* sin, I 229a
पाप *mfn.* cruel, II 404c
पापर्द्धि *f.* hunting, II 347a
पाप्मन् *m.* sin, I 230c
पामर *m.* low person, rustic, II 352c
पाय्य *n.* measure of length, II 293c
पारगत *m.* a Tīrthaṁkara, I 6c
पारम्पर्य *n.* uninterrupted succession, I 24d
पारशव *m.* son of a Brahmin and a Śūdra woman, II 309c
पारश्वध *m.* man armed with an axe, II 211c
पारश्वधिक *m.* man armed with an axe, II 211ab
पारायण *n.* reading the whole of a book, reciting completely, I 145a
पाराशरिन् *m.* ascetic, I 108cd
पाराशर्य *m.* epithet of Vyāsa, I 153ab
पारिकर्मिक *m.* officer in charge of lesser vessels, II 157b
पारिकाङ्क्षिन् *m.* ascetic, I 109c
पारिजात *m.* one of the five divine trees, II 29d
पारिपन्थिक *m.* thief, robber, II 407b
पारिपार्श्विक *m.* attendant of the stage manager, I 306a
पारिपार्श्विक *m.* attendant, II 80cd
पारियानिक *m.* travelling carriage, II 189b
पारिरक्षक *m.* ascetic, I 109b
पार्थ *m.* epithet of Arjuna, II 133b
पार्थिव *m.* king, II 116c

पार्वती *f.* name of the wife of Siva, I 88b

पार्श्वनाथ *m.* name of the 23rd Tīrthaṁkara, I—0

पार्श्वस्थ *m.* attendant of the stage manager, I 306a

पार्षद *m.* a partic. class of Śiva's attendants, I 86d

पार्ष्णिग्राह *m.* enemy in the rear, II 165b

पालकाप्य *m.* name of a sage, I 160a

पालाश *mfn.* of the tree Butea Frondosa, I 112b

,, *m.* greenness; *mfn.* green, I 245d

पाश *m.* noose, II 351c

पाशपाणि *m.* epithet of Varuṇa, II 43a

पाशुपाल्य *n.* cattle breeding, II 267c, 300d

पाषाणदारक *m.* chisel, II 338a

पिङ्ग *m.* brownness, *mfn.* brown, tawny, I 247d

पिङ्गजट *m.* epithet of Siva, I 78a

पिङ्गल *m.* brownness, *mfn*, brown, I 248a

पिङ्गला *f.* wife of the elephant Vāmana, II 52c

पिङ्गेक्षण *m.* epithet of Śiva, I 78a

पिचण्डिल *mfn.* corpulent, pot-bellied, II 445b

पिञ्ज *m.* slaughter, II 397a

पिञ्जन *n.* bow for cleaning cotton, II 327c

पिञ्जर *m.* browness, *mfn.* brown, yellowish red, I 247d

पिञ्जल *mfn.* very much confused, II 392a

पिण्डदान *n.* offering oblation to the dead ancestors, I 120a

पिण्डिका *f.* the nave of a wheel, II 193d

पिण्डोलि *f.* leavings of food, II 420d

पिण्याक *m. n.* oil cake, II 334a

पितामह *m.* epithet of Brahmā, I 36d

पितृ *m.* father, I 57b

पितृपति *m.* epithet of Yama, II 36a

पितृयज्ञ *m.* offering oblation to the ancestors, I 120a

पित्र्य part of the hand between the thumb and the first finger, I 146a

पित्र्या *f.* the lunar mansion Maghā, II 101c

पिनद्ध *mfn.* fastened,, II 205a

पिनाक *m. n.* bow of Śiva, I 85a

पिनाकभृत् *m.* epithet of Śiva, I 77d

पिनाकिन् *m.* epithet of Śiva, I 85d

पिपासा *f.* thirst, I 344c

पिपासु *mfn.* thirsty, II 419a

पिप्पल. *n.* thread of the needle, II 326d

पिशङ्ग *m.* brownness; *mfn.* brown, tawny I 247d

पिशाच *m.* a class of demons or lower deities, II 10c

पिशाचकिन् *m.* epithet of Kubera, II 45b

पिशिताशिन् *mfn.* meat-eater, II 424a

पिशुन *m.* epithet of Nārada, II 155c

पिशुन *mfn.* traducing, reviler, II 406b

पीठमर्द *m.* teacher of a dancing girl, I 305c

पीडन *n.* oppression, devastation, II 259b

पीडा *f.* pain, trouble, I 217c

पीत *m.* yellowness, *mfn.* yellow, I 245c

पीतनील *m.* yellow-blue or green colour, *mfn.* green, I 246a

पीतरक्त *m.* yellowish redness, *mfn.* yellowish red, I 247c

पीतरञ्जन *m.* yellowish redness, *mfn.* yellowish red, I 245b

पीतल *m.* yellowness, *mfn.* yellow, I 245c

पीताब्धि *m.* epithet of Agastya, II 90b

पीताम्बर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40a

पीतु *m.* the moon, II 59b

पीन *mfn.* fat, large, II 443a

पीयूष *n.* nectar, II 8b

पीवन् *mfn.* fat, large, II 443a

पीवर *mfn.* fat, large, II 443b

पुंस् *m.* man, II 113d

पुङ्ख *m.* part of an arrow to which feathers are attached, II 228a

पुण्डरीक *m.* elephant of the south eastern quarter, II 51c

पुण्डरीकाक्ष *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 43c

पुण्य *n.* religious merit, I 227c

पुण्यक *n.* self imposed restriction, I 148d

पुण्यजन *m.* Yakṣa, II 49c

पुण्यजन *m.* demon, II 39ab

पुण्यश्लोक *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 48a

पुनर्वसु *m.* epithet of Kātyāyana, I 158d

,, *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 41c

,, *m.* name of a lunar mansion, II 100b

पुरन्दर *m.* epithet of Indra, II 13a

पुरवासिन् *m.* citizen, II 141d

पुराण *n.* sacred legend, I 175c

पुराणग *m.* epithet of Brahmā, I 36c

पुराणपुरुष *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 45b

पुराणान्त *m.* epithet of Yama, II 37a

पुराध्यक्ष *m.* governer of a city, policeman, II 157a

पुरी *f.* city, II 38b

पुरुष *m.* epithet of Śiva, I 75a

,, *m.* soul, I 211c

,, *m.* man, II 113a

पुरुषोत्तम *m.* tīrthaṁkara, I 6d

पुरुषोत्तम *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 39b

पुरूरवस् *m.* name of a sovereign king, II 119d, 122b

पुरुहूत *m.* epithet of Indra, II 15b

पुरोधस् *m.* chief priest, II 149c

पुरोभागिन् *mfn.* finding fault, censorious, II 405d

पुरोहित *m.* priest, II 149b

पुलक *m. n.* horripilation, I 297c

पुलस्त्य *m.* name of a sage, II 92a

पुलह *m.* name of a sage, II 92b

पुलिन्द *m. pl.* a Mleccha tribe, II 354b
पुष्कर *m.* the sun, II 71d
पुष्पक *n.* Kubera's car, II 49ab
पुष्पकेतन *m* epithet of Madana, I 67b
पुष्पदन्त *m.* elephant of north-western quarter, II 52a
पुष्पदन्त *m. du.* the sun and the moon, II 93c
पुष्परथ *m.* chariot for pleasure ride, II 188a
पुष्पलाविन् *m.* he who plucks flowers, II 314a
पुष्पवन्त *m. du.* the sun and the moon, II 93c
पुष्पहास *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 54b
पुष्पाजीव *m.* florist, II 313d
पुष्य *m.* name of a lunar mansion, II 100c
पुस्त *m. n.* plastering, painting etc., II 341b
पूजित *mfn.* worshipped, adored II 442a
पूजिल *m.* god, II 3b
पूज्य *mfn.* venerable person, I 350b
पूज्यपाद *m.* venerable person, I 349c
पूतिगन्ध *m.* stinking smell, I 242c
पूत्कार *n.* hard breathing, I 255c
पूरुष *m.* man, II 113c
पूर्णकुम्भ *m.* golden pitcher filled with water, II 146c
पूर्त *m. n.* a work for public welfare, I 139a
पूर्वदिक्पति *m.* epithet of Indra, II 14d
पूर्वदेव *m. pl.* demon, II 8d
पूर्वभाद्रपदा *f.* name of a lunar mansion, II 105cd
पूर्वरङ्ग *m.* former-part, I 317b
पूर्वाषाढ *m.* name of a lunar mansion, II 104a
पूषन् *m.* the sun, II 69a
पृच्छा *f.* question, I 189d
पृतना *f.* army, II 179d
पृतना *f.* army division of three Vāhinīs, II 183a
पृतनाषाद् *m.* epithet of Indra, II 18c
पृथग्जन *m.* low person, II 352d
पृथिवीशक्र *m.* king, II 116c
पृथु *m.* name of a king, II 139a
पृथुक *m.* child, II 356c
पृश्निगर्भ *m.* epithet of Gaṇeśa, I 103b
पृश्निशृङ्ग *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44a
,, *m.* epithet of Gaṇeśa, I 103a
पृषत्क *m.* arrow, II 223c
पृषदाज्य *m.* mixture of a ghee and coagulated milk, I 137a
पृषातक *n.* mixture of a ghee and coagulated milk, I 136d
पृष्ठतस् *ind.* from behind, II 165b
पृष्ठमांसादन *n.* back biting, I 195d
पेलव *mfn.* delicate, thin, II 444c
पेशल *mfn.* clever, II 412a
पेशी *f.* shoe, foot wear, II 331b
पैलव *m.* staff of Pilu tree, I 112d
पोत *m.* ship, boat, II 284b
पोत *m.* child, II 356b
पोतवाह *m.* rower, sailor, II 284c
पोलिन्द *m.* rob of a boat, II 286c

पौतव *n.* measure of weighing by a tulā, II 293c
पौर *m.* epithet of Balarāma, I 63a
पौरिक *m.* governer of a city, policeman, II 157a
पौरुष *n.* virility, valour, I 333a
पौरोगव *m.* cook, II 151c
पौर्णमास *m.* sacrifice performed on full moon day, I 121c
पौलस्त्य *m.* epithet of Kubera, II 47a
पौलस्त्य *m.* epithet of Rāvaṇa, II 129d
पौलोमी *f.* epithet of Indrāṇī, II 20a
पौष्ण्य *n.* the lunar mansion Revatī II 106d
प्रकरण *n.* introduction, I 178a
प्रकर्षक *m.* epithet of Madana, I 67d
प्रकाश *m.* light, II 77c
प्रकाशन *m.* the sun, II 71a
प्रकीर्णक *n.* chowrie, II 145c
प्रकीर्णकेशी *f.* epithet of Pārvatī, I 98a
प्रकूष्माण्डी *f.* epithet of Pārvatī, I 94c
प्रकृति *f.* nature, I 223d
प्रकृति *f.* constituent part of a state, II 140d
प्रकृति artisan, II 312c
प्रक्रन्दन *m.* epithet of Indra, II 17ab
प्रक्रिया *f.* high position, I 335a
प्रक्वण *m.* sound of the lute, I 261b
प्रक्वाण *m.* sound of the lute, I 261c
प्रक्ष्वेडन *n.* iron arrow, II 225b
प्रखल *m.* great scoundrel, II 406d
प्रख्य *m.* epithet of Bṛhaspati (Jupiter), II 84c
प्रगल्भ *mfn.* mature, confident, 364a
प्रगल्भता *f.* energy, strength, I 291b
प्रगल्भा *f.* epithet of Pārvatī, I 93d
प्रगाढ *n.* suffering, pain, I 218a
प्रग्रह *m.* sun-ray, II 74b
„ *m.* prisoner, II 266d
प्रघात *m.* fight, battle, II 256d
प्रचक्र *n.* marching army, II 246c
प्रचक्षस् *m.* epithet of Bṛhaspatī, II 84d
प्रचलायित *mfn.* nodding the head (while asleep in sitting posture), II 437d
प्रचेतस् *m.* epithet of Varuṇa, II 42c
प्रजाकर *m.* sword, II 230b
प्रजापति *m.* epithet of Brahmā, I 36a
प्रजापाल *m.* king, II 116a
प्रज्ञा *f.* intelligence, I 265c
प्रणय *m.* request, I 342c
प्रणव *m.* sacred syllable *Om*, I 173a
प्रणिधान *n.* meditation, I 17b
„ *n.* concentration of mind, I 226a
प्रणिधि *m.* spy, II 166a
प्रणीत *m.* fire conveyed to the altar, I 129c

प्रणेय *mfn.* submissive, tamable, II 427b

प्रताप *m.* glory, power, II '173a

प्रतारण *n.* deception, I 348c

प्रतिक्षिप्त *mfn.* insulted, II 436a

प्रतिग्रह *m.* reverse of an army, II 181b

प्रतिघ *m.* anger, I 290b

प्रतिघातन *n.* slaughter, II 397b

प्रतिज्ञा *f.* promise, agreement, I 207a

प्रतिदान *n.* restoring a deposit, II 275c

प्रतिपक्ष *m.* enemy, adversary, II 162b

प्रतिपद् *f.* intellect, I 265c

प्रतिपादन *n.* gift, donation, I 341b

प्रतिबद्ध *mfn.* frustrated, disappointed, II 435b

प्रतिभय *mfn.* torrific, frightful, I 294b

प्रतिभा *f.* intelligence, flashing thought, I 265c

प्रतिभायुक्त *mfn.* confident, intelligent, II 364a

" *mfn.* speaking readily, II 367c

प्रतिभू *m.* security, II 292a

प्रतिमुक्त *mfn.* fastened, accoutred, II 204d

प्रतियात्रा *f.* march to fight, II 169a

प्रतिरोधक *m.* robber, thief, II 407d

प्रतिवचस् *n.* reply, I 189a

प्रतिवासुदेव *m.pl.* a class of 9 deities hostile to Vāsudevas, II 124c

प्रतिशब्द *m.* echo, I 263c

प्रतिशासन *n.* sending for some message, I 206c

प्रतिश्रुत् *f.* echo, I 263c

प्रतिसर्ग *m.* destruction, I 176b

प्रतिहत *mfn.* frustrated, disappointed, II 435c

प्रतीक्ष्य *mfn.* worthy of reverence, II 442d

प्रतीचीश *m.* epithet of Varuṇa, II 43d

प्रतीहार *m.* gate-keeper, II 37c, 150a

प्रतोद *m.* goad, II 306a

प्रत्यनीक *m.* enemy, II 160c

प्रत्ययित *mfn.* trustworthy, II 166d

प्रत्यर्थिन् *m.* enemy, II 161b

प्रत्यवस्थातृ *m.* enemy, II 160ab

प्रत्याकार *m.* sheath, scabbard, II 234b

प्रत्यालीढ *m.* one of the five posture of an archer, II 220a

प्रत्यासार *m.* breaking up of a military array, II 180d

प्रत्याहार *m.* withdrawal of senses from external objects, I 18d

" *m.* a part of Yoga, I 21a

प्रत्युत्पन्नबुद्धि *mfn.* ready-witted, II 364 cd

प्रत्यूषाण्ड *m.* the sun, II 70d

प्रदर *m.* arrow, II 223d

प्रदेशन *n.* gift, donation, I 341d

प्रद्योतन *m.* the sun, II 65c

प्रद्राव *m.* flight, II 262ab

प्रधान *n.* chief prime minister, II 149a

प्रधानवक्तृ *m.* chief speaker, II 367a

प्रधि *m.* outer rim of a wheel, II 193a
प्रपात *m.* attack, assault, II 259c
प्रबुद्ध *m.* learned man, II 360c
प्रबोध *m.* awakening, I 279a
प्रभा *f.* epithet ot Pārvatī, I 93d
,, *f.* name of Kubera's city, II 48b
,, *f.* ray, light, II 72d
प्रभाकर *m.* the sun, II 63a
प्रभाव *m.* superiority; power, II 173a
प्रभावती *f.* lute of the Gaṇas of Śiva, I 324a
प्रभु *mfn.* m ster, owner, II 384a
प्रभुत्व *n.* mastery, superiority, II 170d
प्रमत्त *m.* epithet of Madana, I 67b
प्रमथ *m.* name of Śiva's attendants, I 86c
प्रमथ *m. n.* slaughter, II 394d
प्रमथन *n.* slaughter, II 394c
प्रमथपति *m.* epithet of Śiva, I 79a
प्रमनस् *mfn.* cheerful, II 429d
प्रमर्दन *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 55b
प्रमाद *m.* mistake, I 232c
प्रमापण *n.* slaughter, II 394d
प्रमीत *mfn.* dead, II 401d
प्रमीला *f.* sleep, I 271a
प्रमृत *n.* agriculture, II 269b
प्रमोद *m.* joy, I 275b,d
प्रमोदित *m.* epithet of Kubera, II 47d
प्रयाणक *n* march, expedition, II 245a
प्रयास *m.* exertion, I 279c
प्रयुत *m.n.* ten lakhs, II 281c
प्रलम्बभिद् *m.* epithet of Balarāma, I 61b
प्रलय *m.* fainting, loss of motion, I 299c
प्रलाप *m.* prattle, I 203d
प्रलापिन् *m.* epithet of Balarāma, I 63a
प्रवण *mfn.* devoted to, inclined to, II 412d
प्रवयण *n.* goad, II 306a
प्रवयस् *m.* old man, II 358c
प्रवर्ग्य *m.* sacrifical fire, I 142a
प्रवहण *n.* a kind of litter, sedan chair, carried on the shoulders, II 189c
प्रवह्लिका *f.* riddle, I 185d
प्रवाच् *mfn.* speaking much, II 368a
प्रवादन *n.* stick to play a stringed instrument, I 329b
प्रवाल *m n.* neck or rounded board of a lute, I 325c
प्रवासन *n.* slaughter, II 395b
प्रवाहिक *m.* demon, II 41d
प्रविदारण *n.* fight, battle, II 257d
प्रवीण *mfn.* skilful, expert, II 363a
प्रवृत्ति *f.* news, I 184d
प्रवेतृ *m.* driver, charioteer, II 199a
प्रशंसा *f.* praise, I 197b
प्रशमन *n.* slaughter, II 397c
प्रशसन *n.* slaughter, II 395c
प्रशिष्य *m.* pupil's pupil, I 24a
प्रश्न *m.* question, I 189c
प्रसङ्ग *m.* sword, II 232d
प्रसन्ना *f.* spirituous liquor, II 317a

प्रसभ *m.n.* force, violence, I 340c
प्रसार *m.* going out of the army camp for fuel fodder etc., II 247b
प्रसारिन् *mfn.* spreading out, II 416a
प्रसित *mfn.* zealously active, II 412c
प्रसू *f.* mother, I 153d
प्रसृत *mfn.* modest, II 426b
„ *m.* the damper on the neck of a lute, I 326b
प्रसेव *m.* sack, II 328a
प्रस्कन्न *mfn.* fallen, II 266b
प्रस्ताव *m.* introduction, I 178b
प्रस्तावज्ञ *mfn.* shrewd, clever, II 363b
प्रस्थ *m.n.* a measure of four Kuḍavas, II 297c
प्रस्थान *n.* march, expedition, II 245b
प्रहत *mfn.* trained, practised, II 366b
प्रहरण *n.* weapon, II 214c
„ *n.* fight, battle, II 256b
प्रहर्षुल *m.* the planet Mercury, II 82c
प्रहासिन् *m.* buffoon in a play acting as a king's friend, I 306c
प्रहेलिका *f.* riddle, I 185d
प्रह्व *mfn.* zealously active, intent on, II 412b
प्राकाम्य *n.* one of the supernatural powers, I 87b
प्राकृत *m.* rustic, lower person, II 352c
प्राक्चरित *n.* history, I 184c
प्राचीनबर्हिस् *m.* epithet of Indra, II 18a
प्राचीनावीत *n.* sacred thread worn on the right shoulder, I 151c
प्राचेतस *m.* epithet of Vālmiki, I 152b
प्राजन *n.* goad, II 306b
प्राजितृ *m.* driver, charioteer, II 198d
प्राज्ञ *m.* learned man, II 361b
प्राञ्जल *mfn.* straight forward, honest, II 403c
प्राड्विवाक *m.* judge, II 148b
प्राण *m.* life, I 213c
प्राण *m.* strength, I 339a
प्राणयम *m.* restraining the breath, a part of Yoga, I 19c 21b
प्राणायाम *m.* breath control, 19b
प्रातिहारिक *m.* juggler, II 345a
प्राथमकल्पिक *m.* student who is a beginner, I 26d
प्राप्त *mfn.* proper, just, I 334b
प्राप्तरूप *m.* learned man, II 359c
प्राप्ति *f.* obtaining, a supernatural power, I 87a
प्राभृत *n.* present, II 175a
प्राय *m.* fasting of an ascetic (to seek death), I 148a
प्राश्निक *m.* witness, II 292b
प्रास *m.* bearded dart, II 238b
प्रासङ्ग *m.* a kind of yoke for training, II 195a
प्रासिक *m.* spearman, II 210d
प्रियप्राय *mfn.* pleasing talk, agreeable, I 190a

प्रियभाषण *n.* agreeable talk, conciliation, II 171d

प्रियंवद *mfn.* speaking kindly, II 374b

प्रीति *f.* affection, love, I 225d

प्रीति *f.* joy, delight, I 275a

प्रीतिद् *m.* the buffoon acting as a king's friend in a play ,I 307a

प्रेक्षा *f.* intellegence, I 265d

प्रेङ्खा *f.* swing, II 197a

प्रेत *m.* spirit of a dead person; inhabitant of hell, II 108a

प्रेत *mfn.* dead II 400d

प्रेतपति *m.* epithet of Yama, II 34b

प्रेमन् *m.n.* affection, love, I 225c

प्रेयसी *f.* wife, beloved, II 37b

प्रेषण *n*, sending, I 206c

प्रेष्य *m.* servant, II 385c

प्रोक्षण *n.* sprinkling , I 133d

प्रोज्जासन *n.* slaughter, II 394c

प्रोष्ठपदा *f.* epithet of Bhādrapadā, II 106b

प्रौढ *mfn.* nature, confident, II 364b

प्रौढि *f.* vigorous extertion, I 290c

प्लव *m.* raft, float, II 288b

,, *m.* cāṇḍāla II 354a

प्लवग *m.* name of a son of the sun, II 80a

फ

फरक *m.n.* shield, II 234d

फल *n.* plough share, I 305c

फलक *mn.* shield, II 234c

फलोदय *m.* heaven, II 2a

फल्गुनीभव *m.* epithet of the planet Jupiter, II 84b

फाल *m*, plough shave, II 305c

फाल *m.* name of Balarāma, I 62c

फाल्गुन *m.* name of Arjuna, II 133b

फाल्गुनी *f.* name of a lunar mantion, II 101c

फेला *f.* leavings of food dropped from the mouth, II 420d

फेली *f.* leavings of food dropped from the mouth. II 420d

ब

बकनिसूदन *m.* epithet of Bhīmā, II 131b

बटु *m.* boy, young brahmin student, I 117d

बटूकरण *n.* initiating a boy into vedic study; thread ceremony, I 111a

बडिश *n. f.* fishing hook, II 349a

बद्ध *mfn.* bound, confined, II 434a

बन्दिन् *m.* bard, II 251d

बन्दी *f.* prisoner, II 266c

बन्धक *m.* pledge, II 293b

बन्धन *m.* tie, I 325d

,, *n.* binding, II 435a

बन्धनग्रन्थि *m.* noose, II 351d

बभ्रु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44d

,, *m.* brownness; *mfn.* brown, I 248a

बर्बर *m.* low person, II 353a

बर्हिध्वजा *f.* epithet of Pārvatī, I 91c

बर्हिर्मुख *m.* god, deity, II 3b

बर्हिस् *m. n.* sacrifice, I 118d

बर्हिस् *n.* layer of Kuśa grass spread over the vedi, I 139d

बल *m.* epithet of Balarāma, I 60b

बल *m. n.* strength, I 339c

बल *n.* army, II 141b, 177d

बलदेव *m.* pithet of Balarāma, I 61b

,, *m.* a partic. class of nine deities, II 124a

बलद्विद् *m.* epithet of Indra, II 18a

बलभद्र *m.* epithet of Balarāma, I 61a

बलहीनता *f.* weakness, I 278d

बलात्कार *m.* force, violence, I 340b

बलान्वित *mfn.* endowed with power, I 231b

बलि *m.* oblation for worship, I 120b

बलि *m.* tax, II 177b

बलिन् *m.* epithet of Balarāma, I 62a

,, *mfn.* powerful, II 443d

बलिंदम *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 54b

बलिवेश्मन् *n.* hell, II 109d

बल्लव *m.* cook, II 151d

बल्लव *m.* cowherd, II 301b

बहुकर *m.* sweeper, II 389a

बहुगर्ह्यवाच् *mfn.* talking nonsense, II 368d

बहुपुत्रा *f.* epithet of Pārvatī, I 99a

बहुप्रद *mfn.* munificent, II 413b

बहुभुजा *f.* epithet of Pārvatī, I 92c

बहुरूप *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 49c

बहुरूप *m.* the sun, II 70c

बहुला *f. pl.* the lunar mansion Kṛttikā, II 98a

बहुशृङ्ग *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 54a, 69a

बाण *m.* arrow, II 223a

बाणमोक्ष *m.* discharge of an arrow, II 226c

बाणासन *n.* bowstring, II 219b

बादरायण *m.* epithet of Vyāsa, I 153b

बाधा *f.* pain, trouble, I 217c

बाभ्रवी *f.* epithet of Pārvatī, I 92d

बार्हस्पत्य *m.* heretic, materialist, I 171c

बाल *m.* child, II 356b

बाल *mfn.* foolish, stupid, II 376c

बालाचार्य *m.* epithet of Skanda, I 106a

बालिनी *f.* the lunar mansion Aśvinī, II 97b

बालिश *mfn.* foolish, stupid, II 376b

बाल्य *n.* childhood, II 357b

बाष्प *m.* tears, I 299d

बाहुदन्तेय *m.* epithet of Indra, II 15a

बाहुरक्षण *n.* armour for the upper arm, II 209b

बाहुल *n.* armour for the upper arm, II 209b

बाहुसंभव *m.* Kṣatriya, II 115cd

बिडौजस् *m.* epithet of Indra, II 16c

बिम्ब *n.* disc of the moon, II 61b

बिल *n.* hole, II 110d

बीज्य *mfn.* descendant of a family, II 140b

बीभत्स *m.* disgust, one of the nine Rasas, I 301d

बीभत्सु *m.* epithet of Arjuna, II 134c

बुक्कण *n.* barking, I 259a

बुक्कस *m.* cāṇḍāla II 353b

बुध *m.* learned man, I 180b II 360c

„ *m.* the moon, II 57d

„ *m.* the planet Mercury, II 81d

बुद्ध *m.* epithet of Gautama, I 29c

बुद्धि *f.* intellect, I 265b

बुद्धीन्द्रिय *n.* organ of sense perception, I 233d

बुभुक्षा *f.* hunger, I 344b

बुभुक्षित *mfn.* hungry, II 418c

बृंहित *n.* roaring, I 257c

बृहती *f.* lute of Viśvāvasu, I 323d

बृहतीपति *m.* the planet Jupiter, II 83cd

बृहत्कुक्षि *mfn.* corpulent, potbellied, II 445c

बृहन्नट *m.* epithet of Arjuna, II 133d

बृहस्पति *m.* the planet Jupiter, II 82d

बेडा *f.* boat, II 285b

बैल्व *m.* staff of bilva tree, I 112c

बोध *m.* epithet of Purūravas, II 122a

बोधकर *m.* bard, II 250c

बोधदायक *m.* tīrthaṁkara, I 8b

बोधि *m.* epithet of Buddha, I 32d

बोधिसत्त्व *m.* epithet of Buddha, I 29a

बोहित्थ *n.* boat, ship, II 284a

बौद्ध *m.* follower of Buddha, I 170b

ब्रध्न *m.* the sun, II 68c

ब्रह्मचारिणी *f.* epithet of Pārvatī, I 91b

ब्रह्मचारिन् *m.* epithet of Skanda, I 104c

„ *m.* celibate student, the first stage of life, I 107a

ब्रह्मत्व *n.* the being Brahman, I 146c

ब्रह्मन् *m. n.* final emancipation, I 14b

„ *m.* celibacy, I 15d

„ *m.* the sun, II 72a

ब्रह्मनाभ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 53c

ब्रह्मबन्धु *m.* unworthy Brahmin, I 163a

ब्रह्मबिन्दु *m.* spray from the mouth while reciting, veda, I 144b

ब्रह्मभूय *n.* becoming Brahman, I 146d

ब्रह्मयज्ञ *m.* vedic recitation, I 119a

ब्रह्मरात्रिक *m.* epithet of Yājnavalkya, I 156b

ब्रह्मवर्चस *n.* preeminance in sacred knowledge, I 143d

ब्रह्मसायुज्य *n.* the same status with Brahman, I 146c

ब्रह्मसू m. epithet of Anirud dha I 70b

ब्रह्मा m. name of the creator of the world, I 35d

ब्रह्माञ्जलि m. folding of hands while reciting Veda, I 144a

ब्रह्मासन n. a partic. posture of sitting for religious meditation, I 143a

ब्राह्म mfn. of Brahmā, n. portion at the root of the thumb, I 145c

ब्राह्मण m. member of the highest caste, I 115c

ब्राह्मी f. name of a divine mother, I 86c

,, f. the goddess of speech, I 208c

,, f. the lunar mansion Rohiṇī, II 98c

भ

भ m. star, planet, II 96b

भक्तकार m. cook, II 152c

भक्तोच्छिष्ट n. food-droppings from the mouth, II 420c

भक्षक mfn. gluttonous, II 419d

भक्ष्यकार m. cook, II 339c

भग m. the sun, II 65b

भगवत् m. tīrthaṁkara, I 6d

,, m. epithet of Buddha, I 32c

,, m. most venerable person, I 350a

भग्न mfn. defeated, II 265a

भङ्ग m. defeat, II 263b

भजमान mfn. proper, just, I 334a

भट m. warrior, II 202a

,, m. pl. name of a Mleccha tribe, II 354b

भट्टारक m. master, I 309ab

भट्टारक m. venerable person, I 349b

भट्टिनी f. queen not crowned (in drama), I 310b

भणित n. speech, I 209a

भण्डिवाह m. barber, II 342cd

भदन्त m. Buddhist mendicant, I 312d

भद्र n. happiness, I 27a

भद्रकपिल m. epithet of Kṛṣṇa, I 50c

भद्रकाली f. epithet of Pārvatī, I 92b

भद्रकुम्भ n. golden pitcher filled with water for a religious rite, II 146d

भद्रचरून m. epithet of Balarāma, I 63b

भद्रवेणु m. epithet of Airāvata, II 25a

भद्राकरण n. shaving, II 343a

भद्राङ्ग m. epithet of Balarāma, I 62d

भद्रासन n. throne, II 144ab

भपति m. the moon, II 57b

भय n. fear, I 291d

भयङ्कर mfn. fierce, horrible, I 294c

भयद्रुत mfn. put to flight in fear, II 392b

भयनाशक m. tīrthaṁkara, I 8d

भया f. name of Yama's city, II 38b

भयानक *mfn.*frightful I 293d
,, *m.* fear, one of the nine rasas, I 301b
भयावह *mfn.* frightful, I 294b ·
भरणी *f.* name of a lunar mansion, II 97d
भरणीभू *m.* epithet of Rāhu, II 87c
भरत *m.* name of a sovereign king, II 120a, 122c
,, *m.* actor, I 302d
भरतपुत्रक *m.* actor, I 302d
भर्ग *m.* epithet of Śiva, I 75c
भर्तृ *m.* master, owner, II 384b
भर्तृदारक *m.* crown prince in drama, I 308c
भर्तृदारिका *f.* king's daughter in drama, I 309d
भर्भरी *f.* epithet of Lakṣmī, I 64d
भरण *n.* wages, hire, II 387c
भर्मण्या *f.* wages, hire, II 387b
भर्मन् *n.* wages, hire, II 387b
भव *m.*epithet of Śiva. I 80c
,, *mfn.* becoming, I 121b
भवत् *m* venerable person, I 350b
भवानी *f.* epithet of Pārvatī, I 88a
भवान्तकृत् *m.* epithet of Brahmā, I 36b
भविक *n.* wellbeing, happiness, I 27d
भवितृ *mfn.* faring well, II 415b
भविन् *m.* transmigratory soul, I 211d
भविष्णु *mfn.* faring well, II 415b
भव्य *n.* well-being, happiness, I 28c
भषण *n.* barking, I 259a
भसित *n.* ashes, I 131b
भस्मन् *n.* ashes, I 131b
भस्त्रा *f.m.* bellows, II 323c
भा *m.f.* ray, light, II 73b, 76c
भाग *m.* a weight of ten bhāras, II 297c
भागधेय *n.* fate, I 228ab
,, *m.* tribute, tax, II 177b
भाग्य *n.* fate, I 228a
भाजन *n.* sound produced by bamboo, I 260c
भाटक *n.* price, hire, II 273b
भाटि *m.* hire of a whore, II 388c
भाण्डिक *m.* barber, II 342b
भानु *m.* the sun, II 69c
भानु *m.* sun-ray, II 72c
भानुकेशर *m.* the sun, II 71d
भानेमि *m.* the sun, II 69b
भार *m.* a weight of twenty tulās, II 296c
भार *m.* shoulder yoke for carrying burden, II 389b
भारती *f.* epithet of Sarasvatī, I 208c, 323a
,, *f.* a partic. style of composition, I 319c
भारयष्टि *f.* pole for carrying a burden, (cf. कावड), II 390a
भारलम्ब *m.* swing of rope at the end of a pole to carry burden, II 390a
भारवाह *m.* porter, II 389a
भारिक *m.* porter, II 389b
भार्गव *m.* epithet of Paraśurāma, I 155b

भार्गव *m.* epithet of Śukra, II 85c

भालदृश् *m.* epithet of Śiva, I 76a

भाव *m.n.* intention, state of mind, I 232a

,, *m.* feeling, sentiment, I I 308a

,, *m.* a paṇḍita in drama, I 308a

भावना *f.* impression, I 220d

भावुक *n.* well-being, happiness, I 27d

,, *m.* sister's husband in drama, I 307d

भाषा *f.* language, I 319c

,, *f.* epithet of Sarasvatī, I 208c

भाषित *n.* speech, I 208d

भाष्य *n.* explanation, commentary, I 177d

भासुर *mfn.* fierce, terrible, I 294d

भास्कर *m.* the sun, II 63b

भास्वत् *m.* the sun, II 66d

भिक्षणा *f.* begging, I 343c

भिक्षा *f.* alms, I 122b

भिक्षु *m.* monk, I 11a, 107b, 108c

भिदुर *n.* Indra's thunderbolt, I 27d

भिन्दिपाल *m.* long arrow with a large head, II 238a

भिया *f.* fear, I 292b

भिल्ल *m. pl.* name of a Mleccha tribe, II 354d

भी *f.* fear, I 292a

भीत *mfn.* frightened, timid, II 391a

भीति *f.* fear, I 292a

भीम *m.* name of the second Pāṇḍava, II 131b, 136b

,, *m.* epithet of Śiva, I 73d

,, *mfn.* fierce, I 293d

भीरु *mfn.* timid, II 390d

भीरुक *mfn.* timid, II 390d

भीलुक *mfn.* timid, II 391a

भीषण *mfn.* fierce, I 294c

भीष्म *mfn.* fierce, horrible, I 294a

भुक्तशेष *m.* residue of food, I 138c

भुज *m.* the arm, I 58a

भुजसहस्रभृत् *m.* epithet of Kārtavīrya, II 123b

भुजिष्य *m* servant, II 384d

भुवन *m. n.* world, I 210c

भुवि *f.* heaven, II 1b

भुशुण्डी *f.* a kind of weapon, II 241b

भूकश्यप *m.* epithet of Vasudeva, I 57c

भूतनायिका *f.* epithet of Pārvatī, I 91ab

भूतपति *m.* epithet of Siva, I 83c

भूतयज्ञ *m.* offering oblation to living beings, I 120c

भूति *f.* ashes, I 131b

भूदेव *m.* Brahmin, I 117c

भूपश्याल *m.* brother of a king's wife, I 309c

भूपाल *m.* king, II 116a

भूपासन *n.* throne, II 144a

भूभृत् *m.* king, II 116d

भूमिका *f.* part or dress of an actor, I 302c

भूमिस्पृश् *m.* a vaiśya, II 267b

भूष्णु *mfn.* faring well, II 415a

भूस्पृश् *m.* man, II 113a
भ्रकुंस *m.* actor playing a female role, I 304cd
भृगु *m.* Śukra, Venus, II 85c
भृङ्गार *m.* golden pitcher, II 146c
भृतक *m.* labourer, hireling, II 386d
भृतभुज् *m.* labourer, hireling, II 386c
भृति *f.* wages hire, II 387c
भृत्य *m.* servant, II 384d
भृत्या *f.* wages, hire, II 387c
भृशकोपन *mfn.* very passionate, angry, II 418b
भेद *m.* the act of breaking up of a lies, II 172a
„ *m.* dissention, II 171b
भेदन *n.* splitting up, II 172b
भेरी *f.* kettle-drum, I 328d
भेल *m.* raft, float, II 288b
भैरव *m.* epithet of Śiva, I 77d
„ *mfn.* horrible, fierce, I 294a
भैरवी *f.* epithet of Cāmuṇḍā, I 101b
भोग *m.* hire of a whore, II 388c
भोगावली *f.* book used by a bard or his composition, II 253b
भोजन *m.* food, II 7d
भौरिक *m.* goldmaster, treasurer, II 152c
भ्रकुंस *m.* actor playing a female role, I 304cd
भ्रम *m.* doubt, false opinion, I 2 2c
„ *m.* gimlet, auger, II 325a
भ्रमासक्त *m.* weapon-whetter, II 334c
भ्रष्टवाण *mfn.* who has missed his arrow shot, II 214a
भ्रान्ति *f.* doubt, false opinion, I 222c
भ्रामरी *f.* epithet of Pārvatī, I 93b
भ्रुकुंस *m.* actor playing a female role, I 304cd
भ्रूकुंस *m.* actor playing a female role, I 304cd

म

मकर *m.* sea-monster, I 69b
मख *m.* sacrifice, I 118b
मखेत्रतिन् *m.* sacrificer, I 122d
मगध *m.* panegyrist, II 252a
मघवत् *m.* epithet of Indra, II 16d
मघवन् *m.* epithet of Indra, II 16c
मघा *f.* epithet of Pārvatī I 94a
„ *f. pl.* name of a lunar mansion, II 101b
मघाभव *m.* epithet of Śukra (Venus), II 85d
मङ्ग *m.* the head of a boat, II 286d
मङ्गल *m.* Mars, II 80d
„ *m. n.* happiness, I 27b
मङ्गलपाठक *m.* bard, herald, II 251d
मङ्गलभाषण *n.* blessing, I 200d
मङ्गिनी *f.* boat, II 285a
मणि *m.* gem, I 58c
मणिकार *m.* jeweller, II 325a
मणित *n.* lascivious murmer, I 261d
मण्ठ *m.* elephant-keeper, II 202a
मण्डन *mfn.* fond of ornaments, II 414d

मण्डल *n.* circle, I 315d
,, *m.f.n.* disc of the moon, II 61c
,, *m.f.n.* halo of the sun, II 77d
,, *m. n.* one of the five postures of an archer, II 219d
मण्डलाग्र *m.* sword, II 230a
मण्डलाधिप *m.* governer of a province, II 117b
मण्डहारक *m.* distiller, I 314d
मत *n.* intention, opinion, I 232a
मति *f.* intellect, I 265b
मत्कुण *n.* armour for the shanks or legs, II 209c
मत्त *mfn.* drunk, II 430d
मत्य *n.* roller (to level the ground), II 304d
मत्सरिन् *mfn.* envious, II 406d
मत्स्यजाल *n.* fishing net, II 349c
मत्स्यबन्धनी *f.* fish basket, II 349d
मत्स्यवेधन *n.* fishing hook, I 349b
मत्स्योदरी *f.* name of Vyāsa's mother, I 154c
मद *m.* intoxication, I 270c
,, *m.* Saturn, II 86d
मदन *n.* god of love, I 66a
मदना *f.* wine, II 318b
मदस्थिति *f.* tavern, II 321b
मदांबर *m.* epithet of Airāvata, II 24d
मदिरा *f.* wine, II 316c
मदिष्ठा *f.* spirituous liquor, wine, II 316c
मद्य *n.* wine, II 316a
मद्यपङ्क *m.* sediment of liquor, II 319a
मद्यपान *n.* drinking wine, I 331d
मद्यप्राशन *n.* eating relish to promote drinking wine, II 322b
मद्यबीज *n.* ferment, II 319c
मद्यमण्ड *m.* barm froth, II 320c
मद्यसंधान *n.* distillation, II 320a
मद्र *n.* happiness, I 27a
मधु *m.* name of a friend of Madana, Caitra, I 70a
,, *m. n.* wine, II 315d
मधुक्रम *m. pl.* drinking bout, I 321c
मधुदीप *m.* epithet of Madana, I 66c
मधुपर्क *n.* honey mixed with curds, I 137c
मधुप्रिय *m.* epithet of Balarāma, I 61d
मधुर *m.* sweetness, *mfn.* sweet, I 238c
मधुवार *m. pl.* drinking bout, II 321c
मधुसारथि *m.* epithet of Madana, I 66d
मधूलक *m.* sweetness, I 239d
मध्य *mfn.* medium of pitch, I 254a
मध्य *n.* ten thousand billions, II 283a
मध्यम *m.* a partic. svara in music, I 253c
,, *m.* governer of a province, II 117c
मध्यलय *m.* medium beat of time in music, I 327cd
मध्यलोकेश *m.* king, II 117a
मध्यस्थ *m.* witness, II 292c
मध्वासव *m.* wine made from honey, II 318c
मनस् *n.* mind, I 19d, 215c

मनस्ताल *m.* name of the lion of Pārvatī, I 100c
मनीष *n.* = निरीष the body of a plough, II 304a
मनीषा *f.* intellect, I 266b
मनीषिन् *m.* learned man, II 360b
मनुज *m.* man, II 113b
मनुज्येष्ठ *m.* sword, II 231b
मनुष्य *m.* man, II 113c
मनोदाहिन् *m.* epithet of Madana, I 68b
मनोयोनि *m.* epithet of Madana, I 67a
मनोरथ *m.* longing, craving, I 329d
मनोहत *mfn.* disappointed, frustrated, II 435b
मन्तु *m.* offence, I 336a
मन्त्र *m.* secret counsel, II 174a
मन्त्रज *mfn.* arising from the counsel, II 170d
मन्त्रण *n.* delibaration, II 174a
मन्त्राविद् *m.* spy, II 166b
मन्त्रिन् *m.* minister, a constituent part of the state, II 141a
,, *m.* king's councillor, II 147a
मन्द *mfn.* dull, stupid, II 375d
,, *mfn.* idle, II 411c
मन्दाक्ष *n.* shame, I 269a
मन्दार *m.* a tree in Indra's paradise, II 29c
मन्दरावासा *f.* epithet of Pārvatī, I 96a
मन्दोदरीसुत *m.* epithet of Meghanāda, II 130a
मन्दोष्ण *m.* warmth, *mfn.* lukewarm, I 236d
मन्द्र *mfn.* low in pitch, I 254a
मन्द्र *m.* deep sound, I 262c
मन्मथ *m.* epithet of Madana, I 66b
मन्यु *m.* sacrifice, I 119a
,, *m.* anger, I 290a
मन्वन्तर *n.* age of a Manu, 14th part of a Kalpa, I 175d
ममता *f.* pride, I 276c
मयु *m.* epithet of Kiṁnara, II 49d
मयूख *m.* ray, II 75a
मरक *m.* epidemic, I 286a
मरीचि *m. f.* ray, II 73c
,, *m.* name of a sage, II 92a
मरीचिका *f.* mirage, II 77d
मरुत् *m.* god, II 3d
,, *m.* Vāyu, the regent of north-western quarter, II 50d
मरुत्पुत्र *m.* epithet of Bhīma, II 131c
मरुत्वत् *m.* epithet of Indra, II 18d
मरुद्रथ *m.* chariot for idols of gods, II 188b
मर्त्य *m.* man, II 113d
मर्त्यार्चित *m.* god, II 3d
मर्मभेदन *m.* arrow, II 224b
मर्यादा *f.* maintenance of law I 335c
मल *mfn.* unbelieving, godless, I 166b
मलयिनी *f.* epithet of Pārvatī, I 95a
मलिम्लुच *m.* Brahmin omitting the five devotional acts, I 167a
,, *m.* robber, thief, II 408b

मल्लनाग *m.* epithet of Viṣṇugupta, I 160c

मस्करिन् *m.* ascetic, I 109a

मस्तु *n.* scum of curdled milk, I 135c

महती *f.* lute of Nārada, I 323c

महस् *n.* ray, I 76b

महाकान्त *m.* epithet of Śiva, I 84a

महाकाली *f.* epithet of Pārvatī, I 92a

महाक्रम *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 54d

महागन्धा *f.* epithet of Cāmuṇḍā, I 100d

महाग्रह *m.* Saturn, II 86c

महाचण्ड *m.* name of Yama's servant, II 38a

महाजया *f.* epithet of Pārvatī, I 90b

महाज्वाल *m.* sacrificial fi·e, I 142a

महातपस् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 50b

महातेजस् *m.* epithet of Skanda, I 106a

,, *mfn.* of great power, II 92c

महात्मन् *mfn.* generous, high minded, II 392c

महादेव *m.* epithet of Śiva, I 74c

महादेवी *f.* epithet of Pārvatī I 89a

महानट *m.* epithet of Śiva, I 74d

महानन्द *m.* final emancipation, I 12c

महानाद *m.* epithet of Śiva, I 82c

महानिशा *f.* epithet of Pārvatī, I 95b

महामति *m.* Bṛhaspatī, Jupiter, II 84c

महामनस् *mfn.* generous, high minded, II 392d

महामात्र *m.* chief person, prime minister, II 149a

,, *m.* warrior on elephant, chief elephant driver, II 201a

महामाय *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 55a

महामाया *f.* epithet of Pārvatī, I 92d

महामैत्र *m.* epithet of Buddha, I 30c

महाम्बुक *m.* epithet of Śiva, I 83b

महाम्बुज *n* one lakh of Abjas, a fabulous number, II 282c

महायज्ञ *m.* great sacrifice, I 121a

महाराजिक *m. pl.* a partic. class of 63 deities, II 6d

महारौद्री *f.* epithet of Pārvatī, I 95a

महावीर *m.* sacrificial fire, I 142b

महावेग *m.* epithet of Garuḍa, I 72a

महाव्रतिन् *m.* epithet of Śiva, I 73b

महाशय *mfn.* magnanimous, high minded, II 392d

महाशय्या *f* king's bed, II 144d

महाशिला *f.* a kind of weapon, II 241a

महासत्य *m.* epithet of Yama, II 36c

महासत्त्व *m.* epithet of Buddha, I 32a

,, *m.* epithet of Kubera, II 47c

महासारथि *m.* epithet of Aruṇa, II 79b

महासेन *m.* epithet of Skanda, I 104c

महाहंस epithet of Kṛṣṇa, I 51d
महिमन् *m.* a partic. supernatural power, I 87d
महिषध्वज *m.* epithet of Yama, II 36b
महीक्षित् *m.* king, II 117a
महेच्छ *mfn.* magnanimous, II 393d
महेश्वर *m.* epithet of Śiva, I 74b
महास्त्र *m.* epithet of Madana, I 68b
महोदय *m.* final emancipation, I 12d
,, *m.* honey mixed with curds, 137c
मा *f.* epithet of Lakṣmī, I 64a
मांसल *mfn.* fleshy, plump, II 443d
मांसादन *n.* meat eating, I 331c
मांसिक *m.* butcher, II 350b
मागध *m.* panegyrist, II 252a
,, *m.* son of a Vaiśya man and a Kṣatriya woman, II 311b
माजर्ण *m.* the moon, II 56c
माञ्जिष्ठ *m.* red colour, I 246b
माठर *m.* epithet of Vyāsa, I 152d
,, *m.* name of an attendant of the sun, II 80b
माठी *f.* armour, II 206a
माणवक *m.* young Brahmin, I 117 d
मातङ्ग *m.* cāṇḍāla, II 354a
मातलि *m.* name of Indra's charioteer, II 22b
मातृ *f.* mother, I 311d
,, *f.* divine mother, I 86c
मातृमाता *f.* epithet of Pārvatī, I 89c
मातृमुख *mfn.* stupid, foolish, II 375c
मातृशासित *mfn.* stupid, ignorant, II 375b
माद्रेय *m.* son of Mādrī, II 136a
माधव *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 45d
माधवक *m.* wine made from honey, II 318c
माध्वीक *n.* spirituous liquor, II 318a
मान *m.n.* pride, I 276c
,, *n.* measure, II 293d
मानव *m.* man, II 113a
मानस *m.* mind, I 215d
मानुष *m.* man, II 113b
मान्धातृ *m.* name of a soveregin king, II 119c, 121a
माया *f.* dishonesty, baseness, I 350c
,, *f.* illusion, magic, II 176d, 345b
मायाकार *m.* juggler, II 345a
मायादेवीसुत *m.* epithet of Buddha, I 34ab
मायिन् *mfn.* dishonest, crafty, II 404d
मार *m* slaughter, II 397a
मारजित् *m.* epithet of Buddha, I 31d
मारि *f.* pestilence, epidemic, I 285a
मारुति *m.* epithet of Hanūmat, II 128c
मार्ग *m.* the lunar mansion Mṛga, II 98c
मार्गण *m.* request begging, I 343b
,, *m.* arrow, II 222a
,, *m.* beggar, II 414a
मार्गरथ *m.* conveyance or chariot for travel, II 189a
मार्ज *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40a

मार्जारकर्णिका *f.* epithet of Cāmuṇḍā, I 101a
मार्तण्ड *m.* the sun, II 62c
मार्त्तण्ड *m.* the sun, II 62c
मार्दङ्गिक *m.* drum-player, II 344a
मार्ष *m.* respectable person in drama, I 308d
माल *m. pl.* a Mleccha tribe, II 355a
मालाकार *m.* florist, II 313c
मालिक *m.* florist, II 313d
मापक *m.* a measure of weighing gold, II 294d
माहिष्य *m.* son of a Kṣatriya man and a Vaiśya woman, II 310a
मितंपच *mfn.* miser, II 383b
मित्र *m.* the sun, II 62a
,, *n.* ally, a constituent of the state, II 141a, 164d
,, *n.* friend, II 162d
मिथ्यामति *f.* false notion, error, I 222c
मिश्रजाति *f.* mixed caste; II 308b
मिष *n.* pretext, I 346d
मिहिर *m.* epithet of Indra, II 18d
,, *m.* the sun, II 62a
मीन *m.* fish, I 69b
मीमांसा *f.* the system of Mimāṁsā concerning with the interpretation of Veda, I 175a
मुकुन्द *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 43b
मुखर *mfn.* scurrilous, II 374a
मुखवासन *n.* perfume, I 242 b
मुखशोधन *m.* bitterness, *mfn.* bitter, I 239d
मुखसंभव *m.* Brahmin, I 116b
मुञ्जकेशिन् *m.* epithet of Viṣṇu, I 42a
मुण्डक *m.* barber, II 341d
मुण्डन *n.* shaving, II 343b
मुद् *f.* joy, I 274d
मुद्गर *m.* mallet, II 238b
मुनि *m.* pupil of a Gaṇin, I 10b
,, *m.* epithet of Buddha, I 30b
,, *m.* ascetic, I 109d
,, *m.* epithet of Agastya, II 91b
मुनीन्द्र *m.* epithet of Buddha, I 30a
मुमुक्षु *m.* monk, I 11a
मुरज *m.* a kind of small oblong drum, I 261a, 321b, 328a
मुशल *n.* pestle, I 63d
मुशलिन् *m.* epithet of Balarāma, I 60a
मुष्टिक *m.* goldsmith, II 322d
मूक *mfn.* dumb, II 372a
मूढ *mfn.* stupid, foolish, II 376a
मूर्ख *mfn.* stupid, foolish, II 375b
मूर्च्छा *f.* faint, swoon, II 261b
मूर्धाभिषिक्त *m.* king, II 116d
मूर्धावसिक्त *m.* son of a Brahmin from a Kṣatriya woman, II 308c
मूल *m.n.* name a lunar mansion, II 103d
मूलद्रव्य *n.* capital money, principal amount, II 273cd
मूल्य *n.* price, II 273a
,, *n.* wages, hire, II 388a
मूषा *f.* crucible, II 323c

मृग *m.* deer, I 258a
,, *m.* name of a lunar mansion, II 98d
मृगजालिका *f.* hunting net, II 347d
मृगतृष्णा *f.* mirage, II 77c
मृगया *f.* hunting, II 347a
मृगयु *m.* hunter, II 346d
मृगवधाजीविन् *m.* hunter, II 346c
मृगव्या *f.* hunting, II 347b
मृगशिरस् *m.n.* the lunar mansion Mṛga, II 99a
मृगशीर्ष *n.* the lunar mansion Mṛga, II 98d
मृड *m.* epithet of Śiva, I 75c
मृडानी *f.* epithet of Pārvatī, I 89c
मृत *n.* agriculture, II 269b
,, *n.* alms obtained by begging, II 269c
,, *mfn.* dead, II 401b
मृतस्नान *n.* bath after a death, II 4.2a
मृति *f.* death, I 285b
मृत्यु *m. n.* death, I 28c
,, *m.* epithet of Yama, II 35d
,, *m.* Yama, regent of the south, II 50c
मृत्युञ्जय *m.* epithet of Śiva, I 76b
मृदङ्ग *m.* a kind of drum, I 328a
मृदु *m.* softness, mildness, *mfn.* soft, mild, I 238b
मृदुल *m.* mildness, *mfn.* mild, I 238b
मृध *n.* fight, battle, II 254d
मृषासाक्ष्य *n.* false witness, II 292c
मेघनाद *m.* epithet of Varuṇa, II 43a
,, *m.* a son of Rāvaṇa, II 130ab
मेघवाहन *m.* epithet of Indra, II 14a
मेचक *m.* black colour, *mfn,* black, I 248d
मेथि *m. f.* post of a threshing floor, II 307a
मेदक *m.* sediment of liquor, I 319b
मेधा *f.* retentive intellect, I 266d
मेधाजित् *m.* epithet of Kātyāyana, I 159a
मेधाविन् *m.* learned man, II 361a
मेधि *m. f.* pole of a threshing floor, II 307a
मेनाजा *f.* epithet of Pārvatī, I 90a
मेरुपृष्ठ *n.* heaven, II Id
मेष *m.* Aeris, sign of the zodiac, II 107c
मैत्र *m.* Brahmin, I 117c
मैत्रावरुण *m.* epithet of Vālmikī, 152a
मैत्रावरुणि *m.* epithet of Agastya, II 89c
मैत्री *f.* the lunar mansion Anurādhā, II 103c
,, *f.* friendship, II 163c
मैथिली *f.* epithet of Sītā, II 126c
मैनाकस्वसृ *f.* epithet of Pārvatī, II 90ab
मैरेय *m.* rum destilled from धात्री, धातकी and treacle, II 319a
मोक्ष *m.* final emancipation, I 12a

मोह *m.* infatuation, folly, I 281d
,, *m.* wonder, I 295b
,, *m.* fainting, swoon, II 261a
मौह्य *n.* folly, infatuation, I 281d
मौन *m.n.* silence, I 22a
मौनिन् *m.* monk, I 11c
मौरजिक *m.* player on drums, II 344a
मौर्ख्य *n.* stupidity, I 269c
मौर्वी *f.* bow-string, II 219a
म्लिष्ट *mfn.* indistinct, I 193a

य

यक्ष *m.* a partic. class of semi-divine beings, II 49d
यक्षेश्वर *m.* epithet of Kubera, II 46b
यजत *m.* the moon, II 58a
यजमान *m.* sacrificer, I 122d
यजुर्विद् *mfn.* conversant with Yajurveda, I 125a
यजुर्वेद *m.* name of a veda, I 172a
यज्ञ *m.* sacrifice, I 118c, 121b
यज्ञकीलक *m.* sacrificial post, I 126cd
यज्ञपुरुष *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 45cd
यज्ञयोग्य *mfn.* worthy of sacrifice, I 134c
यज्ञराज् *m.* the moon, II 58a
यज्ञवाह *m. du.* epithet of Aśvins, II 31c
यज्ञवेदिजा *f.* epithet of Draupadī, II 137d
यज्ञशेष *m.* remains of a sacrificial offering, I 138b
यज्ञसूत्र *n.* sacred thread, I 151a
यज्ञान्त *m.* completion of a sacrifice, I 138d
यज्ञिय *mfn.* pertaining to sacrifice, I 134d

यज्वन् *m.* sacrificer, priest who presses soma juice, I 123c
यति *m.* ascetic, monk, I 10d, 108d
यतिन् *m.* ascetic, I 10d
यथाकामिन् *mfn.* unrestrained, independent, II 380a
यथाजात *mfn.* stupid, ignorant, II 375c
यथातथ *n.* truth, I 191b
यथार्हवर्ण *m.* spy, II 166a
यथास्थित *n.* truth, I 191c
यदुनाथ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44a
यदृच्छा *f.* accidental occurrence, II 380c
यदृच्छिक *mfn.* fatalistic, II 410d
यद्वद *mfn.* one who does not answer, II 369b
यन्तृ *m.* driver, controller, II 199b
,, *m.* warrior riding on an elephant, II 200d
यन्त्रक *n.* gimlet, auger, II 324d
यन्त्रमुक्त *mfn.* discharged through a machine, II 216b
यन्त्रित *mfn.* bound, confined, II 434d
यम *m.* restraint, I 15d
,, *m.* restraint as a part of Yoga, I 20d
,, *m.du.* epithet of Aśvins, II 30a
,, *m.* the god of death, II 34b
यमकाल *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 55c
यमदेवता *f.* the lunar mansion Bharaṇī, II 97c
यमराज् *m.* epithet of Yama, II 36b

यमुनाग्रज *m.* epithet of Yama, II 36d

यमुनाजनक *m.* the sun, II 61d

यमुनाभिद् *m.* epithet of Baladeva, I 61c

यमुनाभ्रातृ *m.* epithet of Yama, II 34c

यवनारि *m* epithet of Kṛṣṇa, I 53a

यशःशेष *mfn.* dead, II 400c

यशस् *n.* fame, I 201b

„ *m.* a large drum, I 328c

यष्टि *m. f.* staff, II 237c

यष्टिभृत् *mfn.* holding a staff, II 211d

यष्टृ *m.* sacrificer, I 122c

या *f.* epithet of Lakṣmī, I 64d

याग *m.* sacrifice, I 118c

याचक *m.* beggar, II 414c

याचनक *m.* beggar, II 414b

याचना *f.* request, begging, I 343a

याचित *n.* alms obtained by begging, II 269c

याचितक *n.* a borrowed thing, II 290b

याच्ञा *f.* request, begging, I 343a

याञ्चापर *mfn.* begging, soliciting, I 169d

याजक *m.* sacrificer, I 122c

याज्ञवल्क्य *m.* name of a sage, I 156a

याज्ञसेनी *f.* epithet of Draupadī, II 137c

यातना *f.* torture in hell, II 108d

यातयाम *m.* old man, II 358b

यातु *m. n.* demon, II39a

यातुधान *m.* demon, II 40a

यात्य *m.* inhabitant of hell, II 108a

यात्रा *f.* expedition, march, II 245a

यादःपति *m.* epithet of Varuṇa, II 42cd

यादवी *f.* epithet of Pārvatī, I 93d

यान *n.* march (to fight), II 169a

„ *n.* carriage, II 187c, 198a

यानपात्र *n.* bcat, II 284a

यानपात्रवाणिज *n.* voyaging merchant, II 283cd

यानमुख *n.* the forepart of a carriage, II 19ča

याप्ययान *n.* palanquin II 196c

यामक *m.du.* epithet of Punarvasu, II 100b

यामनेमि *m.* epithet of Indra, II 19b

यायजूक *m.* frequent performer of sacrifices, I 123b

याष्टीक *m.* man armed with a staff, II 211d

युक्त *mfn.* proper, just, I 333d

युगकीलक *m.* pin of a yoke, II 194b

युगंधर *m.n.* pole of a carriage to which the yoke is fixed, II 194a

युगान्तर *n.* a kind of yoke, II 195a

युग्य *n.* carriage, vehicle, II 198a

युति *f.* unity, II 172b

युध् *f.* fight, battle, II 254d

युधिष्ठिर *m.* name of the eldest Pāṇḍava, II 130c, 136b

युद्ध *n.* battle, II 253c
युद्धसंकुल *n.* tumult of battle, II 253cd
युवन् *m.* youth, II 357c
,, *m.* the moon, II 59c
युवनाश्वज *m.* epithet of Māndhātṛ, II 121a
युवराज *m.* crown prince, I 308c
यूप *m. n.* sacrificial post, I 126c
यूपकर्ण *m.* part of the sacrificial post sprinkled with ghee, I 127b
यूपमस्तक *n.* top of a sacrificial post, I 126d
योक्त्र *n.* tie of yoke of a plough, II 306c
योग *m.* mental concentration endowed with knowledge, faith and good conduct, I 15a, 21d
,, *m.* follower of Yoga doctrine, logician ? I 170c
योगसिद्धि *f.* accomplishment of deep meditation, I 17d
योगाङ्ग *mfn.* which is a part of Yoga, I 18c
योगिन् *m.* epithet of Buddha, I 33b
,, *m.* epithet of Arjuna, II 133d
योगिनी *f.* epithet of Pārvatī, I 92b
योगीश *m.* epithet of Yājñavalkya, I 156b
योगेश *m.* epithet of Yājñavalkya, I 156a
योग्या *f.* exercise, II 242a
योजन *n.* distance of four Krośas, II 300b
योजनगन्धा *f.* name of Vyāsa's mother, I 154a
योत्र *n.* tie of a yoke of a plough, II 306c
योध *m.* warrior, II 202a
योधाह्वान *n.* cry of a soldier, I 256cd
योद्धृ *m.* warrior, II 202b
योनिदेवता *f.* the lunar mansion Phālgunī, II 101cd
यौवन *n.* youth, II 358a
यौवनोद्भेद *m.* epithet of Madana, I 67c

र

रक्त *m.* redness; *mfn.* red, I 246b
रक्तग्रीव *m.* demon, II 42a
रक्तवसन *m.* ascetic, I 109a
रक्तश्याम *m.* dark redness; *mfn.* dark red, I 249b
रक्षण *n.* protection, II 142b
रक्षस् *m.* demon, II 38c
रक्षा *f.* ashes, I 130a
रङ्ग *m.* stage for a musical performance, I 317a
रङ्गाजीव *m.* actor, I 304a
,, *m.* painter, II 340b
रङ्गावतारक *m.* actor, I 303d
रचना *f.* military array, II 179c
रजक *m.* washerman, II 329d
रज्जु *f.* cord, string, II 348c
रण *m.n.* battle, II 254c
,, *m.* sound, I 251a
रणरणक *n.* keen desire, anxiety, I 272c
रणरुद्रभूमि *f.* dangerous place in a battle, II 260c
रतकूजित *n.* lascivious murmur, I 261d

रति *f.* name of the wife of Madana, I 68d
,, *f.* attachment, love I 272d, 286d
रत्नकर *m.* epithet of Kubera, II 46a
रत्नगर्भ *m.* epithet of Kubera, II 47c
रत्नप्रभा *f.* name of a nether region, II 112c
रत्नबाहु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 55a
रथ *m.* chariot-section of an army, II 186d
,, *m.* war chariot, II 187d
रथकारक *m.* son of a Māhiṣya from a Karaṇī woman, II 312b
रथकुटुम्बिक *m.* charioteer, II 199b
रथकृत् *m.* carpenter, II 335b
रथगर्भक *m.* a litter, sedan chair, II 189d
रथगुप्ति *f.* a wooden guard fastened round a chariot in defence against collision, II 196b
रथपाद *m.* wheel of a chariot, II 192b
रथरोहिन् *m.* chariot-soldier, II 199d
रथाङ्ग *n.* wheel of a chariot, II 192c
रथिक *mfn.* possessing or riding a chariot, II 200a
रथिन् *m.* chariot soldier, II 199d
,, *mfn.* possessing or riding a chariot, II 200a
रथिर *mfn.* possessing or riding a chariot, II 200a

रन्ध्र *n.* hole, II 111a
रमणी *f.* wife, I 68d
रमसह *m.* epithet of Indra (रसन्मह Hem.:), II 19b
रमा *f.* epithet of Lakṣmī, I 64c
रम्भा *f.* lowing of a cow or cattle, I 260c
रव *m.* sound, I 250c 255d
रवण *mfn.* sonorous, II 371a
रवि *m.* the sun, II 65a
रश्मि *m.* ray, II 74c
रस *m.* sentiment in poetry, I 300d
रसज्येष्ठ *m.* sweetness; *mfn.* sweet, I 238d
रसातल *n.* hell, II 110a
रसादान *n.* sucking, II 419c
रसित *n.* thundering of clouds, I 259c
रहस् *n.* solitude, I 337b
रहस्य *n.* secret, I 338a
राक्षस *m.* demon, II 40b
,, *m.* epithet of Rāvaṇa, II 129c
,, *m.* the lunar mansion Mūla, II 103d
राग *m.* love, attachment, I 286d
रागरज्जु *m.* epithet of Madana, I 68a
राज् *m*, king, II 116a, 164c
राजन् *m.* yakṣa, II 49b
,, *m.* king, II 117b
,, *m.* king, constituent of the state II 141a
,, *m.* the moon, II 55d
राजन्य *m.* Kṣatriya, II 115c
राजबीजिन् *mfn.* of royal descent, II 140a

राजराज *m.* the moon, II 57c
राजवंश्य *mfn.* of royal descent, II 140a
राजशय्या *f.* king's bed, II 144c
राटि *f.* fight, battle, II 255a
रात्रिचर *m.* demon, II 39d
" *m.* thief, robber, II 408c
रात्रिंचर *m.* demon, II 39 cd
रात्रिनाशन *m.* the sun, II 72b
रात्रिबल *m.* demon, II 41d
राधा *f.* the lunar mansion Viśākhā II 103a
राधावेधिन् *m.* epithet of Arjuna, II 132c
राधेय *m.* epithet of Karṇa, II 138a
राद्धान्त *m.* doctrine, I 16c
राम *m.* Balarāma, I 60a
" *m.* Paraśurāma, I 155b
" *m.* blackness; *mfn.* black, I 249a
" *m.* the eldest son of Daśaratha, II 126a
राम्भ *m.* bamboo staff, I 112b
रावण *m.* king of Laṅkā, II 129d
रावणि *m.* epithet of Meghanāda, II 130b
राशि *m.* sign of the zodiac, II 107c
राष्ट्रिय *m.* brother-in-law of a king in drama, I 309b
राहु *m.* the Dragon's Head, II 88b
राहुग्रास *m.* eclipse, II 94ab
राहुलसू *m.* epithet of Gautama Buddha, I 34c
रिपु *m.* enemy, II 160b
रीति *f.* nature, natural way, I 224c
रुक्मिभिद् *m.* epithet of Balarāma, I 61c
रुच् *m.* ray, II 75a
रुचि *f.* liking, longing, I 330b
" *f.* hunger, I 343d
" *f.* ray of light, II 73a
रुद् *f.* anger, I 290b
रुत *n.* cry, I 258b
रुदित *n.* crying, I 255a
रुद्र *m.* epithet of Siva, I 80a
" *m. pl.* a partic class of eleven deities, II 6a
रुद्रतनय *m.* sword, II 233a
रुद्राणी *f.* epithet of Pārvatī, I 88b
रुशती *f.* inauspicious speech, I 201c
रुषा *f.* anger, I 289d
रूक्ष *m. pl.* harsh, I 196c
रूपतत्त्व *n.* nature, I 223c
रूपपरिग्रह *m.* performing a cast in drama, I 302b
रूप्याध्यक्ष *m.* superintendent of silver, II 153a
रेणुकेय *m.* epithet of Paraśurāma, I 155a
रेवती *f.* epithet of Pārvatī, I 94b
" *f.* name of a lunar mansion, II 107a
रेवतीभत्र *m.* epithet of Saturn, II 86b
रेवतीश *m.* epithet of Balarāma, I 61cd
रेवन्त *m.* name of a son of the sun, II 79c
रेपण *n.* the roar of a bull, I 258d
रेपा *f.* the roar of a bull, I 258c
रोक *n.* hole, II 110d
रोचक *m. n.* hunger, I 344b
रोचन *mfn.* elegant, II 440b

रोचिष्णु *mfn.* elegant, II 440b
रोचिस् *n.* ray II 74a
रोच्य *m.* staff of Bilva wood, I 112c
रोदन *n.* tears, one of the eight Bhāvas, I 299d
रोप *n.* hole, II 111c
रोप *m.* arrow, II 223b
रोमगुच्छ *m.* chowrie, II 145c
रोमविकार *m.* horripilation, I 298a
रोमहर्षण *n.* horripilation, I 297d
रोमाञ्च *m.* horripilation, I 297d
रोमोद्गम *m.* horripilation, I 298a
रोष *m.* anger, I 290c
रोषण *mfn.* angry, II 418a
रोहिणी *f.* name of a lunar mansion, II 98c
रोहिणीपति *m.* the moon, II 54d
रोहिणीसुत *m.* the planet Mercury, II 82b
रोहित *m.* redness; *mfn.* red, I 246b
,, *n.* straight bow of Indra, II 26a
रौद्र *m.* horror, one of the nine poetic sentiments, I 301c
रौद्रा *f.* epithet of Pārvatī, I 99d
रौद्री *f.* the lunar mansion Ārdrā, II 100a
रौहिणेय *m.* epithet of Balarāma, I 60c

ल

लक्ष *m. n.* deceit, I 347c
,, *n.* target, II 214a, 221c
,, *m. f.* a lakh, II 281c
लक्षण *n.* mark (on the moon), II 60b
लक्षहन् *m.* arrow, II 224b

लक्ष्मण *m.* younger brother of Rāma and son of Sumitra, II 127d
,, *mfn.* prosperous, happy, II 381d
लक्ष्मन् *n.* mark (on the moon), II 60a
लक्ष्मी *f.* goddess of wealth, I 64c
लक्ष्मीवत् *mfn.* prosperous, happy, II 382a
लक्ष्य *n.* target, II 221c
लगुड *m.* staff, stick, II 237c
लग्न *m. n.* rise of a sign of the zodiac, II 107d
लग्नक *m.* security, II 292a
लघिमन् *m.* a supernatural power, I 87d
लघुनासिक *mfn.* having short nose, II 446d
लघुवृत्ति *f.* concise glossary I 183a
लघुहस्त *mfn.* quick of hand, II 213c
लङ्केश *m.* epithet of Rāvaṇa, II 129c
लज्जा *f.* shame, I 269a
लज्जाशील *mfn.* bashful, II 416c
लञ्चा *f. m.* bribe, present, II 175c
लतापर्ण *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 48d
लपित *n.* speech, I 209b
लब्धनिधि *m.* a gaṇin, I 9c
लब्धवर्ण *m.* learned man, II 359c
लभ्य *mfn.* just, proper, I 334a
लम्पट *mfn.* greedy, covetous, II 425d

लम्बोदर *m.* epithet of Gaṇeśa, I 102c

लय *m.* even beat of time in music, I 327a

लयानुग *mfn.* rhythmic, I 263b

लव *m.* name of a son of Rāma, II 127b

लवण *m.* salt; *mfn.* salty, I 239c

लवित्र *n.* sickle, II 304b

लस्तक *m.* middle part of a bow, II 218b

लाङ्गल *n.* plough, II 303c

लाञ्छन *n.* mark (on the moon), II 60b

लाभ *m.* gain, profit, II 273d

लालस *mfn.* greedy, covetous, II 425d

लास्य *n.* dancing, I 315c

लिङ्गजीविन् *mfn.* hypocrite, imposter, I 164c

लिप्त *m.* arrow smeared with poison, II 226b

लिप्सा *f.* desire to get, I 330a

लिप्सु *mfn.* greedy, coveteous, II 425a

लुब्ध *mfn.* gready, coveteous, II 425b

लुब्धक *m.* hunter, II 346d

लेख *m.* God, II 2c

लेखक *m.* writer, II 37b

लेप्यकृत् *m.* mason, plasterer, II 340d

लोक *m.* world, I 210d

,, *m.* region where sentient and insentient things exist, I 211b

लोकजित् *m.* epithet of Buddha, I 31d

लोकनाथ *m.* epithet of Buddha I 33a

लोकनाभ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 51c

लोकपाल *m.* king, II 116a

लोकबन्धु *m.* the sun, II 69d

लोकमाता *f.* epithet of Lakṣmī, I 65ab

लोकायातिक *m.* materialist, heretic, I 171c

लोकेश *m.* epithet of Brahmā, I 36b

लोप *m.* looting, II 168c

लोपामुद्रा *f.* wife of Agastya, II 91cd

लोप्त्र *n.* stolen property, II 410b

लोभ *m.* greed, I 330a

लोल *mfn.* greedy, covetous, II 425c

लोलुप *mfn.* greedy, covetous, II 425a

लोलुभ *mfn.* greedy, coveteous, II 425c

लोष्टभेदन *m.* harrow, II 306b

लोहकार *m.* black-smith, II 338ab

लोहनाल *m.* iron arrow, II 225cd

लोहल *mfn.* lisping, II 371c

लोहाभिसार *m.* lustration of arms, II 244a

लोहित *m.* redness; *mfn.* red, I 246c

लोहिताक्ष *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52cd

लोहिताङ्ग *m.* the planet Mars, I 81a

व

वंश *m.* flute, I 321a

वंशक *n.* lineage, I 176b

वंशजात *mfn.* born in a good family, II 140c
वंशानुवंशचरित *n.* history of a lineage, I 176a
वंश्य *mfn.* born in a good family, II 140b
वक्तृ *mfn.* sensible speaker, II 368c
वक्त्रभेदिन् *m.* pungentness; *mfn.* pungent, I 240a
वक्र *m.* the planet Mars, II 81a
वक्रोष्ठिका *f.* smile, I 288a
वक्रोष्ठिक *n.* smile, I 288a
वचन *n.* recitation, I 145a
,, *n.* speech, talk, I 190a, 208d
वचनीयता *f.* rumour, report, I 198b
वचस् *n.* speech, word, I 192d, 208d
वज्र *m. n.* Indra's thunder bolt, II 26d
वज्रकङ्कट *m.* epithet of Hanūmat, II 129a
वज्रजित् *m.* epithet of Garuḍa, I 71d
वज्रतुण्ड *m.* epithet of Garuḍa, I 71c
वज्रदाक्षिण *m.* epithet of Indra, II 15d
वज्रिन् *m.* epithet of Indra, II 16c
वञ्चक *mfn.* fraudulent, crafty, II 405b
वञ्चना *f.* deception, I 348b
वाञ्चित *mfn.* deceived, II 437b
वटवासिन् *m.* Yakṣa, II 49c
वटी *m. f.* cord, string, II 348b
वडवामुख *n.* hell, II 110b
वडवासुत *m.du.* epithet of Aśvins, II 30b
वणिज् *m.* trader, II 271b
वण्ट *m.* handle of a sickle, II 304b
वद *mfn.* speaking sensibly, II 368c
वदन्य *mfn.* generous; one who speaks kindly, II 375a
वदान्य *mfn.* generous; one who speaks kindly, II 375a
वदावद *mfn.* speaking sensibly, II 368b
वद्ध्री *f.* leather thong, II 332d
वध्र *m.* slaying an animal at a sacrifice, I 133d
वध *m.* slaughter, II 394a
वध्य *mfn.* to be killed, I 57a
वन *n.* forest, II 22d
वनमालिन् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 42a
वनीपक *m.* beggar, II 414b
वन्दारु *mfn.* one who salutes, II 372d
वपन *n.* shaving, II 343a
वपा *f.* hole, II 110d
वम *m.* armour, II 206a
वयस्थ *m.* youth, II357c
वयस्य *m.* friend, II 163b
वरक्रतु *m.* epithet of Indra, II 14c
वरट *m. pl.* a Mleccha tribe, II 354b
वरत्रा *f.* leather thong, II 332c
वरप्रदा *f.* wife of Agastya, II 91d
वररुचि *m.* epithet of Kātyāyana, I 159a
वरा *f.* epithet of Pārvatī, I 93d
वराटक *m.* cord, string, II 348cd
वरुण *m.* god of water, II 42c
,, *m.* regent of the Western quarter, II 50d

वरूथ *m. n.* a wooden guard fastened round a chariot in defence against collision, II 196a
वरूथिनी *f.* army, II 179a
वर्चस् *n.* brilliance, power, II 77b
वर्जन *n.* slaughter, II 395b
वर्ण *m.* colour, I 243a
,, *m.* caste, II 115a
वर्णज्येष्ठ *m.* Brahmin, I 117b
वर्णना *f.* praise, I 197b
वर्णविपर्यास *m.* change of colour or complexion, I 299ab
वर्णिन् *m.* person belonging to the first order of religious life, a Brahmacārin, I 107c
वर्तन *mfn.* staying, abiding, II 415c
वर्तिष्णु *mfn.* staying, abiding, II 415c
वर्धकि *m.* carpenter, II 335a
वर्धन *n.* cutting, II 398c
वर्धमान *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 49a
वर्मन् *n.* armour, II 205c
वर्मित *mfn.* clad in armour, II 205cd
वर्षवर *m.* eunuch appointed in a harem, II 159c
वर्षीयस् *mfn.* pretty old, II 359b
वलक्ष *m.* whiteness; *mfn.* white, I 243d
वल्मीक *m.* Vālmiki, I 152a
वल्लकी *f.* lute, I 321c
वश *m.* desire, craving, I 330d
वशा *f.* woman, I 315d
वशायत्त *mfn.* dependent, II 381c
वशिता *f.* supernatural power of subduing all, I 87a
वश्य *mfn.* submissive, II 427b
वषट्कार *m.* offering oblation into fire to deities, I 119c
वसिष्ठ *m.* name of a sage, I 156d, II 92c
वसु *m. du.* a partic. group of eight deities, II 4d
„ *m.* sun-ray, II 72c
वसुदेव *m.* father of Kṛṣṇa, I 58a
वसुप्रभा *f.* the city of Kubera, II 48c
वसुसारा *f.* the city of Kubera, II 48c
वस्न *m.n.* price, II 273a
वस्वोकसारा *f.* the city of Kubera, II 48d
वहन *n* boat, II 284b
वहित्रक *n.* boat, 283d
वह्नि *m.* fire, I 129b
वह्निनेत्र *m.* epithet of Siva, I 84a
वह्निरेतस् *m.* epithet of Śiva, I 76d
वह्न्युत्पात *m.* conflagration, II 95d
वह्य *n.* conveyance, II 198a
वाक्य *n.* sentence, I 210a
वाक्पति *m.* eloquent person, II 367b
वाक्प्रचक्षस् *m.* epithet of Bṛhaspati, the planet Jupiter, II 84d
वागीश *m.* eloquent person, II 367b
वागुरा *f.* hunter's net, II 347d
वागुरिक *m.* hunter using nets, II 347c
वाग्मिन् *m.* the planet Jupiter, II 83d

वाग्मिन् *mfn.* good speaker, II 368a

वाङ्मुख *n.* introduction, I 188b

वाच् *f.* Sarasvatī, I 208c

वाचंयम *m.* ascetic, monk, I 10d

वाचस्पति *m.* epithet of Bṛhaspati, (Jupiter), II 83c

वाचाट *mfn.* talking nonsense, II 369a

वाचाल *mfn.* talking nonsense, II 369a

वाचिक *n.* oral message, I 205c

,, *m.* indication of feeling in words, I 318c

वाचोयुक्तिपटु *mfn.* speaking eloquently, II 367d

वाच्य *mfn.* blamable, to be accused, II 431d

वाज *m.* feather of an arrow, II 22/a

वाजिन् *m.* horse, I 257d

,, *m.* the sun, II 72a

,, *n.* cavelry, II 186d

वाजिन *n.* whey of curds, I 135d

वाञ्छा *f.* desire, wish, I 330a

वाडव *m.* Brahmin, I 116d, II 308d

वाणि *f.* weaving, II 329a

वाणिज *m.* trader, II 272a

वाणिज्य *n.* trade, commerce, II 267c, 270c

वाणिज्या *f.* commerce, II 270d

वाणी *f.* epithet of Sarasvatī, I 208b

वातापिद्विष् *m.* epithet of Agastya, II 90a

वात्स्यायन *m.* epithet of Viṣṇugupta, I 161b

वाद्य *n.* musical instrument, I 313a, 320b

वानदण्ड *m.* loom, II 329ab

वानप्रस्थ *m.* hermit, I 107ab

वामदेव *m.* epithet of Śiva, I 76ab

वामन *m.* elephant of the southern quarter, II 51d

वायु *m. pl.* a partic. class of fortynine deities, II 6d

वायुवाहन *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 47b

वार *m.* arrow, II 224c

वारबाण *m.* quilted jacket worn under an armour, II 207ab

वारिवास *m.* distiller, II 315a

वारुणि *m.* epithet of Agastya, II 91a

वारुणी *f.* the lunar mansion Śatabhiṣak, II 105b

,, *f.* wine, II 316d

वार्त्ता *f.* news, I 184d

,, *f.* livelihood, II 263b

वार्त्तायन *m.* spy. II 166cd

वार्त्तावह *m.* hawker carrying burden with a shoulder yoke, II 389c

वार्त्ताशिन् *m.* he who gives his personal history for food, I 164a

वार्त्तिक *n.* commentary, annotation, I 180b

वार्द्धक old age, II 359a

वार्द्धुषि *m.* usurer, II 289b

वार्द्धुषिक *m.* usurer, II 289a

वार्द्धि *m* hundred billions, II 282d

वालव्यजन *n.* chowrie, fan made of yak-hair, II 145d

वालि *m.* name of a monkey-chief, II 127d

वालिन् *m.* name of a monkey-chief, II 127d

वाल्मीकि *m.* name of a sage, I 152d

वाल्मीक *m.* epithet of Vālmiki, I 152c

वावदूक *mfn.* speaking much, II 368a

वासना *f.* memory, impression, I 221a

वासन्तिक *m.* buffoon in a drama, I 306d

वासव *m.* epithet of Indra, II 13b

वासवावास *m.* Indra's heaven, II 1c

वासवी *f.* name of Vyāsa's mother, I 154a

,, *f.* the lunar mansion Dhaniṣṭhā, II 104a

वासित *n.* cry of an animal, I 258b

वासी *f.* carpenter's axe, II 336a

वासुदेव *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40d

,, *m.* a partic. class of nine deities, II 124a

वासुभद्र *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 50b

वासू *f.* young girl, I 308cd

वास्तोष्पति *m.* epithet of Indra, II 16a

वास्त्र *m.* carriage covered with cloth, II 190d

वाहन *n.* carriage, conveyance, I 59b, II 198b

वाहिनी *f.* army, II 179b

,, *f.* army division of three gulma's, II 182d

वाह्य *n.* conveyance, II 198a

विंशति *f.* twenty, II 280a

विकत्थन *n.* boasting, false praise, I 198a

विकराला *f.* epithet of Pārvatī, I 97a

विकर्तन *m.* the sun, II 63c

विकस्वर *mfn.* clear, candid, II 373d

विकाशिन् *mfn.* clear, candid, II 373d

विकुर्वाण *mfn.* cheerful, II 430a

विक्रम *m.* valour, I 332d

विक्रय *m.* sale, II 277b

विक्रयिक *mfn.* seller, II 272c

विक्रयिन् *mfn.* seller, II 272b

विक्रान्त *mfn.* brave, II 390d

विक्रायक *mfn.* seller, II 272c

विक्रुष्ट *mfn.* harsh, I 196d

विक्रेय *mfn.* exposed for sale, II 276d

विक्लव *mfn.* overcome by fear etc., II 442d

विख्र *mfn.* noseless, II 446a

विख्रु *mfn.* noseless, II 446a

विगान *n.* scandal,, I 198b

विग्र *mfn..* noseless, II 446a

विग्रह *m.* war, one of the six royal guṇas, II 168d

,, *m.* fight, II 254a

विग्रहच्युति *f.* giving up fighting, II 169b

विघस *m.* residue of food, I 138c

विघ्नेश *m.* epithet of Gaṇeśa, I 102a

विचक्षण *m.* learned man, II 360a

विचक्षणा *f.* discrimination, consideration, I 220c

विचारणा *f.* examination of Vedic texts, I 174d

,, *f.* Mīmāṁsā, I 277d

विचिकित्सा *f.* doubt, I 223ab
विचेतस् *mfn.* dejected, sad, II 430c
विजन *n.* solitude, I 336c
विजय *m.* epithet of Arjuna, II 134b
,, *m.* sword, II 232b
,, *m.* victory, II 263a
विजया *f.* epithet of Pārvatī, I 95b
,, *f.* name of a friend of Pārvatī, I 100a
विज्ञ *mfn.* conversant, skilful, II 362a
विज्ञान *n.* knowledge of scriptures etc., I 267c
,, *n.* art, II 313c
विज्ञानदेशन *m.* epithet of Buddha, I 32d
विज्ञानमातृक *m.* epithet of Buddha, I 30d
विट *m.* gallant, I 307b
वितथ *n.* falsehood, I 192a
वितरण *n.* gift, donation, I 342a
वितर्क *m. n.* reasoning, consideration, I 283a
वितान *m. n.* sacrifice, I 118d
विदग्ध *mfn.* clever, shrewd, II 363c
विदुर *mfn.* knowing, intelligent, II 372c
विदूषक *m.* jester in drama, I 306b
विद्रव *m.* flight, II 262a
विद्वस् *m.* learned man, II 359d
विद्वेष *m.* enmity, II 162c
विधा *f.* wages, hire, II 388a
विधातृ *m.* epithet of Brahmā, I 35c
,, *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 49d
विधि *m.* epithet of Brahmā, I 35a
,, *m.* practice sanctioned by tradition, I 114b
,, *m.* fate, I 227d
विधु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40a
,, *m.* the moon, II 56d
विधुंतुद *m.* the planet Rāhu, II 87d
विधुर *m.* demon, II 40c
विधेय *mfn.* obedient, submissive, II 4.6d
विनतासूनु *m.* epithet of Aruṇa, II 79a
विनयस्थ *mfn.* obedient, submissive, II 426c
विनाशिन् *m.* = gaṇin, subduer, I 9d
विनायक *m.* epithet of Buddha, I 31b
,, *m.* epithet of Gaṇeśa, I 102b
विनिद्रत्व *n.* sleeplessness, I 279a
विनिमय *m.* barter, II 274c
विनीत *mfn.* modest, II 426c
विनेय *m.* pupil, I 26c
विन्दु *mfn.* knowing, intelligent, II 372c
विन्ध्यकूट *m.* epithet of Agastya, II 90cd
विन्ध्यवासिन् *m.* epithet of Vyāḍi, I 159d
विपक्ष *m.* enemy, II 161c
विपञ्ची *f.* lute, I 321c
विपण *m.* sale, II 277c
विपश्याद्य *mfn.* headed by Vipaśyin—a principal Buddha, I 33c

विपश्चित् *m.* learned man, II 359d
विपुलस्कन्ध *m.* epithet of Aruṇa, II 79c
विप्र *m.* Brahmin, I 115c
विप्रकार *m.* defeat, I 345d
विप्रकृत *mfn.* humbled, subdued, II 436d
विप्रतीसार *m.* repentance, I 227a
विप्रलब्ध *mfn.* deceived, II 437b
विप्रलाप *m.* contradictary statement, I 204c
विप्रिय *n.* offence, I 336b
विप्रुष् *f.* spray from the mouth while speaking, I 144c
विप्लव *m.* retreat, flight, II 263d
विप्लुत *mfn.* vicious II 429c
विबुध *m.* god, II 3b
विभा *m. f.* ray, II 73b
विभाकर *m.* the sun II 63b
विभावसु *m.* the sun, II 64a
विभु *m.* owner, master, II 384b
विमनस् *mfn.* sad, dejected, II 430b
विमर्शन *n.* reasoning, I 282d
विमान *m. n.* divine carriage, II 7c
विमानग *mfn.* riding in divine carriage, II 11d
विमुक्ति *f.* liberation, I 21d
विमुष्टि *f.* a handful, I 140a
वियात *mfn.* impudent, shameless, II 427c
वियुन *m.* epithet of Indra, II 18b
विरजा *f.* epithet of Pārvatī, I 97b
विरञ्च *m.* epithet of Brahmā, I 35b
विरञ्चन *m.* epithet of Brahmā, I 37b
विराव *m.* sound, I 252a
विरिञ्चि *m .*epithet ot Brahmā, I 35a
विरुद्ध *mfn.* contradictory, I 192b
विरुद्ध भाषण *n.* accusation, I 200a
विरूपाक्ष *m.* epithet of Śiva, I 76c
विरोक *m.* ray, II 74d
विरोचन *m.* the sun, II 62d
विरोध *m.* bostility, II 162c
विलक्ष *mfn.* astonished, II 431b
विलङ्का *f.* epithet of Pārvatī, I 97d
विलम्बित *n.* slow time in music, I 327c
विलाप *m.* lament, I 203c
विवध *m.* shoulder yoke for carrying burden, II 389c
विवर *n.* hole, II 110c
विवर्ण *m.* low caste person, II 352d
„ *mfn.* foolish, stupid, II 376a
विवश *mfn.* of evil and corrupt-mind, II 434a
विवस्वत् *m.* the sun, II 62a
विवाद *m.* dispute, law case, I 188c
विविक्त *n.* solitude, I 337a
विवेक *m.* discrimination, consideration, I 23d
विवेचन *n.* discriminating, I 23d
विश् *m.* person, man, II 113c
„ *m.* Vaiśya, II 267b
विशद *m.* whiteness; *mfn.* white, I 214a
विशरण *n.* slaughter, II 395d

विशसन *m.* sword, II 233b
,, *n.* slaughter, II 398a
विशाख *m.* epithet of Skanda, I 104a
विशाखा *f.* name of a lunar mansion, II 103a
विशारद *m.* learned man, II 360a
विशालक *m.* epithet of Garuḍa, I 72b
विशालाक्ष *m.* epithet of Śiva, I 82a
विशालाक्षी *f.* epithet of Pārvatī, I 99a
विशिख *m.* arrow, II 223c
विश्राणन *n.* gift, donation, I 341a
विश्रुत *mfn.* famous, wellknown, I 161d
विश्व *n.* world, I 210c
,, *m. pl.* a partic. class of 13 gods, II 5ab
विश्वकर्मन् *m.* epithet of Tvaṣṭṛ; II 32a
विश्वकृत् *m.* epithet of Tvaṣṭṛ, II 32a
विश्वभुज् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52d
विश्वम्भर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 43d
विश्वरूप *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 39cd
विश्वरेतस् *m.* epithet of Brahmā, I 37a
विश्वामित्र *m.* name of a sage, I 157a
विश्वावसु *m.* name of a gandharva, I 323d
विषण्णता *f.* mental depression, I 269d
विषमायुध *m.* epithet of Madana I 68c
विषमार्थभञ्जिका *f.* explaining odd meanings, I 181a
विषय *m.* object of sense, I 18b, 234c
विषयिन् *n.* sense organ, I 233c
विषाग्रज *m.* sword, II 231d
विषाणान्त *m.* epithet of Gaṇeśa, I 103c
विषाद *m.* mental depression, I 270a
विषान्तक epithet of Śiva, I 74d
विषापह *m.* epithet of Garuḍa, I 70d
विष्टप *m.n.* region, world, I 210b
विष्टर *m.n.* lump of Kuśa grass, I 139d
विष्टरश्रवस् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 46d
विष्टि *f.* suffering in hell, II 108c
विष्णु *m.* name of a god, I 38c
विष्णुगुप्त *m.* name of a minister and politician known as Cāṇakya, I 160c
विष्णुरथ *m.* epithet of Garuḍa, I 71b
विष्णुशक्ति *f.* epithet of Lakṣmī, I 64d
विश्वक्सेन *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 41a
विष्वद्र्यञ्च् *mfn.* going everywhere, II 439d
विसर्जन *n.* gift, donation, I 340d
विसारिन् *mfn.* spreading about, II 415d

विसृत्वर *mfn.* spreading about, II 415d
विसृमर *mfn.* spreading about, II 416a
विस्त *m.* golden Akṣa, II 95d
विस्तारक *mfn.* extending,explaining, I 177d
विस्फार *m.* twanging of a bow, I 260a
विस्मय *m.* wonder, I 295b
विस्र *n.* smell of raw meat, I 242d
विस्रसा *f.* old age, decrepitude, II 358d
विहङ्गिका *f.* pole for carrying a burden, II 389d
विहन *n.* bow for cleaning cotton, II 329b
विहसित *n.* mild laugh which is slightly heard, I 288cd
विहस्त *mfn.* confused, perplexed, II 391d
विहायित *n.* gift, donation, I 34id
विहुल *mfn.* overcome by fear etc., II 443a
वीक्ष *n.* wonder, I 295c
वीक्षापन्न *mfn.* astonished, II 431a
वीणा *f.* lute, I 321c
वीणावाद *m.* lute player, II 344b
वीतंस *m.n.* enclosure for keeping birds or beasts, II 351c
वीतराग *m.* Tīrthaṁkara, I 7d
वीर *m.* heroism, one of the nine rasas, I 301b
,, *m.* hero, II 390c
वीरजयन्तिका *f.* a kind of dance of soldiers on battle-field, I 316b
वीरपाणक *n.* drinking of soldiers before and after a battle, II 261d
वीरविप्लावक *m.* performer of a sacrifice with money collected by Sūdras, I 169b
वीरशङ्कु *m.* arrow, II 224cd
वीरहन् *m.* Brahmin who has abandoned his sacred fire, I 163c
वीरान्त *mfn.* of whom Mahāvīra is the last, II 12 b
वीराशंसन *n.* dangerous place in a battle, II 260cd
वीरोज्झ *m.* Brahmin who naglects Agnihotra, I 167cd
वीरोपजीविन् *m.* Brahmin who begs under the pretext of maintaining sacred fire, I 169c
वीर्य *n.* valour, I 291d
वीवध *m.* shoulder yoke for carrying burden, II 389b
वृकोदर *m.* epithet of Bhīma, II 131c
वृक्षनेमि *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 53a
वृक्षाभिद् *f.* hatchet, adze, axe, II 336a
वृक्षभेदिन् *m.* axe, hatchet, II 337c
वृक्षादन *m.* hatchet, II 337c
वृजिन *n.* sin, I 229d
वृति compound, enclosure, I 127d
वृत्त *n.* conduct, I 149c
वृत्ताध्ययनर्द्धि *f.* pre-eminence in sacred knowldge, I 143c
वृत्तान्त *m.* news, I 185a
वृत्ति *f.* commentary, I 181c

वृत्ति *f.* style of composition, I 319d

" *f.* profession, means of living, II 267d

" *f.* livelihood, II 268a

वृत्रहन् *m.* epithet of Indra, II 17a

वृद्ध *m.* old man, II 358d

वृद्धश्रवस् *m.* epithet of Indra, II 18c

वृद्धि *f.* interest, II 289d

वृद्धिजीवन *n.* usury, II 289b

वृद्धयाजीव *m.* usurer, II 288d

वृन्दारक *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52a

" *m.* god, II 3d

वृश्नि *m. f.* ray II 73c

वृष *m.* religious merit, I 227c

" *m.* bull, I 258d

वृषणाश्व *m.* Indra's horse, II 22a

वृषन् *m.* epithet of Indra, II 14c

वृषल *m.* Śūdra, II 307c

वृषाकपि *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40d

वृषाङ्क *m.* epithet of Śiva, I 76a

वृषी *f.* seat of a relegious student, I 113d

वृषोत्साह *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 49a

वृषोदर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 53d

वेणुध्म *m.* flute-player, II 344c

वेतन *n.* wages, livelihood, II 268a

" *n.* wages, hire, II 387d

वेत्रधर *m.* gate-keeper, II 149d

वेद *m.* Veda, the original sacred texts of the Hindus, I 172a

वेदगर्भ *m.* epithet of Brahmā, I 35c

" *m.* Brahmin, I 117a

वेदना *f.* pain, trouble, I 217b

वेदपाठ *m.* recitation of Veda, I 144a

वेदपाठक *m.* reciter of Veda, I 125d

वेदव्यास *m.* epithet of Vyāsa, I 153c

वेदहीन *mfn.* ignorant of Veda I 164b

वेदान्त *m.* Upaniṣads, I 175cd

वेदितृ *mfn.* knowing, intelligent, II 372c

वेदी *f.* ground prepared for a sacrifice, I 126b

वेदोदय *m.* the sun, II 70c

वेधनी *f.* gimlet, auger, II 323d

वेधस् *m.* epithet of Brahmā, I 36a

" *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44d

वेध्य *n.* target, II 221d

वेपथु *m.* trembling, tremor, I 299b

वेमन् *m. n.* loom, II 329b

वेश्या *f.* prostitute, I 310c

वेश्याचार्य *m.* dancing master of a courtesan, I 305c

वेश्यामूल्य *n.* hire of a whore, II 388b

वैकटिक *m.* jeweller, II 325b

वैकुण्ठ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44d

" *m. pl.* a partic. class of fourteen deities, II 6b

वैखानस *m.* hermit, I 108b

वैजयन्त *m.* epithet of Skanda, I 105c
„ *m.* name of Indra's banner, II 23a
„ *m.* name of Indra's palace, II 23a
वैजयन्तिक *m.* standard bearer, II 204b
वैजयन्ती *f.* banner, II 185c
वैज्ञानिक *mfn.* skilful, conversant. II 364ab
वैणव *m.* bamboo staff, I 112b
वैणविक *m.* flute player, II 344c
वैणिक *m.* lute player, II 344b
वैतंसिक *m.* butcher, II 350c
वैतनिक *m.* labourer, hireling, II 386d
वैतालिक *m.* bard, II 250c
वैदेह *m.* trader, II 271d
वैदेहिक *m.* son of a Vaiśya from Brahmin woman, II 311d
वैदेही *f.* epithet of Sītā, II 127a
वैधेय *mfn.* stupid, foolish, II 376a
वैध्यत *m.* name of Yama's door-keeper, II 37d
वैनतेय *m.* epithet of Garuḍa, I 71a
वैनयिक chariot used or practice of weapons, II 188d
वैनीतक *m. n.* palanquine, II 197d
वैन्य *m.* name of a king, II 139a
वैमेय *m.* barter, II 274b
वैयाघ्र *m.* carriage covered with tiger-skin, II 192cb
वैयाघ्रचर्मन् *n.* skin of a tiger, II 192b
वैर *n.* hostility, II 162c
वैरनिर्यातन *n.* revenge, II 264ab
वैरप्रतिक्रिया *f.* revenge, II 264b
वैरशुद्धि *f.* revenge, II 264a
वैरिन् *m.* enemy, II 161b
वैवधिक *m.* hawker carrying burden with a shoulder yoke, II 389d
वैवर्ण्य *n.* change of complexion, I 299a
वैशाख *m. n.* a partic. posture of an archer, II 220b
वैशेषिक *m.* follower of Vaiśeṣika doctrine, I 171a
वैश्य *m.* the third of the four Varṇas, II 114a
„ *m.* member of the third Varṇa, II 267a
वैश्रवण *m.* epithet of Kubera, II 44c
वैश्वी *f.* the lunar mansion Uttarāṣādhā, II 104c
वैष्टुत *n.* ashes of sacred fire, I 141b
वैहासिक *m.* jester in a drama, I 306b
व्यंसक *mfn.* crafty, fraudulent, II 404d
व्यक्त *m.* learned man, II 359d
व्यग्र *mfn.* confounded, perplexed, II 391c
व्यञ्जक *m* indication of feeling or passion, I 317c
व्यतिहार *m.* barter, II 274a
व्यथा *f.* pain, trouble, I 217b
व्यन्तर *m. pl.* a partic, class of deities, II 10c
व्यपदेश *m.* pretext, deceiving, I 347a
व्यलीक *m. n.* offence, I 336a

व्यलीक *n.* cheating, deceiving, I 348a

व्यवच्छेद *m.* discharge of an arrow, II 226c

व्यवस्थास्थापन *n.* setting right the arrangement, administration, I 335b

व्यवहार *m.* law-case, dispute, I 188c, II 148c

व्यवहार *m.* sword, II 230b

व्यसन *n.* vice, I 332c

व्यसनार्त *mfn.* afflicted by misfortune, II 407a

व्यसनिन् *mfn.* vicious, II 429b

व्याकरण *n.* grammar, a Vedāṅga, I 173c

व्याकुल *mfn.* confused, perplexed, II 391c

व्याख्या *f.* explanation, I 180c

व्याख्याविधायक *mfn.* who explains a text, I 22d

व्याज *m.* pretext, I 346d

व्याडि *m.* name of a grammarian, I 159c

व्याध *m.* hunter, II 346c

व्याधाम *m.* Indra's thunderbolt, II 28a

व्याधि *m.* sickness, I 270c

व्यापन्न *mfn.* dead, II 401c

व्यापाद *m.* treaturous thought, I 219d

व्यापादन *n.* slaughter, II 394b

व्यापृत *m.* agent, official, II 147d

व्यायाम *m.* physical exercise, I 279c

व्यास *m.* name of a sage – the author of Mahābhārata, I 153a

व्याहार *m.* speech, I 209a

व्युत्पन्न *mfn.* learned, II 366b

व्यूढकङ्कट *mfn.* clad in armour, equipped, II 205b

व्यूति *f.* weaving, II 329a

व्यूह *m.* military array, II 179c

व्यूहपार्ष्णि *m.* rear of an army, breaking of an army, II 181a

व्योकार *m.* blacksmith, II 338c

व्योमकेश *m.* epithet of Siva, I 77c

व्योमोल्मुक *m.* Mars, II 81d

व्रज्या *f.* march, expedition, II 245a

व्रत *m. n.* self-imposed restriction, I 148c

व्रतग्रह *m.* observance of a vow, I 26b

व्रतसंग्रह *m.* undertaking a vow, I 122a

व्रश्चन *m.* iron chisel, II 338d

व्रात्य *m.* he whose upanayana is not performed, I 162a

व्रीडा *f.* shame, I 269a

श

शकट *m.f.n.* cart, II 190a

शकटव्यूह *m.* a kind of military array, II 180b

शकुन्तलात्मज *m.* epithet of Bharata, II 122d

शक्ति *f.* strength, I 339a

„ *f.* royal power, II 171a

„ *f.* a kind of weapon, II 240d

शक्तिभृत् *m.* epithet of Skanda, I 105d

„ *m.* spearholder, II 211d

शक्र *m.* Indra, II 16b

शक्राणी *f.* Indrāṇī, II 20b

शक्ष्ण *mfn.* speaking kindly, II 374c

शंकर *m.* epithet of Śiva, I 73d

शङ्का *f.* doubt, suspicion, I 273d

शङ्कु *m.* epithet of Śiva, I 81a

,, *m* javelin, II 240b

,, *m.* *f.* ten billions, II 282d

शङ्कूर *m.* name of a demon, II

शङ्ख *m.* conch shell, I 60a

शङ्खभृत् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 46b

शची *f.* epithet of Indrāṇī II 19d

शचीपति *m.* epithet of Indra, II 13c

शठ *mfn.* crooked, wicked, II 404a

शठता *f.* dishonesty, wickedness, I 350d

शत *n.* a hundred, II 278d, 281a

शतकर्मन् *m.* Saturn, II 86c

शतकोटि *m.* Indra's thunder bolt, II 27b

शतक्रतु *m.* epithet of Indra, II 13c

शतघ्नी *f.* a kind of weapon, II 241a

शतधृति *m.* epithet of Brahmā, I 36c

शतभिषज् *f.* name of a lunar mansion, II 105b

शतमुखी *f.* epithet of Pārvatī, I 98d

शतवीर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 53c

शताङ्ग *n.* war chariot, II 187c

शतानन्द *m.* epithet of Brahmā, I 37b

,, *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 55c

,, *m.* epithet of Gautama, I 158a

शतावरी *f.* epithet of Indrāṇī, II 20a

शतावर्त *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 42b

शत्रु *m.* enemy, II 162a, 164c

शत्रुदेश *m.* country of an enemy, II 142c

शनि *m.* Saturn, II 86a

शनैश्चर *m.* Saturn, II 86a

शप *m.* curse, I 189a

शपथ *m.* curse, I 188d

शपन *m.* curse, I 188d

शवर *m.* epithet of Siva, I 81c

,, *m.* *pl.* a Mleccha tribe, II 354d

शवल *m.* variegatedness; *mfn.* variegated, I 250b

शव्द *m.* sound, I 251c

शव्दन *mfn.* sonorous, II 371a

शम *m.* cessation of desire, I 296a

शमथ *m.* cessation of desire, I 296c

शमन *m.* epithet of Yama, II 35d

शमीगर्भ *m.* Brahmin, I 116c

शम्व *m.* Indra's thunderbolt, II 27a

शम्वर *m.* name of Madana's enemy, I 69d

शम्भु *m.* Tīrthaṁkara, I 6b

,, *m.* epithet of Śiva, I 78c

शम्या *f.* pin of a yoke, II 194b

शयत *m.* the moon, II 57d
शयन *n.* sleep, I 270d
शयालु *mfn.* sleepy, sluggish, II 437c
शयित *mfn.* asleep, II 438d
शर *m, n.* arrow, II 212d, 222b
शरजव *m.* speed of an arrow, II 226d
शरधि *m.* quiver, II 228c
शरभू *m.* epithet of Skanda, I 105d
शरव्यक *n.* target, II 221c
शराभ्यासक *m.* exercise of archery, II 24.b
शरारु *mfn.* injurious, II 394a
शराश्रय *m.* quiver, II 228d
शरु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 55d
शर्मन् *n.* happiness, I 217a
शर्व *m.* epithet of Śiva, I 78c
शर्वाणी *f.* epithet of Pārvatī, I 89a
शलाकापुरुष *m.* name of 63 jain divine personages, II 125d
शल्य *m.n.* javelin, II 240a
शल्यारि *m.* epithet of Yudhiṣṭhira, II 130d
शशभृत् *m.* the moon, II 56a
शशिबिन्दु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44c
शसन *n.* killing an animal at a sacrifice, I 133d
शस्त *n.* well being, happiness, I 28d
शस्त्र *n.* weapon, II 215a
शस्त्रजीव *m.* he who lives by making weapons, II 210b
शस्त्रपाणि *mfn.* holding a weapon, II 399b

शस्त्रमार्ज *m.* whetter of arms, II 334c
शस्त्राजीव *m.* he who lives by making weapons, I 166b
शस्त्राभ्यासरथ *m.* chariot for practice of arms, II 188cd
शस्त्री *f.* dagger, II 216c
शस्त्री *f.* knife, II 235d
शाकट *m.* a weight of twenty tulās, II 296d
शाकटीन *m.* a weight of twenty tulās, II 297a
शाकम्भरी *f.* epithet of Pārvatī, I 98c
शाकुनिक *m.* fowler, II 350a
शाक्तीक *m.* lancer, II 211c
शाक्यसिंह *m.* name of an incarnation of Buddha, I 33d
शाखारण्ड *mfn.* studying a branch of Veda other than his own, I 166a
शाङ्खिक *m.* shell cutter, II 325d
शाठ्य *n.* cheating, 350d
शाण *m.f.* whet stone, II 324a
शाणजीव *m.* whetter of arms, II 334b
शान्त *m.* ascetic, who has subdued his passions, I 115a
शान्त *m.* tranquillity, one of the nine rasas, I 301c
शान्ति *f.* final emancipation, I 14b
,, *f.* cessation of desire, I 296a
शात्रव *m.* enemy, II 160a
शाप *m.* curse, I 200b
शाम्वरी *f.* illusion, sorcery, II 345b
शारद *mfn.* shy, modest, II 427d
शारि *f.* stick for playing a stringed instrument, I 329a
शार्ङ्ग *n.* Kṛṣṇa's bow, I 58d

शार्ङ्गिन् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 43d
शालाट *m.* a weight of twenty tulās, II 297a
शाल्मलिन् *m.* epithet of Garuḍa, I 72cd
शाव *m.* child, cub, II 356d
शाश्वत *n.* final emancipation, I 13d
शाष्कुल *mfn.* meat-eater, II424a
शासन *n.* command, I 205d
शास्तृ *m.* epithet of Buddha, I 29b
,, *m.* sword, II 232a
शिक्य *n.* swing or loope of rope at the end of a pole to hold burden, II 390b
शिक्षा *f.* science of pronunciation–a Vedānga, I 173c
शिक्षित *mfn.* trained, skilful, II 361d
शिखिन् *m.* the planet Ketu, II 88b
शिखिमृत्यु *m.* epithet of Madana, I 68a
शिखिवाहन *m.* epithet of Skanda, I 106b
शिञ्जा *f.* bow string, II 219b
शिति *m.* black colour, *mfn.* black, I 248d
शिपिविष्ट *m.* epithet of Śiva, I 78c
शिविका *f.* palanquine, II 196d
शिविर *n.* army camp, II 179c
शिरस्क *n.* helmet, II 208c
शिरस्त्राण *n.* helmet, II 208d
शिल *n.* gathering ears of corn, II 268d
शिलीमुख *m.* arrow, II 222a
शिल्प *n.* art, II 313b
शिल्पिन् *m.* artisan, II 312d
शिव *n.* final emancipation, I 14d
,, *n.* happiness, I 27a
,, *m.* name of a god—Rudra, I 76b
शिवकीर्तन *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 56d
शिवंकर *m.* sword, II 231b
शिवदूती *f.* epithet of Pārvatī, I 95d
शिवशासन *n.* Saiva doctrine or scripture II 139b
शिवा *f.* epithet of Pārvatī, I 98d
शिशिर *m.* coolness; *mfn.* cool, I 234d
शिशु *m.* child, II 356d
शिशुत्व *n.* childhood, II 357a
शिश्विदान *mfn.* wicked, badly behaving, I 162c
शिष्ट *m.* a gaṇin, I 9c
शिष्टि *f.* order, I 205d
शिष्य *m.* pupil, I 9b, 10a, 24a, 26c
शीघ्रतस् *ind.* quickly, swiftly, I 194a
शीघ्रवेधिन् *mfn.* quick in shooting, II 213c
शीत *m.* coolness; *mfn.* cool I 235a
शीतक *mfn.* idle, II 411b
शीतल *m.* coolness; *mfn.* cool, I 234d
शीतीभाव *m.* final emancipation, I 13a
शीर्णाङ्घ्री *m.* epithet of Yama, II 35a
शीर्षक *n.* helmet, II 208c
शीर्षच्छेदिक *mfn.* deserving decapitation, II 400a

शीर्षच्छेद्य *mfn.* deserving decapitation, II 400ab
शीर्षण्य *n.* helmet, II 208cd
शील *m.n.* character, conduct, I 149a
,, *m.n.* nature, character, I 224d
शुक्र *m.* Venus, II 85a
शुक्रशिष्य *m.* demon, II 8c
शुक्ल *m.* whiteness; *mfn.* white, I 243b
शुच् *f.* sorrow, grief, I 289c
शुचि *m.* whiteness; *mfn.* white, I 243c
,, *m.* the sun, II 61d
,, *m.* sun-ray, II 73d
शुण्डा *m.f.* spirituous liquor, II 317c
शुण्डापान *n.* tavern, II 321b
शुद्धान्त *m.n.* harem, II 158a
शुभ *n.* happiness, I 27c
शुभंयु *mfn.* happy, II 428a
शुभसंयुक्त *mfn.* happy, II 428a
शुभांशु *m.* the moon, II 57d
शुभ्र *m.* whiteness; *mfn.* white, I 244b
शुभ्रदन्ती *f.* wife of the elephant Puṣpadanta, II 53a
शुम्ब *m.n.* cord, string, II 348a
शुम्भमथनी *f.* epithet of Pārvatī, I 90cd
शुल्क *m.n.* custom, tax, II 154a
शुल्काध्यक्ष *m.* custom officer, II 153c
शुल्व *n.* cord, string, II 348c
शुश्रूषा *f.* desire to hear, a quality of understanding, I 268a
शुषि *f.* hole, II 111b
शुषिर *n.* wind instrument, I 321a
,, *n.* hole, II 111a
शुष्म *n.* strength, I 340a
शूक *m.n.* kindness, mercy, I 351c
शूद्र *m.* last one of the four varṇa, II 114a
,, *m.* member of the last varṇa, II 307c
शून्यवादक *m.* Buddhist, I 170b
शूर *m.* brave, II 390c
शूर्पक *m.* name of Madana's enemy, I 69d
शूल *m.n.* stake, trident of Śiva, II 240c
शूलभृत् *m.* epithet of Śiva, I 78d
शूष्मन् *n.* strength, I 339c
शृगाली *f.* retreat, flight, II 263d
शृङ्गवासिनी *f.* epithet of Pārvatī, I 97b
शृङ्गार *m.n.* love, one of the nine rasas, I 301a
शेषाहिनामभृत् *m.* epithet of Balarāma, I 62c
शेमुषी *f.* intelligence, I 266a
शैक्ष *m.* student who is a beginner, I 27a
शैलधन्वन् *m.* epithet of Śiva, I 81b
शैला *f.* epithet of Pārvatī, I 98c
शैलूष *m.* actor, dancer, I 303c
शैलालिन् *m.* actor, dancer, I 303c
शैशव *n.* childhood, II 357b
शोक *m.* sorrow, grief, I 289d
शोकवचन *n.* lament, I 203c

शोचन *n.* lament, I 289c
शोचिस् *n.* ray, II 75d
शोण *m.* redness; *mfn.* red, I 246c
शोभ *m.* god, II 3d
शोषण *n.* drying, II 419c
शौच *n.* purity, cleanliness, I 17a
शौण्ड *mfn.* drunk, II 431a
शौण्डिक *m.* distiller, II 314d
शौण्डीर्य *n.* valour, I 332d
शौद्धोदनि *m.* epithet of Gautama Buddha, I 34a
शौरि *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40b
शौर्य *n.* valour, I 332d
,, *n.* power, strength, I 340a
शौल्किक *m.* custom officer, II 153c
शौल्विक *m.* coppersmith, II 325b
श्मशानवेश्मन् *m.* epithet of Śiva, I 75a
श्याम *m.* blackness, *mfn.* black, I 248c
श्यामल *m.* blackness, *mfn.* black, I 248d
श्यामाङ्ग *m.* Mercury, II 82a
श्याव *m.* brownness; *mfn.* brown, I 247c
श्वेत *m.* whiteness; *mfn.* white, I 244c
श्रम *m.* exertion, I 279d
,, *m.* exercise, II 242a
श्रमण *m.* monk, I 11a
श्रवण *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 49a
,, *n.* listening, a step in the process of understanding, I 268a
,, *m.n.* name of a lunar mansion, II 104c
श्रविष्ठारमण *m.* the moon, II 58d
श्रविष्ठा *f.* name of a lunar mansion, =धनिष्ठा, II 105a
श्रविष्ठाभू *m.* Mercury, II 82a
श्राद्ध *m. n.* offering oblation to the Manes, I 120c
श्राद्धदेव *m.* epithet of Yama, II 35c
श्रान्त *m.* ascetic, practising penance, I 115a
श्री *f.* Lakṣmī, I 64b
श्रीकण्ठ *m.* epithet of Śiva, I 77a
श्रीकर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 50c
श्रीगर्भ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 48c
,, *m.* sword, II 232a
श्रीघन *m.* epithet of Buddha, I 30a
श्रीद *m.* epithet of Kubera, II 46b
श्रीधर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 39c
श्रीनन्दन *m.* epithet of Madana, I 67a
श्रीपति *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 39c
श्रीमत् *m.* Tīrthaṁkara, I 6d
श्रीवत्स *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 46a
,, *m.* auspicious mark on the chest of Kṛṣṇa, I 59c
श्रीवत्सभृत् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 46a
श्रीवराह *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 56a
श्रुत *n.* doctrine, siddhānta, I 16b
,, *n.* sacred text, I 23b

श्रुतदेवी *f.* epithet of Sarasvatī, I 208a

श्रुतपारग *m.* ganin, learned in sacred texts, I 9d

श्रुति *f.* Veda, I 172b

श्रेणि *m. f.* guild, II 313 a

श्रेणिक *m.* name of a king, II 139c

श्रेयस् *n.* final emancipation, I 13a, 28d

,, *n.* religious merit, I 227c

श्रोत्रिय *m.* Vedic scholar, I 125cd

श्लाघा *f.* praise, I 197d

श्लील *mfn.* happy, prosperous, II 382b

श्लोक *m.* fame, I 201a

श्वःश्रेयस *n.* happiness, I 27c

श्वजीविका *f.* servitude, service, II 270b

श्वपच *m.* cāṇḍāla, II 353b

श्वभ्र *n.* ditch, vacuity, II 112a

श्वसित *n.* breath, I 214a

श्वास *m.* breath, I 214b

श्वासहेति *f.* sleep, I 271c

श्वासोच्छ्वास *m.* respiration, I 19ab

श्वेत *m.* whiteness; *mfn.* white, I 244b

श्वेतगज *m.* epithet of Airāvata, II 25a

श्वेतद्युति *m.* the moon, II 54cd

श्वेतरक्त *mfn.* white-red, I 246cd

श्वेतवाहन *m.* the moon, II 58b

श्वेतहय *m.* epithet of Arjuna, II 133d

श्वोवसीयस *n.* happiness, well being, I 28b

ष

षट्कर्मन् *m.* Brahmin, I 115c

षड्गजित् *m.* epithet of Kṛṣṇa I 49b

षड्भिज्ञ *m.* epithet of Buddha, I 31a

षड्ज *m.* a partic. svara in music, I 253a

षड्बिन्दु *m.* epithet of Viṣṇu, I 43c

षण्डक *n.* wheel ? II 192 l

षण्ढ *m.* epithet of Śiva, I 74a

„ *m.* eunuch appointed in womens apartment, II 159c

षण्मुख *m.* epithet of Skanda, I 104b

षष्ठी *f.* epithet of Pārvatī, I 93c

षिड्ग *m.* gallant, libertine, I 307b

षोडशार्चिस् *m.* Venus, II 85a

स

संयत् *n.f.* fiight, battle, II 255b

संयत *mfn.* bound, confined, II 434c

संयमनी *f.* name of Yama's city, II 38b

संयुग *m. n.* battle, II 254a

संराव *m.* sound, I 252a

संलय *m.* sleep, I 270d

संलाप *m.* conversation, I 204a

संवर्तक *n.* Balarāma's plough, I 63c

संवित् *f.* agreement, promise, I 207b

संवित्ति *f.* intelligance, perception, I 265d

संवृत *m.* epithet of Varuṇa, II 43b

संवेग *m.* hurry, haste, I 283c
संवेश *m.* sleep, I 271a
संशप्तक *m.* soldier who never runs away from a battle, II 252c
संशय *m.* doubt, I 223a
संशयालु *mfn.* inclined to doubt, II 440c
संशयितृ *mfn.* suspecting, II 440c
संश्रव *m.* assent, promise, I 207b
संसिद्धि *f.* nature, I 224c
संस्कार *m.* impression, I 220d
संस्कारपूर्वक *mfn.* with due procedure, I 147b
संस्काररहित *mfn.* without the rite of initiation, I 162a
संस्कृत *mfn.* cultured, trained, II 366a
संस्कृता *mfn.* prepared, cleaned, I 126a
संस्कृतादिम *mfn.* beginning with Sanskrit language, I 319b
संस्तर *m.* sacrifice, I 118a
संस्था *f.* death, I 285b
,, *f.* continuance in the right way, I 335c
संस्थित *mfn.* dead, II 400d
संस्फोट *m.* battle, II 253c
संहूति *f.* calling out together, clamour, I 187d
सखा *m.* friend, II 162d
सखि *f.* female friend, I 100b
सखीहूति *f.* calling a female friend, I 310c
सख्य *n.* friendship, II 164a
संकथा *f.* conversation, I 204a
संकर्षण *m.* epithet of Balarāma, I 60c
संकल्प *n.* mental activity, resolve, I 216d
संकल्पयोनि *m.* epithet of Madana, I 68c
संकसुक *mfn.* unsteady, II 433b
संकुल *n.* inconsistent speech, I 192c
संख्य *m. n.* battle, fight, II 254d
संख्या *f.* consideration, discrimination, I 220c
,, *f.* number, II 277d
संख्यावत् *m.* learned man, II 361c
संख्येय *mfn.* to be counted, II 277c
संगत *mfn.* pleasant, hearty, I 196b
,, *n.* friendship, II 163d
संगर *m.* assent, promise, I 206d
,, *m.* battle, II 254a
संगीत *n.* music, I 313d
संगुप्त *m.* epithet of Buddha, I 31c
संग्रह *m.* collection, I 183c
संग्राम *m.* battle, II 253d
संग्राह *m.* the grip of a shield, II 235c
सघन *n.* battle, fight, II 257c
सचिव *m.* minister, II 147b
सज्ज *mfn.* equipped, clad in armour, II 205b
सज्जन *n.* preparation or equipment of an army, II 185ab
सज्जन *m.* good person, II 405b
सञ्चारिन् *mfn.* unsteady, a sentiment opposed to स्थायिन्, I 300b
संज्ञप्ति *f.* slaughter, II 396b
संज्ञा *f.* name, I 186a
सटा *f.* matted hair, I 114a
सत् *m.* wise man, II 361c

सतत्त्व *n.* essential nature, I 224c
सती *f.* epithet of Pārvatī, I 89d
सतीर्थ्य *mfn.* having the same teacher, I 25c
सत्त्व *m. n.* transmigrating soul, I 212a
,, *n.* slow time in music, I 327c
सत्य *n* truthfulness, I 15c
,, *n.* truth, I 191a
सत्यंकार *m.* ratification of a bargain, II 277a
सत्यवती *f.* name of Vyāsa's mother, I 154b
सत्यसंगर *m.* epithet of Kubera, II 45d
सत्याकृति *f.* ratification of bargain, II 277a
सत्याग्नि *m.* epithet of Agastya, II 91b
सत्यानृत *n* commerce, II 271a
सत्यापन *n.* ratification of bargain, II 277b
सत्र *n.* sacrifice, I 118c
सत्रिन् *m.* sacrificer, II 167a
सदागति *m.* the sun, II 69d
सदादान *m.* epithet of Airāvata, II 25b
सदायोगिन् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 56b
सद्भूत *n.* truth, I 191c
सध्र्यञ्च् *mfn.* accompanying, II 439c
सनातन *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40c
सनि *m. f.* request, I 342d
सनिभृति *m.* working for wages, II 387a
संतान *m.* Kalpa tree in Indra's paradise, II 29c
संतोष *m.* satisfaction, I 17a, 264c
संदंश *m.* pair of tongs, II 324c
संदानित *mfn.* bound, confined, II 434b
संदाव *m.* flight, II 262a
संदेशवचस् *n.* words of message, I 205c
संदेशहारक *m.* messenger, II 167b
संदेह *m.* doubt, I 222d
संद्राव *m.* flight, II 262b
संधा *f.* assent, promise, I 207c
संधि *m.* alliance, treaty, II 168a
संध्याचल *m.* demon, II 41a
सन्नद्ध *mfn.* equipped, clad in armour, II 205c
सन्नाह *m.* armour, II 206a
सपत्न *m.* enemy, II 161d
सपत्नाकृति *m.* very acute pain, I 219a
सपीतिक *m.* drinking in company, II 321d
सप्ततन्तु *m.* sacrifice, I 118ab
सप्तन् seven, I 86c
सप्तबुद्ध *m. pl.* the seven Buddhas, I 33c
सप्तर्षि *m. pl.* the seven sages, II 93a
सप्तसप्ति *m.* the sun, II 68cd
सप्तार्चिस् *m.* Saturn, II 86d
सब्रह्मचारिन् *m.* costudent, I 25b
सभाजन *n.* courteous treatment of a friend at meeting or parting, II 164b
सभ्य *mfn.* good, noble, II 405c
समञ्जस *n.* propriety, fitness, I 333b
समन्तभद्र *m.* epithet of Buddha, I 33a

समपादक *m. n.* one of the five postures of an archer, II 220b
समय *m.* doctrine, I 16b
समर *m.n.* battle, fight, II 255d
समर्थन *n.* determination, I 222a
समवर्तिन् *m.* epithet of Yama, II 35c
समाकर्षिन् *m.* fragrance, I 241a
समाघात *m.* battle, fight, II 257c
समाज्ञा *f.* fame, I 201a
समाधि *m.* absorption of the mind, I 20c, 21c, 226a
समापन *n.* slaughter, II 395c
समार्थ *mfn.* synonymous, I 226c
समाहृति *f.* collection, I 183c
समाह्वय *m.* battle, fight, II 257b
समित् *f.* battle, fight, II 254d
समिति *f.* battle, fight, II 256a
समितिंजय *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 44d
समितीपद *m.* demon, II 42b
समिध् *f.* firewood, I 130c
समीक *n.* battle, II 254c
समीकरण *n.* levelling, II 304c
समीचीन *n.* truth, I 191b
समुख *mfn.* speaking much, II 368b
समुत्पिञ्ज *mfn.* very much confused, II 392a
समुदय *m.* battle, fight, II 257a
समुदाय *m.* battle, fight, II 257b
सम्पराय *m. n.* battle, fight, II 254b
सम्प्रदाय *m.* tradition, I 24c
सम्प्रधारणा *f.* determination, I 221d
सम्प्रहार *m.* battle. II 254c
सम्बोधन *n.* calling, addressing, I 186cd
सम्भव *m.* epithet of Brahmā, II 36d
सम्भाष *m.* conversation, I 202d
सम्भ्रम *m.* flurry, haste, I 283c
सम्मद *m.* joy, pleasure, I 275b
सम्मर्द *m.* battle, II 256c
सम्यक् *n.* truth, I 191a
सम्राज् *m.* emperor who has performed a राजसूय यज्ञ, II 117d
सर *m.* salt-taste, I 239b
सरक *m.* glass for wine, II 320d
सरल *mfn.* candid, sincere, II 403d
सरस्वती *f.* name of the goddess of speech, I 208b
सरीसृप *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 50d
सर्ग *m.* creation, I 175d
,, *m.* a part or section of a poem, I 182a
,, *m.* nature, I 224a
सर्पाराति *m.* epithet of Garuḍa, I 71a
सर्वकेशिन् *m.* actor, I 303a
सर्वज्ञ *m.* Tirthaṁkara, I 8a
,, *m.* epithet of Śiva, I 179a
सर्वदम *m.* epithet of Bharata, II 122c
सर्वदर्शिन् *m.* Tīrthaṁkara, I 8c
सर्वदुःखक्षय *m.* final emancipation, I 12b
सर्वधन्विन् *m.* epithet of Madana, I 67d
सर्वमङ्गला *f.* epithet of Pārvatī, I 89b
सर्वरस *m.* salt-taste, I 239b
सर्वला *f.* iron club, II 239d
सर्वलोह *m.* iron arrow, II 225ab
सर्वविद्या *f.* general name of all the sciences, I 183d

सर्ववेदस् *m.* he who has given away all his property to priests after a sacrifice, I 124c

सर्वसन्नहन *n.* assembling of a complete army, II 243b

सर्वस्वदक्षिण *m.* a partic. kind of sacrifice in which the entire property is given for fees, I 124d

सर्वान्नभक्षक *mfn.* eating every kind of food, II 422c

सर्वाशीन *mfn.* eating everything, II 422cd

सर्वाभिसार *m.* assembling of a complete army, II 243a

सर्वार्थसिद्ध *m.* epithet of Gautama Buddha, I 35a

सर्वौघ *m.* assembling of a complete army, II 243a

सव *m.* sacrifice, I 118c

सवयस् *m.* friend, II 162d

सवितृ *m.* the sun, II 69a

सव्यसाचिन् *m.* epithet of Arjuna, II 132c

सव्येष्ठ *m.* chariot driver, II 199a

सहचर *m.* friend, II 163a

सहज *m.* nature, I 224a

सहदेव *m.* name of the last Pāṇḍava, II 135c

सहन *n.* tolerance, endurance, I 343d

,, *mfn.* patient, content, II 417a

सहपान *n.* drinking in company, II 321d

सहस् *n.* strength, I 339a

सहस्र *m.n.* thousand, II 281a

सहस्रनेत्र *m.* epithet of Indra, II 13b

सहस्रजित् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 48d

सहस्रांशु *m.* the sun, II 68a

सहस्रांङ्क *m.* the sun, II 70a

सहस्रिन् *m.* commander of a thousand soldiers, II 203a

सहिष्णु *mfn.* patient, content, II 417a

सहृदय *mfn.* good at heart, II 366a

सा *f.* epithet of Lakṣmī, I 64a

सांयात्रिक *m.* voyaging merchant, II 283c

सांयुगीन *m.* skilled warrior, II 249c

सांवत्सरस्थ *m.* the sun, II 71c

साक्षिन् *m.* witness, II 292b

सांख्य *m.* follower of Kapila's doctrine, I 170d

साङ्ग *mfn.* with supplimentary sacred texts, I 23c

सात *n.* happiness, I 217a

सात्त्वत *m.* epithet of Balarāma, I 62b

सात्त्विक *m.* epithet of Brahmā, I 36b

,, *mfn.* (abhinaya) produced by sattva ? I 300a

,, *m.* natural indication of feelings, I 318d

साद *m.* mental depression, I 269c

सादि *m.* elephant-warrior, II 200b

सादिन् *m.* horseman, II 200b

साधित *mfn.* fined, punished, II 441c

साधु *m.* monk, I 10d

,, *mfn.* good, II 405c

साध्य *m.* god, II 3d
,, *m. pl.* a partic. class of twelve deities, II 5c
साध्वस *n.* fear, I 292b
सान्तपन *m. n.* a partic. penance, I 147d
सान्त्व *n.* very sweet speech, I 192c
सान्त्वन *n.* reconciliation, II 171c
सान्नाय्य *n.* any substance mixed with clarified butter and offered as an oblation to fire, I 134d
सांन्यासिक *m.* ascetic, I 108c
साप्तपदीन *n.* friendship, II 163cd
सामन् *n.* reconciliation, II 171a
सामवायिक *m.* minister, II 147b
सामविद् *m.* man versed in Sāma Veda, I 125b
सामवेद *m.* name of the third Veda, I 172d
सामिधेनी *f.* the Ṛk recited when sacrificial fire is kindled, I 130a
सामोक्ति *f.* reconciliation, II 171cd
साम्परायिक *n.* battle, II 253d
साम्प्रत *mfn.* proper, I 333d
सायक *m.* arrow, II 222c
,, *m.* sword, II 232d
सारथि *m.* charioteer, II 22c, 198d
सारमेय *m.* dog, I 259ab
सारसन *n.* breast-plate girdle over the coat mail, II 207c
सारस्वत *n.* staff of Bilva wood, I 112c
सार्थवाह *m.* trader, II 271cd
सार्पी *f.* the lunar mansion Āśleṣā, II 101a
सार्व *m.* Tīrthaṁkara, I 8c
सार्वभौम *m.* elephant of the northern quarter, II 52a
,, *m.* sovereign king, II 118d
सालङ्कायनजा *f.* name of Vyāsa's mother, I 154cd
सालातुरीय *m.* epithet of Paṇinī, I 158b
सावित्र *m.* Brahmin, I 116d
सावित्री *f.* epithet of Pārvatī, I 99b
साहस *n.* punishment (to an enemy), II 172d
साहस्र *m.* commander of a thousand soldiers, II 203ab
सिंहनाद *m.* roar of a lion, I 256b
सिंहयाना *f.* epithet of Pārvatī, I 88c
सिंहसंहनन *mfn.* handsome and well shaped, II 379b
सिंहासन *n.* golden throne, II 144c
सिञ्जिनी *f.* bowstring, II 218d
सित *m.* whiteness; *mfn.* white, I 243d
,, *mfn.* bound, confined, II 434b
सितवाजिन् *m.* the moon, II 54b
सिताङ्ग *m.* epithet of Śiva, I 81d
सिताश्वक *m.* the moon, II 54b
सितासित *m.* epithet of Balarāma, I 60d
सितोदर *m.* epithet of Kubera, II 45b
सिद्धसेन *m.* epithet of Skanda, I 104a
सिद्धान्त *m.* doctrine, I 16c
सिद्धि *f.* final emancipation, I 14c
सिध्य *m.* the lunar mansion, Puṣya, II 100c

सिन्धूत्थ *m.* the moon, II 58c
सीता *f.* name of the wife of Rāma, II 126c
,, *f.* furrow, II 303d
सीत्कृत *n.* murmur, sound expressive of love or pleasure, I 254b
सीधु *m.n.* wine from raw sugar, Dhātrī and Dhātakī, II 318
सीर *m.n.* plough, II 303a
सीवन *n.* sewing. II 328a
सुकल *mfn.* who employs his property well both by giving and enjoying it, II 413d
सुकुमार *m.* tenderness; *mfn.* tender, I 238d
सुकृत *n.* happiness, wellbeing, I 28 a
,, *n.* religious merit, I 227d
सुख *n.* happiness, I 217a
सुखंगुण *m.* weapon of Śiva, staff with a skull at the top, I 85d
सुखसुप्तिका *f.* sound sleep, I 271d
सुगत *m.* epithet of Buddha, I 29d
सुगन्धि *m.* fragrance, perfume, I 242b
सुग्रीव *m.* name of a monkey-chief, II 128a
सुत्रामन् *n.* epithet of Indra, II 16b
सुदर्शन *m.* Kṛṣṇa's discus, I 59a
,, *n.* city of Indra, II 28d
सुधन्वन् *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 53ab
सुधर्मन् or सुधर्मा *f.* court of the gods, II 29a
सुधा *f.* nectar, II 8a
सुधाभुज् *m.* god, II 2d, 3b
सुधाहृत् *m.* epithet of Garuḍa, I 71d
सुधी *m.* learned man, I 308a, II 360d
सुनासीर *m.* epithet of Indra, II 16a
सुनिश्चित *m.* epithet of Buddha, I 32b
सुपर्ण *m.* epithet of Garuḍa, I 73a
सुपर्वन् *m.* god, II 2b
सुप्त *n.* sound sleep I 272a
,, *mfn.* asleep, II 439a
सुप्रतीक *m.* elephant of the north eastern quarter, II 52b
सुप्रसन्न *m.* epithet of Kubera, II 47a
सुप्रलाप *m.* eloquence, good speech, I 205a
सुप्रसाद *m.* epithet of Śiva, I 79c
सुभग *m.* epithet of Siva, I 82b
,, *mfn.* beloved, desired, II 443d
सुभद्रक *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 56b
सुभद्रेश *m.* epithet of Arjuna, II 132b
सुमनस् *m.* god, II 3a
सुमाल *m.* tenderness, softness; *mfn.* tender, soft, I 238c
सुयामुन *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 56a
सुर *m.* god, II 4b
सुरज्येष्ठ *m.* epithet of Brahmā, I 37c
सुरद्विष् *m.* demon, II 8d
सुरभि *m.* fragrance, I 241b
सुरर्षभ *m.* epithet of Indra, II 13d
सुरा *f.* wine, II 317d

सुराचार्य *m.* Bṛhaspati, Jupiter, II 82d
सुराजीविन् *m.* distiller, II 314c
सुराव्रत *m.* the sun, II 71b
सुरेश *m.* epithet of Indra, II 14d
सुरोत्तम *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 51b
सुवर्ण *m.* a golden akṣa coin, II 295d
सुवर्णविन्दु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 45a
सुवृष *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 55d
सुशर्मन् *m. pl.* a class of ten deities, II 5d
सुशीम *m.* coolness; *mfn.* cool, 235a
सुषेण *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 49b
सुष्वाप *m.* sound sleep, I 272a
सुहित *mfn.* satisfied, II 420b
सुहृद् *m.* friend, II 163a
सुहृत्सैन्य friendly army, II 246b
सुकृत *n.* happiness, well being, I 28a
सूक्ष्म *mfn.* very low, minute, I 263a
सूक्ष्मदर्शिन *mfn.* sharp of sight or mind, II 365a
सूक्ष्मनाथ *m* epithet of Kṛṣṇa, I 51b
सूचक *m.* stage manager, I 305b
,, *mfn.* indicative, I 317d
,, *mfn.* tale bearing, reviler, II 406b
सूचनकृत *n.* aphorism, I 177b
सूचिन् *m.* wicked, opposing witness, I 293a
सूचिसूत्र *n.* thread of the needle, II 326d
सूची *f.* needle, II 326c
सूत *m.* chariot-driver, II 198d
,, *m.* bard, herald, II 252a
,, *m.* son of a Kṣatriya man and Brahmin woman, II 312a
सूततनय *m.* epithet of Karṇa, II 138b
सूत्थान *mfn.* clever, II 411d
सूत्र *n.* thread, II 329c
,, *mn.* aphosism, I 177b
सूत्रकण्ठ *m.* Brahmin, I 116a
सूत्रधार *m.* principle actor superintending the whole performance of drama, I 305a
सूत्रवेष्टन *n.* shuttle, II 328d
सूत्रार्थ *m.* meaning of an aphorism, I 178a
सूद *m.* cook, II 151d
सूदाध्यक्ष *m.* chief cook, II 151c
सूना *f.* slaughter-house, II.351a
सूनृत *mfn.* pleasant and true, I 190c
सूप *m.* cook, II 151d
सूपकार *m.* cook, II 152a
सूर *m.* the sun II 62c
सूरत *mfn.* kind, compassionate, II 393b
सूरि *m.* learned man, II 361a
सूर्य *m.* the sun, II 65a
सूर्यदैवत *m.* the luner mansion Hasta, II 102b
सूर्यसूत *m.* epithet of Aruṇa, II 78c
सृग *m.* long arrow with a large head, II 238a
सृप्र *m.* the moon, II 58a
सेक *m.* sprinkling (of ghee in fire), I 141d
सेकपात्रक *n.* bucket, II 287b
सेचन *n.* sprinkling, I 141d
,, *n.* bucket, II 287b

सेना *f.* army, II 177d, 202d
,, *f.* army division of three pattis, II 182c
सेनानी *m.* epithet of Skanda, I 103d
,, *m.* army-general, II 155a
सेनाङ्ग *n.* constituent of an army, II 186c
सेनामुख *n.* army division of nine pattis, II 182c
सेनारक्ष *m.* sentinel, II 202c
सेवन *n.* sewing, II 327d
सेवनी *f.* needle, II 326d
सेवावृत्ति *f.* service, servitude, II 270c
सैंहिकेय *m.* Rāhu, II 87d
सैनिक *m.* sentinel, II 202b
,, *m.* soldier, II 202d
सैन्य *n.* army, II 178d, *m. pl.* II 203a
सैन्यपृष्ठ *n.* rear of an army, II 181b
सैरन्ध्री *f.* epithet of Draupadī, II 137c
सैरिक *m.* heaven, II 1c
सोत्प्रास *m.* ironical laugh, I 289b
सोम *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52a
,, *m.* the moon, II 54c
सोमप *m.* he who drinks soma-juice, I 124a
सोमपीथिन् *m.* he who drinks soma juice, I 124a
सोमयाजिन् *m.* soma sacrificer, I 123a
सोमसिन्धु *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 42d
सौखसुप्तिक *m.* bard, II 250b
सौख्य *n.* happiness, I 217a
सौगत *m.* a Buddhist, I 312c
सौचिक *m.* tailor, II 326a
सौधर्म *m. pl.* a class of Jain deities, II 11c
सौनन्द *n.* pestle of Balarāma, I 63d
सौनिक *m.* butcher, II 350c
सौपर्णेय *m.* epithet of Garuḍa, I 70d
सौप्तिक *n.* night attack, II 260b
सौमिकी *mfn.* connected with soma sacrific, I 121d
सौमित्रि *m.* epithet of Lakṣmaṇa, II 127c
सौम्य *n.* the middle of the hand, I 146b
,, *m.* the planet Mercury, II 82c
सौरि *m.* Saturn, II 86a
सौवस्तिक *m.* royal priest, II 149b
सौविद *m.* attendant on a harem, chamberlain, II 158c
सौविदल्ल *m.* chamberlain, II 158c
सौहार्द *n.* friendship, II 163c
सौहित्य *n.* satisfaction, I 345b
सौहृद *n.* friendship, II 103b
स्कन्द *m.* name of the eldest son of Śivā and Pārvatī, I 105b
स्कन्दमाता *f.* epithet of Pārvatī, I 194c
स्कन्धावार *m.n.* army camp, II 178c
स्खलित *n.* circumvention, I 340c
स्तनित *n.* thunder of clouds, I 260a
स्तनंधय *m.* child, infant, II 356b
स्तब्धसंभार *m.* demon, II 42ab
स्तम्भ *m.* dullness, rigidity, I 297a

स्तव *m.* praise, I 197b
स्तुति *f.* praise, I 197d
स्तेन *m.n.* thief, robber, II 407b
स्तेय *n.* theft, II 410a
स्तोत्र *n.* praise, I 197c
स्तोम *m.* sacrifice, I 118b
स्त्रीदेहार्ध *m.* epithet of Siva, I 84d
स्थगी *f.* box of betel, II 146a
स्थण्डिल *n.* bare ground, I 110b
,, *n* square ground leveled for a sacrifice, I 126b
स्थण्डिलशायिन् *m.* he who sleeps on bare ground, I 110c
स्थपति *m.* he who sacrifices to Bṛhaspati, I 124c
,, *m.* carpenter, II 335c
स्थाविर *m.* epithet of Brahmā, I 35b
,, *m.* old man, II 358a
स्थागुरु *m.* village chief, II 155b
स्थाणु *m.* epithet of Śiva, I 80a
स्थाण्डिल *m.* he who sleeps on bare ground as a penance, I 110a
स्थान *m.n.* posture, position, II 220c
स्थानाध्यक्ष *m.* governor of a place, II 153b
स्थानिक *m.* governor of a place, II 15_b
स्थापत्य *m.* chamberlain, II 159a
स्थामन् *n.* power, strength, I 338c
स्थायिन् *mfn.* basic (sentiment), I 300a
,, *mfn.* steady, durable, I 296cd
स्थाविर *n.* oldness, II 359a
स्थिति *f.* stay, I 12a
,, *f.* condition, I 225b
,, *f.* continuance in the right way, I 335c
स्थिर *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 52a
स्थिरता *f.* steadiness, I 19d
स्थूल *mfn.* fat, II 443b
स्थूललक्ष *mfn.* munificent, II 413c
स्थेय *m.* witness, II 292a
स्नातक *m.* house-holder, I 107d
स्निग्ध *m.* friend, II 163a
स्नेह *m.n* love, affection, I 225c
स्पर्धन *n.* competing, vying, I 277b
स्पर्शन *n.* gift, donation, I 341c
स्पर्शनादिक *mfn.* touching etc., I 233cd
स्पश *m.* spy, II 166c
स्पृहा *f.* longing, desire, I 330c
स्फुर *m.* shield, II 235b
स्फूर्जथु *m.* crashing sound of Indra's thunder bolt, II 28c
स्फोटायन *m.* name of a sage, I 160b
स्मय *m.* pride, arrogance, I 276d
स्मर *m.* epithet of Madana, I 65d
स्मरण *n.* memory, remembering, I 265a
स्मरध्वज *m.* a kind of musical instrument, I 320b
स्मित *m.* smile, I 287d
स्मृति *f.* code of law, I 174c
,, *f.* memory, remembering, I 265a
स्यन्द *m.* the moon, II 59a

स्यन्दन *m.* war chariot, II 187c
स्यमन्तक *m.* gem worn by Kṛṣṇa, I 58b
स्याद्वादवादिन् *m.* follower of syādvāda doctrine, I 170a
स्याद्वादिन् *m.* Tīrthaṁkara, I 8d
स्यूत *m.* sack, II 328a
स्यूति *f.* sewing, II 327d
स्रग्विणी *mn.* (?) battle, II 255a
स्रष्टृ *m.* epithet of Brahmā, I 35c
स्रुच् *f.* large wooden ladle used in a sacrifice, I 13d
स्रुव *f.* small wooden ladle used in a sacrifice, I 131d
स्रोतस् *n.* sense-organ, I 233a
स्वङ्ग *mfn.* handsome and well shaped, II 379a
स्वच्छन्द *mfn.* unrestrained, independent, II 380a
स्वतन्त्र *mfn.* unrestrained, independent, II 379c
स्वदेश *m.* one's own country, II 142a
स्वाधिति *m.* axe, hatchet, II 239a
स्वनाथ *m.* master, owner, II 384b
स्वन *m.* sound, I 250cd
स्वानि *m.* sound, I 251a
स्वनित *n.* thunder of clouds, I 259c
स्वप्नज् *mfn.* sleepy, sluggish, II 437c
स्वभाव *m.* nature, I 223d
स्वभू *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 40b
स्वयम्भू *m.* Tīrthaṁkara, I 9a
„ *m.* epithet of Brahmā, I 35b
स्वर् *ind.* heaven, II 1c
स्वर *m.* sound, tone, I 250b
स्वरभेद *m.* hoarseness, I 298d
स्वरु *m.* Indra's thunderbolt, II 27b
स्वरुचि *mfn.* unrestrained, independent, II 379c
स्वरूप *n.* nature, I 224b
स्वर्ग *m.* heaven, II 1b
स्वर्गपति *m.* epithet of Indra, II 15c
स्वर्गवधू *f.* Apsaras, II 33c
स्वर्णकाय *m.* epithet of Garuḍa, I 72a
स्वर्णकार *m.* goldsmith, II 323a
स्वर्णमय *mfn.* golden, II 144b
स्वर्भानु *m.* epithet of Rāhu, II 87c
स्वर्वधू *f.* Apsaras, II 33c
स्वर्वेश्या *f.* Apsaras, II 34a
स्वर्वैद्य *m.du.* epithet of Aśvins, II 30d
स्वलक्षण *n.* nature, I 224b
स्वसृ *f.* sister, I 311b
स्वस्थान *n.* one's own country, II 168b
स्वाति *m.f.* name of a lunar mansion, II 102c
स्वादु *m.* sweetness, I 239a
स्वादुरसा *f.* wine, II 316a
स्वाध्याय *m.* daily study of Veda, I 17c
„ *m.* repeating to one's self a sacred text, I 114c
स्वाध्याय *m.* Veda, I 172a
स्वान *m.* sound, I 250c
स्वान्त *n.* mind, I 215d
स्वाप *m.* sleep, I 271a
स्वामिन् *m.* Tīrthaṁkara, I 7a
„ *m.* epithet of Skanda, I 106b

स्वामिन् *m.* master, owner, I 309a, II 384c
स्वास्थ्य *n.* satisfaction, I 264c
स्वाहाभुज् *m.* god, II 3a
स्वेच्छा *f.* free will, II 380b
स्वेद *m.* sweat, I 297b
स्वेदनिका *f.* sauce-pan, II 340a
स्वैरिता *f.* free will, independence, II 380b
स्वैरिन् *mfn.* unrestrained, independent, II 379c
स्वोदरपूरक *mfn.* selfishly voracious, II 421a

ह

हंस *m.* the sun, II 68b
हंसग *m.* epithet of Brahmā, I 36a
हक्कारक *m.* summoning, I 187c
हञ्जे *ind.* term of addressing a maid servant, I 311a
हट्टाध्यक्ष *m.* superintendent of market, II 154c
हठ *m.* force, violence, I 340b
हण्डे *ind.* term of addressing a low born woman, I 311a
हत *mfn.* frustrated, disappointed, II 435c
हनुमत् *m.* name of the most celebrated monkey chief devoted to Rāma, II 128d
हम्भा *f.* lowing of a cow or cattle, I 260c
हय *m.* horse, II 21d
हयंकप *m.* name of Indra's charioteer, II 22b
हयवाहन *m.* epithet of Revanta-son of the Sun II 79d
हर *m.* Śiva, I 78b, 3 23b
हरप *m.* demon, II 41c
हरि *m.* Kṛṣṇa, I 38d
„ *m.* brownness; *mfn.* brown, I 247c
„ *m.* Indra, II 14b
„ *m.* Yama, II 34d
„ *m.* the sun, II 64d
हरिचन्दन *m. n.* name of a tree in Indra's paradise, II 29b
हरिण *m.* whiteness; *mfn.* white, I 243d
हरित् *m.* greenness; *mfn.* green, I 245d
हरित *m.* greenness; *mfn.* green, I 245d
हरिदश्व *m.* the sun, II 66a
हरिदैव *m.* the lunar mansion Śravaṇa, II 104d
हरिप्रिया *f.* epithet of Lakṣmī, I 64b
हरिमत् *m.* epithet of Indra, II 15d
हरिश्चन्द्र *m.* name of a king, II 119d, 121d
हरिहय *m.* epithet of Indra, II 17c
हर्ष *m.* joy, I 274d
हर्षमाण *mfn.* cheerful, II 430a
हल *m. n.* plough, I 63c, II 303a
हला *f.* term of addressing a female friend, I 310d
हलि *m.* large plough, II 302d
हलिन् *m.* epithet of Balarāma, I 60b
„ *m.* farmer, I 302b
हलिप्रिया *f.* spirituous liquor, II 317b
हल्लीसक *n.* a circular dance of women, I 316a

हव *m.* summoning, I 187b

हविर्त्री *f.* cavity made in the ground for sacrificial fire, I 138a

हविस् *n.* ghee offered as an oblatain into fire, I 134d

हव्य *n.* oblation offered to the gods, I 135d

हव्यपाक *m.* preparation of an obtation, I 137d

हस *m.* laughter, I 287 b

हसन *n.* laughter, I 287c

,, *n.* laugh with slight quiver of lips, I 289a

हसित *n.* broad smile, I 288c

हस्त *m. f.* name of a lunar mansion, II 102a

,, *m.* cubit, a length of 24 aṅgulas, II 299a

हस्त्यारोह *m.* elephant-warrior, II 201a

हस्तिपक elephant keeper, II 201b

हस्तिमल्ल epithet of Gaṇeśa, I 103a

,, *m.* epithet of Airāvata, II 24a

हारहूर *n.* spirituous liquor, II 317b

हारिद्र *m.* yellowness; *mfn.* yellow, I 245c

हार्द *m.* affection, love, I 225d

हाला *f.* wine, II 317d

हास *m.* laughter, I 287c

हासा *f.* epithet of Pārvatī, I 94a

हासिका *f.* laughter, I 287b

हास्य *n.* laughter, I 287c

हास्य *m.* mirth, one of the nine rasas, I 301b

हाहस् *m.* Gandharva, II 32c

हाहा *m.* Gandharva, II 32d

हिंसा *f.* slaughter. II 396a

हिंस्र *mfn.* injurious, II 394a

हिडिम्बनिसूदन epithet of Bhīma, II 131d

हिम *m.* coolness; *mfn.* cool, I 235c

हिमद्युति *m.* the moon, II 56b

हिमा *f.* epithet of Pārvatī, I 94b

हिरण्यकेश *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 47a

हिरण्यगर्भ *m.* epithet of Brahmā, I 36cd

हिरण्यनाभ *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 50a

हिरण्यरेतस् *m.* epithet of Śiva, I 77a

हीनवादिन् *mfn.* defeated in a lawsuit, II 369cd

हुताशन *m.* epithet of Agni, II 50c

हुलमातृका *f.* long knife, II 237a

हूति *f.* summoning, I 187c

हूहू *m.* Gandharva, II 32d

हृच्छय *m.* epithet of Madana, I 66d

हृद् *n.* mind, heart, I 216b

हृदय *n.* heart, I 216a

हृदयंगम *mfn.* pleasant, touching the heart, I 196b

हृदयालु *mfn.* good-hearted, II 365c

हृल्लेख *m.* curiosity, intense desire, I 272b

हृषीक *n.* sense organ, I 233b

हृषीकेश *m.* epithet of Kṛṣṇa, I 38c

हृष्टमानस *mfn.* cheerful, II 429d

हेति *f.* weapon, II 214d

हेरम्ब *m.* epithet of Gaṇeśa, I 102d

हेरिक *m.* spy, II 165d

हेलि *m.* the sun, II 66a

हेषा *f.* neighing, I 527d

हैमवती *f.* epithet of Pārvatī, I 97c

हैहय *m.* epithet of Skanda, II 123c

होतृ *m.* Ṛgvedic priest, I 125b

होत्र *n.* oblation to the gods by pouring ghee etc. into fire, I 119d

होम *m.* oblation to the gods by pouring ghee etc. into fire, I 119b

होमकुण्ड *n.* cavity made in the ground for sacrificial fire, I 138a

होमाग्नि *m.* sacrificial fire, I 142c

ह्राद *m.* sound, I 251d

„ *m.* joy, pleasure, I 275c

ह्रादिनी *f.* Indra's thunderbolt, II 27c

ह्री *f.* shame, I 269a

ह्रेषा *f.* neighing, I 257d

ERRATA

TEXT	*for*	*read*
I 13·2	निश्रेयसं	निःश्रेयसं
15·1	°चरित्रयुक	चरित्रयुक्
33·2	सप्तबुद्धा	सप्त बुद्धा
62·2	गुप्तवरो	गुप्तचरो
74·1	षण्ढः	षण्ढ
86·1	ब्राह्मी प्रभृतयः	ब्राह्मीप्रभृतयः
87·2	यत्र कामावसायित्वं	यत्रकामा°
99·1	गोकुलोद्गवा	गोकुलोद्भवा
110·2	ऽथो	थो
115·1	कर्मनिर्मलम्	कर्म निर्मलम्
162·1	व्रात्य अ°	व्रात्योऽ
172·1	स्वाध्यायः	स्वाध्याय
172·2	°स्तदुध्दतिः	°स्तदुद्धतिः
178·2	आन्हिकं	आह्निकं
187·2	कृताः	कृता
214·1	समुखमध्यगः	स मुखमध्यगः
259·1	भषण	भषणं
280·1	वातभूतादि दोषा°	वातभूतादिदोषा°
282·1	चिन्ताध्यान°	चिन्ता ध्यान°
307·1	विद्	विट
346·1	अत्यकारः	अत्याकारः
347·1	छद्मोपधि	छद्मोपधिः
350·1	भगवानत्र भवान्	भगवानत्रभवान्
II 3·1	देवता	देवताः
28·1	ऽतिभी	ऽतिभीः
29·1	स्त्रीनंत°	स्त्री नंत°
33·2	°प्सरसस्त्री वहु°	प्सरसः स्त्रीबहु°
58·1	खशिख	खशिखः
·2	श्रविष्ठा°	श्रविष्ठा°
104·1	°षाढो उत्तराषाढाः	°षाढोत्तराषाढाः
108·1	यात्याप्रेताः	यात्याः प्रेताः
142·2	°षटकतः	°षट्कतः
163·2	स्थान्मैत्री	स्यान्मैत्री
186·2	कूर्चे	कूर्चः

220.2	पञ्चस्थानानि	पञ्च स्थानानि
234.2	खङ्गपिधानं	खड्ग°
255.2	केचिन्त्रिया°	केचित्त्रिया°
266.1	प्रस्कन्नी	प्रस्कन्नो
272.1	क्रयीको	क्रयिको
301.2	ऽऽभीरो	ऽऽभीरौ
308.1	°भेदाः	°भेदा
310.1	°मुग्र	°मुग्रः
316.1	मद्य	मद्यं
322.1	पानगोष्ठी	°गोष्ठी
335.1	स्थापति°	स्थपति°
372.2	वन्दारु°	वंन्दारु°
379.1	य	यः
442.2	प्रतीक्ष्योः	प्रतीक्ष्यो
447.1	न क्षुद्रः	नक्षुद्रः

p. 39 *read* [3] along with [2]

p. 68 *for* [12–16] *read* [11–15]

p. 96 ९.६३३ *for* तऊर „ ऊतर

INDEX	*for*	*read*
	आक्षगत	अक्षिगत
अग्निहोत्रिन्	performs	practises
अघमर्षण	hymn	name of a partic. hymn
	अङ्गिरस	आङ्गिरस
अङ्गुल	16 d	160 d
	अणिमा	अणिमन्
अधिकाङ्ग	breast plate	belt over the coat of mail
अधिक्षिप्त	,	and
अन्तर	211	111
	अन्तर्वंशिक	अन्तर्वंशिक
अप्सरस्	coutresan	courtesan
अब्रह्मण्य	unbrahmanical	unbrahmanical act
अमुक्त	*mfn.*	*n.*
अम्बूकृत	a peculiar...	speech accompanied with spray of saliva

अर्करेतोज	horse	son
	आजू	आजूर्
आयःशूलिक	abtain	obtain
इन्द्र	a quarter	the eastern quarter
उपांशु	solitude	secretly
	उपनाह्	उपानह्
उपभृत्	lable	ladle
	ऋष्टी	रिष्टी
	एकागारिक	ऐकागारिक
काकुवाच्	change of voice in grief	speech with change of voice
कृतकर्मन्	*n.*	*mfn.*
कोशशायिका	knife	knife lying in a sheath
कौटतक्ष	free	independent
क्षत्तृ	form	from
	क्षुत्	क्षुध्
	ख्वाङ्गभृत्	खट्वाङ्गभृत्
गोमत्	*n.*	*mfn.*
चरु	ablation	oblation of rice, barley and pulse
जगल	liguor	liquor
	तद्वल	तद्वल
	तुराषाद्	तुराषाह्
	देवब्रह्मा	देवब्रह्मन्
	द्यौ	द्यो
	धराधर	धाराधर
	धू	धुर्
	धूर्मोर्णा	धूमोर्णा
	पज्ञ	पज्ज
	प्रख्य	प्रख्यस्
प्रौढ	nature	mature
फाल	shave	share
	वलद्विट्	वलद्विष्
	ब्रह्मा	ब्रह्मन्
भेद	a lies	allies
मध्यलय	m dium	medium
मर्यादा	law	order

मस्तु	scum	whey
	यज्ञराड्ड	यज्ञराज्
	याश्चापर	याच्ञापर
रसादान	sucking	drying
	रुद्द	रुष्
वसु	*du.*	*pl.*
	विश्वक्सेन	विष्वक्सेन
शूद्र	Varṇa	Varṇas
	षड्भिज्ञ	षडभिज्ञ
	सखा	सखि
	सखि	सखी
सूत्र	aphosism	aphorism
	स्थावर	स्थविर
	हिसा	हिंसा
	ह्राद joy	ह्लाद to be last in the list

अधिकरण	*add*	*m.* I (301 d)
अनुष्ण	,,	cool,
अब्धिज	,,	*du.*
असु	,,	*pl.*
आप्तवाच्	,,	credible assertion,
उषण	,,	*mfn.* bitter,
चित्रशिखण्डिन्	,,	*pl.*
त्विषि	,,	*f.*
परिशिष्ट	,,	*n.*
प्राण	,,	*pl.*
	,,	रिष्टी *m. f.* sword, II 229 d
विषमार्थभञ्जिका	,,	commentary
II 233·1 f. n.	,,	Hem. धर्मप्रचारो, while Vaija. takes धर्म and प्रचार as two different words.
अंसल	*omit.*	lusty,
अनीकस्थ	,,	sentinel,
	,,	ऋष्टी *m. f.* sword, II 229 d.
टीका	,,	inner,
धाय्या	,,	verse
नारक II 109 c	,,	inhabitant of
I 300 a	,,	*a*
II 174 c	,,	11

Some *mfn.* words show the gender in context.

Some Problems of Historical Linguistics in Indo-Aryan by S. M. Katre — BC 101

The Formation of Konkani by S. M. Katre — BC 103

The Patterns of Migration and Occupation in a South Gujarat Village by I. P. Desai — BC 99

Social Dynamics of a Growing Town by Mrs. I. Karve et al — BC 112

Caste Ranking and Community Structure in Five Regions of India and Pakistan by McKim Marriott — BC 114

Stone Age Hill Dwellers of Tekkalkota by M. S. Nagaraj Rao — BC 115

Naiṣadhacarita of Srīharṣa 3rd edition by K. K. Handiqui — BC 117

Studies in Hindi-Urdu I: Introduction and Word Phonology by A. R. Kelkar — BC 119

Linguistics and English Language Teaching, edited by P. B. Pandit — BC 120

Hindi: A spoken approach by G. H. Fairbanks and P. B. Pan it — BC 121

Reduplication, Echo Formation and Onomatopoeia in Marathi by M. L. Apte — BC 122

Chalcolithic Chandoli by S. B. Deo and Z. D. Ansari — BC 123

A Critique of experimental techniques, methods and analysis in the study of structure in speech by C. R. Sankaran and L. G. Strong — BC 124

Exploration in the Berach Basin (1962-64) by V. N. Misra — BC 126

Sanchi: A Cultural Study by M. K. Dhavalikar — BC 127

A Study of Indian Numerals by S. L. Gokhale — BC 128

Dwarka Excavations by Z. D. Ansari — BC 129

Excavations in Ahar by H. D. Sankalia et al — BC 130

Songaon Excavation by S. B. Deo et al — BC 131

Excavations at Sangankal by Z. D. Ansari et al — BC 132

The Chalcolithic Settlement at Navda Toli by H. D. Sankalia et al — BC 133

Deccan Woodwork by M. S. Mate — BC 134

Indian Prehistory (1964) ed. by V. N. Misra and M. S. Mate — BC 135

Langhnaj by H. D. Sankalia — BC 136

Paninian Studies I by S. M. Katre — BC 137

Paninian Studies II by S. M. Katre — BC 138

Siddhaśabdārṇava of Sahajakīrti ed. by M. G. Panse — BC 139

DECCAN COLLEGE

Building Centenary and Silver Jubilee Monographs

Stone Age Tools, their techniques, names and probable function by H. D. Sankalia	BC 81
The Faunal Remains from the Microlithic Site of Langhnaj (Gujarat) by Juliet Clutton-Brock	BC 107
Ancient Human Skeletons from Langhnaj (Gujarat) by Sophia Erhadt	BC 108
Word Hunting in Seven Continents by S. M. Katre	BC 82
Kharia Phonology by H. S. Biligiri	BC 83
Morphology of Verb and Noun in Spoken Sinhalese by D. N. Shankara Bhat	BC 84
Marathi Dialect Texts I: Dialect of Cochin by M. A. Gharage	BC 94
Historical Phonology of Russian by Gordon H. Fairbanks	BC 96
Descriptive Analysis of Tulu by D. N. Shankara Bhat	BC 95
A Bonda Dictionary by Sudhibushan Bhattacharya	BC 98
Nepali Transformational Structure: A Sketch by Franklin C Southworth	BC 100
A History of the Tamil Language by T. P. Meenakshisundaran	BC 102
Nirukta Notes: Series I by M. A. Mehendale	BC 104
Sphotasiddhi of Mandanamisra: Text and English Translation by K. A. Subramania Iyer	BC 105
Vakyapadiya with Vrtti: English Translation with critical notes, Kanda I by K. A. Subramania Iyer	BC 106
Suganmanvaya Vrtti of Sumativijayagani I: Introduction and Text, edited by W. H. Maurer	BC 85
II · Critical Notes	BC 86
Paramanandiya Namamala edited by E. D. Kulkarni, Vols. I & II	BC 87-88
Dharani Kosa of Dharanidhara edited by E. D. Kulkarni, Vols. I, II, & III.	BC 89-91
Paryaya-Sabdaratna of Dhananjaya edited by: E. D. Kulkarni and M. C. Dikshit, Vols. I & II	BC 92-93
Prakrit Languages and their Contribution to Indian Culture by S. M. Katre	BC 97

(*continued on p. 3*)